ཆོས་དུང་དཀར་པོ

ས་སྐྱའི་རྩོམ་རིག་དུས་དེབ།

༢༠༡༨ སྤྱིའི་འདོན་ཐེངས། ༡༣

CHO DUNG KARPO | SAKYA LITERARY MAGAZINE

མཁས་དང་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་ཡ་སྐྱབས་རྗེ་སྡེ་གཞུང་རིན་པོ་ཆེ།

དམ་པ་འདི་ཉིད་ནི་བོད་མདོ་ཁམས་སྒ་ཐག་ལུང་གྲོང་དུ་ཁང་སྲིབ་འོག་མར་ཡབ་རྣམ་རྒྱལ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་པདྨ་ཆོས་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༥ ཟླ་༢ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་སྐུ་འཁྲུངས། ལོ་བཞི་ལྔ་ཙམ་ནས་ཁུ་བོ་མཚམས་པ་ངག་དབང་ཉི་མའི་སར་བཞུགས། དེ་ནས་བཟུང་ཁྲིམ་དུ་ནུབ་གཅིག་ཀྱང་བཞུགས་མ་མྱོང་གསུངས། ཆུང་དུས་ཁུ་བོ་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཚངས་སྤྱོད་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ནོས་པའི་མཚན་ངག་དབང་བཟང་པོར་བསྟལ། དགུང་ལོ་བདུན་བརྒྱད་ཙམ་ལ་སྡེ་གཞུང་ལུང་རིགས་ཉི་མའི་དངོས་སློབ་མདོན་ཤེས་ཅན་གྲུབ་ཐོབ་སངས་རྒྱས་རབ་བརྟན་གྱིས་འདི་ངའི་རྩ་བའི་བླ་མ་རེད། ཅེས་གསུངས་པས་སྡེ་གཞུང་ལུང་རིགས་ཉི་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་གྲགས། དགུང་ལོ་དགུ་པར། སྒྲ་སྟོན་ངག་དབང་ལེགས་པ་ཐོག་མར་མཇལ་ཞིང་། དེ་ནས་སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཏུས་དང་། ལམ་འབྲས་སློབ་བཤད་གསན་པ་སོགས་སྒྲ་སྟོན་ངག་དབང་ལེགས་པས་དམིགས་བསལ་ཐུགས་གཅིགས་མཛད། བླ་མའི་གསུང་ལྟར་འོ་ཐིང་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ་ལས་སུམ་རྟགས་དང་སྙན་ངག་དང་། དཔལ་ཡུལ་བླ་མ་དང་། ཁུ་ནུ་བླ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་དྲུང་སྒྲ་ཀ་ལ་པ་དང་། ཙནྡྲ་པ། དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོ་གསུམ་ལེགས་པར་སྦྱངས། མཁན་ཆེན་གཞན་དགའ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་སྤྱོད་འཇུག་དབུ་མ་འཇུག་པ། ཀློང་ཆེན་གྱི་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་ཙམ་ན། ས་སྐྱ་ཁྲི་འཛིན་དྲག་ཤུལ་འཕྲིན་ལས་རིན་ཆེན་གྱིས་སྡེ་གཞུང་སྤྲུལ་སྐུའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་གྱི་བཀའ་ཡིག་བསྩལ་སྟེ། ཐར་ལམ་དགོན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་པའི་སྒོ་འབྱེད་སྐབས་ཁྲི་སྟོན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་སྒྲ་སྟོན་ངག་དབང་ལེགས་པའི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ནོས་ཏེ། མཚན་བྱམས་པ་ཀུན་དགའ་བསྟན་པའི་ཉི་མར་བསྟལ། སྒྲ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་། འཇམ་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེ། མཁྱེན་བརྩེ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས། ཨ་འཇམ་སྤྲུལ་སྐུ། ཁུ་ནུ་བླ་མ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༢ ལོར་དཔེ་མཚམས་སུ་བཞུགས་པ་ནས་བཟུང་ཏེ། དཔེན་གནས་འཛིན་མདའ་རི་ཁྲོད་དུ། སྟོན་འགྲོ་བསགས་སྦྱང་ནས་དབུ་བཅམས་ཏེ། ས་པཎ་གྱི་ཞེས་བྱ་མ་སོགས་སྒྲུབ་པ་ཡུན་རིང་མཛད། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༣༩ ལོར་རྗེ་འདི་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་ལ། ལེགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་རྗེ་འདི་ཉིད་ཁྲི་སྟོན་མཛད་སྒོ་དང་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པར་མངའ་གསོལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༨ ལོར་ས་ཧོར་གཉིས་སུ་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེན་མཛད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༨ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་བཙན་འཛུལ་བ་སླེབས་པས་ཐར་ལམ་དགོན་པར་སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་གནང་འཕྲོ་བཞག་སྟེ་མི་མདའི་ཁྲོད་ལྷ་ས་ཕྱོགས་སུ་ཉིན་ཡོལ་དུ་ཕྱིན། དེ་ནས་ཕུན་པོའི་བདག་ཆེན་སྐུ་འཁོར་ལྷན་འབྲུག་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་སྐད་ཧོག་ཏུ་ཕྱིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལོར་ཨ་རི་ཝ་ཤོན་ཀྲོན་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་གིས་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་ཨ་རིར་གདན་དྲངས། ཨ་རིར་ཕེབས་ནས་མི་རིང་བར་རྗེ་འདིའི་མཁས་པའི་སྙན་པ་གསར་ཤོག (seattle Times) སོགས་སུ་བོད་མི་བཙན་བྱོལ་བའི་ཁྲོད་ནས་མཁས་ཤོས་ཡིན་པའི་སྙན་གྲགས་བྱུང་། དེ་ནས་བཟུང་རྗེ་

☞ འཕྲོས་རྒྱབ་ཤོག་ནང་མར་གཟིགས།

༸སྐྱབས་མགོན་༸གོང་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། ༸སྐྱབས་མགོན་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཡོངས་འཛིན་༸སྐྱབས་རྗེ་
སྡེ་གཞུང་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་དགའ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་ལྷན་དུ་སྐྲོན་པ།

༢༠༡༩ སྤྱིའི་འདོན་ཐེངས། ༡༢

གཙོ་གཉེར།

ཆོས་དུང་དཀར་པོ་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང།

ལག་བསྟར་རྩོམ་སྒྲིག་པ།

བློ་གསལ་དོན་གྲུབ།
ཨ་འདུས་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།
འཇམ་དཔལ་དགའ་བ།

རྩོམ་སྒྲིག་པ།

མཁན་པོ་མཁྱེན་རབ་བཟང་པོ།
མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ།
བློ་གསལ་དོན་གྲུབ།
ཨ་འདུས་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།
འཇམ་དཔལ་དགའ་བ།

པར་གཞི་སྒྲིག་མཁན།

ཆོས་དུང་དཀར་པོ་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

པར་སྐྲུན་དང་འགྲེམས་སྤེལ།

ཆོས་དུང་དཀར་པོ་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

འབྲེལ་གཏུགས་ཁ་བྱང་།

Cho Dung Karpo
(Sakya Literary Magazine)
Gongkar Choede Monastery
Laldang Tibetan Colony
Plot. Brotiwala, P.O. Vikasnagar
Dehradun, Uttarakhand (INDIA)
Email: chodungkarpo@gmail.com

[illegible]

ཆོས་དུང་དཀར་པོ་ནི་རྩོམ་རིག་དང་། དེ་ཡང་ཞིབ་འཇུག་རང་བཞིན་གྱི་དུས་དེབ་ཞིག་ཡིན། དེས་བས་བབ་སྟེགས་འདི་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་དང་། རིག་གནས། ཆབ་སྲིད་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་ཆུ་ཕྲན་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱུང་ཡང་། དེ་དག་ནི་རྩོམ་པ་པོའི་དགོངས་པའི་སྙིང་ལས་བྱུང་ཞིང་། སློག་པ་པོའི་མཁྱེན་པའི་རྒྱ་མཚོར་འཐིམ་པར་གྱུར་བ་ལས། བབ་སྟེགས་ཉིད་ལ་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ང་ཚོའི་བྱ་བ་ནི། བཤད་པའི་བབ་སྟེགས་དང་། མཁྱེན་པའི་འཇུག་ངོགས་ཤིག་བསྐྲུན་པ་ལས་གཞན་ལེགས་ཉེས་ཤན་འབྱེད་པའི་འོས་མ་མཆིས་སོ། །

རྩོམ་པ་པོ་རྣམས་ནི་དུས་དེབ་འདིའི་དོན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་རྣམ་པའི་བརྩམས་ཆོས་ནི་དུས་དེབ་འདི་བསྐྲུན་པའི་རྒྱུ་ཆ་རིན་ཐང་བྲལ་བ་དག་ཡིན། དེ་བཞིན་དེབ་ཀྱི་བཀོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བདག་རྐྱེན་ནི་པར་སྐྲུན་གནང་མཁན་གྱི་སྦྱིན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པས་ན་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་རྩོམ་པ་པོ་དང་། པར་སྐྲུན་གྱི་སྦྱིན་བདག་ཚང་མའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ལྷག་པར་འདོན་ཐེངས་འདིའི་པར་སྐྲུན་གྱི་སྦྱིན་བདག་ནི་ཁེ་ན་ཌ་ཊོ་རོན་ཊོར་གནས་བཞུགས་ལྷོ་ཁ་བ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་དགའ་ཤེས་རབ་ལགས་ཡིན་པས་ཁོང་ལ་སྙིང་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དུས་དེབ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་རྣམས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དར་འཕེལ་དང་། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་དོན་གྱི་བདག་པོ་དང་། བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཚེ་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་པའི་ཕྱིར་བསྔོའོ། །

ཆོས་དུང་དཀར་པོ་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས།

དཀར་ཆག

ཞིབ་འཇུག

སྙན་ངག་མཁན་དགེ་དབང་ནི་རྒྱལ་པོ་མ་རེད། ནང་པ་ཡང་མ་རེད། 5

གོ་ཤླཀ་དོགས་ལན་གཡའ་དག་བཻཌཱུའི་མེ་ལོང་། 16

མདོ་སྡེ་པའི་ལྟ་གྲུབ་རགས་བསྡུས་གླེང་བ་དྲི་ཟའི་གླིང་བུ། 45

གནའ་བོའི་བོན་ལུགས་དང་འབྲེལ་ཏེ་བོད་ཀྱི་སྙན་ངག་རིག་པ་དང་།
དེའི་གཞུང་ལུགས་བྱུང་ཁུངས་ཐད་ལ་དཔྱད་པ། 53

རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ། 80

བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་སྦྱོར་བྲལ་གྱི་ལྟ་བའི་དོན་ལ་དཔྱད་པ། 97

བཅར་འདྲི།

སྐུའི་གསུང་བསྒྱུར་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ་ལགས་བཅར་དྲི་ཞུས་པ། 127

ཞིབ་འཇུག

སྙན་ངག་མཁན་དགེ་དབང་ནི་རྒྱལ་པོ་མ་རེད། ནང་པ་ཡང་མ་རེད།

▣ དགེ་འདུན་རབ་གསལ། {ཨ་རི}

རང་རེའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་གྲགས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་དགེ་དབང་ངམ་དགེ་བའི་དབང་པོ་ཞེས་པ་རྩོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་རྩོམ་པ་པོ་དེ་ལ་ཀྵེ་མེནྡྲ་ (Ksemendra) ཞེས་འབོད། ད་ལྟའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་དགེ་དབང་གི་མི་ཚེ་འགོད་པའི་བསྟན་བཅོས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པར་སྣང་། ཐུན་གྱིས་དགེ་དབང་གི་མི་ཚེ་ལ་དོ་སྣང་བྱས་ཏེ་བཙལ་སྐབས་ཤིན་སྐད་དུ་འགོད་པའི་བསྟན་བཅོས་བཞི་རྙེད་པར་གྱུར། དེ་དག་ནི། "ལེགས་སྦྱར་རྩོམ་རིགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཀུན་བཏུས་ཚིག་མཛོད་"ཅེས་བྱ་བ་པོད་ལྔ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་དང་། ཞུ་མ། ཙནྡྲ་རྡོར་ཏེས་བརྩམས་པའི་"དགེ་དབང་སྟེ། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་སྙན་ངག་པ། (ཁོང་གི་མི་ཚེ་དང་བསྟན་བཅོས་ལ་སློབ་སྦྱོང་ཞིག)" ཅེས་པའི་དེབ། ཡང་འབུམ་རམས་པ་ཨར་ཀེ་པཏྲ་ཡིས་བརྩམས་པའི་ "འབུམ་རམས་པ་སུཏྲ་ཀཱནྟ་ཡི་དགེ་དབང་ཞིབ་འཇུག" ཅེས་བྱ་བ། དེ་ནས་སྣར་ལྔ་ཁོ་སྣ་ལས་བརྩམས་པའི་ "དགེ་དབང་དང་ཁོང་གི་སྐུ་དུས་ཏེ། དགེ་དབང་གིས་བསྟན་པའི་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། ཞེས་པ་སོགས་རེད། དེ་དག་ལས་ཕྱི་མ་གསུམ་ཕལ་ཆེར་དགེ་དབང་གི་མི་ཚེ་ཞིབ་འཇུག་གམ་རྣམ་ཐར་གྱི་ཚུལ་དུ་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་རེད།

གོང་གསལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་ལས་དེབ་གཉིས་དང་གཞན་ཡང་དྲ་ཐོག་ནས་རྙེད་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་གང་ལ་ཅི་འོས་ཀྱིས་བཏུས་ཏེ་བསྒྱུར་སྒྲིག་གིས་དགེ་དབང་གི་མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་འགོད་རྒྱུ་ཡིན། ཐོག་མར་ཀཤྨིར་རམ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་འབོད་པ་འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་བྱང་ནུབ་ས་ཁུལ་བོད་དང་ས་འབྲེལ་གྱིས་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་བརྒྱུད་དང་པི་ར་པན་ཛལ་ (Pir Panjal) རི་བརྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པའི་ལུང་གཤོངས་དེར་འབོད། ད་ལྟའི་རྒྱ་གར་དང་པ་ཀི་སི་ཐན་གཉིས་ཀྱི་ས་ཁོངས་སུ་ཆགས་ཡོད། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་འདིར་ནང་པའི་རྒྱལ་རབས་དང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་བས་དབང་བསྒྱུར་དུས་རབས། སླིག་གིས་དབང་བསྒྱུར་དུས་རབས། སིལ་བུར་འཐོར་བའི་དུས་རབས་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་འདུག

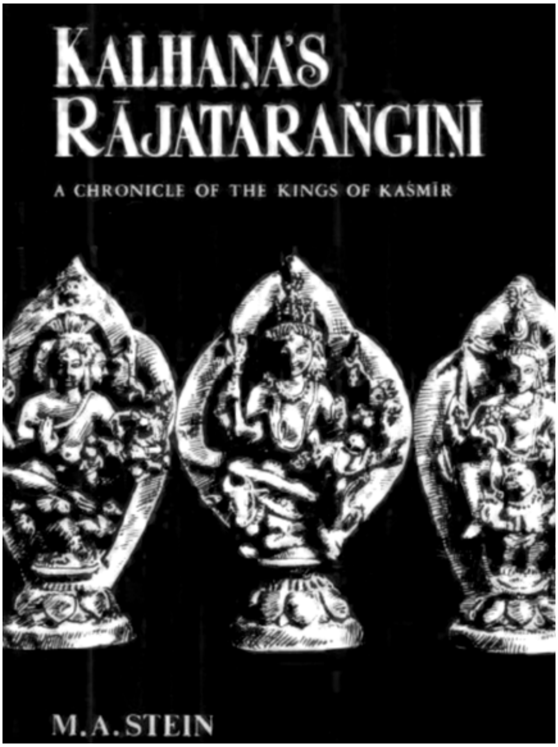

ཡུལ་འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ཀལྷཎ་ (Kalhaṇa) ཡིས་བརྩམས་པའི་རྒྱལ་རབས་རཱཛཏརངྒིནི་ (the Rajatarangini) སྟེ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གཙང་པོ་ཞེས་པ་གཞི་འཛིན་བྱས་ན། རྒྱལ་པོ་ཨ་ཝན་ཏི་ཝརྨན་ (Avantivarman) གྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༨༥༥ ནས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་དབང་བསྒྱུར་སྐབས་རིག་གནས་དར་ཞིང་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པར་གྱུར་ཡོད་ལ། དེའི་བུ་ཤཾ་ཀ་ར་ཝརྨན་ (Sankaravarman) གྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༨༨༣ ནས་ ༩༠༢ ལོའི་བར་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་སྐབས་ཉམས་རྒུད་དུ་གྱུར་ཅིང་། དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་ནི་ཞྭག་ཟ་རྩལ་སྲུངས་སོགས་ལ་ཐུག་ཡོད་འདུག དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་སྲས་གོ་པཱ་ལ་ཝརྨན་ (Gopalavarman) གྱི་སྐབས་སུ་བློན་པོ་ཐ་ཤལ་དག་གིས་སྒྱུ་མ་དང་སྟོབས་སྤྱོད་དེ་རྒྱལ་སྲིད་བཙོམ་པ་རེད། དེའི་རྗེས་ནས་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་སྲིད་

མང་པོ་བརྗེས་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་མོ་དིདྡ་ (Didda) ཡིས་ཕྱི་ལོ་ ༩༨༠ ནས་ ༡༠༠༣ བར་མི་ལོ་ཉེར་གཉིས་རིང་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་པ་དང་། དགེ་དབང་ཡང་སྐབས་འདི་ལ་འཁྲུངས་པ་རེད། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་སཾགྲམ་ར་ཛ་ (Samgramaraja) ཞེས་པས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༣ ནས་ ༡༠༢༨ བར་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་སྐབས་ མཧ་མུ་ཊ་ ཨོཕ་ ག་ཛ་ནི་ (Mahmud of Ghazni) ཞེས་པའི་ཁ་ཆེའི་དམག་ཤུགས་ཕོག་པ་རེད། དེའི་རྗེས་ནས་གལ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཨ་ཝན་ཏི་ (Avanti) ཡིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༢༨ ནས་ ༡༠༦༣ བར་དུ་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་རིང་ཡང་འཕེལ་རྒྱུད་སྣ་ཚོགས་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། དགེ་དབང་རང་གིས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་འདི་དང་དེའི་བུ་རྒྱལ་པོ་ཀ་ལ་ས་ (Kalasa 1063-1089) གཉིས་ཀྱི་སྐོར་བྲིས་པ་མ་ཟད། བོད་རྒྱལ་པོ་འདི་དག་གི་སྐབས་འཚོ་ཞིང་གནས་ཡོད་ཅེས་འགོད་འདུག[1] ནང་པའི་བསྟན་པ་ཡང་ཕྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པ་སྐྱེ་རྒྱལ་པོ་ཨ་ཤོ་ཀ་ (Asoka) ཡི་སྐབས་ནས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་དར་ཞིང་། རིམ་གྱིས་དགེ་དབང་གི་སྐབས་ལ་སླེབས་སྐབས་ནང་བསྟན་ཧ་ཅང་ཉམས་པའི་དུས་ཤིག་ལ་སླེབས་ཡོད་འདུག

རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་ཡལ་འདབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་པ་ནི་སྲས་ཟླ་བའི་དབང་པོས་མཛད་པའི་སྦྱིན་གྱི་བརྩོན་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་ཡིན། ཡལ་འདབ་དེའི་མཇུག་རྫོགས་མ་ཐག་ཏུ།

“དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་པོའི་ཅོད་པན་ནློན།།
ནློ་བཟང་མི་དབང་ཞེས་རིགས་ལ།།
གདེངས་ཅན་དབང་བཞིན་ལོངས་སྤྱོད་ཅན།།
ལོངས་སྤྱོད་ལྡན་པའི་དབང་པོ་བྱུང་།།
སྙིང་སྟོབས་གཏེར་གྱུར་དེ་ཡི་བུ།།
ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་ཚོགས་ཀྱི་གནས།།
དཔལ་ལྡན་ཚིག་གི་བདུད་རྩི་བསྐྱེད།།
རྒྱ་མཚོ་དང་མཚུངས་རྒྱ་མཚོ་བྱུང་།།
དེ་ཡི་བུ་ནི་རབ་གསལ་དབང་།།
སྦྱིན་པའི་བསོད་ནམས་དག་གིས་ནི།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་འོས།།

[1] Sarla Khosla, Ksemendra and His Times (Socio-Religious & Economic History of Kashimir as Depicted by Ksemendra, Delhi, 2001. 5-6p

ས་ལ་རབ་གསལ་དབང་མཚུངས་བྱུང་།།

དེ་ཡི་བུ་ནི་དགེ་བའི་དབང་།།

སྙན་ངག་མཁན་དབང་ཟླ་ཤར་བཞིན།།

གང་གི་གྲགས་པའི་ཟླ་བའི་འོད།།

དམ་པའི་ཡིད་ནི་རངས་པར་བྱེད།།"[2]

ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་ཡིས་དགེ་དབང་གི་ཁྱིམ་རྒྱུད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ཅིང་། སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་མའི་སྡེབས་ཡིག་ཏུ་འཁོད་པའི་མིང་རྣམས་ནི་ད་ལྟའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡིག་ཆར་འཁོད་པའི་དགེ་དབང་གི་ཡབ་མེས་སྲུས་དང་བཅས་པའི་མིང་རྣམས་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཏེ། ན་རེནྡྲ་ (Narendra- སྣོ་བཟང་མི་དབང་)ནི་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ (Kashmir) གྱི་རྒྱལ་པོ་ཛྷ་ཡ་པི་ཌ་ (King Jayapida)[3]ཞེས་པའི་བློན་པོའི་གྲས་ཤིག་ཡིན། དེའི་བུ་ནི་བྷོ་གིནྡྲ་ (Bhogindra-ལོངས་སྤྱོད་ལྡན་པའི་དབང་པོ།) རེད། དེའི་བུ་སིནྡྷུ་ (Sindhu-རྒྱ་མཚོ།) ཞེས་པ་ནི་པྲ་ཀཱ་ཤེནྡྲ། (Prakanendra-རབ་གསལ་དབང་།) ཞེས་པའི་ཕ་དང་། ཀྵེ་མེནྡྲ་ (Ksemendra- དགེ་དབང་)སྟེ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་སྙན་ངག་མཁན་གྲགས་ཅན་དེའི་མེས་པོ་རེད། ཕྱུག་པོ་པྲ་ཀཱ་ཤེནྡྲའམ་རབ་གསལ་དབང་ནི་རང་དབང་ལ་སྤྲོ་བ་དང་རང་གི་རྒྱུ་ནོར་སྦྱིན་པ་ལ་དགའ་བའི་སྙན་གྲགས་ཐོབ་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་གི་བུ་དགེ་དབང་དང་ཚ་པོ་སོ་མེནྡྲ་(Somendra-ཟླ་དབང་)གཉིས་ཀས་རབ་གསལ་དབང་གི་སྦྱིན་པའི་སྐོར་ཡང་ཡང་ལེགས་པར་སྦྱར་ཏེ་བཀོད་ཡོད་ལ། ཡིག་ཆ་གཞན་ཞིག་ལྟར་ན་ཕ་འདི་ཡང་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་སྐོར་བྲིས་འདུག

དགེ་དབང་ནི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་ལ་འཁྲུངས་ཡོད་པ་རེད་ལ། རྒྱལ་མོ་དིདྡཱའི་(རྒྱལ་སྲིད་ 980-1003)[4]རྒྱལ་སྲིད་འཛིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་རེད། ཁོང་ནི་བྲམ་ཟེའི་ཁྱིམ་རྒྱུད་ཅིག་ཏུ་འཁྲུངས་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་གཙོགས་འཛིན་བྱེད་མཁན་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་སྐབས་དེར་མཁྱེན་ཡོན་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་བཅས་པའི་སློབ་དཔོན་བཅུ་གཉིས་ཙམ་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་མཁྱེན་པའི་བདུད་རྩི་ཇོགས་པར་གསོལ་ཡོད་པ་རེད་ལ།[5] ཤེས་བྱའི་གནས་ཚང་མར་མཁས་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས་པ་རེད། ཁོང་གིས་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་སྟོད་དང་བཅུ་པའི་

[2] བསྟན་འགྱུར་(དཔེ་བསྡུར་མ།) བསྟན་འགྱུར།ཁེ།ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།༢༠༠༥ཤོག་གྲངས་༡༡༡༢

[3] རྒྱལ་པོ་འདི་ (782-813 AD)མཚན་གཞན་ནི་བིནྣ་ཡ་དིཏྱ་ཟེར་ཞིང་ཀ་ཤི་མིར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་རེད།

[4] རྒྱལ་མོ་དིདྡཱ་འདིས་ཐོག་མར་རང་གི་བུ་དང་ཚ་བོ་དག་གི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་ཤིང་མཐར་རྒྱལ་མོ་བྱས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་རེད།འདིའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པར་ལེགས་སྦྱར་རྩོམ་པ་པོ་བྲམ་ཟེ་ཀཱལྷཎ་ (Kalhaṇa) ཞེས་པས་བརྩམས་པའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གཙང་པོ་ (the Rajatarangini) ཞེས་པའི་རྒྱལ་རབས་ཚིགས་བཅད་མ་དེར་གསལ་ཡོད་ཅེས་དྲ་ཐོག་གི་ཡིག་ཆ་དག་ན་གསལ།

[5] Encyclopaedic Dictionary of Sanskrti Literature, Vol. 2, page 742 དགེ་དབང་རང་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ཁོང་ལ་དགེ་རྣན་བཞི་ཡོད་ཅིང་།དེ་དག་ནི།གངྒ་ཀཱ་(Gangaka)དང་།ཨ་བྷི་ན་བགུཔྟ་(Abhinavagupta)།སོམ་པད་(Somapada)།བིརྱ་བྷདྲ་(Viryabhadra)བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱི་མ་འདི་ནི་ནང་པའི་སློབ་དཔོན་ཡིན་ནོ།།

སྐད་དུ་འཚོ་ཞིང་བཞུགས་པའི་ཨ་བྷི་ནབགུཔྟ་ (Abhinavagupta) ཞེས་པ་ནས་རྩོམ་རིག་དང་སྙན་ངག་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཡོད་པ་རེད། དགེ་རྒན་འདི་ལ་སློབ་མ་ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་པར་གྲགས།

དགེ་དབང་གིས་ཧིན་དུའི་ལྷ་བ་ "Bhagavata school of philosophy" ཞེས་པའི་གྲུབ་མཐའི་སློབ་དཔོན་གྲགས་ཅན་སོམ་པད་ཡི་སློབ་མར་གྱུར་པ་ནི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་དགོངས་ཡོད་པ་རེད། ད་དུང་སློབ་དཔོན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་གི་ཆོས་ཀྱང་ཧིན་དུའི་ལྷ་བ་འདི་ལ་བསྒྱུར་པ་རེད་ཟེར། དགེ་དབང་ནི་ཚད་ལྡན་གྱི་དགེ་རྒན་དག་གིས་ལམ་སྟོན་བྱས་པ་བརྒྱུད་ནས་རྩོམ་རིག་གི་འཇིག་རྟེན་ལ་ཞུགས་ཤིང་། སྐབས་དེའི་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་དར་བའི་ཤེས་བྱ་ཡོད་ཚད་ལ་མངའ་བརྙེས་པར་གྱུར། ཁོང་ནི་ཤེས་བྱ་ཚང་མ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེང་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཞེས་འགྲེལ་པ་ནི་འོས་ཤིང་འཚམས་པ་ཞིག་རེད།

དགེ་དབང་ལ་ནི་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱོང་བ་སྤྱུས་དག་ཅིག་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་འཚར་ལོངས་བྱུང་བའི་ཁྱིམ་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་པོ་དེ་དང་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་རང་བྱུང་མཛེས་སྡུག་དང་གཟི་བརྗིད་དག་གིས་ཀྱང་སྙན་ངག་མཁན་འདི་སྐྱིད་སྲིང་བྱེད་པའི་མཐུན་འགྱུར་བྱས་ཡོད། ཁྱིམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྙན་ངག་མཁན་འདི་ནི་ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་(Lord Siva)ལ་མཆོད་པ་འབུལ་བ་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། འོན་ཀྱང་། ཁོང་གི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ལེགས་པར་སྦྱངས་པའི་མཁྱེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་གི་དགོངས་པ་དེ་ཀུན་འདུས་དང་མཚར་སྣང་གི་ཕྱོགས་ལ་འཕོར་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་རིང་ལ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཟླབས་ཆེ་ཞིང་བྱམས་བརྩེ་ཅན་གྱི་མཛད་པ་དང་དམ་པའི་སྤྱོད་པ་དག་གིས་ཡིད་བཀུག་ཡོད་པ་རེད་ལ། ཚུལ་དེ་བཞིན་སྟོན་པའི་སྐྱེ་རབས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་རྣམས་བརྗོད་པའི་བསྟན་བཅོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ཞེས་པ་བརྒྱུད་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་པ་འདི་ལ་རང་གི་གུས་འདུད་ཕུལ་ཡོད་པ་རེད།[6] ཁོང་གི་ཚེ་སྨད་ལ་ལྷ་ཆེན་པོ་ཁྱབ་འཇུག་ (Lord Visnu) གི་ཆོས་ལུགས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བསྟེན་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བླ་ན་མེད་པ་དེ་རྙེད་པའི་འབད་པ་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

དགེ་དབང་གིས་གྲགས་ཅན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་རཱམཡཱཎ་དང་མཧཱབྷཱརཏ། དེ་བཞིན་ད་ལྟ་དཔེ་རྒྱུན་ཆད་པའི་གུཎཌྷཡ་ཞེས་པའི་གྲགས་ཅན་རྩོམ་པ་པོ་དེའི་བྲིཧཏྐཐཱ་ (Brhatkatha) (གཏམ་རྒྱུད་ཆེན་པོ།) ཞེས་པའི་གྲགས་ཅན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་དག་གི་སྙིང་དོན་མདོར་བསྡུས་རྩོམ་པ་དང་བཅས་རང་གི་སྙན་ངག་གི་མི་ཚེ་དེ་མགོ་བཙུགས་ཡོད་པ་རེད། གཅིག་བྱས་ན་ཁོང་གིས་རྩོན་ཆད་བྱུང་ཟིན་པའི་སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ རླབས་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་དོན་མདོར་བསྡུས་རེ་རྩོམ་པ་ནི་སྙན་ངག་མཁན་བྱེད་པའི་ལས་འགན་གཡོལ་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་དགོངས་ཡོད་པ་རེད།

[6] "ཕྱི་ལོ་ ༡༢༠༢ ལོར་རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་བོད་ཀྱི་བླ་མ་ཞིག་ལ་ཕུལ་བ་རེད།" ཅེས་དང་། ཡང་། བོད་ཡིག་པར་མ་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༨༨ ལོར་ཀ་ལི་ཀཱ་ཏར་པར་སྐྲུན་བྱས་སྐོར་འཕོད་འདུག Dr. Sarla Khosla, Ksemendra and His Times (Socio-Religious & Economic History of Kashimir as Depicted by Ksemendra, Delhi, 2001. 74p.

གཏམ་རྒྱུད་ཆེན་པོའི་སྙིང་བསྡུས་ བྲིཧཏྐཐཱམཉྫརཱི་ (The Brhatkathamanjari) ཞེས་པ་ནི་གུཎཱཌྷཡའི་ (Gunadhya) བྲིཧཏྐཐཱ་(གཏམ་རྒྱུད་ཆེན་པོ།)ཞེས་པ་མདོར་བསྡུས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༣༧ ལོར་བརྩམས་པ་རེད། དེ་ནི་སྙན་དངགས་མཁན་འདིའི་བསྟན་བཅོས་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པ་འདྲ་ཞིང་། དེ་ནས་ཁོང་གིས་བསྟན་བཅོས་རཱམཡཎམཉྫརཱི་ཞེས་པ་དང་བྷཱརཏམཉྫརཱི་ཞེས་པ་གཉིས་བརྩམས་པ་རེད། འདི་དག་ཚང་མ་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་རྣམ་པར་བརྩམས་ཡོད།

སྙན་ངག་ཏུ་བརྩམས་པའི་བསྡུས་དོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་གཞན་ཞིག་གི་མིང་ཉིད་པ་ནི་པདྱཀཱདམྦརཱི་ (Padyakadambari) ཞེས་པ་སྙན་ངག་མཁན་བཱཎབྷཊྚ་ (Banahatta) ཡི་པདྱཀཱདམྦརཱི་ཡི་སྙིང་བསྡུས་ཤིག་ཡིན་ལ། དེའི་དཔེ་རྒྱུན་ནི་ད་ལྟ་མེད་པ་རེད། དགེ་དབང་གི་སྐུ་ཚེའི་ནང་གི་སྙན་ངག་པའི་རིམ་པ་དང་པོ་དེ་ནི་སྙིང་བསྡུས་འདི་དག་ཡོམ་པ་དང་བཅས་མཇུག་འགྲིལ་བ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཅུང་ངོ་།།

ཤེས་བྱ་ཚང་མར་བསླབས་པ་དེས་དགེ་དབང་ནི་ཡ་རབས་པ་རྣལ་མ་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་ཚོགས་དང་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཁག་གི་ཁྲོད་དུ་ཡ་རབས་ཉམས་པ་མཐོང་བ་དེས་ཁོང་གི་སེམས་ལ་ཟུག་གཟེར་བསླངས་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་གིས་ཁུ་སིམ་མེར་འདུག་རྒྱུ་ངོས་ལེན་བྱས་མེད། ཁོང་གིས་ཁྲིམས་ཀྱི་དབྱུག་པ་ཞིག་རང་གི་ཟུར་ཟའི་དགོད་གཏམ་གྱི་རྣམ་པར་ཉེད་པ་དེས་སྐབས་དེའི་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་ངན་སྤྱོལ་དུ་དར་བའི་ཀློག་ཟ་ཏུལ་སྲུངས་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་མཚང་འབྱིན་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཇི་སྲིད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་ཡ་རབས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིག་མ་བསྒྱུན་པ་དེ་སྲིད་དུ་སྐྱོན་བརྗོད་ཀྱི་རྣམ་པ་འདི་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱུར་ལྡང་ངེས་པ་ཞིག་མིན་པ་རེད། དོན་འདི་འགྲུབ་པའི་སླད་དུ་ཁོང་གིས་བསླབ་བྱའི་སྙན་ངག་རྣམས་བརྩམས་པ་རེད།[7]

དགེ་དབང་ནི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་གྲངས་བཞི་བཅུ་ཙམ་གྱི་རྩོམ་པ་པོ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་ཙམ་ནི་ད་ལྟའང་ཁོང་གི་གསུང་ཚད་ལྟན་དུ་བརྩི་འཛོག་བྱེད་པ་རེད། འདི་དག་ནི་ཆོས་དང་ལྷའི་རྣམ་འཕྲུལ། མིའི་སྤྱོད་པ། སྤྱི་ཚོགས་མཚང་འབྱིན་གྱི་བཞད་གད། རྩོམ་རིག་དཔྱད་ཞིབ། བསྟན་བཅོས་གྲགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་མདོར་བསྡུས། རང་གི་རྩོམ་ཡིག་བཅས་ཀྱི་རང་བྱུང་གི་དབྱེ་བ་དྲུག་གི་ནང་གནས་ཡོད།

དབྱེ་བ་དང་པོའི་ཁོངས་སུ་དཔེར་ན་ ཨམྲིཏཏརངྒ་ (Amritataranga) ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྙན་ངག་ཐུང་ངུ་བརྗོད་བྱ་ནི་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་གྱིས་རྒྱ་མཚོ་བསྲུབས་པ་སོགས་ཀྱི་ལྷ་སྒྲུང་གི་བརྗོད་གཞི་ཅན་དང་། གཎཀཇཱནཀཱི་ (kanakajanaki) ཞེས་ད་ལྟ་དཔེ་

[7] འདི་ཡན་ཆད་ནི་ཨུ་མ། ཙནྡྲ་རྙོར་ཏེས་བརྩམས་ཤིང་ཤྲི་སྟཏ་གུ་རུ་དཔར་ཁང་གིས་ ༡༩༩༧ ལོར་པར་དུ་བཏབ་པའི་ "དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་སྙན་ངག་པ། ཁོང་གི་མི་ཚེ་དང་བསྟན་བཅོས་ལ་སློབ་སྦྱོང་ཞིག" ཅེས་པའི་སྔོན་གླེང་ཙ་འཛིན་གྱིས་བཀོད་ཅིང་། ཚིག་འགའ་རེ་བསྣན་ཡོད། འདི་མན་ཆད་ལེགས་སྦྱར་རྩོམ་རིགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཀུན་བཏུས་ཚིག་མཛོད་ལ་གཞི་འཛིན་གྱིས་བཀོད་ཡོད།

རྒྱུན་ཆད་ཁུང་ཕལ་ཆེར་ཧྲ་མ་བཙན་བྱོལ་ནས་སླར་ཡུལ་དུ་འཁོར་བའི་སྐབས་ཀྱི་བརྗོད་གཞི་ལ་དམིགས་པ་ཞིག་དང་། ལྷག་པར་དུ་ རྟའི་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ ("The Ashvamedha "horse sacrifice") ལྷ་མོ་སི་ཏཱའི་སྣང་བརྙན་གསེར་ལས་གྲུབ་པ་དེའི་སྐོར་ཡིན་པ་རེད།

ཙཏུརབརྒསཾགྲཧ་ (Chaturvarga-samgraha) ཞེས་པའི་སྙན་ངག་ལ་ནི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ ༨༠༨ ཡོད་པ་དེ་དག་སྡེ་ཚན་བཞིར་བགོས་ཤིང་། དེ་དག་ཀུང་ཕུན་ཚོགས་སྡེ་བཞི་སྡེ་ (purusharthas) ཆོས་དང་ནོར་དང་འདོད་དང་ཐར་པ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་འཆད། དྣཤཱབཏརཙརིཏྣ་ (Dashavataracharita) ཞེས་པའི་སྙན་ངག་ལ་ནི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ ༡༧༥༠ ཡོད་ཅིང་། དེས་ཁྱབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་ལ་བསྟོད་པ་ཞིག་རེད། བོདྷིསཏྭབདྣནཀལྤལཏྣ་ (Bhodisattvavadanakalpalata) སྡེ་རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་རྣམས་དང་ནང་པའི་བརྗོད་གཞིའི་སྐོར་འཆད་པ་ཞིག་རེད།

དབྱེ་བ་གཉིས་པའི་ཁོངས་སུ་ ཙཱརུཙརྱ་ (Charucharya) ཞེས་པའི་སྙན་ངག་ཚིགས་བཅད་བརྒྱ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་འཆད་ཅིང་། མུཀྟཱབལིཀཱབྱ་ (Muktavalikavya) ཞེས་པའི་སྙན་ངག་གིས་མི་ཚེའི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་བསྟོད། སེབྱསེབཀོཔདེཤ་ (Sevyasevakopadesha) ཞེས་པའི་སྙན་ངག་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་ཅན་དེས་ནི་སྦྱིན་བདག་དང་གཡོག་པོའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་འཆད་ཅིང་། ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་འདོད་པ་ཚིམ་པ་ནི་དཀའ་རྙོག་རྒྱུབ་པོ་སེལ་བའི་ཐབས་ནད་དུ་བྱུང་བ་དེ་ཡིན་ཞེས་བསླབ་བྱ་བརྒྱབ་ཡོད། མཾགལཙརཎ་ (mangalacharana) ཞེས་པའི་སྙན་ངག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ལ་བསྔགས་ཡོད།

དབྱེ་བ་གསུམ་པའི་ནང་སྡྲི་ཚོགས་མཚང་འབྱིན་གྱི་བཞད་གད་རྩོམ་རིག་ཡོད་ཅིང་། ཀལྭབིལྭས་ (Kalavilasa) ཞེས་པའི་སྙན་ངག་ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ ༥༥༧ ཡོད་པ་དེ་ལེའུ་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ང་རྒྱལ་དང་འདོད་ཆགས། འཁྲིག་སྲེད། མཐོ་རིམ་སྣང་འཚོང་མ། ཡིག་མཁན་། (Kayastha) གསེར་མགར། འཆལ་སྤྱོད་བཅས་ཀྱི་སྐོར་འཆད་པ་རེད། ཙནྡྲགུཔྟའི་ (Chandragupta) དགེ་རྒན་མཱུལདེཝཾ་ (Muladevam)ཞེས་པ་ནི་སྙན་ངག་འདིའི་དཔའ་བོ་དེ་ཡིན་པ་རེད། ཁོང་གིས་འཆལ་སྤྱོད་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྙིང་དུ་བབས་ཤིང་། འཆལ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཚངས་སྤྱོད་པ་དང་སྨན་པ། རོལ་མོ་བ། གསེར་མགར། ཚོང་པ། ཟློས་གར་བ་བཅས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་གནས་ཁང་རྙེད་པའི་ལྟ་ཚུལ་སྒྲིང་ཡོད་པ་རེད།

དརྤདལྭན་ (Darpadalana) ཞེས་པའི་སྙན་ངག་ལ་ཚིགས་བཅད་ ༨༠༠ ཡོད་པ་དེ་སྡེ་ཚན་བདུན་གྱི་ཁོངས་སུ་བསྡུས་ཡོད་ཅིང་། དེས་མཐོ་རིམ་ཁྲིམ་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱུ་ནོར། མཁས་པ། མཛེས་པ། སློབ་ཁྲིད། ཡོན་ཏན། བརྟུལ་ཕོད། སྦྱིན་པ། དཀའ་ཐུབ་བཅས་ལ་བརྟེན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུ་རྣམས་འཆད་ཅིང་། ང་རྒྱལ་ནི་ཉམས་རྒུད་ཀྱི་སྔོན་དུ་སླེབས་པའི་བདྣ་བསྟན་ཡོད། དེཤོཔདེཤ་ (Deshopadesha) ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཐུར་ཟའི་འཕྲུ་སྣོད་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ ༣༠༠ ལས་གྲུབ་ཡོད་ཅིང་། ཐ་ཤལ་

པ་དང་། དབྱུལ་ཕོངས། མཐོ་རིམ་སྨད་འཚོང་མ། བར་འདུམ་པ། སློབ་མ། ཆུང་མ་རྒན་མོ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ཕྱིར་འདོན་བྱས་ཡོད།

ནརྨམཱལ་ (Narmamala) ཞེས་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་བྲུར་ཟའི་རྩོམ་ཡིག་གསུམ་གྱི་ནང་བཀོད་པའི་ཚིགས་བཅད་ ༡༧༠ ཅན་གྱི་སྙན་ངག་ཅིག་ཡིན་ལ། སྐྱེ་ཚོགས་ཁྲོད་ཀྱི་འཆལ་སྤྱོད་དང་ཐོག་རྫུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྩེད་མཚར་རིགས་འཆད་པ་ཞིག་ཡིན། ལབཎྱནྟི་(Lavanyanvati) ཞེས་པ་དེས་དྲང་སྲོང་མཁས་པ་ ཨརྟིབཱསུ་ (Artivasu) ཞེས་པ་ལ་མཐོ་རིམ་སྨད་འཚོང་མ་བསནྟིཀཱ་ (Vasantika) ཞེས་པས་སྒྱུར་སྒྲུང་ལྡན་པའི་ཐོག་ནས་མགོ་བསྐོར་བཏང་སྟེ་ངོ་ཚ་བཟློས་པའི་སྐོར་འཆད་པ་རེད། སམཡམཱཏྲིཀཱ་ (Samayamatrika) ཞེས་པ་ལ་ཚིགས་བཅད་ ༦༩༠ ཡོད་པ་དང་། སྙན་ངག་མཁན་དམོདརགུཔྟ་ (Damodaragupta) ཡི་བསྟན་བཅོས་ཀུཊྚནིམཏ་ (Kuttanimata) དང་བསྡུར་ན། འགྲེལ་ཚུལ་དང་། བྲུར་ཟའི་རྣམ་པ། མཐོ་རིམ་སྨད་འཚོང་མའི་བསླུ་བྲིད་བཅས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཁྱད་ཆོས་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་ནའང་། རྩོམ་པ་པོ་འདིས་ཁྱིམ་བདག་ཕྱུག་པོའི་བུ་ཕྲུག་ན་གཞོན་དྲང་མོ་རྣམས་སྨད་འཚོང་མའི་བསླུ་བྲིད་འོག་ཚུད་རྒྱུར་སྔོན་འགོག་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་ཡོད་པ་རེད།

དབྱེ་བ་བཞི་པའི་གྲས་སུ་རྩོམ་རིག་དཔྱད་ཞིབ་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་འཁོད་ཡོད་པ་དེའི་གྲས་སུ་ཨཽཙིཏྱབིཙཱརཙརྩ་ (Auchitayavicharacharcha) ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཀཱརིཀཱ་ (karikas) འམ་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གིས་བཅོས་སྒྲུང་འབྲི་ཐབས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ད་དུང་སྙན་དངགས་བཟང་པོའི་སྲོག་ནི་ཨཽཙིཏྱ་སྟེ་ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་གནད་ཆེའི་ལྟ་གྲུབ་ཅིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད། སུབྲིཏྟལཀ་ (Suvrittalaka) ཞེས་པ་ལ་ནི་ཚིག་ལེའུ་བྱས་པ་ ༡༢༥ ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འཆད་ཅིང་། དེ་ལ་དབྱེ་མཚམས་སམ་བིནྱཱས་ (Vinyasas) གསུམ་དུ་བགོས་ཡོད། དབྱེ་བ་མཐའ་མ་དེས་གལ་ཆེ་ཞིང་དོ་སྣང་ཅན་གྱི་བརྗོད་བྱར་གྱུར་པའི་གླེང་གཞི་དང་། ཉམས། དེ་དག་ལ་འོས་ཤིང་འཚམས་པའི་སྡེབ་སྦྱོར་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྐོར་འཆད་པ་རེད། བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་ཧ་ཅང་གལ་ཆེ་ཞིང་གཅིག་བྱས་ན་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་བགྲོ་གླེང་ཐད་ནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད།

དབྱེ་བ་དྲུག་པའི་ཁོངས་སུ་ བསྟན་བཅོས་ བྷརཏམཉྫརཱི་ (Bharatamanjari) དང་། རཱམཡཎམཉྫརཱི། (Ramayanamanjari) བྷརཏམཉྫརཱི་(Brihatkathamanjari)བཅས་ཀྱི་སྙིང་བསྡུས་རྣམས་འཁོད་པ་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་རིམ་པ་བཞིན་ཧརིབཾཤ་ (Harivamsha) དང་བཅས་པའི་ མཧཱབྷཱརཏའི་ (Mahabharata) གཏམ་རྒྱུད་དང་། རཱམཡཎའི་ (Ramayana) གཏམ་རྒྱུད། རྩོམ་པ་པོ་གུཎཱཌྷྱ་ (Gunadhaya) ཡི་བྲིཧཏྐཐཱ་ (Brihatkatha) བཅས་འཁོད་ཡོད། པདྱཀཱདམྦརི་ (Padyakadambari) ཞེས་པ་ནི་སྙན་ངག་མཁན་བཱཎབྷཊྚ་ (Banabhatta) ཡི་ཀཱདམྦརི་ཞེས་པའི་སྙིང་དོན་མདོར་བསྡུས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཞིག་ཡིན། བཱཏྶྱཱཡནསཱུཏྲསཱར་ (Vatsyayana Sutrasara) ཞེས་པ་ནི་ བཱཏྶྱཱཡན་ (Vatsyayana) ཡི་འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ ཀཱམསཱུཏྲ་ (Kamasutra) ཡི་སྙིང་དོན་བསྡུས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དབྱེ་བ་འདིའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ།།

དགེ་དབང་གི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མཐའ་མ་དེ་ནི་ཁོང་གི་རང་རྩོམ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེའི་ཁོངས་སུ་ཨབསརརསསྭར་(Avasararasasara) ཞེས་པ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་ཨནནྟརཱཛ་(Anantaraja)ལ་བསྟོད་པའི་སྙན་ངག་ཅིག་དང་། ཡང་། ཙིཏྲབྷརཏ་ (Chitrabharata) ཞེས་པ་སྟེ་ཕལ་ཆེར་མཧཱབྷརཏའི་ (Mahabharata) གཏམ་རྒྱུད་ལ་གཞི་བཅོལ་ནས་བརྩམས་པའི་ཟློས་གར་ཞིག་རེད། པབནཔཉྩཤིཀ (Pavanapanchashika)ཞེས་པ་ནི་རླུང་གི་སྐོར་སྟོན་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལྔ་བཅུའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྙན་ངག་ཅིག་རེད། ནིཏིཀལྤཏྲུ་(Nitikalpataru)ཞེས་པ་ནི་ བྱཱས་ (Vyasa) ཡི་སྲིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་གི་འགྲེལ་པ་རེད། མུནིམཏམིམཾསཱ་ (Munimatamimamsa) ཞེས་པ་ནི་བྱཱས་ (Vyasa) ཡི་གསུང་ཆོས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ཤིག་རེད། ལལིཏརཏྣམཱལ (Lalitaratnamala) ཞེས་པ་ནི་ རྒྱལ་པོ་བཙྪརཱཛ་ (Vatsaraja) དང་ རཏྣམཱལ་ (Ratnamala) གཉིས་ཀྱི་བརྩེ་དུངས་བརྗོད་པའི་ཟློས་གར་ཞིག་རེད། ལོཀཔརཀཤ་ (Lokaparakasha) ཞེས་པ་ནི་སྐབས་ཐོག་དེའི་མི་ཚེའི་སྐོར་བརྗོད་པའི་སྙན་ངག་ཅིག་རེད། བྱཱསཥྚཀ་ (Vyasashtaka) ཞེས་པ་ནི་བྱཱས་ (Vyasa) ལ་བསྟོད་པའི་སྙན་ངག་ཚིགས་བཅད་བརྒྱད་ཅན་ཞིག་རེད། རཱཛབལཱི་ (Rajavali)ཞེས་པ་ནི་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་རིམ་པ་ལ་མཆོད་པ་ཞིག་རེད།

དེ་ལྟར་ན། དགེ་དབང་གིས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་བྱ་བ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༣༧ ལོར་མགོ་བཙུགས་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༤༨ ལོར་མཇུག་འགྲིལ་ཡོད་པ་རེད། དགེ་དབང་ནི་སྙན་ངག་མཁན་དང་། ཟློས་གར་རྩོམ་པ་པོ། ལོ་རྒྱུས་མཁན་པོ། གཏམ་བཤད་མཁས་པ་བཅས་ཡིན་པ་མ་ཟད། ད་དུང་ཚིག་མཛོད་རྩོམ་མཁན་ཞིག་ཀྱང་རེད། ཁོང་གི་ནུས་པ་ལ་ཚད་བགག་ཡོད་མེད་ཀྱང་། ཁོང་གི་ལས་ལ་བསྔོན་པའི་དགའ་སྣང་དང་འདུན་པ་ལ་ཚད་བགག་ཅིག་མེད་པར་སྣང་ངོ་།། ད་ཅང་འཕོར་ཆེ་ཞིང་སྣ་ཚོགས་པའི་ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་གིས་སྐབས་དེའི་རྩོམ་པ་པོའི་ཁྲོད་ནས་གོ་ས་གལ་ཆེ་ཞིག་བཟུང་ཡོད་པ་རེད།

༢༠༡༩ ལོའི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༣ ཉིན་མཇུག་རྫོགས་པར་བྱས་སོ།། ད་དུང་ཁོམ་ལོང་བྱུང་ཚེ་འདི་ལ་ཁ་སྐོན་བྱེད་འདུན་མཆིས་ལགས།

བྱུར་བཀོལ། བསྟན་བཅོས་དང་སྐྱེ་བོའི་མིང་རྣམས་ཨིན་ཡིག་ནས་ཐུགས་ཡིག་ཏུ་ཕབ་པ།

འབེབས་པ་པོ་ནི་ལྷ་ཊ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་མ་ཤ་བོ་ཧ་མགྲིན་ལགས་ཡིན་པས་ཁོང་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ།

1.	Abhinavagupta	ཨབྷིནབགུཔྟ།
2.	Amritataranga	ཨམྲིཏཏརངྒ།
3.	Anantaraja	ཨནནྟརཱཛ།
4.	Auchitayavicharacharcha	ཨཽཙིཏྱབིཙཱརཙརྩཱ།
5.	Avasararasasara	ཨབསརརསསཱར།
6.	Banabhatta	བཱཎབྷཊྚ།
7.	Bharatamanjari	བྷརཏམཉྫརཱི།
8.	Bhodisattvavadanakalpalata	བོདྷིསཏྭབདཱནཀལྤལཏཱ།
9.	Brihatkatha	བྲིཧཏྐཐཱ།
10.	Brihatkathamanjari	བྲིཧཏྐཐཱམམཉྫརཱི།
11.	Chandragupta	ཙནྡྲགུཔྟ།
12.	Charucharya	ཙརུཙརྱ།
13.	Chaturvarga-samgraha	ཙཏུརབགྒསཾགྲཧ།
14.	Chitrabharata	ཙིཏྲབྷཱརཏ།
15.	Damodaragupta	དམོདརགུཔྟ།
16.	Darpadalana	དཔདལཱན།
17.	Dashavataracharita	དཤཱབཏརཙརིཏཱ།
18.	Deshopadesha	དེཤོཔདེཤཱ།
19.	Didda	དིདྡཱ།
20.	Gangaka	གངྒཱཀཱ།
21.	Gunadhaya	གུཎཌྷཡ།
22.	Harivamsha	ཧརིབཾཤ།
23.	Kalavilasa	ཀལཱབིལཱས།
24.	Kalhaṇa	ཀལྷཎཱ།
25.	Kamasutra	ཀཱམསུཏྲ།
26.	kanakajanaki	ཀཎཀཛནཀཱི།
27.	karikas	ཀརིཀཱ།
28.	Kayastha	ཀཱཡསྠཱ།
29.	King Jayapida	རྒྱལ་པོ་ཛཡཔིཌ།
30.	Kuttanimata	ཀུཊྚནིམཏཱ།
31.	Lalitaratnamala	ལལིཏརཏྣམཱལ།
32.	Lavanyanvati	ལབཎྱཏི།
33.	Lokaparakasha	ལོཀཔརཀཱཤ།
34.	Mahabharata	མཧཱབྷཱརཏ།
35.	Mangalacharana	མཾགལཙརཎ།
36.	Muktavalikavya	མུཀྟཱབལིཀཱབྱ།
37.	Muladevam	མཱུལདེབཾ།
38.	Munimatamimamsa	མུནིམཏམིམཱཾས།

39.	Narmamala	ནརྨམཱལ།
40.	Nitikalpataru	ནིཏིཀཥདཱཏུ།
41.	Padyakadambari	པཱདྱཀདམྦརི།
42.	Pavanapanchashika	པབནཔཉྩཤིཀ།
43.	purusharthas	པུརུཥཱརྠ།
44.	Rajavali	རཱཛབཱལི།
45.	Ramayana	རཱམཡཱཎ།
46.	Ramayanamanjari	རཱམཡཱཎམཉྫརཱི།
47.	Ratnamala	རཏྣམཱལ།
48.	Samayamatrika	སམཡམཏྲིཀཱ།
49.	Sevyasevakopadesha	སེབྱསེབཀོཔདེཤ།
50.	Somapada	སོམཔད།
51.	Suvrittalaka	སུབྲིཏྟལཀ།
52.	The Ashvamedha “horse sacrifice”	ཨཤྭམེདྷ།
53.	The Rajatarangini	རཱཛཏརངྒིཎི།
54.	Vasantika	བསནྟིཀཱ།
55.	Vatsaraja	བཏྶརཱཛ།
56.	Vatsyayana	བཏྶྱཡཱཎ།
57.	Vatsyayana Sutrasara	བཏྶྱཡཱཎསུཏྲསཱར།
58.	Vinyasas	བིནྱཱས།
59.	Viryabhadra	བིཪྻབྷདྲ།
60.	Vyasa	བྱཱས།
61.	Vyasashtaka	བྱཱསཥྚཀ།

▣ ལྷ་རམས་པ་ཧེ་ཧོར་ཟླ་བ་ཚེ་རིང་། {འབྲས་སྤུངས།}

༄༅། །གོ་ཤཱཀ་དོགས་ལན་གཡང་དག་བཻཊཱུཪྻའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

བློ་བཟང་ཉིན་བྱེད་མཚན་དཔེ་འབར་བའི་དུས།།
རྐོལ་ངན་འབྱུང་པོའི་རང་གཟུགས་མ་མངོན་ཡང་།།
ཚུ་ལྷའི་ཕང་བར་དུས་ཀྱིས་ཐིམ་པ་ན།།
ལོག་བཤད་འུག་པའི་ཧ་ཀོད་ཇེ་ཆེར་གྱུར།།
རང་ལྟ་ཁྱི་སྐྱུག་གསེར་དུ་མ་སྒོམ་ཞིང་།།
གཞན་ལྟ་ཕ་ལམ་རྫོ་རུ་མ་འཛིན་པར།།
རིགས་པའི་གསང་ཚིག་མདའ་བཞིན་སྐྱེན་པ་ཡིས།།
ཕུག་པའི་ཟུངས་ཁྲག་བདུད་རྩི་ལས་ཀྱང་དཀོན།།

འདིར་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་གཞི་དམ་པ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་གོ་རམས་པ་སོགས་ཀྱིས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ནི་འཇམ་པའི་དབྱངས་དངོས་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པས་རང་བཟོས་ཙམ་དུ་བཞེད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནད་འདི་དག་ནི་རྗེ་བླ་མས་རང་བཟོ་གཏན་ནས་མིན་པར་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཁྲུལ་མེད་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་གྲུབ་འབའ་ཞིག་གི་གསུང་རབ་དང་སྦྱར་ནས་མདོར་ཙམ་དགོད་པ་ལ།

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མི་བཞེད་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པར་བསྟན་པ།

དེ་ཡང་དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ[1]ལས། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་འདིར་ལུགས་གང་ཞིག་བཀྲལ་ལན་དང་བཅས་པར་བསྒྲད་པའི་ལུགས་འདི་ནས་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལྟར་བསྟན་བཅོས་གཞན་ན་མེད་དོ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ།། དེའི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་གང་ཞིག་དོན་དམ་པར་སྨྲས་པ་དེ་ཉིད་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ཉིད་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ཡང་གང་དག་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་དོན་དམ་པར་སྨྲས་པ་དེ་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་སེམས་པ་དེ་དག་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ནི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་དང་མཚུངས་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུགས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་གཞུང་འདིས་དབུ་མ་པ་ལ་ཐལ་རང་གཉིས་ལས་མེད་པས་ཟླ་བས་མདོ་སྡེ་པ་དང་བྱེ་སྨྲའི་དོན་དམ་དུ་འདོད་པའི་ཆོས་དབུ་མ་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཞེད་པའི་དབུ་མ་པ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྲིད་པས་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཞེས་པ་སྤྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ཡང་ན་རང་རིག་དང་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་སོགས་གང་ལ་བཞེད་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཞེད་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། སྔ་མ་དངོས་སུ་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཞེད་པའི་སྐྱབས་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཞེད་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མི་བཞེད་པར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་གོང་དུ་བཤད་བྱ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དཀའ་བའི་གནད་བརྒྱད་སོགས་ཐུན་མོང་མིན་པ་མིན་ན། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་འདིར་ལུགས་གང་ཞིག་ཞེས་པ་ནས་བསྟན་བཅོས་གཞན་མེད་དོ་ཞེས་པའི་མེད་རྒྱུ་དེ་གང་ལ་འཛིན་དགོས། ལུགས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པ་དེ་གང་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད།

ཡང་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ[2]ལས། འདིར་སྨྲས་པ། དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པས་བདག་དང་གཞན་ལས་དགག་ལ་རག་མོད། གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་དག་གིས་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཅི་སྟེ་བརྗོད་དེ། བདེན་པ་གཅིག

[1] དེབ་གཟུགས་/ཕ་ཀླ་པར་མ/༤༠༧

[2] དེབ་གཟུགས་ཕ་ཀླ་པར་མ/༡༢༠

ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ།། དེ་ཕྱིར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ།། ཞེས་ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་འདིས་དོན་དམ་པར་བདག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པ་ཞིག་ལ་ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པའི་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཐལ་བ་བླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་འཕངས་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས། རང་རྒྱུད་པ་ལས་གཞན་སུས་ཀྱང་མི་འདོད་པས་རང་རྒྱུད་པའི་བཞེད་པ་ཁོ་ནའོ།།

ཡང་འཇུག་པ་[3] ལས། གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྟེན་གྱུར་ན།། དེ་ལ་སྐུར་བའི་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་ཕྱིར།། སྟོང་ཉིད་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ན།། དེ་ནི་རིགས་མིན་དེ་ཕྱིར་དངོས་ཡོད་མིན།། ཞེས་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་དངོས་པོའི་འཇིག་རྒྱུའི་ཐལ་བ་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གིས་བདེན་གྲུབ་མེད་པ་རྟོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མི་རྟོགས་པ་བཞེད་པ་ཞིག་ལ་ཐལ་འགྱུར་བས་ལྟ་ན་བདེན་གྲུབ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ན་དེ་གཉིས་ཡོད་པ་མེད་པར་གང་འཛིན་ཀྱང་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་པས་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་གཟིགས་དགོས་པས་རང་བཞིན་མེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བས་སྐྱོན་ཡོད་ཕྱིར་མེད་པའི་འཇིག་རྒྱུ་ནི་མཉམ་བཞག་ཉིད་སོང་དགོས་པར་འགྱུར་བས་སོ་སྙམ་པའོ།། ཁྱོད་ཅག་གིས་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་དངོས་པོ་ཁོ་རང་བཀག་དགོས་པར་བཞེད་པས་འཇིག་རྒྱུའི་ཐལ་བ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སོ།། དེ་ལྟར་བཞེད་པ་ལ་འཕེན་པ་མིན་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་དངོས་པོ་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ་བ་སོང་ཚུལ་གཏན་ནས་མེད་པས་འདིས་ཀྱང་མཉམ་བཞག་གིས་བདེན་གྲུབ་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱོགས་སྔ་ཞིག་ལ་འཕེན་པ་ཆེས་གསལ་བས་དེ་འདྲ་རང་རྒྱུད་པ་ལས་གཞན་སུས་ཀྱང་མི་བཞེད་དོ།།

ཡང་འཇུག་པ་[4] ལས། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་རིགས་པ་གང་ཞིག་གིས།། བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་མིན་པས།། རིགས་དེས་ཐ་སྙད་དུ་རིགས་མིན་པས།། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གང་གིས་ཡིན་པར་འགྱུར།། ཞེས་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བར་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་བ་འཕང་ཡུལ་ནི་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཞེད་པ་ཞིག་ལ་འཇོག་སྟེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་[5] ལས། ཇི་ལྟར་དོན་དམ་པའི་སྐབས་སུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གང་གིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་གནོད་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས་པས་དོན་དམ་པའི་བདག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འདོད་པར་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་གི་མཚན་

[3] དེབ་གཟུགས་/ལྷ་ཏྲ་པར་/༡༡༨

[4] དེབ་གཟུགས་/ལྷ་ཏྲ་པར་མ/༡༢༣

[5] དེབ་གཟུགས་/ལྷ་ཏྲ་པར་མ/༡༢༥

ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མི་འདོད་དགོས་པར་བསྟན་པས། འདིའི་ཕྱོགས་སྔར་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་འདོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་འདོད་པ་ཞིག་ལ་འཕེན་པས་དེ་འདྲ་བ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་རིགས་པས་སོ།། ཡང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་[6] ལས། དེ་ལ་གལ་ཏེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་ལ་བརྗོད་པ་དང་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པའི་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་དོ་ཞེ་ན་ནི། དངོས་པོ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བརྗོད་པ་དང་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཅེས་པ་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་མིང་དང་རྟོག་པ་ལ་བྱེད་ན་དངོས་པོ་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པ་གསུངས་པས་སྒྲ་རྟོག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་དངོས་པོ་ལ་སྐུར་འདེབས་ཡིན་པ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་བཞེད་པས་ན་དེ་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བཞེད་པ་ནི་ཆེས་གསལ་བར་མངོན་ནོ།།

དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་[7]ལས། གཞན་གྱི་དོན་དམ་བྱས་གང་ཡིན།། དེ་ནི་གཞན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ།། གཞན་གྱི་མར་འདོད་གང་ཡིན་པ།། གཞན་གྱི་ཆུང་མ་ཡང་འདོད་བཞིན།། ཞེས་གསུངས་པའི་གཞུང་གིས་མདོ་སྡེ་པ་དང་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འདོད་པ་དེ་ཉིད་རང་རྒྱུད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་བསྟན་པས་ཀྱང་རང་མཚན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་བསྟན་པ་ཆེས་གསལ་བ་མངོན་ནོ།།

རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མི་བཞེད་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པར་བསྟན་པ།

ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་སོགས་ཀྱིས་རྗེ་བླ་མས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བཞེད་པ་ནི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་ཅི་ཡང་མེད་པས་མི་རིགས་པར་གསུངས་མོད་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་ཞེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་གནད་གཅིག་པ་ཡིན་པ་འཆད་འགྱུར་གྱི་གཞུང་མང་པོར་གསལ་བས། རང་རྒྱུད་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཞེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཤུགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཟད། རང་རྒྱུད་ཞེས་པ་རང་དབང་བའི་དོན་དུ་འཇོག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་འདི་ལྟར། རྗེའི་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་[8] ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁས་བླངས་ལ་མ་འཁྲིས་པར་ཚད་མས་དོན་གྱི་གདོན་ལུགས་ནས་རང་དབང་དུ་ཆོས་ཅན་གཉིས་དང་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམས་གྲུབ་ཚུལ་ငེས་པར་བྱས་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ཞིག་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ནོ།། ཞེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རང་དབང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་འདི་རྒྱ་འགྲེལ་ཚད་ལྡན་དག་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། སློབ་

[6] སྡེ་བསྟན/དབུ་མ/ཚ/༢༩༢

[7] སྡེ་བསྟན་/དབུ་མ་/འ/༢༥༨

[8] དེབ་གཟུགས་/བློ་གླིང་པར་མ/

དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་[9]ལས། དེ་ལ་འདིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་དོན་ནི་ཕ་རོལ་པོས་རྟགས་པའི་སྨྲུན་འབྱིན་པའི་ལན་བཏབ་པ་དང་། རང་དབང་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་མཐུས་འདུ་བྱེད་རྣམས། རྣམ་པ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཐལ་འགྱུར་དང་རང་དབང་བའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང་། ཡང་ཤེར་སྒྲོན་[10]ལས། ད་ནི་སྨྲུན་འབྱིན་པའི་ལན་བཏབ་པ་དང་། རང་དབང་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཐུས་འདུ་བྱེད་རྣམས་རྣམ་པ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་དོན་གྱི་དབང་གིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གསུམ་པ་བརྩམ་མོ།། ཞེས་རང་དབང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་མེད་པར་བསྟན་པ་གསུངས་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ལྷུག་རོ་ལྷོ་ཆེན་གྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་རང་དབང་བའི་དོན་དེ་རྣམས་རང་རྒྱུད་དུ་བསྒྱུར་བར་མཛད་པ་ནི་རང་དབང་བ་དང་རང་རྒྱུད་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པ་དང་། སྒྲ་གཞུང་འཆི་མེད་མཛོད་[11]ལས་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་རང་དབང་བདག་དབང་དང་།། རང་དགའ་གཞན་གྱིས་མ་བཟུང་བ།། ཞེས་རང་རྒྱུད་དང་རང་དབང་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ཚིག་གསལ་[12]ལས། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའམ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་སམ་བསྒྲུབ་བྱ་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་འགོ་ཚུལ་དངོས་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡོད་དགོས་པས་ན་དེ་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་ཚིག་གསལ་[13] ལས། དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་ཡང་རང་རྒྱུད་སྦྱོར་བའི་ངག་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་དུ་མའི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ཞེས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་པ་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཁས་ལེན་པ་གཉིས་ནང་འགལ་ཚུལ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཞེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་འཇོག་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་དེ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཁས་བླངས་པ་གཉིས་འགལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ།།

འོན་ཀྱང་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་ལྟ་བ་ངན་སེལ་[14] ལས། དེས་ན་ཐལ་རང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་གཙོ་བོ་ནི། དོན་དམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཀོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་སྟེ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་དམ་བཅའ་གསུངས་

[9] སྡེ་བསྟན།/དབུ་མ་།/ཚ།/༡༥༣

[10] སྡེ་བསྟན།/དབུ་མ།/ཚ་།/༡༦༧

[11] སྡེ་བསྟན།/སྒྲ་མདོ།/ས།/༨༢

[12] སྡེ་བསྟན།/དབུ་མ།/ཁ།/༤

[13] དེབ་གཟུགས་།/ལྷ་ཏྭ་པར་མ་།/༡༧

[14] གསུང་འབུམ་།/ཅ།/༦༠

པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རིགས་པས་བསྒྲུབ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཐལ་རང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་སོགས་དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མི་བཞེད་པ་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་དམ་བཅའ་འགོག་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་ཚེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དགོས་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་སུ་འདོད་པ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་དེའི་དམ་བཅའ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་བཞེད་པར་གསུངས།

འོན་ཀྱང་ཚིག་གསལ་[15] ལས། རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྨྲ་བ་དག་ལ་ཉེས་པ་འདི་འགྱུར་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་མི་སྦྱོར་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་གསུངས་འདི་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་དེའི་ཚེ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མེད་ཀྱང་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་ཞིག་ལས་གཏན་ཚིགས་མི་བཞེད་པ་འདི་ཡང་ཅུང་ཟད་དཀའ་སྟེ། ཚིག་གསལ་[16] ལས། དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་གཏན་ཚིགས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ།། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་ངག་མདོ་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་སྦྱར་ནས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ལམ། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་སོགས་དོན་དམ་ལ་དཔྱད་སྐབས་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཅན་ཚད་གྲུབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་རང་གིས་གྲུབ་ནས་གཞན་ལ་བསྒྲུབ་པ་ཞིག་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བཞེད་པས། དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་སྐབས་ཆོས་ཅན་ཚད་གྲུབ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པས་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་སྐབས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མེད་ཅེ་ན། དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་སྐབས་མེད་ཅེས་པ་དོན་དམ་དང་སྦྲོས་བྲལ་གཟིགས་པའི་ངོར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་དེ་ལས་གཞན་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། དང་པོར་ལྟ་ན། དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་སྐབས་ཐལ་འགྱུར་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་དེ་མེད་པས་སོ།།

མཐའ་བཞི་འགོག་སྐབས་སུ་དཔྱོད་པ་པོ་འགོག་པ་པོ་དཔྱོད་བྱེད་སོགས་ཀྱང་མེད་པས་ན་སུ་ཞིག་གིས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཅི་ཞིག་འགོག་པ་སོགས་ཀྱང་གཏན་མེད་པས་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་མི་འགྱུར་རམ། ཕྱི་མ་ལྟ་ན། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྐབས་སུ་ཆོས་ཅན་ཚད་གྲུབ་བཞེད་ལ་སྐབས་འདིར་མེད་པའི་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཕྱེད་དཀའ་བའི་ཚོད་དུ་སྣང་སྟེ། ཐལ་རང་གཉིས་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་སྤུ་ཙམ་མེད་པར་ཉིད་ཀྱིས་བཞེད་པས་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་སྐབས་ཆོས་ཅན་ཚད་གྲུབ་ཀྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་ན་

[15] ཊཱི་བསྟན་་/དབུ་མ་/འ/༡༡

[16] དེབ་གཟུགས་་/འ/༡༣

ཅང་མེད་མཉམ་བཞག་ངོར་ཡོད་དགོས་པ་ཐལ་བ་དང་། དགག་བྱ་བཀག་ཚེ་ཆོས་ཅན་ལྷག་མ་ལུས་དགོས་པས་དགག་བྱ་དང་དགག་གཞི་ལོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱང་དྲོགས།

ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བཞེད་ཚུལ་བསྟན་པ།

དབུ་མ་འཇུག་པ་[17] ལས། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ།། དེའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་ནུས་ཕྱིར།། ཞེས་པ་དང་། གཞུང་འདིའི་མཚམས་སྦྱོར་སྐབས་སུ་རང་འགྲེལ་[18] ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྟག་པ་དང་ཆད་པ་ལྟ་བ་རྒྱང་རིང་དུ་སྤངས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། ལས་རྣམས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་ཡང་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་དང་ཆུད་མི་ཟ་བ་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོག་མེད་པར་ཡང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་དང་། ཡང་འཇུག་པ་[19] ལས། ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅེས་གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་ལ།། ཕུང་པོ་འདི་དག་འབའ་ཞིག་ཉིད་ཡོད་ཅེས།། བསྟན་པ་འདི་ནི་ད་ལྟར་ཆེས་ཟབ་དོན།། རིག་པར་མི་འགྱུར་གང་ཡིན་དེ་ལའོ།། ཞེས་དང་། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་[20] ལས། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བའི་བྱེད་པ་པོ་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་དམིགས་པའི་ས་བོན་གྱི་རྟེན་ཉིད་ཀྱིས་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ།། གང་དབང་ཕྱུག་རྟག་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་རོ།། ཞེས་དང་། ཡང་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་[21] ལས། ཆེས་ཐོག་མར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པས་ནི་མུ་སྟེགས་པའི་ལུགས་བསལ་ནས་དེ་དག་གིས་དོན་ཆེན་པོ་འདྲེན་པར་འགྱུར་ཞིང་ཕྱིས་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རིག་པ་རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་བར་འགྱུར་བས་ཡོན་ཏན་པོ་ན་འབྱུང་གི་སྐྱོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མེད་ཀྱང་བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་ཅན་ལ་འདུལ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པས་ན་ཡོན་ཏན་ལས་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་གསལ་བ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་འགོག་པ་ཆེས་གསལ་བས་སོ།།

དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་ཆེན་པོས་ལྟ་བ་ངན་སེལ་[22] ལས། ལུགས་འདི་མ་ཤེས་པར་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཁས་ལེན་ན་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་སྙམ་ནས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་དག་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཁས་མི་

[17] དབུ་མ/འ/༢༠༤

[18] དེབ་གཟུགས་/འ/༡༢༧

[19] སྡེ་བསྟན་/དབུ་མ/འ/༢༠༤

[20] སྡེ་བསྟན/དབུ་མ་/འ/༢༤༣

[21] སྡེ་བསྟན་/དབུ་མ་/འ/༢༤༢

[22] དེབ་གཟུགས་/༡༥༡

ལེན་པར་འདོད་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཆགས་པའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྔོན་གྱིས་འཕོངས་ཀྱང་སྔོན་ནན་གྱིས་འཚོལ་བའི་ཚིག་འཕྲིས་ཙམ་སྟེ། དབུ་མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ་དག་སེམས་གསལ་ཙམ་རིག་ཙམ་ཞིག་ལ་དེའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པར་རྗེ་བླ་མ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་དེ། འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་[23] ལས། དེའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པས་ཀུན་གཞི་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྤྱིར་སེམས་རིག་ཙམ་གསལ་ཙམ་ལ་ཀུན་གཞི་བཞག་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་གོང་དུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་གཞུང་གསལ་བར་དྲངས་པ་དེ་དག་སེམས་ཙམ་པས་བཞེད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་འགོག་པའི་དོན་ནོ་ཞེས་ཚིག་དོན་སྦྲ་ཇི་བཞིན་དུ་མི་བཞེད་པར་དྲང་དོན་དུ་བཀྲལ་བ་དེ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་དོན་སེམས་གསལ་རིག་ཙམ་ལ་ཀུན་གཞིའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་བ་གཉིས་གང་ཞིག་སྐབས་བབ་ཀྱི་གཞུང་དོན་དུ་སོང་ཡོད་མེད་ཀྱང་གཟུར་གནས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་ན་ཤེས་མི་སླའམ།

གཞན་ཡང་། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས་ལྟ་བ་ངན་སེལ་[24] ལས། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་གསུངས་པས་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་བཞེད་པའི་ཁུངས་བཀོད་ཀྱང་། སྔ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་འགྲེལ་/ངི་པར་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་འདི་དུས་རབས་ཀྱི་ཆ་ནས་བརྩི་ན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གསུང་དུ་འཇོག་དཀའ་སྟེ། གཞུང་དེར་སེམས་ཙམ་པའི་བཞེད་པ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཕྱི་དོན་མེད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་གསུམ། རྣམ་ཤེས་གནས་གྱུར་པ་དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་གསལ་བ་དང་། ཁྱད་པར་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་རྫུན་གྱི་ཁྱད་པ་ལ་ཡང་བཤད་པ་བྱུང་བས་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྤྱོལ་གཏོད་དེ་རྐང་ཚུགས་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཏུ་མངོན་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་གི་འགྲེལ་བྱེད་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཆེ་བ་ལེགས་ལྡན་དང་ཟླ་གྲགས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ན་འདིའི་ལུང་འདྲེན་མཛད་པ་མི་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་སོགས་ལའང་ཡེ་ཤེས་དཔྱིངས་དཔྱོད་མཛད་ཨེ་ཡོད།

གཞན་ཡང་། ལང་གཤེགས་ལས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གསུངས་པས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་གྲུབ་དགོས་པས། འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་ལན་མང་དུ་བཀག་པའི་ཀུན་གཞི་དང་མི་མཚུངས་སྙམ་ན་ཤིན་ཏུ་མི་འོས་ཏེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་[25]ལས། འོ་ན་འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པའི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཐ་ཚབས་རྣམས་ལ་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཅི་རྣམ་པར་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཞིག་གམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཉེ་བར་བསྟན་པས་འདུལ་

[23] དེབ་གཟུགས/བློ་གླིང་པར་མ/༢༩༥

[24] དེབ་གཟུགས/ལྷ་ཆ་པར་མ/༡༥༩

[25] དེབ་གཟུགས/ལྷ་ཆ་པར་མ/༡༣༢

བ་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྲས་བསྟན་པར་རིགས་པར་བྱའོ།། ཞེས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་གོང་དུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་བཀག་པ་ན་ལང་གཤེགས་ལས་ཀུན་གཞི་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་རྩོད་སྤོང་ལ་གཞུང་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མི་འདྲ་བས་མི་འགལ་བའི་གསུང་ལན་མ་མཛད་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ནི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་དགོངས་ནས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་སླད་དུ་གསུངས་པའི་ལན་མཛད་པ་དང་། དེའི་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་ཡང་གསུངས་པས། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས་ལང་གཤེགས་ལས་གསུངས་པའི་ཀུན་གཞི་དང་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་ཀུན་གཞི་མི་འདྲ་བ་བྱས་ནས་སྔ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཡང་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱི་དགོངས་པ་སོང་མིན་བརྟག་དགོས་པར་མངོན།

ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་རང་རིག་མི་བཞེད་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་བཞེད་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཁོ་ནས་བཞེད་པར་རྗེ་བླ་མ་ཡབ་སྲས་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་ནས་ཀྱང་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཤིང་། ཁྱད་པར་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་[26] ལས། རང་རིག་འགོག་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པ་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་འཇོག་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་སྔ་ཕྱིའི་ཐུན་མོང་མིན་པ་དག་ནི་མཐའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་པས་གོང་མ་རྣམས་ལ་སྦྱར་དགོས་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་བཀག་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བར་བཀག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཞིག་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པས། ལོག་བཤད་ཕུང་པོའི་འཁྲུལ་གཞི་ནི་འདི་ཡིན་པས་འཇུག་ཊཱི་ཀ་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལའང་ལྟོས་ཤིག །

རང་རིག་མི་འདོད་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བཞེད་ཚུལ་བསྟན་པ།

དབུ་མ་འཇུག་པ་[27] ལས། འདི་ནི་ཡོད་པར་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར།། མ་གཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱ་མི་རུང་།། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་[28] ལས། གལ་ཏེ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པ་གཞན་གྱིས་དབང་ཡོད་ན་དེའི་ཡོད་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་གིས་དམིགས། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཛིན་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། འདི་ལྟར་རལ་གྲིའི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་མི་གཅོད་ལ། སོར་མོའི་རྩེ་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་ལ་མི་རེག་ཅིང་།

[26] དེབ་གཟུགས་/བློ་གླིང་པར་མ/༢༢༨

[27] དེབ་གཟུགས/ལྷ་ཏྟ་པར་མ/ ༧༨༥

[28] དེབ་གཟུགས་/ལྷ་ཏྟ་པར་མ/༧༨༥

ཞིགས་པར་བསྒྲུབ་པའི་གཡེར་ཞིང་ཡང་གཟྒྲ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་རང་གི་ཕྲག་པ་ལ་ཞོན་པར་མི་ནུས་ཤིང་། མེས་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་སྲེག་ལ། མིག་གིས་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་[29]ལས། འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ཡང་གཞན་གྱིས་འཛིན་པ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་རིག་པ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་པ་ཁོ་ནས་དེ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་[30]ལས། རང་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། ཅེས་དང་། ཡང་རང་འགྲེལ་[31]ལས། འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་དབང་དུ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་རིག་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ།། ཞེས་དང་། རང་རིག་པ་ནི་ད་དུང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་རང་རིག་པའི་རྒྱུ་ཅན་རང་རིག་མེད་པར་མི་འབྱུང་བའི་དྲན་པ་ག་ལ་ཡོད། ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་སོགས་རང་རིག་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་[32]ལས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་རལ་གྲི་རང་སོ་དང་།། ཇི་ལྟར་མཛུབ་མོ་རང་རྩེ་ལ།། མི་གཅོད་རེག་པར་མི་འགྱུར་བ།། དེ་བཞིན་སེམས་ཀྱིས་རང་བལྟའོ།། ཞེས་གསུངས་དང་། གཞུང་འདི་རང་འགྲེལ་[33]ལས།རང་རིག་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་རལ་གྲིས་རང་གི་སོ།། གཅོད་པར་མི་བྱེད་སོར་མོ་ནི།། རང་ལ་རེག་པར་མི་བྱེད་ལྟར།། རང་རིག་སེམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རང་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར།། ཞེས་གསུངས། རྩ་བ་ཤེས་རབ་[34]ལས་ཀྱང་། མར་མེ་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས།། གལ་ཏེ་སྣང་བར་བྱེད་འགྱུར་ན།། མུན་པའང་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས།། སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བ་ཐེ་ཚོམ་མེད།། ཞེས་དང་། རྩོད་བཟློག་[35] ལས། གལ་ཏེ་རང་ལས་ཚད་མ་གྲུབ།། གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར།། ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་འགྱུར་འདི།། རང་གྲུབ་གཞན་ལ་ལྟོས་མ་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཞི་བ་ལྷའི་སྤྱོད་འཇུག་[36] ལས། གལ་ཏེ་རང་རིག་ཡོད་མིན་ན།། རྣམ་ཤེས་དྲན་པ་ཇི་ལྟར་འགྱུར།། གཞན་མྱོང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས།། དྲན་འགྱུར་བྱི་བའི་དུག་བཞིན་ནོ།། ཞེས་སོགས་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་རྩོད་མེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་རང་རིག་མེད་པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མང་པོས་བསྒྲུབས་སོ།།

[29] དེབ་གཟུགས་/ལྷ་ཞ་པར་མ/༡༤༧

[30] དེབ་གཟུགས་/ལྷ་ཞྭ་པར་མ/༡༤༧

[31] དེབ་གཟུགས་/ལྷ་ཞྭ་པར་མ/༡༤༨

[32] སྡེ་བཀའ/མདོ་སྡེ/ཙ/༡༧༩

[33] དེབ་གཟུགས་/ལྷ་ཞྭ་པར་མ/༡༧༢

[34] སྡེ་བསྟན/དབུ་མ/ཙ/༥

[35] སྡེ་བསྟན/དབུ་མ/ཙ/༢༨

[36] སྡེ་བསྟན/དབུ་མ/ལ/༣༡

པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཤྲཱི་བི་བྷཱུ་ཏི་ཙནྡྲས་མཛད་པའི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ་[37] ལས། ཕ་རོལ་པོས་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་སོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ལ་རང་རིག་མེད་ན་དེའི་ཚེ་རྣམ་ཤེས་ཇི་ལྟར་དྲན། མྱོང་བ་གསལ་ན་དྲན་པ་སྐྱེའི། མ་མྱོང་ན་དྲན་པ་གང་ནས་འབྱུང་། ལན་ནི་གལ་ཏེ་དྲན་པ་ནི་རང་རིག་གིས་བྱེད་པར་ངེས་ན། མེས་དུ་བ་ལྟར་དེའི་ཚེ་དེ་ལྟ་ཡིན་གྱི། རང་རིག་ནི་མ་གྲུབ་པས། དེ་དང་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ། བདག་ལ་ནི་གཞན་མྱོང་བ་ལ་སོགས་པས་སོ། །འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལས་གཞན་གཟུང་བ་མྱོང་བ་ན། ཤེས་པ་དྲན་པ་སྐྱེའོ།། གཞན་མྱོང་བས་གཞན་དྲན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དེ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པས་སོ། །ཡུལ་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཤེས་པ་དྲན། མྱོང་བ་དང་བཅས་པའི་ཡུལ་དྲན། ཡུལ་མྱོང་བ་ནི་ཤེས་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ཀྱང་། ཤེས་པ་མྱོང་བ་མེད་ན་ཇི་ལྟར་དྲན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དྲན་འགྱུར་བྱི་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །བྱི་བ་ནི་འདིར་བ་གླ་བྱུགས་ཏེ། དེའི་དུག་དེས་རྨུགས་པའི་རྨས་ལུས་ལ་སྤར་བཀྲམ་པ་དུས་གཞན་དུ་འབྲུག་སྒྲ་གྲག་པའི་དུས་ན་ལྡང་བར་འགྱུར་རོ། །དགོངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཇི་ལྟར་རྨུགས་པའི་དུས་སུ་དུག་མ་ལངས་ཀྱང་དུག་གཞན་དུ་ལྡང་བ་ལྟར། ཡུལ་མྱོང་བའི་དུས་སུ་རྣམ་ཤེས་མ་མྱོང་ཡང་དུས་གཞན་དུ་དྲན་ཏེ། འགྲོ་ཞིང་ཀྱི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣའི་རྣམ་ཤེས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

འོན་ཀྱང་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་ངན་སེལ་[38] ལས། སློབ་དཔོན་འདིས་ཀུན་གཞི་དང་། ཉོན་ཡིད་དང་། རང་རིག་སོགས་ལུང་ཚད་མ་ལས་བཤད་ཅིང་། བདེན་པར་ཡོད་མེད་གང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང་ལྟོག་རྣམས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་དཔྱད་ནས་འགོག་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཞེད་དོ།། ཁ་ཅིག་རྩ་ཤེས་དང་། རྩོད་བཟློག་དང་། ཚིག་གསལ་ལས། རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ཀྱི་རང་རིག་འགོག་པའི་ལུང་རྣམས་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་རང་རིག་ཐ་སྙད་པ་འགོག་པ་ལ་སྦྱར་བ་ནི་ནོར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས། དོན་དམ་པར་རང་རིག་མེད་ཀྱང་རང་རིག་ཡོད་པ་དང་། རྗེ་བླ་མའི་གཞུང་དུ་རང་རིག་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་བཀོད་པ་སོགས་ནི་ནོར་བར་གསུངས་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་རང་རིག་བཞེད་པའི་ཚད་ཐུབ་ཀྱི་གཞུང་གསལ་བ་གཅིག་ཀྱང་འགོད་དུ་མེད་པར་རང་རིག་མེད་པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཚད་ཐུབ་རྩོད་མེད་ཀྱི་གཞུང་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒལ་བའི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་དོན་གཞན་དུ་འདྲེན་པ་འདི་འདྲ་ནི་ལྟ་བ་ངན་སེལ་ཡིན་ནམ་ལྟ་བ་ངན་བཤད་ཡིན་དཔྱད་དགོས་པར་སེམས་ཤིང་། ཁྱད་པར་ལྟ་བ་ངན་སེལ་[39] ལས། རང་རིག་ལུང་ཚད་མ་ལས་བཤད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་ཚད་མ་དེ་གང་ལ་བྱེད། རང་གི་ཁས་བླངས་སྒྲུབ་ཆེད་ཚིག་གི་འཕྲེན་ཕྱོགས་ཙམ་མིན་པར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་ཐུབ་ཀྱི་རྒྱ་འགྲེལ་ལས་འཛིན་རྣམ་ཡལ་ག་བའི་རང་རིག་གསལ་བར་གསུངས་པ་གང་ན་དམིགས། དེ་ཙམ་མ་ཟད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཚུལ་གང་ན་ཡོད་སྟོན་ཅིག དེ་ལས་གཞན་ལུང་ཚད་མ་

[37] སྡེ་བསྟན་/དབུ་མ/ཤ/༢༥༢

[38] དེབ་གཟུགས་/ལྷ་ཧྡ་པར་མ/༧༨༥

[39] དེབ་གཟུགས/ལྷ་ཧྡ་པར་མ/༧༨༥

ཞེས་པ་མདོ་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁུངས་སུ་བྱས་ནས་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་རང་རིག་སྒྲུབ་ན་ཤིན་ཏུ་དགོད་བྲོ་བའི་གནས་སུ་སྣང་སྟེ། དེ་འདྲ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ན་ཏ་ཙང་ཐལ་ཞིང་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཚོལ་བར་གདོན་མི་ཟ་འོ།།

དོན་དམ་པར་རང་རིག་བཀག་པ་ལས་ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་མ་བཀག་ཅེ་ན། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་[40]ལས། འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་རིག་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ།། ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་རིག་བཀག་པར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་གཞུང་དོན་ཇི་ལྟར་འགྲེལ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རང་རིག་ཚད་མ་ཞིག་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩོད་ཟློག་[41] ལས། རྗེས་དཔག་ལུང་དང་ཉེར་འཇལ་དང་།། མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་ལན་བཏབ་བོ།། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་ནི།། ཚད་མ་གྲུབ་ན་ཐུག་པ་མེད།། དེ་ལ་དང་པོ་འགྲུབ་མིན་ལ།། བར་མ་མིན་ཞིང་ཐ་མའང་མིན།། ཐུག་པ་མེད་པར་ཀྱུར་པ་ན།། དང་པོར་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ།། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྩོད་བཟློག་རང་འགྲེལ་[42] ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་འདི་སྙམ་དུ་གཞལ་བར་བྱ་བ་ནི་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་ལ། ཚད་མ་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གྲུབ་པ་སེམས་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་སོགས་གསུངས།

ཚིག་གསལ་ཀྱི་ཚིག་གསལ་[43] ལས། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་པ་དང་། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ།། དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རིག་ཅིང་ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་པ་དག་གི་ཚིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལུང་ངོ་།། འདྲ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དོན་རྟོགས་པ་ནི་ཉེ་བར་འཇལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་བ་མིན་ནི་བ་ལང་དང་འདྲའོ་སྙམ་པ་ལྟ་བུའོ།། དེ་ལྟར་ཚད་མ་བཞི་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ།། ཞེས་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་ཚད་མའི་རྣམ་དབྱེ་འཇོག་སྐབས་རང་རིག་ཚད་མ་ཡང་གལ་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་གསུངས།

ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བཞེད་པར་བསྟན་པ།

ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་པ་འདི་ཡང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཁྲུལ་མེད་

---

[40] སྡེ་བསྟན/དབུ་མ་/འ/༢༧༣

[41] སྡེ་བསྟན/དབུ་མ/ཙ/༢༨

[42] དིབ་གཟུགས/༢༩

[43] སྡེ་བསྟན/དབུ་མ/འ/༢༥

ངེས་ཏེ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་[44] ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལའང་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཏེ་རང་གི་བློས་རྣམ་པར་བརྟག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རང་གི་ཡུལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པས་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བས་ཉན་རང་བློའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་མི་ནུས་པ་ས་བདུན་པ་ནས་ད་གཟོད་གནོན་དགོས་པར་གསུངས་པས་བྱང་སེམས་ས་དྲུག་པ་མན་ཆད་སྟོང་ཉིད་དམ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་ཉན་རང་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་གསལ་ཏེ། གཞན་དུ་ན། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་དེ་དག་ཟིལ་གྱིས་གནོན་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ།།

སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་[45]ལས། མཚན་མ་མེད་ལ་མ་ཞུགས་པར།། ཐར་པ་མེད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།། དེ་ཕྱིར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་རྣམས།། མ་ལུས་པ་ནི་དེ་ཉིད་བསྟན།། ཞེས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་པར་ཆེས་གསལ་བར་བསྟན་པས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་སོགས་ཀྱིས་ཐར་པ་མི་ཐོབ་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སུས་ཀྱང་མི་བཞེད་པས་སོ།།

རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་[46] ལས་ཀྱང་། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ།། དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད།། ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ།། དེ་ལས་ཡང་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན།། ཞེས་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་ཡོད་ན་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་ཟག་བདག་འཛིན་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཡོད་པས་དེས་ལས་གསོག་པ་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་སོགས་འབྱུང་བ་བཤད་པས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་མི་དགོས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྡོག་དགོས་དོན་མེད་པས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱུང་བ་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ངར་འཛིན་དང་ལས་བསགས་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་དགོས་པར་ཐལ་བས། དགྲ་བཅོམ་པ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སུས་ཀྱང་མི་བཞེད་པས་དེ་དག་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ངེས་པར་རྟོགས་དགོས་པར་གྲུབ།

རྩ་བ་ཤེས་རབ་[47] ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ།། མཁྱེན་པས་ཀ་ཏ་ཡ་ན་ཡི།། གདམས་ངག་ལས་ནི་ཡོད་པ་དང་།། མེད་པ་གཉིས་ཀའང་དགག་པར་མཛད།། ཞེས་གསུངས་པས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་རབ་བྱེད་བདུན་པའི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་[48]ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་

[44] སྡེ་བཀའ་འགྱུར་/ཕལ་ཆེན/ཁ/༡༣༦

[45] སྡེ་བསྟན/བསྟོད་ཚོགས/ཀ/༤༩

[46] སྡེ་བསྟན/སྤྲིངས་ཡིག/གེ/༡༠༨

[47] སྡེ་བསྟན/དབུ་མ/ཙ/༩

[48] སྡེ་བསྟན་/དབུ་མ/ཙ/༡༩༨

བདག་མེད་དོ།།ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ཏེ། བདག་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་བདག་མེད་གསུངས་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་བཀྲལ་བས་ཐེག་དམན་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་གསལ་བ་བསྟན་པ་དང་། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱི་འཇུག་པ་[49] ལས། བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་དགྲོལ་ཕྱིར།། ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས།། ཞེས་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་[50] ལས། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ།། དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའོ།། ཞེས་པའི་གཞུང་སྔ་ཕྱིས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ནི་སྟོང་གཞིའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པ་ལས་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་གསལ་བར་གསུངས་པས་ཉན་རང་གིས་གང་ཟག་བདག་མེད་མི་རྟོགས་པ་ནི་བྱེ་སྨྲའི་སྡེ་པ་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་པ་རང་སྡེའི་གྲུབ་མཐའ་སུས་ཀྱང་མི་བཞེད་ཅིང་། འདི་གཉིས་སྟོང་གཞི་ཙམ་ལས་ཁྱད་པར་མེད་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱང་རྟོགས་དགོས་པར་གསལ་བར་བསྟན།

འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་[51] ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ཡང་རིགས་པ་ཉིད་དེ། རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མདོར་མཚོན་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ།། ཞེས་ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་ན་ཉན་ཐོས་སྡེ་སྣོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གསལ་བར་གསུངས་དོན་མེད་པས་དེ་དག་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་གྲུབ།

ཡང་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་[52] ལས། ལུང་འདི་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་གསལ་ངེས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལྟར་དེ་དག་ཀྱང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་རང་གི་བློས་རྣམ་པར་དཔྱད་པས་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཆེས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོས་ན་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལོངས་པས་འདིར་མཚོན་པ་ཙམ་ཞིག་ལས་མ་སྨྲས་སོ།།

ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་ཆེན་པོས། རྩ་ཤེས་ལས། དེ་དག་སྤྲོས་ལས་སྤྲོས་པ་ནི།།ཞེས་པའི་སྤྲོས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་བདག་དང་། དེ་འཛིན་པའི་མཚན་འཛིན་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་འཇོག་པར་ཟླ་གྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། མཚན་འཛིན་

[49] སྤྱི་བསྟན/དབུ་མ་/འ/༢༡༣

[50] སྤྱི་བསྟན/དབུ་མ/ཡ/༡༩༠

[51] སྤྱི་བསྟན་/དབུ་མ/འ/༢༢༨

[52] དེབ་གཟུགས་/ལྷོ་ཀློ་པར་མ/༡༩

དེ་ལ་བདེན་པའི་མཚན་འཛིན་དང་བདེན་པས་སྟོང་པའི་མཚན་འཛིན་སོགས་བཞི་ཡོད་པས་དེ་བཞི་གའི་ཡུལ་གྱི་སྦྱོར་པ་དེ་ལ་ཆོས་བདག་འཛོག་པས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་གནད་ཀྱང་འདི་ཡིན་པ་གསུངས། སྦྱོར་མཚན་མ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཅིག་མེད་པར་མ་རྟོགས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་མེད་པས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་ཡང་བདེན་པའི་མཚན་མ་མེད་པར་རྟོགས་དགོས། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་ནི་མཚན་མ་བཞི་ག་མེད་པར་ཤེས་དགོས་སོ།། དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ རྫོགས་པ་རྟོགས་པ་མེད་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་དགོས་པ་འདྲའོ་སྙམ།

འཇུ་མི་ཕམ་མཆོག་གིས་ནི། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་[53] ལས། དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་རྣམ་པར་དགྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྟན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་པས་རྣམ་པར་དགྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནི་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཏོ།། ཞེས་གསུངས་པས་ཉན་རང་རྣམས་རང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་ཀྱང་དོན་དམ་དུ་འདོད་པའི་ཆ་མེད་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་མེད་དུ་མ་ཤེས་པས་དེ་རྫོགས་པ་མ་རྟོགས་པ་དང་། གང་ཟག་བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤོང་ནུས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བར་བཞེད་པ་ཐེག་ཆེན་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཀུན་མཐུན་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱང་གོང་དུ་དྲངས་པའི་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་སོགས་དང་མཐུན་མིན་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་དགོས།

ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་བཞེད་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པར་བསྟན་པ།

ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་ཆེན་པོས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་དང་ཉོན་སྒྲིབ་བཞེད་པ་ཟླ་གྲགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་པ་མ་ཟད་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་མིན་ཞིང་། རྩ་ཤེས་ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་ལས།། ཞེས་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་། ཇི་སྲིད་ཕུང་འཛིན་ཡོད་པ།། ཞེས་པའི་ཕུང་པོར་འཛིན་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས།། ཞེས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སྲིད་པའི་ས་བོན་རྣམ་ཤེས་ཏེ།། ཞེས་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཟས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བདེན་འཛིན་གྱུར་པའི་གཟུང་རྟོག་རྣམས་ནི་དོན་གཅིག་ཏེ། དེ་ནི་རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་གང་།། དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདོད།། ཅེས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་གསུངས་པས་སོ།། ཞེས་བཞེད་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་བཞེད་པ་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཁྲུལ་མེད་དུ་གསལ་ཏེ། གོང་དུ་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་ཐམས་ཅད་འདིའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་

[53] སྡེ་བསྟན/དབུ་མ/འ/༣༧༣

འགྱུར་ལ། དེར་མ་ཟད། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་[54] ལས། དེ་ལྟ་ན་རེ་ཞིག་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བདེན་སའི་ཀུན་རྫོབ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ཡིན་པར་དངོས་སུ་ཚིག་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཟླ་བའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་[55] ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགག་པ་ལས་འཁོར་བ་ལྡོག་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པས་ཆོས་བདག་འཛིན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པར་ཡིན་པ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་མ་ཟད། གཞུང་འདི་འཕགས་པ་ལྷའི་བཞི་བརྒྱ་པ་[56] ལས། སྲིད་པའི་ས་བོན་རྣམ་ཤེས་ཏེ།། ཡུལ་རྣམས་དེ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ།། ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི།། སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་པའི་འགྲེལ་པའི་ངག་ཡིན་པས། སྲིད་པའི་ས་བོན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་རང་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པ་ཚིག་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་འདི་ཕོ་ནས་ཀྱང་ངེས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་འདྲེན་ནུས།

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་[57]ལས་ཀྱང་། གང་དག་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་དམིགས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་དུ་ཙུང་བར་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤང་བར་འགྱུར་བ་མེད་དོ།། ཞེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་ཉོན་མོངས་སྤོང་མི་ནུས་པ་གསུངས་པས་ཀྱང་དེ་སྤངས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་པར་གསལ་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

འཇམ་པའི་དབྱངས་དངོས་རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་པའི་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་[58]ལས། འདི་ལས་གསལ་བའི་ངོས་འཛིན་ལུགས་འདིའི་སྐོར་དང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་རྗོད་མེད་ལས་མ་བྱུང་ངོ་།། ཞེས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ངོས་འཛིན་འཆད་འགྱུར་འཇུག་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་འདི་ལས་གསལ་བ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་གཞན་དང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་རྗོད་མེད་ལས་མ་བྱུང་གསུངས་པ་ལྟར་ད་ལྟའི་བར་དུ་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་རྙེད་མེད། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་གཞུང་[59] ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་ནི་ལུས་དང་ངག་གི་འཇུག་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ལྡོག་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ངོས་འཛིན་

[54] སྡེ་བསྟན/དབུ་མ་/འ/༢༥༥

[55] སྡེ་བསྟན་/དབུ་མ/ཡ/༢༢༧

[56] སྡེ་བསྟན/དབུ་མ/ཚ/༧༨

[57] སྡེ་བསྟན/དབུ་མ/ཡ/༢༨

[58] དེབ་གཟུགས་/བློ་གླིང་/པར་མ/༧༨༠

[59] སྡེ་བསྟན/དབུ་མ/འ/༣༥༢

བྱེད་སྐབས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཅིག་ཡོད་ན་འདིར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པར་ཤིན་ཏུ་སྐབས་སུ་བབ་པས་ཅིའི་ཕྱིར་ངོས་འཛིན་མ་བྱེད། ཅེས་དྲིས་ན་ལན་ཅི་ཡོད། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ལུགས་འདིར་གཏན་མེད་པའི་ཆ་ནས་མི་གསལ་བ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་གནད་ཀྱང་ཤེས་དགོས། ཁྱོད་ཀྱིས་རྩ་ཤེས་ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་ལས།། དེ་དག་སྤྲོས་ལས་སྤྲོས་པ་ནི།། ཞེས་པའི་རྣམ་རྟོག་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་[60] ལས། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཡུལ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་ལ་ལ་ནི་ཆགས་པར་འགྱུར། ལ་ལ་ནི་སྡང་བར་འགྱུར། ལ་ལ་ནི་རྨོངས་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་ལས་བྱུང་ངོ་།། ཞེས་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་རྙེད་པ་དང་། མ་རྙེད་པ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་འདི་བདེན་ནོ་སྙམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཅན་དག་དེ་དང་དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པས་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་ནི་སྤྲོས་པ་ལས་བྱུང་ངོ་།། ཞེས་འདིའི་རྣམ་རྟོག་ཆགས་སོགས་དང་རྣམ་པ་མཚུངས་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལ་འཇོག་དགོས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཞུང་འོག་མས་དེ་དག་སྤྲོས་ལས། ཞེས་པའི་སྤྲོས་པ་བདེན་འཛིན་ཡིན་པ་དང་དེ་ལས་རྣམ་རྟོག་བྱུང་བར་ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་པས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ཡང་ཉམས་པ་མི་འགྱུར་རམ། རྒྱུད་བླ་མ་[61]ལས། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་།། དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདོད།། སེར་སྣ་ལ་སོགས་རྣམ་རྟོག་གང་།། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་པར་འདོད།། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། རྒྱུད་བླ་མའི་དར་ཊཱི་ཀ་[62] ལས། ལས་དང་བྱ་བ་དང་བྱེད་པའི་འཁོར་གསུམ་བདེན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདོད་དོ།། ཞེས་དང་། འདིར་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུགས་ལྟར་འཆད་ན་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས་རིམ་པ་གཉིས་བཤད་པ་ལྟར་རེ་ཞིག་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་བཤད་པ་མི་འོས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་ལྟོས་པའི་སྐྱོང་བྱའི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་རུང་མོད་ཀྱི། ཞེས་གཞུང་ཚིག་འདི་རང་རྒྱུད་པའི་བཞེད་པར་འཆད་པའི་ལུང་དུ་སྦྱར་ན་ཡང་རུང་བ་གསུངས་པ་ནི། ཐད་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་ཅིག་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་དུ་རྩོད་མེད་ཡོངས་སུ་གྲགས་མོད་ཀྱང་གཞུང་དེར་རང་རྒྱུད་པའི་བཞེད་པ་བསྟན་པའི་ཚིག་ཡོད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང་།། འཛིན་པ་མི་སྤོང་ཕྱིར་དང་ནི།། ཞེས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱིས།། ཉམས་ཕྱིར་སློབ་མ་བསེ་རུ་དང་།། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

[60] དེབ་གཟུགས་/སེར་བྱེས་པར་མ/༢༥༧

[61] སྡེ་བསྡུས་/སེམས་ཙམ་/ཕི/༥༢

[62] གཙང་པར་/ག/༢༧༢

ཞིག་པ་དངོས་པོ་འདོད་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བཞེད་པར་བསྟན་པ།

ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་ཆེན་པོས། རྗེའི་ལེགས་བཤད་ལ་ཚོགས་པར་དབྱུང་དུ་མི་ཉུང་ཞིང་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ཞལ་ནས་ཐོན་མི་འོས་པའི་སྨོད་ཚིག་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྤུན་ཅི་ཕྱིན་ཏུ་རྐོལ་ནས་ཞིག་པ་དངོས་པོ་འགོག་པར་མཛད་འདུག་ཀྱང་། རང་གིས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་བཞེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་སྣ་གཅིག་ཀྱང་རྙེད་མེད། རྩ་ཤེས་[63] ལས། གལ་ཏེ་མྱ་ངན་འདས་པ་ནི།། དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཡིན་ན།། མྱ་ངན་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས།། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན།། ཞེས་པས་དངོས་པོ་ནི་དཔེར་ན་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་མྱུ་གུ་རང་གི་ངོ་བོ་རྫས་ཡོད་ལོག་ཙམ་གྱི་ཞིག་པ་ལ་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་ཀ་འདུས་བྱས་ཡིན་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འཁྲུལ་མེད་དུ་ངེས་ཏེ། དེའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་[64] ལས། མྱ་ངན་འདས་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་ག་ཡིན་པ་མི་འཐད་དོ།། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མྱ་ངན་འདས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་དངོས་མེད་ཞེས་པ་གང་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་སྙམས་ཤིག འདིའི་དངོས་མེད་ཅེས་པ་དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་ཞིག་ལ་འདོད་ན་དེ་འདུས་བྱས་ཡིན་པ་རྩ་འགྲེལ་ཀུན་ལས་གསལ་བ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ཞིག་པ་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་གཞན་ཞིག་འཛོག་སྙམ་ན། དེ་དངོས་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ལྟག་ཆོད་ཀྱི་ཉེས་པ་རང་ཐོག་ཏུ་བླངས་པ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན་ཞེས་པའི་དངོས་མེད་ཞིག་པ་ལ་འཛོག་ན་ཞིག་པ་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་གསུངས་པ་དང་ནང་འགལ་ཞིང་། རྩ་ཤེས་[65] ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་མྱ་ངན་འདས་པ་ལ།། དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཡོད་ན།། དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ།། སྣང་བ་དང་ནི་མུན་པ་བཞིན།། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་[66]ལས། ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པ་དེ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ན་དུས་གཅིག་ཏུ་ལྷན་ཅིག་ཡོད་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། སྣང་བ་དང་མུན་པ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པས་ནི། མྱུ་གུ་དང་དེའི་ཞིག་པ་གཉིས་གཅིག་གྲུབ་ན་ཅིག་ཤོས་མ་ཞིག་ལ་ཞིག་པ་གྲུབ་དུས་ཞིག་རྒྱུའི་དངོས་མེད་པས་དེ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་གནས་པར་བསྟན་པ་ཆེས་གསལ་བས། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐབས་འདི་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གཞི་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་པའི་འདུས་བྱས་གཉིས་གང་ཡིན་སྟོན་ཅིག རྩ་ཤེས་འགྲེལ་པ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་[67] ལས་ཀྱང་། མྱ་ངན་འདས་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་

[63] སྡེ་བསྟན།དབུ་མ།ཙ།༧༤

[64] དེབ་གཟུགས།སེར་བྱེས་།པར་མ།༣༨༨

[65] སྡེ་བསྟན།དབུ་མ།ཙ།༧༧

[66] བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏདེབ་གཟུགས་།སེར་བྱེས་པར་མ།༣༥༤

[67] དེབ་གཟུགས།༢༥༩

ཀ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དོ།། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མྱ་ངན་འདས་པ་ནི་འདས་མ་བྱས་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

རྩ་ཤེས་ལས། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན།། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་[68] ལས། དངོས་པོ་ནི་རང་གི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱི་རྒ་ཤི་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པས་འདིའི་དངོས་མེད་ཞེས་པ་ཞིག་པ་ལ་མི་འཇོག་པ་དང་ཤི་བ་ཞིག་པ་ལ་མི་འཇོག་ན་ས་བཅུ་པའི་གཞུང་འདི་ཅི་ཞིག་གི་སྐབ་བྱེད་དྲངས། སྐབས་འདིར་འབྲེལ་ཅི་ཡོད། ཤི་བ་དངོས་པོ་ཡིན་ཀྱང་ཞིག་པ་དངོས་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དགོད་བྲོ་བའི་གཏམ་ཏེ། སེམས་ཅན་དེའི་ཤི་བ་ཞེས་པ་སེམས་ཅན་དེའི་སྲོག་ཞིག་པ་ཙམ་ལ་མི་འཇོག་ན་ལྷའི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་མི་དེ་ལྷའི་ཤི་བ་ཡིན་དགོས་པས་ལྷ་དེ་ཤི་ཟིན་པ་ཙམ་གྱིས་དེའི་ཤི་བ་འཛོག་དགོས་ན་དེའི་རྗེས་ཀྱི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དེའི་ཤི་བ་འཇོག་དགོས་པས་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ།།

གཞན་ཡང་། ཚིག་གསལ་[69] ལས། གང་ཞིག་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་ནས་འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་དེའི་ལྟ་ན་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ལྟར་རྒྱུ་མེད་པས་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་དང་། འཇིག་པ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་འདུས་བྱས་ཉིད་དུ་འགྱུབ་པ་ག་ལ་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཐམས་ཅད་མི་འགྲིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤི་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་ཁས་བླངས་ན་མི་རིགས་པར་བཤད་པའི་འཇིག་པ་ཞིག་པ་ལ་མི་འཇོག་པར་སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་གྱི་འཇིག་པ་ལ་འཇོག་ན་དེ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཁས་བླངས་ནས་འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མ་བཞེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་ཅིག འདིས་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་འཇིག་པ་ཞིག་པ་ལ་འཇོག་དགོས་པར་རྗེ་བླ་མས་རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་ལས་བཀྲལ་བ་འདི་ཉིད་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྨ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས།

གཞན་ཡང་།ས་བཅུ་པའི་མདོ་[70] ལས། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤིའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་ཉིད་[71] ལས། འཆི་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་འཇིག་པར་ཡང་བྱེད་དོ།། ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་རྒྱུ་འབྱིན་ཏོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་ཤི་བ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཆེས་གསལ་བར་བསྟན་པས་ཤི་བ་ནི་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་སྲོག་ཞིག་པ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ནི་གོང་དུ་བསྒྲུབས་ཟིན་པས་སོ།། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་[72] ལས། རྒྱུ་

[68] དེབ་གཟུགས/ལྷ་ཏྲ་པར་མ/༤༨༧

[69] ལྷ་ཏྲ་པར་མ/དེབ་གཟུགས/༧༥༩

[70] སྡེ་བཀའ/ཕལ་ཆེན/ཁ/༢༢༧

[71] སྡེ་བཀའ/ཕལ་ཆེན/ཁ/༢༢༧

[72] སྡེ་བསྟན/དབུ་མ/ཡ/༧༥

ཟད་ཉིད་ལས་ཞི་བ་དང་།། ཟད་ཅེས་བྱ་བ་དམིགས་པ་སྟེ།། ཞེས་པ་དང་། བློ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་དེའི་འགྲེལ་པ་[73] ལས། མར་དང་རས་ཡོངས་སུ་མ་ཟད་པར་མར་མེ་འཆི་བར་འགྱུར་བ་རིགས་ན་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་འགག་པ་མེད་དོ།། ཅི་སྟེ་མར་དང་རས་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ནི་མར་མེའི་འཆི་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། མར་མེ་དང་རས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགགས་ལ་མར་མེ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེའི་རིགས་ཀྱི་མར་མེ་སྐད་ཅིག་མའི་མ་འོངས་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མེད་པས་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་གི་དངོས་པོ་མ་འགྲུབ་པར་འགགས་སོ།། ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་མར་དང་རས་ཟད་པ་ཐ་སྙད་དུ་མར་མེ་འཆི་བའི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་སྟེ་དོན་དམ་པར་མིན་པ་བསྟན་ནོ།།

འདིར་ཐུགས་རྟོག་འཇུག་དགོས་པའི་གནད་ཅིག་ནི། དབུ་མ་འཇུག་པ་[74] ལས། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ།། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ལས་རྣམ་ཤེས་དང་བག་ཆགས་དང་ང་ཙམ་ལས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་ལྟག་པོ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡོད་པས་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ལན་བཏབ་དང་ནན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་གཏན་མིན་པར་དེ་དག་གི་འབྲེལ་བའི་རྟེན་དུ་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་མི་བཞེད་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པའི་གཞུང་འདིའི་མཚམས་སྦྱོར་གྱི་རང་འགྲེལ་[75] ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་གར་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པས་རྟག་པ་དང་ཆད་པ་ལྟ་བ་རྒྱང་རིང་དུ་སྤངས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། ལས་རྣམས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་ཡང་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་དང་ཚུད་མི་ཟ་བ་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པར་ཡང་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་མེད་པར་ཡང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་རང་བཞིན་མི་བཞེད་པ་ཉིད་ལ་བདེན་གཉིས་ལ་ལྟོས་པའི་རྟག་ཆད་སྤངས་བའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་མ་ཟད། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་འདི་ལ་ཡོད་པ་གསུངས་ཤིང་། ཤུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འགགས་ན་འགག་ཚུལ་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་དང་མཐུན་པར་འགག་པས་རྒྱུན་ཆད་པར་མེད་པས་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡང་ཤུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པས་དེས་ཀྱང་ལས་འབྲས་བར་དུ་མཚམས་སྦྱོར་བར་རྩ་ཤེས་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ།།

ཚིག་གསལ་ལས། ཞིག་འཇིག་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་མཚུངས་པའི་རིགས་པ་གོང་དུ་སྨྲས་པ་འདི་དང་། ད་དུང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་མི་འཐད་པ་ཐལ་བའི་རིགས་པ། གང་ཡང་རྒྱུ་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་རིགས་པ་དང་། སྔ་མེད་གསར་སྐྱེས་ཀྱི་རིགས་པ། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་རིགས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཞིག་པ་དངོས་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡ་མཚན་པ་

[73] སྡེ་བསྟན/དབུ་མ་/ཡ/༡༥

[74] དེབ་གཟུགས/ལྷ་ཏྲ་པར་མ/༡༢༧

[75] ལྷ་ཏྲ་པར་མ/༡༢༧

དག་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་བོས་སྐབས་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པས་མ་སྤྲོས་སོ།། ལྟ་བ་ངན་སེལ་[76] ལས། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤི་ཞེས་པའི་ཤི་བ་དེ་སེམས་ཅན་ཞིག་པ་ཡིན་ན། གནས་སྐབས་དེར་སེམས་ཅན་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་སྨྱུ་གུ་ཞིག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་སྨྱུ་གུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་། མེད་ན་སེམས་ཅན་ཤི་ནས་མེད་པར་རྒྱང་འཕེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གནས་པའོ།། ལུགས་འདིའི་རྗེས་འབྲང་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་ཞེན་གྱིས་མ་བསྒྲིབས་པར་གཟུ་བོས་དཔྱོད་ཅིག །ཞེས་གསུངས། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཁོ་བོ་ལྟ་བུས་གཏིང་དཔོག་དཀའ་ཡང་། དངོས་ཟིན་ཙམ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཀླད་ཀ་འདྲེན་པའི་གནས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དེ་ཤི་བ་སེམས་ཅན་དེ་ཞིག་པ་ཡིན་ན། གནས་སྐབས་དེ་ན་སེམས་ཅན་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་པ། ཞིག་རྒྱུའི་སེམས་ཅན་དེ་ཡོད་མེད་དྲིས་པ་ཡིན་ནམ། སྤྱིར་སེམས་ཅན་ཡོད་མེད་དྲིས་པ་ཡིན། དང་པོར་ལྟ་ན། སེམས་ཅན་ཤི་ནས་མེད་པར་རྒྱང་འཕེན་ལུགས་སུ་གནས་པའི་ཐལ་བ་ལ་འབྲེལ་བ་སྤུ་ཙམ་ཡང་མེད་དེ། ཞིག་པའི་དུས་སུ་ཞིག་རྒྱུའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུན་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་དེ་ཉིད་ཡོད་པ་སུ་ཞིག་གིས་འདོད། ཡོད་ན་མ་ཞིག་པར་ཐལ་ཞིང་། མེད་ན་སྨྱུ་ཉིད་ཀྱང་རྒྱང་འཕེན་པའི་ལུགས་སུ་གནས་སམ། གཉིས་པ་ལྟ་ན། དེའི་ཚེ་སྤྱིར་སེམས་ཅན་ཡོད་ན། ཞིག་པའི་ཚེ་ཞིག་རྒྱུའི་སྨྱུ་གུ་ཡོད་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་ན་ཆེས་དགོད་བྲོ་བ་ཞིག་མིན་ནམ། རིགས་ལམ་དང་མི་མཐུན་པའི་རིགས་རྫོབ་འདི་འདྲ་ལ་ཕྱོགས་ཞེན་མེད་པའི་རྗེས་འཇུག་གཟུར་གནས་མདའ་བཞིན་དྲང་ཡང་། དག་པ་ཤིན་ཏུ་སྙེར་དཀའ་བའི་ཚོད་དུ་གདའ། ཡང་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཞིག་པས་ནམ་མཁའ་གང་བ་འཕངས་པ་ནི། གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་ལྡན་མིན་གྱིས་ནམ་མཁའ་གང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་ལེགས་བཤད་ཅིག་ཡིན་འདྲ་སྟེ། དཔས་བྱིན་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་།། གལ་ཏེ་འདི་ལ་གཟུགས་མཆིས་ན།། ཞེས་པ་དང་། སྐྱབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས། སྐྱབས་སོང་བསོད་ནམས་གཟུགས་ཡོད་ན།། སྟོང་གསུམ་འདི་ཡང་སྣོད་དུ་ཆུང་།། ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ནུས་པས་ཅི་ཞིག་བསྟན་ད་དུང་དཔྱད་དགོས་པའི་ཚོད་དུ་སྣང་། ལས་འབྲས་ངོ་བོ་གཞན་ཡིན་ན་གཞན་སྐྱེ་འདོད་དགོས་པའི་ཐལ་བ་ནི། ཚེས་གཅིག་ནས་འཆུག་ན་གནམ་གང་བར་ཞེས་པ་བཞིན་ཡིན་པས་བཞག་ལ། ལས་འབྲས་ངོ་བོ་ཐ་དད་མིན་ན་བདག་སྐྱེ་འདོད་པའི་གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་སུ་དང་གིས་འཇུག་པ་ཡང་སུ་ཞིག་གིས་ལྡོག་པ་ནུས། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། སེམས་ཅན་དེ་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཞིག་པའི་ཞིག་པར་ཐལ་བའི་ཀླན་ཀ་བྱས་པ་ཡང་། ཞིག་པའི་དུས་སུ་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཚོད་ཞིག་པ་ཡིན་དགོས་སྙམ་པ་དང་། ཞིག་པ་དང་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཡང་སྤྱི་རིས་མ་ཕྱེ་བས་བྱས་པར་གསལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་ཅི་དགོས། རང་ཉིད་ལ་ཞིག་པ་དངོས་མེད་དུ་བཞེད་པའི་མདོ་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ཚད་ཐུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་སྣ་གཅིག་ཀྱང་བསྟན་དུ་མེད་པར་གཞན་གྱིས་གསུངས་ཚད་འགོག་ཅི་ཐུབ་བྱས་པ་འདི་འདྲ་འཇིག་རྟེན་མི་ཆོས་དང་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་གང་དང་ཡང་མཐུན་དཀའ་སེ་གདའ། ཞིག་པ་དངོས་པོའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྷག་མ་

[76] དེབ་གཟུགས/ལྷ་ཀླ་པར་མ/༡༤༣

རྣམས་ནི་རྩ་འཇུག་གི་རྣམ་བཤད་སོགས་ལས་ཆེས་གསལ་བས་འདིར་དྲངས་པའི་ངལ་བ་མ་བྱས་སོ།།

ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་ལྷ་བའི་ཤན་འབྱེད་[77] ལས། འདི་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྟོར་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱངས་པ་བྱས་པའི་དུས་སུ་མ་བྱུང་ལ། དུས་ཕྱིས་སུ་བླ་མ་དབུ་མ་པས། མདོ་ཁམས་ནས་གདན་དྲངས་པའི་འཇམ་དབྱངས་དང་མཇལ་ཕྱིན་ཆད་དབུ་མའི་གནད་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དམ་བཅའ་འདི་ཙམ་དང་། གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་གནད་ལ་ཡང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་རབ་ཏུ་མང་པོ་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་མ་ཐོན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་པར་སྒྲོགས་ཤིང་། གཞན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མཐོང་ངོ་། འོན་ཀྱང་ཡི་དམ་གྱི་ལྷས་བསྟན་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གནད་དང་མཐུན་ན་ཡི་དམ་ལྷ་མཚན་ཉིད་པས་བསྟན་པ་ཡིན་པས། གང་ཟག་དེ་གང་དུ་བཞུགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱང་མཆོད་པར་འོས་ཤིང་རྗེས་འཇུག་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱབ་ཐག་ཉེ་བ་ཡིན་ལ། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གནད་དང་མི་མཐུན་ན་ཐབས་ ལ་བསླུ་བའི་བདུད་ཡི་དམ་གྱི་གཟུགས་སུ་བརྫུས་ནས་ཆོས་ལོག་བསྟན་པར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་དམ་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལྟ་ཅི་འཛིག་རྟེན་ཕལ་པའི་ངག་ལས་ཀྱང་ཐོན་དཀའ་བའི་སྐུར་འདེབས་དང་སྨོད་ཚིག་དག་ནི་ཚེ་འདི་ཕྱི་དང་སྤྱི་སྒེར་གང་ལ་ཡང་དགོས་པ་དེ་ཙམ་ཨེ་ཡོད་སྙམ་སྟེ། འཇུ་མི་ཕམ་པའི་རབ་གསལ་དེ་ཉིད་སྣང་བྱེད་[78] ལས། ཆགས་སྡང་སྙེམས་པ་མཐོ་བའི་ཁ་འུར་དང་།། གཞན་ལ་རྫུན་ཕྱོངས་འདེབས་པའི་མུན་སྤྲུལ་དང་།། སྐབས་མིན་རང་བསྟོད་ཆེ་བའི་ཚིག་འཁྱལ་རྣམས།། གཟུ་བོས་དཔྱད་ན་གཏམ་གྱི་ཉེས་པ་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་ལྡན་གྱི།། རིགས་ནི་མཚན་མ་དག་ལས་ཤེས།། ཞེས་པ་ལྟར་ཐུགས་རྒྱུད་བསླབ་གསུམ་གྱིས་ཕྱུག་པའི་དམ་པའི་རང་རྟགས་མངོན་པར་གསལ་བའི་ཞལ་གསུང་སྙིང་པོ་ཅན་ཏེ། སྐབས་འདི་ཙམ་མིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དག་ལས་ཀྱང་ཆེས་གསལ་བར་མངོན་ཏེ། འདི་འདྲ་ནི་རང་ཅག་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བསླབ་དགོས་པའི་མིག་དཔེ་བླ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་གོ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་བདུད་སྡིག་ཏོས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཞིག་ཡིན་མིན་གངས་ཅན་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་དག་གིས་ཆེ་བསྟོད་ཀྱི་སྟོམ་ཚིག་ཟབ་མོ་བཞག་པས་ཀྱང་དཔོག་ནུས་ཏེ། ཐོག་མར་རྗེ་བླ་མ་ལ་འགལ་བའི་ཁུར་བཙོ་བརྒྱད་མཛད་པའི་མཁས་མཆོག་སྟག་ཚང་ལོ་ཙཱ་བས་ཀྱང་། དུས་ཕྱིས་རྗེའི་ལེགས་བཤད་གཟིགས་པའི་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་གཟུར་གནས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་འདི་ལྟར་མཛད་དེ། ཁྱོད་བློ་ཉི་མ་གཞོན་នུ་དུས་ཀྱི་ཚེ།། མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་པད་ཚལ་རྒྱས་མཐོང་ནས།། བདག་བློ་ཁེངས་པའི་པདྨ་ཟུམ་པར་གྱུར།། ཐབ་ཡངས་མཁྱེན་པའི་གཏེར་ལ་གསོལ་བར་འདེབས།། ཞེས་དང་། མདོ་སྔགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རྡོ་རྗེ་ཐེག།

[77] བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་གི་པར་མ/ ༢༩༨

[78] དེབ་གཟུགས/ལྷ་ཀྲ་པར་མ/༧༠༥

རྒྱུད་སྡེ་མཐའ་དག་ཁྱད་པར་བླ་མེད་ཐེག། རིམ་གཉིས་མཐའ་དག་ཁྱད་པར་སྒྱུ་ལུས་ལ།། སྔོན་མེད་ལེགས་བཤད་གཏེར་ཆེན་ཁྱོད་ལ་འདུད།། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ས་བཟང་པོ་ཙྪ་བས། ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཞིང་གཞན་གཤེགས་པ་ན།། དབུ་མའི་ལམ་འདི་སྟོན་མཁན་གཞན་མེད་ཅེས།། སྒྲོ་སྐུར་ཐྲག་རིའི་ཕུང་པོ་གཞོམ་སླད་དུ།། མགོན་ཁྱོད་རྗེ་རྗེའི་མེ་ཆར་ལྟར་བུར་གྱུར།། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཙྪ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས། བྱང་གི་ཕྱོགས་འདིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ།། ཕལ་ཆེར་ལོག་པ་འབབ་ཞིག་སྤྱོད་པའི་སྐབས།། འཁྲུལ་མེད་ཐྱི་དོར་མཛད་པའི་ཙོང་ཁ་པ།། ཞེས་དང་། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་ལྷག་པར་ཡང་།། ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་བཞིན་ལེགས་བཤད་ཉིན་བཞིན་བསྐུལ།། སྔོན་མེད་དབུ་མའི་སྲོལ་འཛིན་ཙོང་ཁ་པ།། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འབྲུག་པདྨ་དཀར་པོས། འགྲན་ཟླ་ཀུན་བྲལ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པར།། འགྲན་ཟླ་བགྱི་བའི་མཁས་པ་མང་ན་ཡང་།། འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་པུ་ཞེས།། འགྲན་ཟླ་མི་བྱེད་པདྨ་དཀར་པོས་བསྟོད།། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྔ་འགྱུར་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཆེན་པོ་འཇུ་མི་ཕམ་པས། སྔ་ཚོགས་གཞུང་ལུགས་སོ་སོའི་དགོངས་པའི་དོན།། རང་བཟོའི་དྲི་མས་གཞན་ཡང་མ་མཆིས་པར།། ཚུལ་བཞིན་འགྲེལ་པར་བྱེད་ལ་ཁྱོད་དང་ནི།། མཚུངས་པ་མེད་ན་ལྷག་པ་ལྟ་ཅི་ཞིག།། ཅེས་པ་དང་། སྲས་བཅས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་དོན་མ་ནོར་བ།། སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་ལ།། ཡིད་ཆེས་གཏིང་ནས་རྙེད་པའི་སྒོ་གཅིག་པུ།། ཁྱོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་དག་ལས་གཞན་ན་གང་།། ཞེས་གསུངས་པས་མཆོན་མཁས་མང་འབུམ་ཕྲག་གི་དབུས་ན་ལྷམ་མེ་ལྷང་ངེ་ལྷན་ནེར་གསལ་བའི་སྨྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་འདི་དག་གིས་ཟློལ་མེད་བཙོས་མིན་གྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་དོན་ལྡན་གྱིས་བསྟོད་པ་མཛད་པ་འདི་འདྲ་ནི་མཁས་པ་སུ་ཞིག་གི་རྣམ་ཐར་ལས་ཀྱང་མཇལ་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པས། ཐབས་ལ་བསླུ་བའི་བདུད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་འདི་འདྲ་ཆེ་བསྟོད་བྱེད་དགོས་དོན་ཡང་ཅི་ཞིག་ཡིན་དྲིས་ན་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས་གསུང་གི་དབུགས་དབྱུང་ཇི་ལྟར་མཛད་སྐམ་པའང་དྲྭགས་སོ།།

ཞར་ཟླུང་དོན་དམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མིན་པར་བསྟན་པ།

རྗེ་བླ་མ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལ། དོན་དམ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་ན། ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་དང་ཡུལ་གྱི་དོན་དམ་གཉིས་ཡོད། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་དངོས་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་རྣམས་ཡུལ་ཅན་མཐུན་པའི་དོན་དམ་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ།། ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་དངོས་དང་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་གཉིས་དོན་གཅིག །ཡུལ་ཅན་མཐུན་པའི་དོན་དམ་དང་། རྣམ་གྲངས་པའི་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་བཞེད་དོ།།

ཡུལ་གྱི་དོན་དམ་ལ་ཡང་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་ལྟ་བུ་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་ཟག་མེད་མཉམ་བཞག་གི་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་གྱི་དོན་དམ་དངོས་དང་། གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་མ་ལོག་པའི་རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ངོར་ལྟོས་

ཏེ་མཐུན་པའི་ཡུལ་གྱི་དོན་དམ་དུ་འཇོག་དགོས་པས་རིམ་བཞིན་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་མིན་པ་དང་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་དང་དོན་གཅིག་པའི་གནད་ཀྱང་ཤེས་དགོས། དེ་ལྟར་ཡང་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོ་[79] ལས། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་དེ་ཁོ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ན། བདེན་པ་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཅིག་ཅར་རང་གི་ཡུལ་དུ་གཅོད་ནུས་པས་དོན་དམ་དངོས་ཡིན་ཏེ། སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་དེའོ།།

གཉིས་པས་ནི་རང་གི་ཡུལ་དུ་བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་འགོག་ནུས་ཀྱང་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་གཅོད་མི་ནུས་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དོན་དམ་དང་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་མཐུན་པའི་དོན་དམ་མོ།། ཞེས་གསུངས་པས་ཡུལ་ཅན་གྱི་དོན་དམ་ངོས་འཛིན་དང་། ཡང་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོ་[80] ལས། གཟུགས་སོགས་ལ་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡུལ་གྱི་དོན་དམ་ལ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་སུ་བཤད་དགོས་ལ། དེ་ལ་ནི་ཡུལ་གྱི་སྟོང་ཉིད་དེ་རིགས་ཤེས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ངོར་ནི་སྤྲོས་པ་གཉིས་ཆར་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་དངོས་ཡིན་ལ། རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ངོར་ནི་སྤྲོས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཙམ་བྲལ་བས། སྤྲོས་པ་གཉིས་ཆར་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་དངོས་མིན་ཀྱི། སྤྱིར་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་མིན་ཟེར་བ་མིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པས་ཡུལ་གྱི་དོན་དམ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་མཛད་དོ།།

འོན་ཀྱང་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་ལས་ཡུལ་ཅན་གྱི་དོན་དམ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གཞུང་འདི་དང་མཐུན་ཡང་ཡུལ་གྱི་དོན་དམ་ངོས་འཛིན་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། གཞུང་དེ་ཉིད་ལས། བདེན་མེད་ལྟ་བུའི་མེད་དགག་དོན་དམ་དངོས་དང་། བདེན་མེད་དང་སྨྲ་གྲུའི་ཚོགས་པའི་མ་ཡིན་དགག་ལྟ་བུ་ནི་མཐུན་པའི་དོན་དམ་དུ་འཇོག་པས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་བྱེད་ཚུལ་ཤེས་དགོས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་དོ།། དེའི་གནད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་བདེན་གཉིས་ལྟ་ཁྲིད་[81]ལས། དོན་དམ་འཇལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ལ་རྣམ་གྲངས་དང་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་གཉིས་ཡོད་པའི་དབང་གིས་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ཡང་བློ་ངོར་ལྟོས་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི། རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྨྲ་གྲུ་བདེན་མེད་ལྟ་བུ་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱི། དོན་དམ་བདེན་པ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདི་དག་གི་ཤེས་བྱེད་དངོས་ནི་རྟོག་གེ་འབར་བ་[82]ལས། དོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་ཏེ་བརྟག་པར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།། དམ་པ་ཞེས་པ་ནི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་གི་སྒྲ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་དང་།

[79] གསུང་འབུམ/ཕ/ལྷ་སའི་པར་མ/༧༨༨

[80] གསུང་འབུམ/ཕ/ལྷ་སའི་པར་མ/༧༨༨

[81] གསུང་འབུམ་/ཀ/༩

[82] སྡེ་བསྟན/དབུ་མ/ཛ/༥༡

ཡང་རྟོག་གེ་འབར་བ་[83] ལས། དོན་དམ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་སྤྲོས་པ་མེད་པའོ།། གཉིས་པ་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་བཅས་པ་འཇུག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲོས་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཞེས་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་། དབུ་མ་སྣང་བ་[84] ལས་ཀྱང་། ཡང་དག་པའི་དོན་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འདི་ཡང་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱའི་དངོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་ནི་དོན་དམ་པ་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོའི་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡང་།། ཡང་དག་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར།། དོན་དམ་ཡིན་པ་ཕོ་བོས་འདོད།། ཞེས་ཡུལ་གྱི་མཐུན་པའི་དོན་དམ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཡང་དག་ཏུ་ནི་གཉིས་མེད་དེ།། དེ་ནི་སྤྲོས་པ་མེད་པ་ཡིན།། ཞེས་ཡུལ་གྱི་དོན་དམ་དངོས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་མཛད་པས་སོ།།

ཡང་དག་པ་དང་ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་འགྲེལ་ཚིག་ལས་རྩ་ཚིག་མིན་པར་བདེན་གཉིས་དར་ཊཱི་ཀ་ལས་གསུངས་ཀྱང་། རྩ་ཤེས་ཊཱི་ཀ་ཆེན་དང་། སྟོང་ཐུན་སོགས་ལས་རྩ་བ་ཡིན་པ་བྱས་ནས་དྲངས་སྣང་བས་བརྟག་དགོས་ཚུལ་ཡང་མཁས་པ་འགས་གསུངས་སོ།།

འཇུ་མི་ཕམ་གྱི་ཤེར་ལེའུའི་འགྲེལ་པ་༼༨༽དང་རབ་གསལ་དེ་ཉིད་སྣང་བྱེད་༼༡༨༽སོགས་ལས་གསལ་བ་ལྟར་ན། རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་སྨྲ་གུ་བདེན་མེད་ལྟ་བུ་མཐའ་དང་པོ་བཀག་པའི་མེད་དགག་སྟོང་ཉིད་ནི་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་དང་། འདི་ནི་དོན་དམ་དངོས་མིན་ལ། མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ངོར་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་སྤྲོས་བྲལ་དེ་ཉིད་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་དུ་འཇོག་ལ། རང་རྒྱུད་པས་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བས་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པ་ཙམ་ལས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་མཐོ་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་བཞེད་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཟུང་འཇུག་དབུ་མ་ཆེན་པོ་ཉིད་རྩལ་དུ་བཏོན་པས་འདིའི་ལུགས་ལ་རྣམ་གྲངས་དང་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་མེད་པར་གསུངས་སོ།། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ལྟ་བའི་ཤན་འབྱེད་སོགས་ལས་རྣམ་གྲངས་དང་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་ལུང་དང་སྦྱར་སྐབས་སོགས་ལ་བརྟག་ན་སྔ་མ་དང་མཐུན་པ་བཞིན་པས་རྗེ་བླ་མ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་དང་ཆེས་མི་མཐུན་པར་མངོན་ནོ།།

[83] སྡེ་བསྟན/ཛ/༨༠

[84] སྡེ་བསྟན་/དབུ་མ/ས/༢༢༨

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པར་བསྟན་པ།

རྗེ་བླ་མའི་རྩ་འཇུག་གི་རྣམ་བཤད་སོགས་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་གཏན་དུ་བཅོམ་ཡང་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཞིང་། གཞན་དུ་ན། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་[85] ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདིར་ཟད་དེ། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་རབ་ཏུ་གཟིགས། རབ་ཏུ་མཁྱེན། ལེགས་པར་མངོན་དུ་བྱས་པས་དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དངོས་ཀུན་ཡང་དག་རྫུན་པ་མཐོང་བ་ཡི།། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་ཊཱིཀ་གསལ་སོགས་ཐལ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་འགྲེལ་ཚད་ཐུབ་བགྲང་ལས་འདས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་དུས་གཅིག་ཏུ་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་གཟིགས་པ་མ་ཟད་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་ཤིང་། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པས་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པ་མི་འགལ་བར་མ་ཟད་ངེས་པར་གཟིགས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

འོན་ཀྱང་མཁྱེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་ངོར་ཇི་སྙེད་པ་མ་གཟིགས་ཤིང་། ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པའི་ངོར་ཇི་ལྟ་བ་མ་གཟིགས་པས་ཡུལ་གཉིས་ལ་ལྟོས་པའི་མཁྱེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འོང་བ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་འདི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བཞེད་དོ།།

འདི་དག་ནི་བདེན་གཉིས་[86] ལས། མཁྱེན་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཀྱང་།། ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་ཁྱབ་ཅན།། ཞེས་པའི་དགོངས་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་གསལ་བ་ལྟར། ལུགས་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་བཞེད། བློ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་མི་འོང་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ལ་རང་སྣང་ལས་གཞན་སྣང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་ལ། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ལ་བདེན་གྲུབ་སྣང་བ་སྣང་ཡང་བདེན་གྲུབ་མི་སྣང་ཞིང་། བདེན་སྣང་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སོགས་བདེན་འཛིན་དང་ལས་ཉོན་གྱིས་དབང་གིས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་ལ་སྣང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་སྣང་བ་བཞེད་ཀྱང་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་རང་ལ་སྣང་བ་མཚན་ཉིད་པ་བྱུང་བ་ལས་གཞན་ངོར་སྣང་ཚུལ་ཙམ་མིན་པས་གཞན་སྣང་མིན་ནོ།།

འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དང་། རྩ་ཤེས་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་སོགས་ལས་སྒྲིབ་པས་དག་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སོགས་

[85] སྡེ་བཀའ/དཀོན་བརྩེགས/ང/༦༠
[86] སྡེ་བསྟན/དབུ་མ/ས/༧༩

ལན་མང་དུ་གསུངས་པས་སྒྲིབ་པ་དག་ན་སེམས་ཀྱང་དག་དགོས་པ་དང་། མ་རིག་པ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་སོགས་གཏན་ནས་མི་བཞེད་དོ།། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱུ་བ་ལོག་ཀྱང་སེམས་སེམས་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྔེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་འཕགས་པ་བྱམས་པས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་ནོ།།

ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡང་ཇི་ལྟ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དང་། དེ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་གཉིས་སྣང་ནུབ་ཀྱང་ཇི་སྙེད་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཉིས་སྣང་བཅས་པ་འཛོག །འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དང་ལྟག་མཐོང་ཆུང་དུ་སོགས་ལས་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་ངོས་ནས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་མཁྱེན་པ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཚུལ་མ་མཐོང་བར་སྣག་ཚང་ལོ་ཙཱ་བས་ཀྱང་། གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས་[87] ལས། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀུན་འཛལ་བ་དང་།། ཤེས་བྱ་ཕྱེད་ལ་ཚད་མ་མིན་པ་འགལ།། ཞེས་འགལ་བའི་ཁུར་མཛད་པ་ནི། རྗེ་ཤེས་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཚིག་རིས་ཙམ་ལ་འཁྲུལ་བ་སྟེ། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་དེའི་གཟིགས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་པ་མ་གཟིགས་པའི་དོན་དུ་གཞུང་དེའི་ཚིག་རིས་སྤྱི་ཕྱི་བསྒྲིགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་ནུས་ཤིང་། རྗེས་འཇུག་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་དོ།།

འདི་ནི་ཕྱོགས་སྔའི་ནམ་མ་ལངས་གོང་དགག་པའི་ཉི་མ་ཤར་བ་འབབ་ཞིག་གོ། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་མ་རིག་པའི་ཁྱབ་བྱར་མི་བཞེད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བདེན་གཉིས་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པ་དང་། གཟུགས་སྐུ་དང་།ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མི་བཞེད་པར་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་བསྡུས་པ་བཀག་པ་དང་། མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་སོགས་ནི་རྗེའི་ལེགས་བཤད་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་བཞེད་ལ། འོན་ཀྱང་ལྟ་བ་ངན་སེལ་[88] ལས། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མཉམ་རྗེས་རིས་འཛོག་མེད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་གཅིག་གིས་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་མཁྱེན་པ་དོན་ལ་འཐད་ཀྱང་ཁྱེད་ལ་འགལ་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་བའི་བློ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་ངམ་མ་སོང་། སོང་ན་དེའི་ཚེ་གཉིས་སྣང་ཡོད་པར་འགྱུར། མ་སོང་ན་བློ་གཅིག་གི་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཆར་མཁྱེན་པ་འགལ་བ་དང་། མཉམ་རྗེས་རིས་འཛོག་ཡོད་པའི་ཐལ་བ་མཛད་པ་སོགས་ནི། ལྟ་བ་ངན་སེལ་མིན་པ་ངན་བཟོ་འབབ་ཞིག་སྟེ། རྗེ་འཇུག་གི་རྣམ་བཤད་དག་ལ་རགས་རིམ་ཙམ་ལྟོས་ཀྱང་རྗེའི་ལེགས་བཤད་ལ་ལོག་རྟོག་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་དོན་མེད་དེ། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཇི་སྙེད་པ་མ་གཟིགས་ཀྱང་། ཆོས་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་བའི་བློས་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པ་རྗེ་བླ་མའི་དགོངས་པ་འཁྲུལ་མེད་ཡིན། ཡང་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་གཉིས་སྣང་ནུབ་ཀྱང་ཇི་སྙེད་པ

[87] དེབ་གཟུགས་/ལྷ་ཀྲ་པར་མ/༡༡༠

[88] དེབ་གཟུགས/ལྷ་ཀྲ་པར་མ/༢༦༢

གཟིགས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་ཅིའི་ཕྱིར་འགལ། རྗེ་བླ་མས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བདེན་གཉིས་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རེ་རེས་ཀྱང་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མཁྱེན་པར་བཞེད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་གཉིས་སོ་སོ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཕན་ཚུན་གཟིགས་པ་མི་བཞེད་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་མཁྱེན་པ་དང་། མཉམ་རྗེས་རེས་འཇོག་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་མཇད་པ་ནི་སོས་ཟིན་པའི་རྨ་ལ་འགྱུར་བྱེད་བཏབ་པ་ཙམ་ལས་བརྟག་འོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་སྤུ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་།

དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ སར་གཉིས་སྣང་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་ པ་མེད་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཚུལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་སྤུ་རིས་སོ་སོ་མ་ཕྱེད་པའི་དབང་གིས་ལོག་རྟོག་འདི་བྱུང་བས། ཀླན་ཀ་ལྟར་སྣང་འདི་འདྲ་ལས་བུམ་འཛིན་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་བུམ་པ་གཟིགས་པའི་ཚེ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡུལ་བུམ་པ་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་བཞིན་དུ་གཉིས་སྣང་ནུབ་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་ན་སྐབས་དང་དས་ཀྱང་ལག་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་སྟོངས་བདབ་པར་བྱའོ།། འཇུ་མི་ཕམ་པའི་རབ་གསལ་དེ་ཉིད་སྣང་བྱེད་[89] སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་སར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱུ་བ་ལོག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གང་ཡང་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་རྣམ་རྟོག་ཀྱང་ཡོད་དགོས་པས་སོ།།

མཐར་ཐུག་གི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་དབྱིངས་རིག་ཟུང་དུ་འཇུག་ཅིང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་དང་བྲལ་ཡང་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་མ་འདྲེས་པ་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཞིག་ལ་བཞེད། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་བ་བྱམས་པས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་སར་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ཉེར་ གཅིག་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། སྡེ་ཚན་དང་པོའི་སོ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་བྱུང་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་མིན་པའི་སེམས་བྱུང་ཞེས་པ་ཀུན་གསལ་པཎྜིའི་མཆེད་ཟླ་ཡིན་པས་དེར་དེ་དག་ལྟོག་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་མིན་འདི་གཅིག་ཕྱུས་ཀྱང་བརྟག་ནུས་ཏེ་མཚོན་པ་ཙམ་མོ།།

འདིར་སྨྲས་པ།

ཕ་ཡི་ཤུལ་བཞག་བུ་ཡིས་འཛིན་པ་འདི།།
ཡ་རབས་དམ་པའི་སྲོལ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར།།
འཁྲུལ་བྲལ་རྒྱ་འགྲེལ་དག་དང་སྦྱར་བ་ཡིས།།
ཡབ་རྗེ་བསྟན་ལ་སྲི་ཞུ་ཆུ་ཐིགས་ཙམ།།

[89] དེབ་གཟུགས་/ལྷ་ཏྲ་པར་མ/༥༨༨

ཤེས་རབ་བྱུང་ཤིང་བཏུས་པའི་རིགས་ལམ་གྱིས།།
སྒོ་སྒྲུར་རྩ་ཕུང་སྲིག་པའི་མེ་སྟག་འདི།།
རང་སེམས་དྭངས་མར་ཤར་བའི་ཉམས་སྣང་ཞེས།།
ཁུངས་མེད་འཁྲུལ་པའི་ལབ་བརྗོལ་དང་མི་འདྲ།།

ཞེས་སྨྲས་པའི་གྲགས་པ་ས་ཕྱོན་ཊླུམ་པོའི་སྒོ་ལས་བརྒལ་བའི་དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་བསྟན་པའི་སྣང་བྱེད་ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་གོ་རམས་པའི་གསུང་རབ་དག་ལ་ཞིབ་མཇལ་བྱས་པའི་སྐལ་བཟང་མི་དམན་པ་ཐོབ་ཅིང་། གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་དཔོག་ཚུལ་དང་། རྣམ་དག་རིགས་པས་མཐའ་དཔྱོད་ཚུལ་གྱི་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་དག་ལ་སྙིང་ནས་དད་པའི་སྤྲོ་ལོང་མི་ལྡང་དབང་མེད་དུ་ཞུགས། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྗེ་བླ་མའི་ལེགས་བཤད་ཕྱོགས་སྡུར་བཟུང་ནས་འགོག་སྐབས་དགག་བཞག་དུ་མ་ཞིག་གནད་དུ་སོང་མིན་ལའང་དོགས་པ་སྣ་ཚོགས་ཕན་ཚུན་འགྲན་པ་བཞིན་དུ་བྱུང་ཞིང་། ཁྱད་པར་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་བ་ངན་སེལ་ལས། རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་ གསུང་རབ་ཚད་ལྡན་དག་དང་བསྒྲིགས་ནས་བརྟག་དཔྱད་རེ་ཅིས་ཀྱང་གྱིས། ཞེས་དགེ་ལྡན་པའི་རྗེས་འཇུག་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་གྲུབ་ཚད་ཐུབ་དག་གི་གསུང་རབ་དང་བསྒྲིགས་ཏེ་གང་ཞིག་གཞུང་ཆེན་མོའི་དགོངས་དོན་དང་མཐུན་མིན་བརྟག་དགོས་པའི་གསུང་གི་སྣང་བ་ཡང་ཐོབ་པའི་རྐྱེན་བྱས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ལྟེ་ཁྲག་མདོ་ཁམས་ལྷོངས་སུ་འཐོར་ཞིང་། རིགས་པའི་མེ་སྟག་འཕགས་པའི་ཡུལ་ནས་འབར་བའི་ནཱ་ལེནྡྲ་གཉིས་པ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་རིགས་པ་སྨྲ་བ་ཡོངས་ཀྱི་གྲལ་མཐར་གནས་པའི་རྟོག་གེ་བ་ལྷ་རམས་པ་ཧྲི་ཏོར་ཟླ་བ་ཚེ་རིང་གིས་ཐུབ་པའི་བཀའ་དང་རྒྱ་གར་པཎ་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་རབ་འབབ་ཞིག་དང་སྦྱར་ཏེ། རབ་རྒྱུན་ཆུ་འབྲུག་གི་ལོར་ཐུབ་མཆོག་ལྷ་ལས་བབས་པའི་དུས་ཆེན་ཉིན་རང་སྤྱིལ་དུ་སུག་བྲིས་བགྱིས་པ་ཛ་ཡནྟུ།

༄༅། །མདོ་སྡེ་པའི་ལྟ་གྲུབ་རགས་བསྡུས་གླེང་བ་དྲི་ཟའི་གླིང་བུ་ཞེས་བྱ་བཞུགས་སོ། །

▣ མཁན་པོ་ཐུབ་བསྟན་རབ་གསལ། {ས་སྐྱ་མཐོ་སློབ}

རྣམ་གྲོལ་ཐར་པའི་ལམ་བཟང་འདོད་ན་ཡང་། །
ཟབ་གསང་དབུ་མའི་ལྟ་བར་མི་མོས་ཤིང་།།
རང་སྣང་ཚད་མར་བཟུང་བའི་ཚོགས་རྣམས་ལ། །
ཐར་པའི་ལམ་མཆོག་སྩོལ་བ་གཞོན་ནུ་ལེན།།

རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལ་བརྟེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞི། །
འཕགས་པའི་ཡུལ་ན་བྱུང་བ་བདེན་ངེས་ཀྱང་།།
གངས་ཅན་པ་རྣམས་དབུ་མ་འབའ་ཞིག་བཞེད། །
དེ་ལྟའང་འདིར་ནི་མདོ་སྡེའི་གྲུབ་མཐའ་འཆད།།

ཅེས་ཡུལ་དམ་པ་ལ་བསྟོད་ཚིག་གི་མེ་ཏོག་འཐོར་བ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་གང་གླེང་བར་བྱ་བ་ནི་ཚད་མ་སྨྲ་བའི་མདོ་སྡེ་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་སྐོར་ཡིན། དེའང་སྤྱིར་ལྟ་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་པ་ནི། རོང་སྟོན་ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག་གི་ཞལ་སྔ་ནས། "གྲུབ་མཐའི་དོན་ནི་བླང་དོར་གྱི་དོན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་རང་གི་རིགས་པས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྤྱིར་དོན། རང་གི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ལས་ཕར་ཡང་འགྲོ་བ་མེད་པ་ལ་བཤད་དོ། །"[1]ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གང་ཟག་རང་རང་གི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་རྙེད་པ་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ལ་ཡུལ་གྱི་ལྟ་བ་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ཞེས་

[1] རོང་སྟོན་གསུང་འབུམ། པོད། ག ༽ གྲུབ་མཐའི་དགོངས་དོན་རྣམ་འབྱེད།

འཇོག་ཅིང་ལྟ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྣམ་བཞག་ལ་གྲུབ་མཐའ་ཟེར། དེ་ལྟར་རང་གི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་དེ་ལས་འདའ་མི་རིགས་པས་ན་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཞེས་པ་ངེས་ཚིག་ཡིན། དེ་ལ་དྲང་སྲོང་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་གསུང་ལ་བརྟེན་པ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་མི་བརྟེན་པ་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལའང་། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་བཞིར། །ཡིད་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་རྟོན་མཐོང་སྟེ། །བྱེ་བྲག་སྨྲ་ལ་སོགས་པའི་ལམ། །བཤད་པས་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་པོ། །[2]ཞེས་དང་། རྡོ་རྗེ་སྙིང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་པ་ལ་བཞི་པ་དང་། །ལྔ་པ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་མིན། །[3]ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱེ་མདོ་གཉིས་དང་དབུ་སེམས་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལས་འདིར་མདོ་སྡེ་པའི་ལྟ་གྲུབ་ནས་ཙུང་ཟད་གླེང་རྒྱུ་ཡིན་ལ། ངེས་ཚིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདིས་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་དང་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ལ་ཚད་འཛིན་མི་བྱེད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་འཛུགས་པར་མཛད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་གྲགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའང་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་སློབ་དཔོན་གཞོན་ནུ་ལེན་གྱིས (སྤྱི་ལོ་༢༣༠ རྗེས་སུ་འབྱུངས།) སྲོལ་ཕྱེས་པའི་བཤད་སྲོལ་ཡོད་མོད།[4] སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་དུས་ནས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད[5]ཡོད་པས་གོང་གི་སྨྲ་བཤད་དེའང་བཤད་སྲོལ་ཙམ་ཡིན་ལ། གཞོན་ནུ་ལེན་གྱིས་སྲོལ་ཕྱེ་བའི་གཏམ་འདི་ཡང་སློབ་དཔོན་འདིས་མདོ་སྡེ་པའི་ལྟ་གྲུབ་གསར་དུ་སྲོལ་གཏོད་པའི་དོན་མིན་པར་དམིགས་བསལ་རྒྱལ་འདོན་ཙམ་བྱས་པའི་དོན་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་དང་སློབ་བརྒྱུད་སྔར་ནས་ཡོད་ཀྱང་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ལ་དབུ་སེམས་ཀྱི་སྲོལ་འབྱེད་ཤིང་རྟ་རྣམ་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་པར་སེམས།

གང་ལྟར་མདོ་སྡེ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་རྩ་བའི་སྡེ་གཉིས་ལས་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ཁོངས་དང་རྩ་བའི་སྡེ་བཞི་ལྟར་ན་ཡོད་

---

[2] སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། དབུ་མ། ཚ་པ། ༽ ཤོག་གྲངས། ༥༣

[3] སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད། ཀ་པ། ༽ ཤོག་གྲངས། ༨

[4] ཐང་སན་ལམ་ཡིག (བམ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ་) ལས། “དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཐོ་བྲང་གི་བྱང་ཤར་ཕྱོགས་སུ་སོང་། དེའི་ཐོ་བྲང་རྙིང་པ་སློབ་དཔོན་གཞོན་ནུ་ལེན་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་དོན་དུ་ཕུལ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐེམ་སྐས་དང་བ་གམ་མཐོ་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་ལ། སྐུ་བརྙན་རྣམས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཤིན་ཏུ་མཛེས། སློབ་དཔོན་ནི་ཡུལ་ཏཀྵི་ལ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཅིང་། ཆུང་དུ་ནས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྟོགས་པ་སད་ཅིང་། གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་དག་ཞིབ་ཏུ་གསན་ནས། ཟབ་མོའི་དོན་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར། ཉིན་རེར་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཁྲི་ཕྲག་གསུམ་དང་ཉིས་སྟོང་ཁ་ཏོན་དུ་བྱེད་ཅིང་། ཤོ་ལོ་ཀ་ཁྲི་ཕྲག་གསུམ་དང་ཉིས་སྟོང་ཀློག་ཅིང་འབྲི་བར་ནུས། དེས་ན་དུས་དེའི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་དུ་གྱུར་ནས་སྙན་པའི་གྲགས་པ་འཇིག་རྟེན་དུ་གསལ་ཞིང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྒྲུབ་ཅིང་། ལྟ་བ་ངན་པའི་ཚོགས་འཇོམས་པ། རྣམ་བཤད་ཡང་དག་པ་ལེགས་པར་བསྟན་ནས། ཅི་ཞིག་དྲིས་ཀྱང་ལན་ལྡོན་མི་ནུས་པ་མེད། རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱོགས་ལྔའི་རྒྱལ་ཁབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཙུག་ཏུ་བཀུར་ཅིང་། ཉིད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་བཅུ་ཕྲག་འགའ་ཡོངས་པ་ཁྱབ་བརྡལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། དེ་དག་ལ་སྦྱངས་བརྩོན་མི་བྱེད་མཁན་ནི་མེད་དོ། །འདི་ཉིད་མདོ་སྡེ་པའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་ཅིང་། དེའི་དུས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྟ་དབྱངས། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འཕགས་པ་ལྷ། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཀླུ་སྒྲུབ། བྱང་ཕྱོགས་སུ་གཞོན་ནུ་ལེན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གསལ་བའི་ཉི་མ་བཞི་ཞེས་གྲགས་སོ། །དེའི་དབང་གིས་རྒྱལ་པོ་འདིས་སློབ་དཔོན་གྱི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོས་ཏེ། དམག་གི་དཔུང་དང་བཅས་ཏེ་ཡུལ་ཏཀྵི་ལ་འཇིགས་ཤིང་དྲངས་པར་བྱས་ཏེ་སློབ་དཔོན་བཙན་གྱིས་གདན་དྲངས་ནས། གཙུག་ལག་ཁང་འདི་བཙེགས་ཏེ། དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་མོས་པའི་གནས་སུ་བྱས་པའོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །

[5] དགེ་སྡེ་བཀའ་འགྱུར། མདོ་སྡེ། པོད། ཕ ༽ མ་ག་བཟང་མོའི་རྟོགས་བརྗོད་ལས། འདི་ནི་དགེ་སློང་ཀ་ཏ་ཡ་ནའི་བུ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་བསྟན་པ་དེ་བཻ་ཌཱུརྻའི་ཁང་པ་བརྩེགས་པའི་ནང་དུ་འདུག་ནས་འོང་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་འདུག་ལ། གཞན་ཡང་དགྱེས་རྡོར་དང་དུས་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་ཁུངས་མང་ཡང་ཡི་གེར་འཇིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

སྐྱའི་ཁོངས་ཡིན[6]་ཞིང་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གོས་དམར་བ་[7]སྟེ། དེ་ལ་གཞི་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུའི་སྐབས་གསུམ་ལས་དང་པོ་གཞི་ཡི་སྐོར་ལ། འདིར་མདོ་སྡེ་པས་གཞི་ཤེས་བྱའི་གནས་མཐའ་དག་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀྲལ་ནས་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་འཛུགས་པར་མཛད། དེའང་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་དང་། རྫས་ཡོད། རང་མཚན། དངོས་པོ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ། བདེན་པར་གྲུབ་པ། དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་དུ་འདོད་ཅིང་། ནམ་མཁའ་སོགས་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་རྫས་སུ་མེད་པ་མ་ཟད་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་ཅེས་པའི་དངོས་པོའང་མེད། མིང་དང་གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དང། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་དང་། རྒྱུན་དང་རགས་པ། དེ་བཞིན་དབྱིབས་[8]དང་ཚོགས་པ་སོགས་སྤྱི་མཚན་དུ་འདོད་པས། དངོས་པོ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་ནང་གི་སེམས་སེམས་བྱུང་ལས་མེད་ཅིང་། དེའང་ཕྱི་དོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་ཤེས་པ་དུས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཡིན་ཞིང་། དེའི་དོན་ཡང་། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ལ་ཕྲ་རགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་རགས་པ་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་ཆ་དང་བཅས་པ་ནི་རྟོག་བཏགས་ཙམ་ལས་མེད་ཅིང་། དེ་དག་གི་གདགས་གཞི་རྡུལ་ཕྲན་ཕྲ་མོ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ཆ་མེད་གཅིག་གི་ངོ་བོར་ཡོད་ཅེས་འདོད། དེ་བཞིན་ཤེས་པ་ལའང་ཐ་སྙད་དུ་རྒྱུན་དང་སྐད་ཅིག་གཉིས་ལས་ད་ལྟའི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་འདི་གཅིག་པུ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ལས་འདས་མ་འོངས་དངོས་པོར་མེད་ཅེས་འདོད། དེས་ན་གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་དང་། བདག་མེད་པས་ཁྱད་པར་བྱས་པའི་ཕུང་པོ་རང་མཚན་པ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་ཆོས་ཉིད་ཅེས་འདོད་དོ། །

དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དུ་མ་ཉིད་ནི་སྟུ་མ་བཞིན། །ཁྱད་མེད་ཕྱིར་དང་ཕྲ་རབ་ཕྱིར། །རྟོགས་མིན་ཞེ་ན་ཁྱད་མེད་པས། །མ་གྲུབ་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ནི། །དབང་ཡུལ་དེ་ཕྱིར་རྟུལ་ཕྲན་མིན། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ལྷ་འགྲེལ་ལས། ཁྱད་པར་ཅན་དེ་རྣམས། དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྡུལ་ཕྲན་མིན་ཏེ་གཏན་ཚིགས་གཉིས་པ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་དེ་དག་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ལུས་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་དེ་དག་ཡིན་ཏེ་ཇི་ལྟར་སྣམ་བུའི་གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་སྣལ་མ་རྣམས་ལ་སྣལ་མ་ཞེས་མི་བརྗོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྣམ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ལུས་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་ལ་ཡང་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །[9] ཞེས་

[6] བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། དབུ་མ། ཛ ༽ རྟོག་གེ་འབར་བ་ཤོག་གྲངས་ལས། “དེ་ལ་གནས་བརྟན་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་དང་གནས་མ་བུའི་སྡེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་སྨྲ་བ་ཞེས་བྱའོ། །”

[7] ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ཤོག་ངོས། ༣༣༢ ལས། “དགེ་སློན་སྡེ་པར་གྲགས་པ་ནི་གོས་དམར་བ་ལས་གྱེས་པའི་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། བཅོ་བརྒྱད་ལ་འདི་ལོགས་སུ་མི་བགྲང་ངོ་། །”ཞེས་ཡོད་སྙམ་ལས་གྱེས་པའི་གོས་དམར་བའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་པས་སོ། །

[8] མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། “མདོ་སྡེ་པས་ཁ་དོག་གི་རྟུལ་གྱི་བཀོད་པ་མི་འདྲ་བ་ལས་རིང་པོ་ལ་སོགས་པར་ཡིད་ཀྱིས་བརྟགས་ནས་འཛོག་གི་དབྱིབས་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཁ་དོག་མ་ཡིན་པའི་དབྱིབས་འབའ་ཞིག་པ་མིག་གིས་འཛིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །”ཞེས་གསུངས་པས་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་དབྱིབས་རྫས་སུ་མེད་པར་མངོན།

[9] སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཆེ ༽ ཤོག་གྲངས། ༧༨

ལུས་ཀྱི་རྟུལ་ཕྲན་རྣམས་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལྟ་ནའང་འཇིག་རྟེན་ན་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་ལས་རྟུལ་ཕྲན་གྱི་ཐ་སྙད་མི་ཐོགས་པའི་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་པ་ལྟར། ཀ་བུམ་དང་སྣམ་བུ་སོགས་རགས་པ་དང་རྒྱུན་དུ་སྣང་བ་སོགས་སྣང་ཚུལ་ལམ་ཆོས་ཅན་དང་། དོན་ལ་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའམ་རྒྱུན་དང་རགས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་སོ་སོ་བ་རྣམས་ནི་གནས་ཚུལ་ལམ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཞེས་འདོད།

དེ་ལྟར་ན། རྟུལ་ཕྲན་དེ་དག་གང་གིས་ན། །རགས་པར་སྣང་བ་དེ་འདྲར་བྱེད། །[10]ཅེས་པ་ལྟར་ཚུར་མཐོང་གི་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རེ་འགའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་གི་ཡོད་ཀྱང་རགས་སྣང་ལ་སོགས་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་རྐྱེན་གྱིས། རྟོག་པས་ཞིང་པོ་གཅིག་ལ་སོགས་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་མཐོང་བ་ལྟར་དུ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་ནུས་པས་ན་མ་མཐོང་བ་དང་ཁྱད་མེད་ལྟ་བུར་གྱུར་ནས་བདག་ཏུ་ལྟ་བས་དམ་པོར་བཅིངས། དེ་ལས་ཆགས་སྡང་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཡོངས་སུ་འབྲེལ་ནས་འཁོར་བར་ཟོ་ཆུན་གྱི་འཁྲུད་མོ་ལྟར་འཁོར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ང་ཞེས་རྟག་ཏུ་ཞེན་པར་འགྱུར། །ཞེན་པས་བདེ་ལ་སྲེད་འགྱུར་ཏེ། །སྲེད་པས་སྐྱོན་རྣམས་སྒྲིབ་པར་བྱེད། །ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡོངས་སྲེད་པ། །ང་ཡི་ཞེས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལེན། །དེས་ན་བདག་ལ་མངོན་ཆགས་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པས། སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་བཀྲི་མིན་པར། །བདེ་སྡུག་དོར་ཐོབ་འདོད་པས་ན། །དམན་པའི་གནས་ནི་ཡོངས་སུ་ལེན། །[11]ཞེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བདག་འཛིན་དང་བདེ་སྡུག་འདོར་ལེན་གྱི་སྲིད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་འཕྱན་ཚུལ་གསུངས་པས་སོ། །

དེ་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་རྟོགས་ཞེས་པ་དེའང་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཆ་མེད་སོ་སོ་བ་དེ་རྣམས་སྒོམ་བྱུང་གིས་རྣམ་མེད་རྗེན་ཆར་དུ་རྟོགས་ནས་རགས་པ་ཞིང་པོ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་བསལ་ནས་ཐར་པའི་གོ་འཕང་ལ་བསྙེགས་པ་ཡིན་ཞེས་འདོད་པས། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་དང་བདག་མེད་ཅེས་པའང་མ་ཡིན་དགག་གི་དངོས་པོར་འདོད་དེ། སྡུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བདག་མེད་དང་སྟོང་པ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ། བདག་མིན་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའང་མིན། །[12]ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་འགྲེལ་བར་[13]བདག་མེད་པའི་མཚན་གཞི་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་མི་རྟག་པ་དང་དུ་མ་དང་རྐྱེན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་སོགས་བཀོད་ཡོད་པས། རྟག་གཅིག་རང་དབང་བའི་དངོས་པོས་སྟོང་པའི་ཕུང་

[10] ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་ལེའུ།

[11] ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཚད་སྒྲུབ་ལེའུ།

[12] ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཚད་སྒྲུབ་ལེའུ།

[13] ཀུན་མཁྱེན་བཀའ་འབུམ། པོད། ཀ ༽ ཤོག་ངོས། ༣༨༠ ལས། "གསུམ་པ་{བདག་མེད་སྒྲུབ་པ་}ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། བདག་མིན་ཏེ། བདག་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་རྟག་དུ་མ་གཞན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །"ཞེས་བདག་མིན་པའི་ཕུང་པོ་ཉིད་བདག་མེད་ཡིན་པར་བསྒྲུབས་འདུག་པས་སོ། །

པོ་ཉིད་བདག་མེད་དུ་བསྟན་པ་ཆེས་གསལ་བས་སོ། །དེས་ན་བདག་མེད་ཅེས་པ་སྒྲ་ཟིན་ལྟར་ན་བདག་ཡོད་པ་བཀག་ཙམ་ལ་གོ་བའི་སྐབས་ཡོད་ཀྱང་། བདག་མེད་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་གནས་ལུགས་ལ་འཆད་དུས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་བའི་ཛས་ཀྱིས་སྟོང་བའི་དངོས་པོ་ལ་གོ་དགོས་པ་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀ་མཚུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་དང་། རྒྱུ་ལས་ཉོན་གཉིས་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཁོར་བཅས་ལམ་གྱི་བདེན་པ། གཉེན་པོ་བསྒོམས་པས་སྤང་བྱ་ནམ་མཁའ་ལ་འཇའ་ཡལ་བ་བཞིན་སོང་བའི་ཆ། མེད་དགག་དེ་ཉིད་འགོག་པའི་བདེན་པ་སྟེ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་སྤྱིའི་སྒྲོམ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཆ་འདྲ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བྱེ་སྨྲས་འགོག་བདེན་ནམ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྟག་རྫས་སུ་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་པས་ནི་སྤང་བྱ་ཁེགས་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ལ་འདོད་དེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། “འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དག་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་། རྟག་པ་དང་རྟག་པའི་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་དང་གོས་དམར་སྡེ་པ་དག་ནི་ཕུང་པོ་མེད་པ་ཙམ་སྟེ། མར་མེ་ཤི་བར་གྱུར་པ་ལྟར། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཐར། །ཞེས་བརྗོད་དོ། །”[14]ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་སྐོར་ལ།

འདིར་ལམ་ཟེར་དུས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེའང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ལྟར་ལམ་ལ་ཀུན་སློང་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་ངོ་བོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པ་འདྲ་ཡང་། ལམ་ལ་གོམས་པ་ཡུན་རིང་ཐུང་དང་ཚོགས་བསགས་པ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་གྱིས་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་ནུས་པ་ལ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ཅེས་འདོད། སྤང་བྱ་ལ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དང་རྟོགས་བྱ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མེད་ཀྱང་། སྤང་བྱ་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཟེར་བ་ཡོད་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་ཕུང་པོ་རྣམས་རིལ་པོ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་ཁེགས་དགོས་པ་འདོད་ཅིང་། ཕུང་པོ་རྣམས་རིལ་པོ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་ཙམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་ལྡོག་པ་མིན་པས། ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ཙམ་ཡོད།

ལམ་དེ་ལ་ལྔ་སྟེ། ཐོག་མར་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་སྒོམ་བྱུང་གི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་སྣོད་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་དུ་དགེ་བའི་ཚོགས་གསོག་པའི་མགོ་བརྩམ་པ་༧ཚོགས་ལམ་དང་། དེ་ནས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་དོན་དུ་འསྦྱོར་ལམ། སྦྱོར་

[14] བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། དབུ་མ། ཛ ༽ ཤོག་གྲངས། ༡༠༨

བ་ལྟར་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་༣མཐོང་ལམ། མཐོང་བ་དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱེད་པ་༤སྒོམ་ལམ། གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་༥མི་སློབ་ལམ་སྟེ་ལྔ་ཡོད་པ་སྤྱི་དང་མཚུངས། དེའང་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་མཐོང་ལམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་དེ་སྒོམ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས། སྒོམ་པ་ལ་བསྒོམ་བྱ་དེ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ལམ་ལྔ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེའང་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་བདག་ལྟ་དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་སྤོང་ཞིང་། སྒོམ་ལམ་གྱིས་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་པས། ཉན་རང་གཉིས་ཀྱིས་རང་རང་གི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་དུས་ཉོན་སྒྲིབ་ཙམ་སྤོང་བ་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསེ་རུ་ལྟར་དུ་མཐོང་སྒོམ་གཉིས་ཀ་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་བགྲོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་རྒྱུན་མཐའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་གཅིག་ཆར་ཟད་པར་སྤོང་ངོ་ཞེས་འདོད་དེ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས[15]། "སྟོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཆུབ་པར། །བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་གཅིག་ལ་ཀུན། །སྟོན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་སོ། །བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མི་གཡོ་བ་དང་། གསལ་བའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྟན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ནས་བཟུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །"ཞེས་སྟོན་པ་དང་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་བྱེ་སྨྲའི་འདོད་པ་ཇི་བ་བཞིན་དུ་འཐད་ཕྱོགས་སུ་གསུངས་འདུག་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདི་ནི་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་ཚུལ་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པས་ནི་དབུ་སེམས་ལ་གྲགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་བཀར་ཁས་ལེན་པས། དེར་གསུངས་པའི་ལམ་ལ་ས་བཅུ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སྐུ་གསུམ་དང་ཡེ་ཤེས་བཞི་ལ་སོགས་པར་འགྲེལ་བཤད་གནང་ལུགས་ཤིག་ངེས་པར་དགོས་ལ། ལྷག་པར་དུ་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མས། མདོ་སྡེ་པ་སོགས་གོང་མ་གསུམ། །སྐུ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་བཞི་རུ་འདོད། །ཅེས[16]འདིའི་ལུགས་ལ་སྐུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡོད་པ་གསུངས་པས་ལོངས་སྐུ་ཡོད་ན་དེའི་འཁོར་ས་བཅུའི་སེམས་དཔའ་ངེས་པར་འདོད་དགོས་པར་སྙམ་ཡང་། དེ་ལྟར་ཁ་གསལ་བཤད་པའི་གཞུང་ད་བར་མ་མཇལ་ཞིང་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ལས་ཀྱང་མཛོད་ཀྱི་ལུགས་དེར་དགག་བཞག་གནང་མེད་པས་རེ་ཞིག་དཔྱད་གཞིར་ལུས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་སྐོར་ལ།

འབྲས་བུ་ནི་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཞིང་འཕགས་པ་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ། རང་རྒྱལ་

[15] མཛོད་རང་འགྲེལ། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། མངོན་པ། ཀུ།

[16] ཀུན་མཁྱེན་བཀའ་འབུམ། པོད། ཏ ༽། སྡོམ་གསུམ་ཁ་སྐོང་ལེགས་བཤད་འོད་ཀྱི་སྣང་བ།

དཀྲ་བཅོམ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཏེ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལྔ་[17]ཡོད་ཅིང་སྤངས་རྟོགས་ནི་ལམ་གྱི་སྐབས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཉན་རང་གི་དཀྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་སྤངས་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཅིང་། རང་རྒྱལ་གྱིས་ནི་ངག་སྒྲ་བ་བཅད་དེ་སྒྲ་མེད་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས་ཆོས་འཆད་པས་ཕྲིན་ལས་སྐྱོང་ཚུལ་ནི་མི་འདྲ། འོན་ཀྱང་ཉན་རང་གཉིས་ཀ་ལྷག་མེད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ན་མར་མེ་ཤི་བ་ལྟར་ཤེས་རྒྱུད་གཏན་མེད་དུ་སོང་བར་འདོད་དེ། མར་མེ་ཤི་བ་ཇི་བཞིན་དུ། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཐར། །གསུངས་པས་སོ། །རང་རྒྱལ་ཡིན་པའི་སློབ་པ་མེད་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀ་མཐུན་ཞིང་། དེའི་དོན་ཡང་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཞི་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་སློབ་ཀྱིན་པ་ཡིན་པས་ཉན་ཐོས་སློབ་པ་ལས་གཞན་མིན་ཞེས་པའོ། །

མཛོད་འགྲེལ་[18]ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ལུགས་འདིར་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་མི་འདོད་པས་དམན་ལམ་སྔོན་སོང་གི་འཕགས་པ་ཕུང་གསུམ་པ་མེད། གཞིའི་གནས་ལུགས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་བཞིན་འཕགས་པ་འོག་མ་རྣམས་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་རྟོག་པའང་ཡོད་མོད། རྟོག་པའི་དྲྭ་བ་རྣམ་བསལ་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་རྒྱུ་བག་ཆགས་ཟད་པས་ན་འབྲས་བུ་འབྲུལ་པའི་སྣང་བ་གཏན་ནས་ལོག་པས་རྟོག་པ་ཙམ་ཡང་མེད་ཅིང་། སྒོ་ལྔའི་ཤེས་པའང་ཡེ་ཤེས་སུ་གནས་གྱུར་པས་དེའི་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་རྟོག་གེའི་བློས་དཔོག་མི་ཐུབ་པར་གསུངས[19]། འདིར[20]། གང་དག་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་པ། །གཞན་གྱི་ངོར་ནི་བཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་རྣམས་རྒྱུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་

---

[17] ༡) ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། པོད། ད ། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས། (སྡེ་དགེ་པར་མ། ༡༧༢) "འདིར་རྟོག་གེ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་བསྟུན་ཏེ། བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་ནས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་བདག་མེད་པ་ལ་སྦྱོར་བར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་འཕགས་པ་ལྔ་ཀའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་དཔྱད་དོ། །"ཞེས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་ལྔ་གསུངས་པས་སོ། །

༢) ཀུན་མཁྱེན་བཀའ་འབུམ། པོད། ཆ ། ཤེར་ཕྱིན་དཀའ་འགྲེལ་ཡུམ་དོན་རབ་གསལ་ལས། (སྡེ་དགེ་པར་མ། ༢༨༧) "རང་རྒྱལ་ཡིན་ན་མི་སློབ་པ་ཡིན་པར་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པ་དང་། རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་ཞེས་རང་རྒྱལ་དང་སློབ་པ་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་སྐོར་ལ་ལུང་རིགས་མང་པོ་གསུངས་པ་ལས། ལུང་གི་གཙོ་བོ་ལ་མདོ་སྡེ་ཕལ་པོ་ཆེ་ལས། ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཀུན་དང་སངས་རྒྱས་སྲས། །རང་རྒྱལ་རྣམས་དང་སློབ་དང་མི་སློབ་དང་། །"ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དྲངས་ནས་རང་རྒྱལ་ལ་མི་སློབ་པས་ཁྱབ་པ་གསུངས་ཡོད།

[18] སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། མངོན་པ། ཁུ ། མཛོད་རང་འགྲེལ། ཤོག་གྲངས། ༣༠ པ་ལས། "དྲོ་བར་གྱུར་པ་དང་། རྩེ་མོར་སྐྱེས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ལས་བཟློག་ནས་ཡང་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་ནི་སྲིད་ཀྱི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ངན་སོང་བཟློག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་ཡང་འགྲོའོ་ཞེས་གྲག་གོ །རིགས་དེ་ཉིད་བཟློག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་མི་སྲིད་དོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་ནི་བཟློག་པར་མི་ནུས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྟན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ནས་བཟུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །"ཞེས་གསུངས་སོ།།

[19] ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། པོད། ད ། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་སྡེ་པར། ཤོག་གྲངས་ ༢༧༧ ལས། "གཉིད་ཀྱིས་བསླད་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་། །སད་པའི་བློ་དཔག་མི་ནུས་ན་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པས་བསླད་པའི་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་གནས་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་དཔག་ནུས་རེ་སྐན། དེས་ན་གནས་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དུས་གསུམ་དང་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་སོགས་དང་ནི་སེམས་དེ་ལྟར། །གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་འདི། །མ་དག་བློ་ཅན་ལ་ཡིན་གྱི། །རྣལ་འབྱོར་རྟོགས་པ་བསམ་མི་ཁྱབ། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། འདི་ནི་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །"ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

[20] ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཚད་གྲུབ་ལེའུ།

བར་གཞན་དོན་དུ་བཞུགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་སུ་སྤྲུལ་པས་འགྲོ་དོན་མཛད་པ་ཇི་སྲིད་བར་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པས་སྐུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་མཉམ་རྗེས་རེས་འཇོག་ཡིན་པ་སོགས་འདོད་དོ།།

ཞེས་པ་འདི་ནི་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་བཞག་མདོར་ཙམ་འབྲི་ཁུལ་བྱས་པ་ཡིན་ཡང་། ཐོས་རྒྱ་ཆུང་ཞིང་བརྗེད་ངེས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཆད་ལྷག་ནོར་བའི་སྐྱོན་གྱིས་གྲུབ་མཐའ་ལོག་ལོག་པོར་བྱས་པའི་ནོར་འཁྲུལ་ཡོད་ངེས་པས། ཉེས་ཚོགས་དེ་དག་མཁྱེན་ལྡན་ཆོས་གྲོགས་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་མཐོལ་ཞིང་བཤགས་སོ་ཞེས་དཔལ་ས་སྐྱའི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ནས་བཙུན་པའི་གཟུགས་འཆང་ཐུབ་བསྟན་རབ་གསལ་པས་ ༢༠༡༨།༥།༡༧ ལ་བྲིས་པ་དགེའོ། །

▣ ཁྲི་གཡུང་དྲུང་། {སྨན་རི་གླིང་།}

གནའ་བོའི་བོན་ལུགས་དང་འབྲེལ་ཏེ་བོད་ཀྱི་སྙན་ངག་རིག་པ་དང་དེའི་གཞུང་ལུགས་བྱུང་ཁུངས་ཐད་ལ་དཔྱད་པ།

Analytical focus on the origin of the Tibetan poetry and its lyric tradition related to the ancient Bon Religious Tradition

[ནང་དོན་གནད་བསྡུས]

📖 དཔྱད་རྩོམ་འདིའི་ནང་དུ་དུས་རབས་བདུན་པ་ཙམ་ནས་བོད་རང་ལ་ས་སྐྱེས་རྗོ་སྐྱེས་སུ་གྲུབ་པ་སྙན་ངག་གི་གཞུང་ལུགས་ཡོད་པར་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་ཡོད། དེ་མིན་གཡུང་དྲུང་བོན་ལུགས་ལྟར་དུ་སྙན་ངག་གི་གཞུང་ལུགས་སྐོར་གྱི་ཁྱད་བོན་གནད་འདོན་ཞུས་ཡོད།

[བརྡ་ཆད་གཙོ་བོ།]

📖 བཟང་ཟ་རང་བཙུན། གཙང་གཤེན་རང་གྲོལ། གཙང་གཤེན་དཀྱིས་པའི་བློ་ལྡན། སྙན་ངག་ནམ་མཁའི་མེ་ལོང་། སྙན་ངག་རིན་ཆེན་མེ་ལོང་། སྙན་ངག་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་། རྒྱ་གར་མེ་ལོང་། སྟག་གཟིག་མེ་ལོང་། ཞང་ཞུང་མེ་ལོང་།

སྟོན་འགྲོའི་རྟོལ་དབྱངས།

ཐོག་མར་རང་རེའི་བོད་མི་རིགས་འདི་ལ་གཟི་བརྗིད་འོད་སྟོང་འབར་བའི་ལོ་རྒྱུས་རིང་པོ་རིན་ཐང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡོད་པས་འཛམ་གླིང་མིའི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་གར་སྟེགས་སྟེང་དུ་ཡང་གལ་ཆེ་བའི་གོ་གནས་ཆེན་པོ་ཞིག་བཟུང་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་དེང་རབས་ཚན་རིག་གི་ལག་རྩལ་གསར་དར་གྱི་ཐ་སྙད་བས་མཁའ་ལ་འཕྱོ་བའི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་འདི་ལ། རྒྱ་ཆེ་བའི་འཛམ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དང་ས་གནས་སོ་སོ་ན་བོད་རིག་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་ཚ་སྣབས་ཆེན་པོ་དྲག་ཏུ་འཕྱུར་བཞིན་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་སྔོན་བྱོན་གྱི་བཀའ་དྲིན་ཅན་མཁས་དབང་དམ་པ་གསེར་རིའི་འཕྲེང་བས་ཤུལ་དུ་བཞག་པའི་རྩ་ཆེན་གྱི་རིག་གནས་དག་ལ་རིན་མེད་ཀྱི་མཁས་དབང་དང་། བློ་གཟུར་གནས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་གི་ཞིབ་འཇུག་པ་མང་པོས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་

རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་ལ་གདེངས་འཇོག་ཚད་མེད་གནང་སྟེ་འབྲས་བུ་བླ་ལྷག་ཡིན་བཞིན་པ་འདི་ལ་ང་ཚོས་ཅིས་ཀྱང་དགའ་བའི་བསྟོད་དབྱངས་དང་། མགུ་བའི་ཡི་རངས་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་ཤིག་རེད།

འོན་ཀྱང་རྩོམ་རིག་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བོད་ཀྱི་སྙན་ངག་རིག་པ་དང་དེའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བྱུང་ཁུངས་སྐོར་ལ་ད་ཕན་དཔྱད་རྩོམ་དེ་ཙམ་ཞིག་མི་འདུག་པ་འདི་ལ་གཞིགས་ཏེ། ཕོ་བོས་ཀྱང་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་རང་གི་ཤེས་བྱ་དང་ཡོན་ཏན་དམན་པའི་རང་བཞིན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་བློས་ལྟོགས་ཚད་ཀྱིས་འདིར་བོད་ཀྱི་སྙན་ངག་རིག་པ་དང་དེའི་གཞུང་ལུགས་བྱུང་ཁུངས་སྐོར་ལ་རགས་ཙམ་ཞིག་གླེང་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྲོལ་མེད་སྙིང་ཁོང་གི་གཏམ་འགའ་སྔོན་དུ་བཏང་སྟེ་རྩོམ་ཐུང་འདི་ལ་འཇུག་འདོད་ཀྱི་བརྩོན་པའི་འདུན་པ་དང་། དམ་བཅའ། ཡང་ན་ཀུན་སློང་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱང་དཔྱད་གླེང་ཐུང་ངུ་འདིའི་སྔོན་འགྲོའི་ངོལ་དབྱངས་ཙམ་གྱི་ཁུལ་དུའོ། །

དངོས་གཞིའི་བརྗོད་དོན།

དེ་ཡང་སྔ་རབས་བོན་གྱི་ཡིག་རྙིང་གྲགས་ཅན་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་《དྲི་མ་མེད་པ་གཟི་བརྗིད་རབ་ཏུ་འབར་བའི་མདོ་》ལས།[1] "འཆད་པས་སེམས་ཅན་བློ་ཡི་ཤེས་རྒྱུད་བཀྲོལ། །རྩོད་པས་མཚན་མ་ཚིག་གི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད། །རྩོམ་པས་གང་ཞིག་འཇུག་པའི་ལམ་སྒོ་དབྱེ། །"ཞེས་དང་། "འཆད་པས་མི་ནུབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛུགས། །རྩོད་པས་བསྟན་པའི་རྔ་དར་མཁའ་ལ་ཕྱར། །རྩོམ་པས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ཡོངས་ལ་འདེགས། །དེ་གསུམ་ཟུང་འབྲེལ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ནོ། །"ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལུང་ཕལ་ཆེར་ལས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་སོགས་རིག་པའི་གནས་ཆེན་ལྔའི་སྙིང་དོན་བསྟན་ཡོད་ལ་ཁྱད་པར་དུ《མདོ་དྲི་མེད་གཟི་བརྗིད་》དང་།《ཀུན་འབུམ་གོ་འབྱེད་རྩ་བའི་རྒྱུད་》[2]དང་།《རྣམ་རྒྱལ།》《བོན་གྱི་བྱམས་མ་ཆེན་མོ་རྩ་བའི་གཟུངས།》[3] དེ་བཞིན་དཔེ་རྙིང་གྲགས་ཅན《སྲིད་པའི་མཛོད་ཕུགས་》[4] དང་དེའི་འགྲེལ་བ་སོགས་བོན་གྱི་ཚད་ལྡན་ཡིག་རྙིང་ཁག་ལས་རིག་པའི་གནས་ཆེན་ལྔ་ཡི་སྤྱི་དོན་ཁོག་དབུབ་ཚུལ་མཐའ་བ་ཙམ་གྱིས་དང་བ་འདྲེན་ནུས་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རིག་པའི་གནས་ཆེན་ལྔ་ཡི་བྱུང་ཁུངས་ཡེ་དབང་རིགས་ལྔ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་གནས་ལྔ་དེ་

[1] སྤྲུལ་སྐུ་བློ་ལྡན་སྙིང་པོ(1360-1406)ལ་རིག་འཛིན་སྟོང་ཆེན་དམུ་ཚ་གྱེར་མེད་ཀྱིས་དུས་རབས་༡༥པར་སྙན་རྒྱུད་དུ་གནང་།《དྲི་མེད་གཟི་བརྗིད།》མཚན་ཆ་ཚང་ལ།《འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱུད་དྲི་མ་མེད་པ་གཟི་བརྗིད་རབ་ཏུ་འབར་བའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ།》པོད་༡༢ཡོད། ༢༠༡༨ལོར་སྨན་རིའི་བཤད་སྒྲུབ་འདུས་སྡེས་དཔེ་གཟུགས་སུ་དཔར་བསྐྲུན་གནང་།

[2] སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱི་བཀའ། དཔེ་གཟུགས་ལག་བྲིས་མ་བལ་པོ་ཁྲི་བརྟན་ནོར་བུ་རྩེ་ནས་དཔར་བསྐྲུན་ཞུས་ཡོད།

[3] 《བྱམས་མ་ཆེན་མོ་རྩ་བའི་གཟུངས་ལེའུ་བཅུ་པ།》སྤྲུལ་སྐུ་ཁྲོ་ཚང་འབྲུག་ལྷས་ཟར་གྱི་སྟག་སྣ་ནས་ཕྱི་ལོ་༦༤༠གཏེར་ནས་བཞེས་པར་གྲགས།

[4] འདིའི་སྐོར་ལ་ཕོ་བོས་དཔྱད་རྩོམ་ཞིག་བྲིས་ཡོད། ཁ་བྱང་ལ"སྲིད་པའི་མཛོད་ཕུགས་སྐོར་གྱི་སྔོན་འགྲོའི་དཔྱད་གཏམ།"ཞེས་པ་དེ་ཡིན། བོན་སྒོ་སྤྱི་ཨང་ཉེར་བཞི་པར་བཀོད་ཡོད།

དག་གི་སྡེ་སྣོད་བསྟན་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྐབས་སུ་བབས་པ་ནི་རིག་པའི་གནས་ཆེན་ལྔ་ཡི་ཡ་གྱལ་སྨྲ་རིག་པའི་ཁོངས་གཏོགས་ཏེ་བོད་ཀྱི་སྙན་ཚིག་རིག་པ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་དང་དེའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་བྱུང་ཚུལ་སྐོར་སོགས་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དང་པོ། བོད་མིའི་སེམས་ཀྱི་རྩོལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སྙན་ཚིག་རིག་པ།

དེ་ཡང་"རྒྱ་ཡི་གནའ་དུས་ཀྱི་སྐྱེས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཀོང་ཙེ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་། སྙན་ངག་མེད་ན་གཏམ་དུ་བྱ་བ་མེད།"[5] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་"སྙན་ངག་ནི་རྩོམ་རིག་གི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན། རྩོམ་རིག་ཏུ་གྱུར་ཚད་སེམས་ཀྱི་རྩོལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་"ཞེས་པ་ལྟར་བོད་ཀྱི་སྙན་ངག་ནི་ཐོག་མར་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་དངོས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱུང་བ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་འཚོ་བ་དངོས་དེ་མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་བློ་ལ་འཆར་བའི་རིག་རྩལ་གྱི་རྣམ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་གང་ཟག་སྒེར་པ་ཞིག་གིས་རང་པོ་ནའི་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་བུར་དུ་གསར་བཏོད་བྱས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་ཡིན། "སྤྱིར་ན་སྙན་ངག་ནི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་སུ་གནས་པའི་འཚོ་བ་དངོས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་བློར་ཤར་བ་དེ་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚིག་སྦྱོར་སྙན་ཞིང་འཇེབས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་"[6]ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྙན་ངག་གི་རྩོམ་ཡིག་ནི་གང་ཟག་རྩོམ་པ་པོ་རང་ཉིད་སྡོད་སའི་ཁོར་ཡུག་གི་འཚོ་བ་དངོས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་མང་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་བློ་ལ་གང་འཆར་བ་དེ་ཡིག་གཟུགས་སུ་འགོད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྟེང་ནས་གྲུབ་ཅིང་རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་མཚོན་པར་བྱེད་སྤྱོད་ཅིག་སྟེ། ཉ་བར་སྙན་པ་དང་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་ཚིག་སྦྱོར་ལེགས་པོ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། དེར་བརྟེན་སྙན་ཚིག་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་བོད་ལ་མ་དར་སྔོན་ནས་བོད་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་མཚོན་པའི་སྙན་ངག་ཡོད་པ་ནི་གནའ་བོའི་གཡུང་དྲུང་བོན་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་བཀའ་བརྟེན་དང་། གཞན་ད་དུང་གནའ་བོའི་དམངས་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་བྱུང་བའི་མགུར་ཚིག་དང་གཞས་ཚིག་སྣ་ཚོགས་དག་གིས་ཀྱང་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ། དཔེར་ན་བོན་གྱི་དཔེ་རྙིང་གྲགས་ཅན《བོན་ཤ་ཏྲ་རྒྱས་》[7]དང་《ཤ་ཏྲ་ཤུལ་སྟོན་གྱི་རབས་》[8]སོགས་ཀྱི་ཚིག་བཤད་དག་ལ་མཇལ་བས་ཀྱང་གསལ་པོར་རྟོགས་ནུས།

མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་དེ་དག་གི་ནང་ཚན་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་རྩོམ་པའམ་སྙན་ངག་རིག་པ་ཞེས་པ་འདི་ནི་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ནས་བོད་ལ་གསར་དུ་བསྒྱུར་འདྲེན་བྱས་པ་དང་། བོད་ལ་གསོལ་རས་སུ་བསྐྱལ་བ་ཞིག་གཏན་ནས

[5] འཇུ་སྐལ་བཟང་གིས་བཤད། ལུང་ཚིག་འདི་སྙན་ངག་གི་འགྲེལ་པ་ཨེར་སངས་ལྷ་མོའི་འགྲུལ་རྒྱུན་གྱི་གླིང་གཞི་ལས་དྲངས་པ་ཡིན།

[6] དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས། 《དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ།》 ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ཤོག་ངོས་(༡༤༠)ལས་གསལ།

[7] 《བོན་ཤ་བ་ཏྲ་རྒྱས་ཀྱི་མདོས།》 དཔེ་གཟུགས་རྙིང་པ། སྨན་རིའི་དཔེ་རྙིང་འཚོལ་སྒྲུབ་ཁང་།

[8] 《དགའ་ཐང་འབུམ་པ་ཆེ་དཔེ་རྙིང་》ལས་བསྡུས་ཡོད། ༢༠༠༧ལོར་བོད་ལྗོངས་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་བསྐྲུན།

མ་ཡིན་པར་ལོ་ངོ་ཆིག་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་ལྷག་གི་སྔོན་རྣམ་མཁྱེན་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱི་སྐབས་ནས་ཡོད་པར་མངོན་ཏེ། སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱིས"བཀའ་ཡི་ནང་ནས་ཕྱུན་ཚོགས་རྨད་དུ་བྱུང་། །ལུང་གི་ནང་ནས་མན་ངག་སྙིང་པོའི་དོན། །མཛོད་པའི་ནང་ནས་ཡིད་བཞིན་རྣམ་པར་རྒྱལ། །ཚིག་གི་ནང་ནས་སྙན་དངགས་དང་བ་འདྲེན། །"ཞེས་དང་། 《གཟེར་མིག》[9]ལས། "རྫོམ་པ་བོན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡི། །དེ་དག་འཁོར་ལོ་རབ་བསྐོར་མཛོད།" ཅེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། "འཆད་པ་འཕྲུལ་གྱི་སྙན་ངག་ཚིག །ཚངས་པའི་གསུང་དང་སྒྲོ་བའི་དབྱངས། །འདྲེན་པའི་མགུལ་དང་དྭངས་པའི་ཚིག །རིག་པ་ལྷ་ཡི་ཁྲུ་བྱུག་གསུངས།།" ཞེས་དང་ཡང་། "དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལྡན་གྱིས། །འགྲོ་བའི་ཚ་གདུང་བསལ་བའི་ཕྱིར། །རྫོམ་པ་ཤེས་རབ་སྐྱོག་གིས་བཅུས། །གང་ལ་གང་འདུལ་ཆུ་རྒྱུན་སྦྲེངས། །"ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བོན་གྱི་ཡིག་རྙིང་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱི་བཀའ་དྲི་མ་མེད་པ་དེ་དག་གིས་གྲུབ་པ་མ་ཟད་རིག་པའི་རྒྱབ་བརྟེན་ཀྱང་ཕྱོགས་རིས་ཀྱི་རྫོངས་པའི་དྭྭ་བ་བཅད་དེ་བོད་རང་གི་རིག་གཞུང་ཚད་ལྡན་འདི་དག་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན་ཕུ་ཐག་རིང་མོ་དེ་ཡང་གང་ཞིག་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་གསལ་པོར་ཤེས་ནུས་ཏེ། གོང་དུ་མདོ་ལས་དྲངས་པའི་ཚིག་བཤད་འདི་དག་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གསལ་ཞིང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རྣ་བར་སྙན་ཞིང་འཇེབས་པ་ཚིག་སྦྱོར་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། འདི་དག་ལས་ལྷག་པའི་སྙན་ངག་གི་མཚན་གཞི་ཡང་དག་ཅིག་འཛོག་རྒྱུ་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ན་རིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། "འཆད་པ་འཕྲུལ་གྱི་སྙན་ངག་ཚིག །ཚངས་པའི་གསུང་དང་སྒྲོ་བའི་དབྱངས། །འདྲེན་པའི་མགུར་དང་དྭངས་པའི་ཚིག །རིག་པ་ལྷ་ཡི་ཁྲུ་བྱུག་གསུངས། །"ཞེས་པའི་གོང་གི་སྙན་ཚིག་ཤོ་ལོ་ཀ་དེ་བོན་ཅན། སྙན་ངག་ཡིན་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱའི་དོན་གསལ་ཞིང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རྣ་བར་སྙན་ཞིང་འཇེབས་པའི་ཚིག་སྦྱོར་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་སྙན་ཚིག་དེ་དག་བརྗོད་བྱ་བོན་ནོར་ཐར་པ་འདོད་པ་བཞི་ཞེས་བོན་གྱི་སྒོ་དང་། ནོར་གྱི་སྒོ། འདོད་པའི་སྒོ། ཐར་པའི་སྒོ་བཞི་གང་རུང་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྦྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། བཅད་ལྷུག་སྤེལ་མ་ཅི་རིགས་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་དོན་གསལ་བར་སྟོན་པའི་སྙན་འཇེབས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་མཐུན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ལོ་ངོ་ཁྲི་ཕྲག་ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པའི་མི་བསླུ་རྟོགས་པའི་བོན་སུམ་ལྡན་[10]གྱི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཚད་མ་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་དག་ནི་སྙན་འཇེབས་ཅི་རིགས་དང་ལྡན་པའི་སྙན་ཚིག་རིག་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་སུས་ཀྱང་ཁ་ཚོན་གཅོད་མི་ནུས་སོ། །

[9] དྲངས་རྗེ་བཙུན་པ་གསེར་མིག་གིས་གཏེར་ནས་དྲངས། 《མདོ་གཟེར་མིག》མཚན་ཆ་ཚང་ལ"མདོ་འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱུད་གཟེར་མིག་ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ།"ལོ་རྒྱུས་ལས་གསལ་བ་ལྟར་ན་ཁོང་གིས་བསམ་ཡས་ཁྲི་ཐང་དུར་ཁྲོད་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྔོན་ཆུ་བྱའི་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་༡༧༣ལོར་གཏེར་ལས་དྲངས་པར་གསལ་ཞིང་། ད་ལྟ་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༨བར་དུ་མི་ལོ་༡༡༠༣ཙམ་འདས་ཟིན། དེ་ནི་ཨ་ཙ་ར་མི་གསུམ་གྱིས་བསམ་ཡས་ལྷ་ཁང་ནས་བོན་གཏེར་བཞེས་པའི་དུས་ཚོད་དང་གཅིག་མཚུངས་སུ་གྱུར།

[10] ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་དག་ཉིད་དུ་གནས་པས་མི་བསླུ་བ། བློ་རང་གི་ངོ་བོ་འཁྲུལ་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་འཆལ་བས་མི་བསླུ་བ། བྱེད་པའི་ལས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་དེ་མ་ཡིན་གྱི་མི་བསླུ་དང་གསུམ་མོ། །འགྲོ་མགོན་《ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་》ལས་དྲངས། དཔེ་གཟུགས། སྙན་རིའི་བཤད་སྒྲུབ་འདུས་སྡེབ་དཔར་བསྐྲུན་ཁུངས།

"སྔ་རབས་རྩོམ་རིག་གམ་སྙན་ངག་ནི་གངས་ལྗོངས་སུ་འགྲོ་བ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནམ་བྱུང་བ་དུས་དེ་ཉིད་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་པས། མི་རིགས་གཞན་པའི་རྩོམ་རིག་ལྟར་བོད་ཀྱི་སྙན་ངག་ལའང་ལོ་རྒྱུས་རིང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་སྨྲ་ག་ལ་དགོས།"[11] "དེའང་བོད་ལ་གནའ་རྫ་མོ་ནས་ཏུན་ཧོང་གཏེར་མགུར་དང་མར་མིའི་གསུང་མགུར་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་སྙན་ངག་རྩོམ་རིག་ཡོད་པ་རིགས་པས་གྲུབ་"[12]པ་དང་། སྤྱིར་བོད་ལ་སྙན་ངག་གི་གཞུང་མ་དར་སྔོན་ནས་སྙན་ངག་ཡོད་པ་ནི《ཏུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་》ལས་ཞང་ཞུང་གི་བཙུན་མོ་སད་མ་ཀར་གྱི་མགུར་གླུ་སོགས་ཀྱིས་ར་སྤྲོད་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཟད། རང་རེའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་སྨྲ་བ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་རྩོད་མེད་ཞལ་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན་པར་གྲགས་སོ། །

གཉིས་པ། དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་སྔོན་དུ་བོད་ལ་དར་བའི་སྙན་ངག་གི་གཞུང་ལུགས།

དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བའི་མཁས་པ་ཁག་ཅིག་གིས་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་དང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྔོན་དུ་བོད་ལ་སྙན་ངག་གི་གཞུང་རྒྱན་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་གཞུང་ལུགས་འཕྲུལ་སྒྲོ་ཚང་བ་ཞིག་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། །དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་དང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་སྙན་ངག་པ་སློབ་དཔོན་དཎྜི་སྐྱེ་བོད་སྐད་དུ་སློབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྙན་ངག་མེ་ལོང་མའི་གཞུང་འདི་ཐོག་མར་ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ (1182-1251) གྱིས《མཁས་འཇུག་》གི་ནང་དུ་ཐོར་རེ་ལོང་ངེ་ཞིག་བསྒྱུར། རྗེས་སུ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ (1235-1280) ཚང་གི་སྐུ་རིང་ལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་པཎྜི་ཏ་ལཀྵྨི་ཀ་ར་དང་ལོ་ཙཱ་བ་ཤོང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་གཞུང་ཆ་ཚང་བར་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ནས་ཕྱིས་སུ་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་སུ་དཔང་ལོ་ཙཱ་བས་འཆད་ཉན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ཏེ་སྙན་ངག་གི་གཞུང་ལུགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོག་མར་དར་ཁྱབ་ཏུ་སོང་བ་ལས། དེའི་སྔོན་དུ་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་སུ་སྙན་ངག་གི་གཞུང་ལུགས་རང་རྒྱ་ཐེར་བ་ཞིག་མེད་པར་འདོད་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་བོད་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ལ་བལྟ་རྒྱ་དང་ཐོས་རྒྱ་མེད་པའམ། ཡང་ན་ཕྱོགས་རིས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་སོང་སྟེ་མི་རིགས་ལ་ཤ་ཚ་དང་རིག་གཞུང་ལ་དོ་སྣང་མེད་པའི་རྟགས་ཙམ་དུ་ཡང་སེམས་ཏེ། ཞབས་དཀར་ཚོགས་དྲུག་རང་གྲོལ་གྱི་ཞལ་ནས། "ཕྱོགས་གཅིག་ཤེས་ནས་གཉིས་མ་མཐོང་། །གཡག་ཞར་རྔ་གཟན་འདི་རེ་རྟགས། །"ཞེས་གསུངས་པའི་དཔེ་ལས་མ་མཆིས་སོ། །

དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ཡན་ཆད་དུ་བོད་རང་ལ་གཞན་ནས་བསྒྱུར་བ་དང་བཀྲུས་བ། ཡང་ན་ལད་ཟློས་སོགས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བོད་རང་ས་ནས་བྱུང་བའི་སྙན་ཚིག་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

[11] 《ནོར་མཛོད།》སྤྱིའི་འདོན་ཐེངས་དང་པོ། ནོར་བུ་གླིང་ག་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྐྱོང་ཁང་གི་དཔྱད་རྩོམ་ལོ་དེབ། ཤོག་ངོས་(༣༥)ལས་གསལ།

[12] 《ནོར་མཛོད།》༡༩༩༧ལོའི་འདོན་ཐེངས་དང་པོའི་ཤོག་ངོས་(༢)ལས་གསལ།

ཞེས་མགྲིན་པ་གཟེངས་སུ་བཏེགས་ཏེ་སྨྲ་བར་སྤོབས་ལ། དེ་ནི་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྐད་ཙམ་ལ་བོད་ཡུལ་དུ་བཞིའི་ནང་ཚན་གཡས་རུའི་གཙང་གི་ས་གནས་སུ་སྐུ་མཆོག་མངོན་པར་བལྟམས་པའི་དམུ་རིགས་གཤེན་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་མོའམ་རིག་པ་རང་སར་གྲོལ་ཞིང་སྨན་དཔྱད་སྨྲ་བ་ལ་རང་དབང་འཐོབ་པའི་མཁས་པ་པཎྜི་ཏ་ཆེན་མོ་སྟེ། འཛམ་གླིང་མཁས་ཆེན་རྒྱན་དྲུག་གི་སློབ་མ་ཞང་བོད་རིག་འཛིན་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་ཚན་མཐའ་འདུལ་ཟླ་ཤེལ་གྱི་གློང་མོན་ཏོ་ཆོན་མོ་མཁས་ཞིང་གྲུབ་པའི་འཁོར་བསྒྱུར་ཆེན་མོ་གཙང་གཤེན་སྨན་དཔྱད་རང་གྲོལ་ཞེས་གྲགས་པའི་སྨན་པ་ས་གསུམ་ན་འབར་བའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྨན་ཚིག་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ《སྨན་དཔྱད་རྒྱན་གསུམ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་》ཞེས་པའི་གཞུང་དེ་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་སྨྲ་བའི་མཁས་དབང་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་དུ་གངས་ཅན་པོ་རྒྱུས་སྨྲ་བའི་བློ་གཟུ་བོར་གནས་པ་དག་གིས་ངེས་པར་དུ་མཁྱེན་དགོས་པའི་གནས་སུ་འཁྱུམས་པར་སེམས། ཡོངས་གྲགས་སུ་སྨན་གཞུང་དེ་ལ"སྨན་དཔྱད་ཞང་ཞུང་མེ་ལོང་"ཞེས་ཞུ། མཚན་བྱང་དངོས་ལ《སྨན་དཔྱད་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་》ཞེས་ཞུ་བ་སྨན་དཔྱད་མེ་ལོང་མ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་རང་རེའི་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་དར་བ་དེ་ནི་བསྡུས་པ་དེ་ཡིན་པར་བཤད།

སྤྱིར་བཏང་གི་སྨན་ཚིག་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ནི། བོན་སྲིད་རྒྱལ་མཚན་དྲུག[13]གི་ནང་ཚན་ས་ཏྲིག་ཨེར་སངས་སམ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཆེན་མོ་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི་ཞལ་གྱི་དྲོད་རླངས་མ་ཡལ་བའི་ལུང་ཟབ་མོ་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་མེ་ལོང་རྣམ་པ་གསུམ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཡང་ཕྱི་ལྟར་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་དབྱངས་ཅན་མས་ལྷ་ཚངས་པའི་བུ་མོར་སྤྲུལ་ནས་སྤེལ་བ《སྨན་དཔྱད་ནམ་མཁའི་མེ་ལོང་》ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་དར་སྤེལ་བྱུང་ཡོད་པ་ཡོངས་གྲགས་སུ"སྨན་དཔྱད་མེ་ལོང་མ"ཞུ་བ་དེའོ། །

ནང་ལྟར་མཉམ་མེད་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མཛེས་པའི་ཕྱིར་དུ་དབྱངས་ཅན་མས་ཐུགས་རྗེ་སྤྲུལ་རས་འགྲོ་ལ་གཟིགས་པའི་གཤེན་ལྷ་དཀར་པོའི་ཞལ་གྱི་མཆེ་བ་ལས་འཕྲུངས་ཚུལ་བསྟན་ནས་གསུངས་པའི《སྨན་དཔྱད་རིན་ཆེན་མེ་ལོང་》འབྲིང་པོ་སྟག་གཟིགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དར་བ་དེའོ། །

གསང་བ་ལྟར་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་དབྱངས་ཅན་མས་ས་ཏྲིག་ཨེར་སངས་ཀྱི་ལྟགས་མཆིལ་ལས་བྱུང་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་བཤད་པའི《སྨན་དཔྱད་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་》ཞེས་བྱ་བ་བསྡུས་པ་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་སྤེལ་བ"སྨན་དཔྱད་ཞང་ཞུང་མེ་ལོང་མ"ཞེས་བྱ་བ་དེའོ། །

[13] ཡེ་སྲིད་རྒྱལ་མོ་ནི་སེམས་ཉིད་ལས་རོལ་པར་ཤར་བ་ལ། ༡གནམ་ཕྱི་ནི་གནམ་བདུད་ཀླུ་དབང་ཟླ་གྱིས་གནོན་པའི་དུས་དང་། ཚ་ལུམ་སྐྱི་འགྲོའི་འ་མོ་མཛད་དུས་དང་། ༢སྲིད་རྒྱལ་ནི་ལྷ་རྒོད་ཀྱི་སྤྲོལ་ཡུམ་མཛད་དུས་དང་། ༣ཐུགས་རྗེ་ནི་ཞི་བའི་གཙོ་མོའི་དུས་དང་། ༤འཕྲུལ་ནི་གང་འདུལ་སྤྲུལ་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་དུས་དང་། ༥ས་ཏྲིག་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་དང་རྒྱས་པའི་གཙོ་མོ་མཛད་དུས་སོ། །

སྨན་དཔྱད་ཀྱི་གཞུང་དེ་གསུམ་ལས་གསུམ་པ་《སྨན་དཔྱད་ཞལ་གྱི་མེ་ལོང་》ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཉུང་ཞིང་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འདི་ནི་གཙང་གཞིན་སྨན་དཔྱད་མཁན་པོ་ལ་མཚོ་བྱུང་ལྷ་མོ་བཟང་ཟ་རིང་བཙུན་མས་ཡུང་བསྟན་ནས་ཡི་གེར་ཕབ་པའི་《སྨན་དཔྱད་རྒྱུན་གསུམ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་》འདི་ཉིད་ཡིན་པ་ཡང་གཞུང་རང་ལས་གསལ་བར་མངོན་པར་གསལ་ཏེ།

རང་གཞུང་ལས།

"དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོའི་ཞལ་གྱི་ལུང་། །
ཕྱི་ནང་གསང་བའི་མེ་ལོང་གསུམ། །
རྒྱ་གར་སྟག་གཟིགས་བོད་དུ་གྲགས། །
གསང་བ་འདི་ནི་གཙང་གཞིན་ལགས། །"[14]

ཞེས་པས་གཙང་གཞིན་སྨན་དཔྱད་རང་གྲོལ་ལ་མཚོ་བྱུང་ལྷ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་བྱོན་ནས་སཾསྐྲི་ཏ་ལྷ་ཡི་སྐད་ཀྱིས་སྨན་དུ་བརྒྱུད་པ་ལ་ཕྱིས་སུ་གཙང་མ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ནས་བོད་ཡུལ་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་ཀུན་ཏུ་དར་བར་གྲགས། དེས་ན《སྨན་དཔྱད་མེ་ལོང་མ》ཡིན་ན་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན་གྱིས་མཛད་པའི《སྨན་དཔྱད་མེ་ལོང་མ》ཡིན་པས་ཀྱང་ཁྲབ་པ་མ་ངེས་པར་སེམས་ཏེ། བདག་གི་བླ་མ་བོན་བརྒྱ་དགེ་ལེགས་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། "ཕྱི་རོལ་པ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཚངས་པའི་སྲས་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི་ཞལ་ལས་བྱུང་བའི་སྨན་གཞུང་རྒྱས་པ《ནམ་མཁའི་མེ་ལོང་》དང་། སྟག་གཟིག་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ལྷ་ཆེན་གཤེན་ལྷའི་མཆེ་བ་ལས་འཁྲུངས་པའི་སྨན་གཞུང་འབྲིང་པོ《རིན་ཆེན་མེ་ལོང་》དང་། ཞང་བོད་རྗེས་སུ་འཛིན་ཕྱིར་ས་ཏྲིག་ཨེར་སངས་ཀྱི་ཕྱུགས་ཀྱི་མཛུ་མ་ལས་འཁྲུངས་པའི་སྨན་གཞུང་བསྡུས་པ《ཞལ་གྱི་མེ་ལོང་》སོགས་ཁྲིད་རྒྱུན་དུ"[15]ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར"རྒྱ་གར་མེ་ལོང་"དང"ཞང་ཞུང་མེ་ལོང་།" "སྟག་གཟིག་མེ་ལོང་"བཅས་སྨན་དཔྱད་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་གཞུང་ལུགས་གསུམ་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ལྟ་བུ་རེད།

གསུམ་པ། སྤུ་རྒྱལ་བཙན་པོའི་སྐབས་ནས་བོད་དུ་སྨན་དཔྱད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཡོད་པའི་ར་སྤྲོད།

གཞན་ཡང་སྨན་དཔྱད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་དེ་ནི་ཡུམ་ཆེན་མོ་ཤེས་རབ་བྱམས་མའམ་དཔག་གི་དབང་ཕྱུག་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མས་གཙང་གཞིན་སྨན་དཔྱད་རང་གྲོལ་ལ་ཕྱི་རབས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བརྒྱུད་པ་ཡིན་ཞེས་སྔན་རིའི་མཁན་རབས་ཉེར་གསུམ་པ་

[14] 《སྨན་དཔྱད་རྒྱུན་གསུམ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།》བཀའ་བརྟེན་ཅན། དཔེ་གཟུགས། ཤོག་གྲངས(༡༩༨)ལས་གསལ།

[15] 《སྐབས་དང་པོའི་ཞང་ཞུང་རིག་གནས་རིག་གཞུང་དཔྱད་གླེང་ཚོགས་འདུའི་དཔྱད་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།》༢༠༡༨ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་བསྐྲུན་ཞུས་པའི་ཤོག་གྲངས་(༡༣༠)ལས་དྲངས།

འབྱུང་ལྡན་(298)ཆུ་བྱ་ལོར་ཕྱི་ལོ་(1813)འབྲུངས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཉི་མ་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི་བཀའ་བརྟེན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་《བཀའ་འགྱུར་གྱི་སྡེ་ཚན་སྤྲིག་ཚུལ་བསྟན་པའི་མེ་ཏོ་སྤྲར་བའི་རླུང་གཡབ་བོན་གྱི་པད་མོ་རྒྱས་བྱེད་ཉི་འོད་》[16]ལས། "ཕྱི་རིག་པའི་བཀའ་བརྟེན་ནི། གཙང་གཞིན་སྣན་དག་རང་གྲོལ་གྱི་སྣན་བརྒྱུད་《སྣན་དག་རྒྱན་གསུམ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་》ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་ལྔ་ཡོད།" ཅེས་བོན་གྱི་བརྟེན་འགྱུར་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་ཡོད་པར་གསལ་བ་དང་།

ཉེ་ཆར་ཏེ་ཕྱི་ལོ་(2006)ལོའི་དབྱར་དུས་སུ་བོད་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་མཚོ་སྨད་རྫོང་གཏམ་ཤུལ་གྱི་དགའ་ཐང་འབུམ་པ་ཆེར་གྲགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་རལ་དུ་སོང་བ་ཞིག་གི་ནང་ནས་བོན་པོའི་དཔེ་རྙིང་ཁག་བཞི་གསར་རྙེད་བྱུང་བ་དེ་བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་བསྐྲུན་ཁང་གིས་པར་དུ་བསྐྲུན་པ་《གཏམ་ཤུལ་དགའ་ཐང་འབུམ་པ་ཆེ་ནས་གསར་རྙེད་བྱུང་བའི་བོན་གྱི་གནའ་དཔེ་བདམས་བསྒྲིགས་》[17]ཞེས་པར་བོད་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་གི་མཁས་དབང་པ་ཚབ་པ་སངས་དབང་འདུས་དང་སླང་བུ་ནོར་བུ་ཚེ་རིང་སོགས་ཀྱིས་ཚན་རིག་གི་ལམ་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་ལྟར་ན་ཡིག་ཆ་དེ་ནི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་ཙམ་ལ་ས་འོག་ཏུ་སོང་བ་དང་ནང་དོན་ཡང་བོད་སྤུ་རྒྱལ་བཙན་པོའི་དུས་ཀྱི་ཡིག་རྙིང་ཞིག་ཡིན་པར་ར་སྤྲོད་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལ་གནའ་བོའི་བོན་གྱི་ཡིག་རྙིང་ཁག་བཞི་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་《གནག་རབས་ཞེས་བྱ་བ་》དེ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་《རྣེལ་དྲི་འདུལ་ཐབས་》ཞེས་པ་དང་། གསུམ་པ་《ཤ་ཊུ་ཤུལ་སྟོན་གྱི་རབས་》ཞེས་པ་དེ་དང་། བཞི་པ་《བོན་གྱི་སྨན་དཔྱད་》ཞེས་པ་དེ་བཞི་ཡིན་པ་དང་།

དེ་དག་ལས་གཉིས་པ་《རྣེལ་དྲི་འདུལ་ཐབས་》ཞེས་པ་གཞུང་དེ་"རྩང་གཞིན་སྣན་དག"ཅེས་བྱུང་ཡོད་པ་འདིར་དྲངས་པ་ནི་གཤམ་གསལ་ལྟར་ཡིན།

"རྩང་གཞིན་སྐལ་དག་གྱི། །
གཏོ་དང་དཔྱད་བགྱིས་ན། །
ཡེ་དེ་ལྷ་བསང་འཚལ། །
མར་ཏེ་དྲི་གདུལ་འཚལ། །
རྩང་གཞིན་སྐལ་དག་གྱིས། །
རྩང་ཤ་མཁར་བུ་ལ་བསངས་ཏེ་བཏང་ངོ་། །

[16] 《བཀའ་འགྱུར་གྱི་སྡེ་ཚན་སྤྲིག་ཚུལ་བསྟན་པའི་མེ་ཏོ་སྤྲར་བའི་རླུང་གཡབ་བོན་གྱི་པད་མོ་རྒྱས་བྱེད་ཉི་འོད་》༢༠༡༣ལོར་སྨན་རིའི་བཤད་སྒྲུབ་འདུས་སྡེས་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་བསྐྲུན་ཞུས་ཡོད།

[17] 《གཏམ་ཤུལ་དགའ་ཐང་འབུམ་པ་ཆེ་ནས་གསར་རྙེད་བྱུང་བའི་བོན་གྱི་གནའ་དཔེ་བདམས་བསྒྲིགས།》༢༠༠༧ལོར་བོད་ལྗོངས་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་བསྐྲུན་ཞུས་ཡོད།

ཙང་ཤ་ཡུ་འབོག་གི་གྲུངས་ནས་ཕྱུང་སྟེ་བཏང་།།

ཡར་ཏེ་ལྷ་མཆོད་དོ།།

མར་ཏེ་དྲི་བཏུལ་ལོ།།”[18]

ཞེས་སོགས་རྩ་ཆེ་བའི་ཡིག་རྙིང་འདི་དག་ལ་བརྟགས་པས་ཀྱང་སྤུ་རྒྱལ་བཙན་པོའི་དུས་ནས་གཙང་གཤེན་སྨན་དག་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ནུས་པར་མངོན། དེས་ན་སྔོན་བྱོན་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡངས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་སྨན་དག་གི་ཚིག་རྒྱན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དུ་མས་སྤྲས་པའི་གཞུང་མང་དུ་མཛད་པ་ལས། ཁྱད་པར་དུ་བོད་ཁ་བའི་ལྗོངས་ལ་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྨད་ཙམ་ལ་བཅུ་ཕྲག་རིག་གནས་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་དུ་སོན་ཞིང་། གྲུབ་པའི་འཁོར་བསྒྱུར་ཆེན་པོ་གཙང་གཤེན་སྨན་དག་མཁན་པོ་ཞེས་དྲན་དབང་འབུམ་གྱི་རལ་པའི་ཟུར་ཕུད་ཀྱི་རྩེ་མོར་ཞབས་ཀྱི་པདྨོ་དལ་གསོ་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་ལ།

མཆོ་བྱུང་ལྷ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་བྱོན་ནས་སཾསྐྲྀཏའི་སྐད་ཀྱིས་སྨན་དུ་བརྒྱུད་པ་《སྨན་གཞུང་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་》ཞེས་བྱ་བ་ཞང་ཞུང་སྐད་དུ་བསྒྱུར་མས་གནང་ཞིང་ཕྱིས་སུ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཕབ་པ་《སྨན་དག་རྒྱན་གསུམ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་》བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་ཡང་དེང་གཟུར་གནས་མང་པོས་ར་སྤྲོད་གནང་དང་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྔ་རབས་བོན་གྱི་ཚད་ལྡན་ཡིག་རྙིང་《མ་རྒྱུད་ཕྲག་མཆོད་ཀྱི་རིམ་པ་རྒྱ་སྐར་རྒྱན་》ལས་ཀྱང་།

“གཡས་རུ་གངས་ཀྱི་རི་ཁྲོད་དུ།།

རྣལ་འབྱོར་བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱོད་པ་སྐྱོང་།།

གཙང་གཤེན་སྨན་སྤྱགས་(དག་)ཅེས་བྱ་བ།།

པེ་ལྷང་ལྡིར་བ་བསེར་ཞེས་བསྒྱུར།།

རང་གྲོལ་སྐད་རིགས་དུ་མར་སྨྲ།།

གླིང་བུ་འབུད་ཅིང་བཤུད་སྒྲ་འབྱིན།།

རེས་འགའ་སྨན་དག་ཚིག་སྤེལ་སྦྱོར།།

རང་གྲོལ་སྒྲ་དབང་ཁྲོད་ཕྲུག་འཚལ།།”[19]

ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར་གཙང་གཤེན་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་ཀྱི་མི་སྣ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད་སྨན་དག་རིག་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་མཁས་པ་ཞིག་པ་ཡིན་པ་ནི་ཡིག་རྙིང་འདི་དག་གི་གཞུང་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་པས་ཀྱང་ཚིག་གསལ་བར་མངོན་ལ་འདིར་ཡིག་

[18] 《རྣེལ་དྲི་འདུལ་ཐབས།》 གོང་མཚུངས་བོད་ལྗོངས་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་ཤོག་ངོས་(༢༨)ལས་གསལ།

[19] མ་རྒྱུད་སྒྲུབ་གཞུང་། དཔེ་གཟུགས། 《མ་རྒྱུད་ཕྲག་མཆོད་ཀྱི་རིམ་པ་རྒྱ་སྐར་རྒྱན་གྱི་ཐེང་བ་ཞེས་བྱ་བ།》 ལྡེབ་ངོས་(༣༢༣)ལས་གསལ།

ཚོགས་ལ་དྭོགས་པས་རེ་རེའི་ལུང་ཚིག་གི་སྦྱོར་པ་རྒྱ་ཆེར་མ་བགྱིས་མོད་གཟུར་གནས་བློ་ལྡན་ཡོངས་ཀྱི་དཔྱད་གསུམ་རིག་པའི་རྩལ་གྱིས་བདེ་ལེགས་དང་མཁྱེན་ནུས་པར་སེམས། །

བཞི་པ། གཙང་སྨན་དག་མཁན་པོ་དང་བོང་གིས་སྨན་གཞུང་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས།

བོང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ལ"གཙང་གཞིན་སྨན་དག་མཁན་པོ"འམ"གཙང་གཞིན་སྨན་དག་རང་གྲོལ།" "གཙང་གཞིན་དགྱེས་པའི་བློ་ལྡན།" "གཙང་གཞིན་རིག་གྲོལ་ནོར་བུ།" "གཙང་གཞིན་རིག་པ་རང་གྲོལ།" "གཙང་གཞིན་དགྱེས་པའི་སྨན་དག" "གཙང་གཞིན་སྨན་དག་པ"སོགས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་སུ"གཙང་གཞིན་སྨན་དག་རང་གྲོལ"ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་བོང་ནི་གོང་ཞུས་ལྟར་བོན་གྱི་མ་རྒྱུད་གྲུབ་ཆེན་རིག་འཛིན་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་ཚན་མཐའ་འདུལ་ཟྲིལ་ནོན་བོན་དགུ[20]ཡི་ཐོག་མའམ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ《མ་རྒྱུད་གྲུབ་ཆེན་ཕྱག་མཚོད་》ལས་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན།

བོང་གི་འཁྲུངས་ཡུལ་ཀྱང་བོད་བཙན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཏུ་ལྷ་ལས་གཡས་ཏུ་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་ཡིན་པ་མཁས་དབང་དཔལ་ཚུལ་གྱི《གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་བསྟན་འབྱུང་ཕྱོགས་བསྡུས་》ལས། "གཙང་གཞིན་སྨན་དག་གཡས་ཏུའི་གདངས་ཁྲིད་བཞུགས། །བརྟུལ་ཞུགས་ཉམས་སྤྱོད་སྐད་རིགས་དུ་མ་སྨྲ། །ཚིག་སྨན་སྒྲ་སྦྱོར་པི་ཝང་གླིང་བུ་བསྒྱུར། །སྒྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་རིག་འཛིན་གྲུབ་པ་བརྙེས། །"ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྔ་རབས་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་གདན་ས་ཆེན་མོ་གཡས་ཏུ་དབེན་ས་ཁ་ཡིན་པ་ཡང་མངོན་གསལ་ལྟ་བུ་རེད།

བོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་གསལ་པོ་མ་རྙེད་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་གུང་བསྒྲིགས་ཏེ་དཔྱད་ན་དུས་རབས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་ཙམ་ལ་ཡིན་པ་སློས་མེད་རེད་སེམས། རྒྱུ་མཚན་ནི་དྲན་པའི《རྣམ་ཐར་གཡུང་དྲུང་གསང་བའི་མཛོད་ཆེན་》སོགས་ལས་གཙང་གཞིན་སྨན་དག་པ་བོང་ནི་བཻ་རོ་ཙ་ནས་བླ་མར་བསྟེན་སྦྱོང་མ་ཟད་སྒྲ་དང་སྨན་དག་སོགས་ཁྲིད་རྒྱུན་ཞུ་སའི་སློབ་དཔོན་ཡིན་[21]པ་དང་། བཻ་རོ་ཙ་ན་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་ཐུབ་པར་སེམས།

[20] མཐའ་འདུལ་ཟྲིལ་ནོན་བོན་དགུ་ནི། ༡གཙང་གཞིན་སྨན་དག་རང་གྲོལ། ༢ཡར་གཞིན་ལྷེམ་བུ། ༣ཐང་གཞིན་ཕྲུབ་(ཕྲུ་)དཀར། ༤ཁྱུང་ཡེར་དཀར་པོ། ༥མ་ཧཱ་ཧྲི་ཤ།༦འདུལ་བྱེད་སྙིང་པོ། ༧འཛང་པོན་ཡེ་མཁྱེན། ༨ཏ་ཤང་རྒྱ་པོན། ༩སུ་ཟི་གསལ་བཟང་། གོང་མཚུངས་མ་རྒྱུད་གྲུབ་ཆེན་ཕྱག་མཚོད་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན།

[21] རྒྱལ་དབང་ཀུན་གྲོལ་གྲགས་པས། "དེ་ནས་ཡང་ཅིག་གདངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ཞིང་། །གཡས་ཏུ་གཙང་གི་སྙེ་མོ་བྱེ་མཁར་ན། །ཡར་ཆབ་གྱེན་བསྐྱིལ་མཐུ་ཆེན་མི་དགུའི་གྲལ། །ཡབ་ནི་བ་གོར་ཧེ་འདོད་རྒྱལ་བ་དང་། །ཡུམ་ནི་བྲན་ཀ་བཟའ་སྒྲོན་སྐྱིད་གཉིས་ལ། །གང་དང་མི་འདྲའི་ཁྱེའུ་ངོ་མཚར་ཅན། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དར་གྱི་ཁུག་དྲིལ་ལྟར། །མཐོང་ཐོས་ཡིད་དབང་ཚིམ་པའི་སྲས་ཤིག་འཁྲུངས། །གཙང་གཞིན་སྨན་དག་མཁན་པོ་སྲུན་དྲངས་ནས། །དབང་བསྐུར་མིང་བཏགས་སྲུང་བཙུགས་སྐྱབས་སུ་གསོལ། །གཙང་གཞིན་ཞལ་ནས་ངོ་མཚར་སྲས་བུ་ཁྱོད། །སངས་རྒྱས་མི་བུ་སྲམ་བུར་མངོན་ཞུགས་པས། །ཀུན་ལས་ཁྱད་འཕགས་མདོ་སྔགས་བསྟན་པའི་སྒྲོན། །འགྲོ་ལ་བཀའ་དྲིན་སྐྱོལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན། །ཁྱད་འཕགས་རིག་འཛིན་མཆོག་ཞིག་ངེས་འདུག་སྙི། །འདི་ཡི་མཚན་ལ་ཀུན་ཛག་ཐང་ཏ་གསོལ། །"ཞེས་པ་འདི་ཡང《སྐབས་དང་པོའི་ཞང་ཞུང་རིག་གནས་རིག་གཞུང་དཔྱད་གླེང་ཚོགས་འདུའི་དཔྱད་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།》མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༡༨ ཤོག་གྲངས་༡༣༥ལས་གསལ། གཞན་ཡང་དྲན་པའི《རྣམ་ཐར་གཡུང་དྲུང་གསང་བའི་མཛོད་ཆེན་》ལས་ཀྱང་གསལ་འདུག

སྨན་ངག་ཞང་ཞུང་མེ་ལོང་མཁའ་《སྨན་གཞུང་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་》འདི་ཉིད་བརྩམས་དུས་ཀྱང་དུས་རབས་བདུན་པའི་མཇུག་དང་བརྒྱད་པའི་སྟོད་ལ་ཡིན་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཁག་གུང་བསྒྲིགས་པས་ཤེས་ནུས་པར་སེམས། དེ་ཡང་དཔོན་སློབ་ཀུན་བཟང་བློ་གྲོས་ཀྱིས་ཀྱང་《སྨན་ཚིག་སྒྲ་དབྱངས་རིག་པའི་བང་མཛོད་》ལས། "བོད་རྗེ་དགུ་པ་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་སོགས་ཀྱི་རིང་ལ་བསྡུབས་ཤིང་ཕྱིས་སུ་གཙང་གཤེན་སྨན་རྒྱུད་དང་། གཤེན་མཁས་སོགས་ཀྱི་སྨན་གཞུང་ལུང་ཁུངས་རྒྱུད་ལྡན་དུ་མ་ཡོད་པ"ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་སྨན་རྒྱུད་ཡིན་པ་ལས་གཞུང་དངོས་དེ་བོད་རྗེ་གྲི་གུམ་སྐབས་ནས་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་སེམས་པས་དཔྱད་འཚགས་ཆེའོ། །དེ་མིན་《སྨན་གཞུང་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་》འདི་ཉིད་དཀྱུང་གྲངས་ཉི་ཤུ་ཡས་མས་ཙམ་ལ་མཛད་པ་ཡིན་པར་གླེང་བསླངས་བྱེད་མཁན་ཡོད་པའི་དཔྱད་རྩོམ་ཡང་མཐོང་སྟོང་།

ལྔ་པ། བོད་དུ་དར་བའི་སྨན་གཞུང་གི་ཐོག་མ་ཞང་ཞུང་མེ་ལོང་མ་དང་དེའི་དགེ་མཚན་བརྗོད་པ།

སྤྱིར་སྨན་ཚིག་རིག་པའི་གཞུང་འདིའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྦྱོར་གང་གི་ཆ་ནས་དཔྱད་ཀྱང་སྔ་རབས་མཁས་པའི་རྩོམ་འགྲོས་ཇི་བཞིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་མངོན་པར་གསལ་བ། བརྗོད་བྱ་ཡང་གོང་དུ་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་བོན་ནོར་ཐར་པ་འདོད་པ་བཞི་གང་རུང་གཞིར་བཞག་པའི་སྟེང་དུ་རྗོད་བྱེད་དོན་རྒྱན་དང་། སྒྲ་རྒྱན། གབ་ཚིག་གི་རྒྱན་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་པའི་ཚིག་ལ་སྨན་འགྱུར་འབྲུམ་དང་ལྡན་ཞིང་སྡེབ་སྦྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྨན་ཚིག་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་འདི་ལ་ལེའུ་ལྔ་ཡི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཡོད་པ་སྟེ། གཤམ་ནས་ལེའུ་རེ་རེའི་མཚམས་སྦྱོར་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ངོ་སྤྲོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ལེའུ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྟོན་འགྲོ་སྐད་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་འདི་ལ་ཡང་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་དང་པོ་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་། གཉིས་པ་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། གསུམ་པ་སྟོད་ལྡན་ཉན་པར་བསྐུལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ཡང་སྨན་ངག་སྨྲ་བ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་སྲོལ་ལྟར་གཞུང་འདིར་ཡང་ཐོག་མར་མཆོད་པར་བརྗོད་པའི་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་མཚོ་བྱུང་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟར།

སྨན་ངག་དེའི་རང་གཞུང་ལས།
"སླིང་དགུ་བཅུད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེར། །
ཨེར་སངས་བུ་མོ་དཀར་འཇམ་ཅན། །
མཚོ་བྱུང་བཟང་ཟ་རིང་བཙུན་མ། །
ཁོ་བོའི་ཡིད་ལ་རོལ་བར་མཛོད། །

རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མཛེས་པའི་ཕྱིར། །
སྨན་ངག་ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་རྣམས། །
ཇི་ལྟར་ནུས་བཞིན་བདག་གིས་ནི། །
བཤད་པར་བྱ་ཡིས་ རྣ་བ་གློགས། །”

ཅེས་པས། རྩོམ་འགྲོས་ཀྱི་ཁྱད་པོན་འབུར་དུ་ཐོན་པའི་སྙན་ཚིག་མེ་ཏོག་གི་སིལ་མ་སྔོན་དུ་བཏང་སྟེ། གཞུང་འདི་བརྩམས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། མ་བརྩམས་པའི་སྐྱོན། བརྩམས་པ་དེ་རིང་དུ་གནས་པའི་རྒྱུ་མཚན། རྩོམ་པའི་སྐྱོན་སྤོང་ཐབས། དེ་བརྩམས་པའི་སྙན་ངག་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་བཤད་པའི་དགོས་པ་སོགས་ཁྱད་པར་ལྷ་དང་། སྙན་ངག་ལུས་སྒྲིག་རྒྱན་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་སོགས་སོ་སོ་ནས་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར་རོ། །

ལེའུ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། དོན་རྒྱན་སོ་ལྔ་རེ་རེ་ཡི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་མཚན་གཞི་བཤད་དེ་ལེའུ་འདིའི་མཇུག་བསྡུ་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་།

རང་གཞུང་ལས།
“རྒྱ་ཆེ་མཐའ་ཡས་རབ་བསྡུས་པ། །
རྒྱན་རྣམས་དག་གི་ལམ་འདི་ཉིད། །
བརྗོད་ཡུལ་འདས་པར་ཡོངས་གནས་པ། །
གོམས་པར་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེ་བར་ནུས། །”

ཞེས་གསུངས་ཏེ་སྤྱི་ལ་ཁྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་དོན་གྱི་རྒྱན་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་ཞེས་ཚད་དུ་གྲུར་པའི་རྒྱན་འདི་དག་གི་ལམ་སྲོལ་བཟང་པོ་འདི་ཉིད་ནི་གཙང་གཤེན་སྙན་ངག་མཁན་པོས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་ལས་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་གསུངས་པའོ། །

ལེའུ་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་སྒྲ་རྒྱན་བཤད་པ་དང་དེའི་སྐབས་སུ་ཡང་རང་གཞུང་ལས།
“སྒྲ་ཡི་རྒྱན་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ། །
སྦྱར་དང་ཁྲིད་འདྲིས་ལྡོག་འཕྲུག་འགྲོ། །
ཕྱེད་དུ་འཁོར་དང་ཀུན་ཏུ་འཁོར། །
རྣམ་གཞག་འགའ་ཞིག་དག་ཀྱང་བསྟན། །”
ཞེས་སྒྲ་ཡི་རྒྱན་གྱི་བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་དཔེར་བརྗོད་བཅས་ཏེ་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར་རོ། །

ཡེའུ་བཞི་པའི་སྐབས་སུ་གབ་ཚིག་གི་རྒྱན་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཐོག་མར་ཡང་རང་གཞུང་ལས།

"གབ་ཚིག་རྒྱན་ཞེས་གྲགས་པ་ཡི། །
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྲོས་པའི་ལུགས། །
དེ་དག་རྣམ་པར་རབ་ཕྱེས་ནས། །
གསལ་བར་འདི་རུ་བསྟན་པར་བྱ། །

རྩེ་མོའི་འདུན་སར་བཞད་གད་དང་། །
དེ་ཤེས་རྣམས་ལ་ཚིག་སྦྲ་བ། །
མི་ཤེས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་བྱེད་ལ། །
གབ་ཚིག་རྒྱན་འདི་ཉེར་མཁོའི་གནད། །"

 ཅེས་པས་གབ་ཚིག་དག་གི་རྒྱན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཡི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྲོས་པའི་ལུགས་དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པ་རབ་ཏུ་ཕྱེས་ནས་གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་། གབ་ཚིག་གི་དགོས་པ་སོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱན་སོ་སོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་དཔེར་བརྗོད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བརྒྱན་ཏེ་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡེའུ་ལྔ་པ་སྐྱོན་སེལ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སྙན་ངག་མཁན་གྱི་ཚིག་སྐྱོན་བཅུ་དོན་ཉམས་པ་དང་དོན་དང་འགལ་བ། ལུང་དང་རིགས་པ་དག་དང་འགལ་བ་སོགས་སྙན་ཚིག་རིག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་སྙན་ངག་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་པར་བྱ་བའི་སྐྱོན་སེལ་བར་བཤད་པ་དང་བཅས་ཡེའུ་ལྔ་ཡི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཡོད་པ་སྟེ། །

གཞུང་ལས།

"སྙན་ངག་མཁན་གྱི་ཚིག་སྐྱོན་བཅུ། །
དོན་ཉམས་དོན་འགལ་དོན་གཅིག་པ། །
ཐེ་ཚོམ་ཅན་དང་རིམ་པ་ཉམས། །
སྒྲ་ཉམས་པ་དང་གཅོད་མཚམས་ཉམས། །
སྡེབ་སྦྱོར་ཉམས་དང་མཚམས་སྦྱོར་བྲལ། །
ཡུལ་དུས་སྒྲུ་རྩལ་འཇིག་རྟེན་དང་། །
ལུང་རིག་དག་དང་འགལ་བ་སྟེ། །

དེ་དག་སྨན་ངག་མཁན་གྱིས་སྲུང་། །
གཞན་ཡང་དམ་བཅའ་གཏན་ཚིགས་དཔེ། །
ཉམས་པ་འདི་ཡང་སྐྱོན་དུ་འགྱུར། །"ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར་རོ། །

སྤྱིར་བསྡོམས་གཞུང་འདི་ལ་ཤད་བར་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་དང་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ་ལ། ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པའི་[22]སྨན་ཚིག་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་འདི་ལ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ལུས་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་མར་བཀྲ་བ་དང་། བྱ་སླ་བ་དང་བྱ་དཀའ་བས་བསྡུས་པའི་ལམ་སྲོལ་བཟང་པོ་དང་། གབ་ཚིག་གི་རྒྱན་དག་གི་ལམ་གྱི་གནད་མ་ནོར་བ་དང་། སྨན་ངག་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་གྱི་ཚུལ་གསལ་བར་བཤད་པའི་སྨན་ཚིག་རིག་པའི་གཞུང་འདི་ལ་ཧ་ཅང་གཏིང་ཟབ་ཅིང་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་ཞིག་ལྡན་པའང་སྨན་ཚིག་རིག་པ་ལ་ཐུགས་སྣང་ཟབ་པའི་བློ་གསལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་ནུས་པར་སེམས་སོ། །

དྲུག་པ། གཙང་གཞེན་སྨན་གཞུང་ལས་འཕྲོས་པའི་སྨན་འགྲེལ་ཁག་དང་མེ་ལོང་མའི་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ཁག་གཅིག

གཞན་ཡང་སྔ་རབས་བོད་ཀྱི་སྨན་ངག་གི་གཞུང་ལུགས་དེ་ལ་ཞུགས་བརྩོལ་ཏེ་ཕྱིས་སུ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་བོན་ལུགས་ལྟར་གྱི་སྨན་ཚིག་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁག་ནི། གཤེན་མཁས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་མཛད་པའི《སྨན་ངག་ཡང་སྙིང་ནོར་བུའི་འཕྲེང་བ》དང《སྨན་ངག་རྒྱན་གསུམ་དཔེར་བརྗོད་འཕྲུལ་བྲལ་དཔྱོད་ལྡན་དགའ་བའི་ཡིད་འཕྲོག》དེ་བཞིན་ཡོངས་འཛིན་སྨྲ་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་ནང་དུ་མཛད་པའི《སྨན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་ལྡེ་མིག》མཁས་དབང་ཆེན་མོ་རིག་འཛིན་ཀུན་གྲོལ་གྲགས་པ་སྐྱུ་ཕྲིན་དང་པོ་འཇའ་ཚོན་སྙིང་པོ་ཅན་གྱིས་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཆུ་མོ་ཕག་གི་ལོ་ལ་ཕྱི་ལོ་(༡༧༤༣)མཛད་པའི《སྨན་ངག་རྒྱན་གསུམ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་གི་འགྲེལ་བ་དཔྱོད་ལྡན་དགའ་བའི་སྙིང་ནོར།》རབ་འབྱམས་གནས་ལྔ་རིག་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་མོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ནང་དུ་ཕྱི་ལོ་(༡༨༢༩)མཛད་པའི《སྨན་འགྲེལ་གཙང་གཤེན་དགོངས་རྒྱན།》མཁས་དབང་དཔལ་ལྡན་ཚུལ་ཁྲིམས་སམ་ཚངས་སྲས་དགྱེས་པའི་གཡུང་དྲུང་གིས་ཆུ་འབྲུག་ལོར་ཕྱི་ལོ་(༡༩༥༢)ཞང་ཞུང་ཁྱུང་ལུང་དངུལ་མཁར་དུ་མཛད་པའི《བསྟན་བཅོས་ཡིད་བཞིན་གཏེར་གྱི་མཛོད་ལས་རྩོམ་པའི་རྒྱན་གྱུར་སྨན་ངག་རྒྱན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཤད་ནོར་བུའི་མེ་ལོང་དབྱངས་ཅན་སྙིང་གི་ཐིག་ལེ》སོགས་མཛད་དེ་བོད་ཡུལ་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་དུ་ཁྱབ་ཡོད་ལ། དེ་དག་ནི་བོད་

[22] མཚན་བྱང་དང་དབུ་ཡི་སམ་སྐད་སོགས་ཕུད་མཆོད་བརྗོད་ནས་བསྡོམས་ན་ཡིག་འབྲུ་དགུ་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་ཡོད། (9463) ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་ཡོད།

རང་གི་ས་གནས་ནས་བྱུང་བའི་སྨན་ཚིག་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རིང་མོ་དེ་ལ་ཁུངས་བཙལ་ཏེ་བྲིས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པ་དང་།

ཕྱིས་སུ་དབྱངས་ཅན་མས་ལྷ་ཚངས་པའི་བུ་མོར་སྤྲུལ་ནས་སྤེལ་བ《སྨན་ངག་ནམ་མཁའི་མེ་ལོང་》ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་གྲགས་པ་ཡོངས་གྲགས་སུ《སྨན་ངག་མེ་ལོང་མ་》ཞེས་པ་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་དང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སྐུ་རིང་ལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་པཎྜི་ཏ་ལཀྵྨི་ཀ་ར་དང་ལོ་ཙཱ་བ་ཤོང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་ཏུ་ཆ་ཚང་བར་བསྒྱུར་བའི་གཞུང་དེ་ལ་ཡང་ལེའུ་དང་པོ་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་དང་ལྔ། གཉིས་པ་སུམ་བརྒྱ་དང་རེ་ལྔ། གསུམ་པ་ལ་བརྒྱ་དང་གྱ་དྲུག་སྟེ་བསྡོམས་ཤོ་ལོ་ཀ་དྲུག་བརྒྱ་དང་ང་དྲུག་ཡོད་ཅིང་། ཚིགས་བཅད་རྣམས་ལ་རྐང་པ་རིང་ཐུང་ཅི་རིགས་པར་སྣང་ལ་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་ན་ལུས་དང་རྒྱན་སྐྱོན་སེལ་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་གཞུང་དེ་ལ་ཡང་བོད་འགྲེལ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་མོད།

འདིར་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཅུང་གྲགས་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་སྨོས་ན། དཔང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པའི་རནྡ་ཤྲཱིའི་རྒྱ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་སྣ་བསྡུས་པའི་གཞུང་བཤད《དཔང་ཊཱི་ཀ་》ཏུ་གྲགས་པ་དང་། སྡེ་པ་རིན་སྤུངས་པ་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཁྱི་ལོ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༥༢༦ ལོ་ལ་མཛད་པའི《སྙན་འགྲེལ་མི་འཇིགས་སེང་གེ་ང་རོ།》ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕག་ལོ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་(༡༧༠༧)ལོར་མཛད་པའི《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་དཀའ་གནད་དབྱངས་ཅན་དགྱེས་པའི་གླུ་དབྱངས།》ཐོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་རྟ་ལོ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་(༡༧༣༨)མཛད་པའི《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་བཤད་སྦྱར་དཔྱིད་ཀྱི་དགོངས་རྒྱན།》སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སློབ་མ་འབྲུག་ཁམས་སྤྲུལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་སྟག་ལོ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་(༡༧༧༠)ལོར་བླ་མའི་གསུང་རྒྱུན་ལྟར་ཟིན་བྲིས་བྱས་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་མཛད་པའི《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་འགྲེལ་པ་དབྱངས་ཅན་ངག་གི་རོལ་མཚོ།》འཇུ་མི་ཕམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ས་བྱ་ལོ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་(༡༩༠༩)ལོ་ལ་མཛད་པའི《སྙན་འགྲེལ་དབྱངས་ཅན་དགྱེས་པའི་རོལ་མཚོ་》སོགས་[23]བོད་ཀྱི་མཁས་ཆེན་དུ་མས་མེ་ལོང་མར་བོད་འགྲེལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་སྣ་ཚོགས་མཛད་པ་དེ་དག་དར་ཁྱབ་ཀྱང་ཧ་ཅང་ཆེ་མོད། དེ་དག་ལས་ཕལ་ཆེར་ཞིག་རྒྱ་གར་སྐད་ལས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་ལམ་སྲོལ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། དེ་ལ་ཞང་ཞུང་མེ་ལོང་མའི་འགྲེལ་པ་གྲགས་ཅན《སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་ལྡེ་མིག་》མཛད་པོ་ཡོངས་འཛིན་སློ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དགག་བཞག་ཀྱང་ནན་མོ་མཛད་ཡོད་པ་ནི། གང་དེས་གསུངས་པའི་སྙན་ངག་གི་གཞུང་ལས་གཤམ་གསལ།

"ཚེ་སྟོད་ལང་ཚོ་དར་བའི་དུས།།

[23] སྙན་ངག་མེ་ལོང་མ་དང་འབྲེལ་བའི་གཞུང་ལུགས་གང་ཡོད་རྣམས་དཔྱད་གཞིའི་ཟུར་རྒྱན་དུ་བཀོད་ཡོད་པ་གཟིགས་གནང་ཞུ།

ཡིད་འོང་མ་དེའི་ཨེ་དབྱིངས་སུ། །
དབང་ཕྱུག་ཁྲིམས་པའི་ལས་སྦྱོར་ལ། །
ཚོམས་པ་མེད་པར་ཡང་ཡང་ཞུགས། །
འདི་འདྲའི་འཚམས་སྦྱོར་ཀྱི་ཉེས་པ། །
སྙན་ངག་མཁན་གྱིས་ནམ་ཡང་མིན། །
སྙན་ངག་གཞུང་དང་དཔེར་བརྗོད་འགར། །
འདི་འདྲ་ཤ་སྟག་མ་ཡིན་ནམ། །" ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

"རང་རེའི་བཀའ་ལུང་ཕལ་མོ་ཆེ། །
སྙན་པའི་ངག་དང་མི་ལྡན་པའི། །
ཚིག་གཅིག་མེད་ཀྱང་འདི་ལྟ་ནི། །
ཉུས་སྤྱལ་སྲུ་ལས་དགོན་པར་སེམས། །
དགོངས་པ་ཅན་དང་གབ་ཚིག་ལ། །
སྐབས་དང་བསྟུན་པ་འགའ་ཞིག་སྟེ། །
ཐབས་དང་ཤེས་རབ་རོལ་བ་ལས། །
སྐྱེ་མེད་ཡུམ་གྱི་ཧྲ་ག་ནས། །
བྱུང་སེམས་དཀར་དམར་ཐི་ལི་ལི། །
ལྟ་བུ་སྐྱོན་དུ་མི་བརྩིའོ། །"[24]

ཞེས་སོགས་མཁས་པ་ཆེན་པོའི་གསུངས་འདི་དག་ལ་ཞིབ་ཏུ་བསམ་ན་དོན་དུ་གནས་པར་སེམས་ལ། དེས་ན་མི་རིགས་རང་གི་བོད་སྐད་རང་བྱུང་གི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་ཞང་ཞུང་མེ་ལོང་མའམ་སྙན་ངག་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་སྟེ་《སྙན་ངག་རྒྱན་གསུམ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་》དང་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་སྙན་གཞུང་དག་ནི་བོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་རྣལ་མར་ཚད་བཟུང་སྟེ་བོད་རང་གི་སྐད་བརྡ་རིག་པ་དང་ཐ་སྙད་རྙིང་པ་གཤའ་མ་སོགས་ལ་བེད་སྤྱོད་ཡང་དག་པར་གནང་སྟེ་མཛད་ཡོད་པས། དེ་དག་ནི་བོད་རང་གི་རིག་གཞུང་

[24] གོང་མཚུངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་བསྐྲུན་པའི《བོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་རིག་གནས་བསྟན་བཅོས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།》ཤོག་གྲངས། ༣༥༥

ལ་ཤ་ཞེན་ཟབ་པའི་བོད་རིགས་གཞོན་ནུ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་སྙན་ངག་རྩོམ་རིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཏུ་མངོན་པར་སེམས།།

བདུན་པ། ཤར་བྱུང་སྙན་ངག་གསར་པའི་བྱུང་ཁུངས་སྐོར་ལས་ཅུང་འཕྲོས་ཏེ་བཤད་པ།

གཞི་དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་དེང་དུས་བོད་ཕྱི་ནང་ཀུན་ན་དར་ཤུགས་ཏ་ལས་ཤེད་ཏང་སངས་པའི་རང་མོས་སྙན་ངག་ཅེས་འབོད་པའི་སྙན་ངག་དེའི་བྱུང་ཁུངས་སྐོར་ལ་ཡང་རང་བློས་དཔག་ཚོད་ཀྱིས་དཔྱད་པ་ཅུང་ཞིག་སྤྲོས་ན། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྙན་ངག་དེའི་མིང་གི་སྐོར་ལ་རང་མོས་སྙན་ངག་དང་། དེང་རབས་སྙན་ངག སྙན་ངག་གསར་པ། ཀྲང་ཚག་སྙན་ངག སྙན་ངག་ཀྲང་ཚག་མ་སོགས་རྩོམ་ལུགས་འདི་ལ་མིང་བྱང་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་པ་ལས་ཐུན་མོང་གི་མིང་ཞིག་མེད་མོད། དེང་དུས་ཡོངས་གྲགས་སུ་རང་མོས་སྙན་ངག་ཅེས་འབོད་སྲོལ་འདི་ཕལ་ཆེར་བོད་ཕྱི་ནང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་དུ་དར་ཁྱབ་ཅུང་ཆེ་བར་མངོན།

སྤྱིར་སྙན་ངག་དེ་ནི་དེང་སང་གསར་སྐྱེས་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོ་ཕལ་ཆེ་བ་ཞིག་གིས་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་དུ་དགུ་རོང་དོན་འགྲུབ་རྒྱལ་གྱིས་གསར་བཏོད་བྱས་པའི་སྙན་ངག་ཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མོད། “ང་ཚོས་བློ་ཅུང་ཟད་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཏེ་བསམ་གཞིགས་བྱས་ན་སྙན་ངག་ནི་གདོད་མའི་མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་བློ་དང་སྒྱུ་རྩལ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་འདྲེས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དམངས་གཞས་དང་མགུར་གླུ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བའི་རྩོམ་རིག་རྣམ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་རྟོགས་སླ། དེ་ཡང་གདོད་མའི་བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་ན་རྩ་བའི་ཆ་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཆོག་སྟེ། ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཚིག་ཁྱིམ་གྲངས་སྙོམས་པོར་སྟེབས་སྦྱོར་གྱི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་སྦྱར་བའི་སྙན་ངག་གི་ལུགས་ཤིག་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་ཤོ་ལོ་ཀའི་ངོས་བཟུང་མེད་པར་ཚིག་ཀྲང་ཕན་ཚུན་ཆ་མི་སྙོམས་པར་རང་མོས་ལྟར་འབྲི་ཆོག་པའི་སྙན་རྩོམ་གྱི་ལུགས་ཤིག་ཡིན། འབྲི་ལུགས་འདི་གཉིས་ཀ་གནའ་སྔ་མོ་ནས་བོད་ལ་དར་ཁྱབ་ཡོད་པས་འབྲི་ལུགས་སྔ་མ་གོང་ལྟར་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཀྲང་པ་ཆ་མི་སྙོམས་པའི་སྙན་རྩོམ་ལུགས་ནི་སྔ་མོ་བོད་ལ་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་གཞས་ཚིག་ཁག་དང་ཏུན་ཧོང་གཏེར་ཡིག་སོགས་ལས་མཐོང་ཐུབ་པ་དཔེར་ན།

ཏུན་ཧོང་གཏེར་ཡིག་ལས། སྤུ་དེ་གུང་རྒྱལ་གྱིས་བཞེངས་པའི་མགུར་ཚིག་ཅིག་བཀོད་ཡོད་པ་གཤམ་གསལ་ལྟར།

འབ་ཉི་ཉི་བས་ཉིད།

བྱ་རི་རི་ན་མདུང་གི་རྩེ་རང་ཞིག

ཡོས་རི་རི་ན་ལྷམ་གྱི་གོང་ར་ཞིག

བརླའ་བརྡུང་།

སྲུར་བཏབ།

འོད་དེ་མྱེད།

སྲུ་དེ་མྱེད།”[25]

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པ་དང་།

དེ་བཞིན་ཏུན་ཧོང་ཡིག་རྙིང་(P1286)ལས།

“གནམ་གྱི་ནི་དབུས།

ས་འི་(ཡི་)ནི་དཀྱིལ།

གླིང་གི་ནི་སྙིང་པོ།

གངས་ཀྱི་ཞོ་ར་བ།

ཆུ་བོ་ཀུན་གྱི་ནི་མགོ་བོ།

རི་མཐོ།

ས་གཙང་།

ཡུལ་བཟང་།

མྱི་འཛངས་(མཛངས་)ཤིང་དཔའ་དུ་(རུ་)སྐྱེས།

ཆོས་བཟང་དུ་བྱེད།

རྟ་མགྱོགས་སུ་འཕེལ་བའི་གནསྶུ(གནས་སུ)

ཚུལ་ཀྱིས་(གྱིས་)འདམས་ཏེ་གཤེགས་སོ། །”[26]

ཞེས་གསལ་ཡོད་པ་དང་དེ་མིན་གནའ་བོའི་བོན་གྱི་ཡིག་རྙིང་འདོན་དཔེ་ཁག་ན་འདི་ལྟ་བུའི་འབྲི་སྲོལ་ཡོད་པ་ཡང་གཤམ་གསལ་ལྟར་རེད།

“ཀྱཻ། ཕ་ཡི་ཚོ་སློས་པ།

ཀླུ་བཙན་མཐུ་བོ་ཆེ།

[25] 《ནོར་མཛོད།》སྤྱིའི་འདོན་ཐེངས་དང་པོ། ཤོག་ངོས། ༧ ༥

[26] 《བོད་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས།》ཤོག་ངོས་༦༧ལས་གསལ། ཏུན་ཧོང་ཡིག་རྙིང་P1286ཅན།

མ་ཡི་འབྲང་སློས་པ།

ཀླུ་མོ་འོད་འབར་མ།

དེ་གཉིས་བཀོས་ཤིང་སྤྲུལ་པའི་སྲས།

མི་ཕོ་དམར་པོ་གཅིག

རྟ་དམར་སྒོག་རྒྱུ་བཅིབས།

དབུ་ལ་ལེ་རྣན་དམར་པོ་བཅིངས།

སྐུ་ལ་དར་དམར་བེར་ཆེན་གསོལ།"

ཞེས་སོགས་བཤད་གིས་མི་ཟིན་པ་ཡོད། དེ་བཞིན་དེང་རབས་བྱེས་བཞུགས་བོད་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོ་གྲགས་ཅན་སྐུ་ཞབས་པདྨ་འབུམ་ལགས་ཀྱིས"དོན་གྱི་འདི་འདྲའི་ཚིགས་བཅད་རྩོམ་ལུགས་བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་ལ་གཏན་ནས་བྱུང་མ་མྱོང་བ་ཞིག་མིན། ཏུན་ཧོང་གི་གཏེར་མགུར་དང་ཐོ་མོའི་གྲུབ་ཐོབ་རྣམས་ཀྱིས་མགུར་དུ་ཡང་ཚིག་རྐང་དང་ཚིག་ཁྱིམ། ཚིག་གི་གཅོད་མཚམས་མི་མཉམ་པ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད།"[27]ཅེས་གསུངས་པ་དང་།

"ཐོག་མར་ནུབ་གླིང་ནས་རིམ་པར་རྒྱ་ནག་ཏུ་དར་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་སྐྱེས་ཁག་གཅིག་གིས་ཕྱི་གཏེར་ནང་འདྲེན་བྱས་པ་ཞིག་ལས། ཁོང་ཚོས་གསར་དུ་བརྩམས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན།"[28]ཞེས་སོགས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་ན་ཡང་། སྙན་ངག་དེ་ནི་ཚིགས་བཅད་སྙན་ངག་གི་འབྲི་སྟོལ་ལྟར་ཚིག་གི་གཅོད་མཚམས་ལྡན་པ་དང་། ཚིག་གི་རྐང་པ་མཉམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྡེབ་སྦྱོར་གོམས་སྲོལ་དེ་དག་ལས་ལྡོག་སྟེ། ཚིག་གི་གཅོད་མཚམས་དང་། ཚིག་གི་རྐང་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་ཁྲིམས་རྩ་བ་ནས་མེད་པར་རང་མོས་སུ་འབྲི་བའི་སྙན་པའི་ངག་ཞིག་ལ་ཟེར་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟར་རེད།

དེས་ན་ཁོ་བོས་རྩོམས་དཔྱད་ལྟར་ན་ཡང་ཚིག་རྐང་དང་། ཡང་ན་ཚིག་གི་གཅོད་མཚམས་མི་མཉམ་པའི་སྙན་ངག་དག་ནི་གནའ་རབས་ཁུངས་བཙུན་གྱི་ཡིག་ཆ་ཏུན་ཧོང་གི་ཡིག་རྙིང་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་ཞང་ཞུང་གི་བཙུན་མོ་སད་མ་ཀར་སོགས་ཀྱི་མགུར་ཚིག་ལ་ཡང་མང་པོ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་སྙན་ངག་དེ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་གསར་བཏོད་བྱས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་ཡིན་པར་སེམས།

སྤྱིར་ཚིག་རྐང་དང་ཚིག་ཁྱིམ། ཚིག་གི་གཅོད་མཚམས་མི་མཉམ་པའི"རང་མོས་སྙན་ངག་གི་རྩོམ་སྟངས་ལྟར་གྱི་སྙན་རྩོམ་འགའ་རེ་བོད་ལ་སྔོན་ནས་ཡོད་ཀྱང་། དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི《ལང་ཚོའི་རྦབ་ཆུ》བརྩམས་རྗེས་ད་གཟོད་བོད་ཀྱི་ན་གཞོན་ཁྲོད་

[27] 《མི་རབས་གསར་བའི་སྙིང་ཁམས་ཀྱི་འཕར་ལྡིང་།》 ཤོག་ངོས་(༧༨)ལས་གསལ།

[28] ༡༩༩༩ལོའི་འདོན་ཐེངས་གསུམ་པའི《བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་སྤྱི་རྩལ།》 ཤོག་ངོས་(༣༩)ལས་གསལ།

རྩོམ་ལུགས་དེ་དར་ཁྱབ་ཏུ་ཕྱིན་”[29]པ་འདི་ནི་བོད་གཞིས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དངོས་སུ་རྩོམ་འགོ་འཛུགས་མཁན་དང་དར་ཁྱབ་ཏུ་གཏོང་མཁན་ནི་དེང་རབས་རིག་པའི་དཔའ་བོ་སྐྱེ་དགུ་རོང་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན་ཡང་མ་འཁྲིག་པ་མེད་པར་སྙམ།

ཁོང་གི་《ལང་ཚོའི་རྦབ་རྒྱུ་》ཕྱི་ལོ་(༡༩༨༣)ལོའི་འདོན་ཐེངས་གཉིས་པའི་《སྦྲང་ཆར་》དུ་བཀོད་པ་ནས་བཟུང་རྩོམ་ལུགས་འདི་ལ་བོད་རིགས་རྩོམ་པ་པོ་རྣམས་སུན་སྣང་མེད་པར་འཇུག་བཞིན་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་དར་ཤུགས་ཀྱང་ཏང་སངས་པར་གྱུར་པ་མ་ཟད་བོད་ཀྱི་སྙན་ངག་པའི་སྡེ་ལ་སྟེར་མེད་ཀྱི་ཚ་རླབས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་དྲག་ཏུ་འཕྱུར་ཡོད། རྩོམ་ལུགས་འདིའི་སྙན་ངག་ནི་གཙོ་ཆེར་རྩོམ་པ་པོ་རང་རང་གི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་འདེགས་འཛོག་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང་བརྙ་ཉེད་དང་མངོན་བརྗོད་སོགས་བེད་སྤྱོད་ཏ་ཅང་ཉུང་བའི་སྒོ་ནས། མི་རིགས་རང་གི་ཕལ་སྐད་ནི་རྩོམ་ལུགས་འདིའི་ཚིག་སྦྱོར་གྱི་རྨང་གཞི་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་སྟེ། “རྩོམ་རིགས་གང་ཞིག་མི་རིགས་རང་གི་གཉུག་མའི་སྐད་ལ་ཅི་ཙམ་གྱིས་ཐག་ཉེ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་གསོན་ཉམས་ལྡན་ཞིང་ཀུན་གྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུར་སླ་ལ། རྩོམ་རིགས་གང་ཞིག་མི་རིགས་རང་གི་གཉུག་མའི་ཕལ་སྐད་ལ་ཅི་ཙམ་གྱིས་ཐག་རིང་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་རྩོམ་རིགས་དེ་ལ་གསོན་ཉམས་ཞན་ཞིང་མི་ཀུན་གྱི་བློ་ངོར་འབྱུར་ཡང་དཀའ་”[30]བར་སེམས།

སྙན་ངག་འདི་ནི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་དངོས་སུ་འབྲི་འགོ་ཚུགས་ནས་ཕལ་ཆེར་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ལས་མ་སོང་ཡང་བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ནས་བཏོན་པའི་གཞུང་སྐྱེར་གྱི་དུས་དེབ་དང་ཚགས་ཤོག་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྩོམ་ལུགས་འདིའི་སྙན་ངག་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཐོན་ཡོད་སོད། དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་རང་གྲོལ་གྱི་《ལང་ཚོའི་རྦབ་རྒྱུ་》དང་། ༡༩༨༨ལོའི་འདོན་ཐེངས་གཉིས་པའི་《བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིགས་སྒྱུ་རྩལ་》སྟེང་དུ་བཀོད་པའི་དོན་གྲུབ་དབང་འབུམ་གྱི་《ས་སྐྱང་སྟེས་སུ་བྱུས་པའི་སྐར་མ་འོད་ཆེན།》 ༡༩༨༧ལོའི་འདོན་ཐེངས་དང་པོའི་《སྦྲང་ཆར་》སྟེང་དུ་བཀོད་པའི་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་《རྦབ་རྒྱུ་》དང་ཆབ་བྲག་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་ཀྱི་《རྩ་ཐང་གི་བུ་མོ།》 ༡༩༨༧ལོའི་འདོན་ཐེངས་གསུམ་པའི་《སྦྲང་ཆར་》སྟེང་དུ་བཀོད་པའི་ཏིག་ཏའི་《དར་སྤྲིན་དང་དར་ཟབ་》དང་ལྡང་བུའི་《དམར་པོ་ཁྲག་གི་སྐྱུ་》སོགས་དང་།

གསར་རྩོམ་སྙན་དེབ་ཀྱི་སྐོར་ནས་ཀྱང་དཔལ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི་སྙན་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དང་། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་《དུས་བཞིའི་སོ་ནམ་བྱེད་ལུགས་མཚོན་པའི་ཚིག་འཕྲེང་ངག་གི་རོལ་དབྱངས།》 སྨན་བླ་སྐྱབས་ཀྱི་《བྲག་རིའི་སྲུས་མོ།》 ཁྱུང་ཐར་རྒྱལ་གྱི་《སེམས་པ་དམར་པོ།》 ཉ་ནག་པ་བ་རེས་ཀྱི་《མཁའ་ལ་འཕྱོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་བརྩེ་རླབས།》 ཏིག་ཏའི་《གངས་འདབས་ཀྱི་སེམས་པ།》 གཅན་རང་སད་ཀྱི་《ཤམ་ཟླ་ལའི་ཅོང་སྒྲ།》 ལྗོང་ཚུ་ཤེལ་གྱི་《ཀུ་ཤུ་དམར་པོ།》 《ལྡང་བུའི་རྩོམ་བཏུས་》བཅས་ནི་བོད་ཀྱི་

[29] ༡༩༩༧ལོའི་འདོན་ཐེངས་དང་པོའི་《ནོར་མཛོད།》 ཤོག་ངོས། ༡༣

[30] 《མི་རབས་གསར་བའི་སྙིང་ཁམས་ཀྱི་འཕར་ལྡིང་།》 ཤོག་ངོས། ༡༧

སྤྱི་ཚོགས་སུ་ཚུང་གྲགས་ཆེ་བའི་གྲས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བུད་མེད་རྩོམ་པ་མོ་པདྨ་མཚོ་དང་བདེ་སྐྱིད་སྒྲོལ་མ། ལྷགས་མོ་མཚོ། གཟུངས་ཕྱུག་སྐྱིད། གཡང་ཁོ་སྒྲོལ་མ། དཔའ་མོ་སོགས་ཀྱི་རང་མོས་སྙན་ངག་ཀྱང་ལེགས་པའི་གྲས་སུ་བརྩི་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

དེ་ནས་རིམ་བཞིན་བོད་ཀྱི་དུས་དེབ་གྲགས་ཆེན་《སྦྲང་ཆར་》དང་《བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་སྒྱུ་རྩལ།》《གངས་རྒྱན་མེ་ཏོག་》སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བོད་རིགས་རྩོམ་པ་པོ་ཆེ་ཆུང་མང་པོས་དོ་སྣང་ཆེན་པོས་སྙོས་རང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་འདེགས་འཇོག་ལ་བརྟེན་ནས་རྩོམ་ལུགས་འདིའི་སྙན་ངག་ནི་བགྲང་གིས་མི་ཟིན་པ་ཞིག་སྤེལ་ཡོད་པ་ནི་ཧ་ཅང་དགའ་འོས་པའི་གནས་ཤིག་ཡིན་སོད། ཡང་དེང་དུས་ཀྱི་གཞོན་རབས་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་སྙན་ངག་གམ་ཚིག་བཅད་སྙན་ངག་ལ་སྨད་ར་གཏོང་བ་སོགས་འདུག་པ་དེ་ནི་རང་རང་གི་བསམ་བློའི་སྟེང་གི་ནོར་འཁྲུལ་ཚབས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་ནས་མི་འོས་ཏེ་འདི་གཉིས་ཀ་བོད་རང་གི་རིག་གཞུང་མཚོན་པའི་རྩོམ་རིག་རིག་པའི་ཤེས་བྱ་གལ་ཆེན་དོན་གནད་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་ཀུན་གྱིས་མཐོང་ཆེན་དུ་བརྩི་དགོས་ཏེ། རྒྱ་ནག་གི་རྩོམ་པ་པོ་གྲགས་ཅན་ཅང་ཁེ་ཅ་སོགས་སྙན་ངག་མཁན་པོ་མང་པོས། "ང་ཚོས་སྙན་ངག་གསར་པ་གསར་བཏོད་གཏོང་བར་ཕྱི་གླིང་བའི་སྙན་ངག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་ལ། ལོ་ངོ་ལྔ་སྟོང་ལྷག་གི་སྲོལ་རྒྱུན་ལ་དེ་བས་ཀྱང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས།"[31]ཞེས་གསུངས་བ་བཞིན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བོད་རང་གི་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་ལ་ཀུན་ནས་ཕན་པའི་སྨན་མཆོག་གམ་ཡང་ན་མཛེས་རྒྱན་ཞིག་ཡིན་པ་སོགས་ནི་ཞར་འཕྲོས་ཙམ་དུ་ཐལ་བ་དགེའོ།།

མཇུག་སྨོལ་གཏམ་ཐུང་།

དེ་ཡང་བྱ་དངོས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་དེ་ལ་ཞིབ་དཔྱོད་ནན་ཏན་གྱིས་སྒོ་ནས་གདེང་འཇོག་བྱེད་དགོས་པ་ལས། མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཟང་པོར་ཡང་འཛིན་མི་སྲིད་ལ་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངན་པའམ་སྐྱོན་དུའང་བཟུང་མི་རུང་བས་ལོ་རྒྱུས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ལུང་རིགས་གཉིས་དང་མི་འགལ་བ་དང་། དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་དང་ཡང་མཐུན་པ་ཞིག་དགོས་སོད།

ཁོ་བོ་ནི་རིག་པའི་གནས་ལ་འཇུག་སྒོ་ཤིན་ཏུ་དོག་པས་བྲིས་ཚད་ཐམས་ཅད་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེ་འདྲ་ཡོང་བའི་ངེས་པ་ཡོད་མེད་ལ་ཡང་མ་ལྟོས་པར་གཙོ་བོ་བོད་རང་གི་མི་རིགས་འདི་དང་འདི་ཡི་ལོ་རྒྱུས་རིག་གནས་ལ་དུངས་ཞེན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་ལྷག་བསམ་གཙང་མས་ཚུང་ཟད་བཤད་ཁུལ་བགྱིས་པ་འདི་ལ་ཡང་"རིགས་གཅིག་ལས་མི་ཤེས་པས། རང་གི་ཤེས་པ་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱུང་ན་བསྟོད་པ་བྱེད་པ་དང་། མ་བྱུང་ན་སྨད་ར་བྱེད་"པའི་མཁས་པར་རློམ་པ་འགའི་ཐུགས་ལ་འཐད་མིན་གྱི་ཆ་མ་མཆིས་སོད། སྔར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་བ་དངོས་རྣམས་ཟུར་ཞིག་ཏུ་སྨྲས་ཏེ་ཁོང་ཚོ་འགའ་ཞིག་གི་ཐུགས་ལ་

[31] 《སྙན་ངག་གི་རྣམ་བཤད།》དུ་དྲངས་ཡོད་པ་འདིར་བཤུས།

འཕྲོད་པ་དང་མཐུན་པའི་རིགས་ཤ་སྟག་ཡིན་ན་དགོས་པ་དང་ཉིང་དགོས་ཉིལ་འབྲུ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་མ་ཟད་རང་གི་མི་རིགས་འདི་དུས་ནམ་ཡང་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མི་ལུས་པར་མདུན་དུ་བསྐྱོད་ཐུབ་པ་ཞིག་མི་ཡོང་བ་ཐག་གིས་ཆོད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

སྦྱོར་རང་རེའི་གངས་ཅན་བོད་པའི་གནའ་རབས་གཏམ་དཔེ་ཞིག་ལ་ཡང་། "དྲང་པོར་བཤད་ན་སྨྱོ་མི་དགའ། །དབྱིག་པ་བཟུང་ན་ཁྱི་མི་དགའ། །"ཞེས་པའི་དཔེ་ལྟར་ཕོ་བོས་ཡིན་པའི་དཔྱད་གཏམ་ཐུང་ངུ་ཙམ་འདི་ཡང་ན་བར་མི་འགྲོ་མཁན་དང་བློ་ལ་མི་འཕྲོད་མཁན་ཡོད་ངེས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་རིས་ཕོ་ནའི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་རིག་པས་ཞིབ་མོར་དཔྱད་ན "ཚུ་འགོ་ཐུག་སའི་ཕུགས་དང་། །ལོ་རྒྱུས་བྱུང་སའི་ཁོངས"གང་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོར་ཤེས་ངེས་ཡིན་པས། འདིར་གཙོ་བོ་རང་མཉམ་སློབ་གྲོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སློབ་ཡོངས་དང་དེ་ལ་ཐུགས་སྣང་ཟབ་པ་མ་འོངས་གངས་ལྗོངས་བོད་ཀྱི་སོན་རྩ་ཏུ་ཆེ་བའི་བོད་རིགས་གཞོན་ནུ་ལོ་རྒྱུས་ཉམས་ཞིབ་པ་དང་ལྟག་བསམ་ཅན་ཚོའི་བློ་སྒོ་འབྱེད་པ་ལ་ཕན་པ་ཕྲ་མོ་ཙམ་བྱུང་ན་སྙམ་སྟེ་ངལ་བ་བགྱིས་པའི་ཁྱུལ་ཙམ་སྤེལ་བ་ཐ་ཚན་མུ་ཙུག་སྐར་རོ། །

སྨན་ངག་རྩོམ་རིག་དང་འབྲེལ་བའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆའི་ཐོ་གཞུང་།

📖 གཙང་གཤེན་སྨན་ངག་རང་གྲོལ། (དུས་རབས་བདུན་པར་འཁྲུངས།)《སྨན་ངག་རྒྱན་གསུམ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།》ཡོངས་གྲགས་ལ་ཞང་ཞུང་མེ་ལོང་མ་དང་ཡང་ན་སྨན་ངག་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་། དཔེ་གཟུགས་ཅན། དཔེ་བདག་ཇ་བ་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་སྨོན་ལམ། དེབ་གཟུགས་མ་འདྲ་བ་གསུམ་མཐོང་སྟོང་། དང་པོ་གངས་ཏི་སེ་རིག་གཞུང་དཔེ་ཚོགས་དེབ་གསུམ་པ་རུ་བསྡུས་པ་གཅིག་དང་། ༢༠༡༢ལོར་སི་ཁྲིན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པ་གཅིག་དང་། ༢༠༡༥ལོར་སླན་རིའི་བཤད་སྒྲུབ་འདུས་སྡེ་ཡིག་ཚང་ནས་དཔེ་བསྐྲུན་ཞུས་པ་གཅིག་བཅས་མ་འདྲ་བ་གསུམ་འདུག

📖 རིག་འཛིན་ཀུན་གྲོལ་གྲགས་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་འཇང་ཚོན་སྙིང་པོ། (1700-?)《སྨན་ངག་རྒྱན་གསུམ་གསལ་མེ་ལོང་གི་འགྲེལ་བ་དཔྱོད་ལྡན་དགའ་བའི་སྙིང་ནོར།》དེབ་གཟུགས། གངས་ཏི་སེ་རིག་གཞུང་དཔེ་ཚོགས་དེབ་གསུམ་པ། གཙོ་སྒྲིག་པ་མཁས་དབང་ཚེ་རིང་ཐར།

📖 སྤྲུལ་སྐུ་བློ་ལྡན་སྙིང་པོ་(1360-1406)ལ་རིག་འཛིན་སྟོང་ཆེན་དམུ་ཚ་གྱེར་མེད་ཀྱིས་དུས་རབས་༡༥པར་སྨན་རྒྱུད་དུ་གནང་།《དྲི་མེད་གཟི་བརྗིད།》མཚན་ཆ་ཚང་ལ།《འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱུད་དྲི་མ་མེད་པ་གཟི་བརྗིད་རབ་ཏུ་འབར་བའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ།》པོད་༡༢ཡོད། ༢༠༡༤ལོར་སླན་རིའི་བཤད་སྒྲུབ་འདུས་སྡེས་དཔེ་གཟུགས་སུ་དཔར་བསྐྲུན་གནང་།

📖 སྤྲུལ་སྐུ་ཁྲོ་ཚང་འབྲུག་ལྷས་ཕྱི་ལོ་༡༨༠གཉིར་ནས་བཞེངས་པར་གྲགས།《བྱམས་མ་ཆེན་མོ་རྩ་བའི་གཟུངས་ལེའུ་བཅུ་པ།》དཔེ་གཟུགས། ཁྱུང་པོ་སྟེང་ཆེན་དཔེ་རྙིང་བསྡུ་སྒྲིག་ཁང་།

📖 གཤེན་མཁས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན། (1783-1855)《སྨན་ངག་ཡང་སྙིང་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་》དང་།《སྨན་ངག་རྒྱན་གསུམ་དཔེར་བརྗོད་

འཁྲུལ་བྲལ་དཔྱོད་ལྡན་དགའ་བའི་ཡིད་འཕྲོག》དེབ་གཟུགས། ༢༠༡༩ལོར་སྨན་རྩིའི་བཤད་སྒྲུབ་འདུས་སྡེ་ཡིག་ཚང་ནས་དཔེ་བསྐྲུན་ཞུས་ཡོད།

🕮 ཡོངས་འཛིན་སྨྲ་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན།(1893-1967)《སྨན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་ལྡེ་མིག》དེབ་གཟུགས། ༢༠༡༩ལོར་སྨན་རྩིའི་བཤད་སྒྲུབ་འདུས་སྡེ་ཡིག་ཚང་ནས་དཔེ་བསྐྲུན་ཞུས་ཡོད།

🕮 པཎྜི་ཏ་ཆེན་མོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། 《སྨན་འགྲེལ་གཙང་གཤེན་དགོངས་རྒྱན།》དེབ་གཟུགས། མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་སྐྲུན་ཞུས་ཡོད།

🕮 མཁས་དབང་དཔལ་ལྡན་ཚུལ་ཁྲིམས། (1900-1971) ཆུ་འབྲུག་ལོར་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༢ཞང་ཞུང་ཁྱུང་ལུང་དངུལ་མཁར་དུ་མཛད་པའི་《བསྟན་བཅོས་ཡིད་བཞིན་གཏེར་གྱི་མཛོད་ལས་རྫོམ་པའི་རྒྱུད་གཞུང་སྨན་ངག་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཤད་ནོར་བུའི་མེ་ལོང་དབྱངས་ཅན་སྙིང་གི་ཐིག་ལེ་》དེབ་གཟུགས། གཟི་གཡང་གིས་ལྡི་ལི་ནས་དཔར་བསྐྲུན་ཞུས་ཡོད།

🕮 ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། (1182-1251) 《མཁས་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ།》དེབ་གཟུགས། མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

🕮 སློབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན། 《སྙན་ངག་མེ་ལོང་མ་ཞེས་བྱ་བ་སྐད་གཉིས་ཤར་སྦྱར།》དེབ་གཟུགས། གཉིས་པ། དཎྜིའི་འབྱུངས་འདས་སྐོར། "དཎྜིའི་འབྱུངས་འདས་ཀྱི་སྐོར་དེ་ལ་བཞེད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཧ་ཅང་མང་། ལ་ལས་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་སྨད་ཅིག་ཏུ་དཎྜི་འབྱུངས་རབས་དང་མང་བོས་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་དུ་དཎྜི་འབྱུངས་ཞེས་བཀོད་པའང་ཡོད། རྒྱ་གར་ལ་མཚོན་ན་ཡང་འདོད་ཚུལ་ཁག་གསུམ་ཡོད། དཔེར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༦༥༠ ནས ༧༥༠བར་དང་། ༦༥༥ ནས་༧༠༠ བར་གཞན་ཡང་རྒྱ་གཞུང་ཞིག་ཏུ་དཎྜི་མཆོག་སྐྱི་ལོ་ ༥༠༠ ནས ༦༣༠ བར་བྱུང་ཡོད་ཅེས་དོགས་གཅོད་ཅིག་ཀྱང་ཡོད། འོན་ཀྱང་༦༥༥ནས་༧༠༠་བར་ཞེས་པའི་དུས་ཚིགས་འདི་ཕོ་བོས་འཐད་པར་འདོད་དོ།།དེའི་ཕྱིར། དམ་པ་དཎྜི་མཆོག་ཁོང་སྐྱིང་འདིར་དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་ལ་བཞུགས་འདུག གང་ལྟར་སློབ་དཔོན་དཎྜི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་བྱང་ནུབ་ས་ཆའི་མིང་ལ་ཨ་ཡཱ་སྲྀ་ཤུ་འབོད་པ་ཞིག་ནས་སྐྱེས་ཤིང་གནས་དེའི་མིང་ལ་དེང་སང་Gujrat ཟེར་རོ། །"གཞན་ལས་དྲངས།

🕮 ཤོང་སྟོན་ལོ་ཙཱ་བ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། 《སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མགུལ་རྒྱན།》དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་འབྱུངས་པའི་ཤོང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ནི། བོད་དུ་སྙན་ངག་སྤེལ་བའི་ཤིང་རྟ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་གླེང་ཞིང་། ཁོང་གིས་སྙན་ངག་མེ་ལོང་སོགས་སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་སྐོར་ཞིག་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་དེ་དག་ནི་བོད་དུ་ཤིན་ཏུ་དར་བར་གྱུར། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་(1235-1280) ༡༢༦༥ལོར་རྒྱ་ནག་ནས་བོད་དུ་ཐེངས་དང་པོར་ཕེབས་སྐབས་ཤོང་སྟོན་ལ་མཇལ་བར་གསུངས་ཡོད།

🕮 ཨུ་རྒྱན་པ་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་བམ་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་བློ་གྲོས། (1240-1329)《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་ལེའུ་དང་པོ་ནས་བྱུང་བའི་སྦྱར་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་བཅུའི་གནད་དོན་གསལ་བར་སྟོན་པ་ལེགས་བཤད་པུཎྜ་རཱི་ཀའི་ཕྲེང་མཛེས་》དང་། 《སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ།》《སྙན་ངག་གི་ལུས་རྒྱན་སྐྱོན་སེལ་གསུམ་གྱི་སྡོམ་ཚིག་རབ་གསལ་མེ་ལོང་།》《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་རྒྱན་རྣམས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས།》《སྙན་ངག་མེ་ལོང་ལེའུ་གསུམ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་》བཅས་སོ། །རྗེ་

འདི་ནི་མདོ་སྨད་ཤྲུག་རྫོ་ཐང་ཨ་ཀྱཱ་སྡེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ལོ་ལོ་དང་ཡུམ་འབའ་ཀོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ་ལོར་སྐུ་འཁྲུངས།

🕮 དཔང་ལོ་ཙྪ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། (1276-1342)《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་གཞུང་དོན་གསལ་བ།》དང་། 《སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་པདྨ་དཀར་པོའི་ཕྲེང་བ།》《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་ས་བཅད།》ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་བྱི་ལ་སྟོད་ལྷོ་སྨྱུང་ལུང་གི་འི་འབྲུ་གྱམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཡུམ་སྤྲ་མོར་གཤེགས་ནས་ལུག་གི་འོ་མས་གསོས་པས་ལུ་གུ་ཞེས་པའི་མཚན་ཐོགས། དགུང་ལོ་ལྔ་པ་ལ་ཆོས་རྗེ་སྨྱུང་སྒྲིང་པ་ལས་དགེ་བསྙེན་ནོད། མཚན་བློ་གྲོས་བརྟན་པར་གསོལ།

🕮 ཨ་ཁྱུང་ངག་དབང་མཁྱེན་རབ། 《དོན་རྒྱན་སོ་ལྔའི་སྙན་ངག་དབྱངས་ཅན་པི་ཝཾ་》དང་། 《སྙན་ངག་གི་ལེགས་བཤད་ཀུན་མཁྱེན་ལྔ་པའི་ཞལ་ལུང་།》རྗེ་འདི་ནི་ཨ་ཁྱུང་དྲུང་རམས་པ་མཁས་མཆོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་གྲུབ་ཆེན་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དང་། ཧ་རྗོད་ནམ་མཁའ་སེང་གེ་མཁན་ཆེན་དྲུང་ཡིག་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་མང་པོ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་སུམ་རྟགས། སྙན་ངག་སྡེབ་སྦྱོར་སོགས་ལ་མཁས་པའི་ཡང་རྩེར་སོན། པིས་པ་ངག་དབང་མི་ཕམ་ཟླ་བ་མཆོག་གིས་རྗེ་འདི་ལས་སྙན་ངག་སྦྱངས་བརྩོན་མཛད། མདོ་སྨད་ཁ་གྱ་ཚོ་དྲུག་གི་ཨ་ཁྱུང་སྒོམ་གྲྭ་ཐར་པ་གླིང་ཕྱག་བཏབ། རྗེ་གང་གི་སློབ་དཔོན་དང་སློབ་མའི་ཚོགས་ལ་བལྟས་ན་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པར་བྱུང་བའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན།

🕮 ཞྭ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ། (1441-1527)《སྙན་ངག་མེ་ལོང་ལ་འཇུག་པའི་མན་ངག་ཀུན་གསལ། 》དང་། 《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་གནད་བསྡུས་པ།》ལོ་ཆེན་འདི་ཉིད་གཙང་ཞ་ལུ་གསེར་ཁང་གི་ཁང་གསར་གོང་མ་ཞེས་བྱ་བའི་རུས་རྒྱུད་དུ་ཡབ་བསམ་གྲུབ་དཔལ་བཟང་དང་། ཡུམ་རིན་ཆེན་ཆོས་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་བྱ་ལོར་སྐུ་བལྟམས། མཚན་ཆོས་སྐྱོང་འབུམ་ཞེས་གསོལ།

🕮 རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། (1475-1572)《དོན་རྒྱན་སོ་ལྔའི་དཔེར་བརྗོད་རྣམས་བཞུགས་པའི་དབུ་ཕྱོགས།》རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་སྤྲེལ་ལོར་གཙང་རྟ་ནག་ཡུལ་གྱི་སོ་ནམ་པའི་ཁྱིམ་དུ་ཡབ་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཡུམ་ཀུན་དགའ་དཔལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས།

🕮 རིན་སྤུངས་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས། (1482-?)《སྙན་ངག་ལེའུ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་མི་འཇིག་སེངྒེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་རོའི་སྒྲ་དབྱངས་》ཞེས་བྱ་བ་༡༥༢༨ལོར་མཛད། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྟག་ལོར་ཡབ་རིན་སྤུངས་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས།

🕮 པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱམཆོགལྡན། (1428-1507)《སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མེ་ལོང་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ།》ས་སྐྱའི་བླ་མ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་སྤྲེལ་ལོར་གསང་ཕུའི་བར་ཚོགས་ཞེས་པར་སྐུ་འཁྲུངས།

🕮 འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོ། (1527-1592)《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་ལམ་རྣམ་པར་བཤད་པ།》རྒྱལ་དབང་འབྲུག་པ་བཞི་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་པདྨ་དཀར་པོ་ནི། ཤར་ཀོང་པོའི་ཡུལ་གཙང་ཤོད་དགོན་བྱ་བར་ཡབ་རྗེ་སྲས་བླུའི་དབང་པོ་དང་ཡུམ་ཆོས་སྐྱོང་སྒྲོལ་མའི་སྲས་སུ། རབ་

བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕག་༼༡༥༢༧༽ལོར་སྐུ་འཁྲུངས།

🕮 མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོ། (1523-?)《དོན་རྒྱན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་སྙན་ངག་གི་མིག་འབྱེད་དབྱངས་ཅན་གྱི་མིག་ཐུར།》མཁས་དང་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་སྟོད་ཟང་ཟང་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་པ་འབྲོང་ཞེས་བྱ་བའི་ནང་ཚན་ཤེལ་ལུང་དུ་ཡབ་ལྷ་མོ་ལྷ་དར་དང་ཡུམ་སེམས་ལ་རྒྱལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་ལུག་(༡༥༢༣)ལོར་སྐུ་བལྟམས། མཚན་ཀླུ་རྒྱལ་ནོར་བུ་ཞེས་གསོལ།

🕮 བོད་མཁས་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ། (1618-1685)《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གཞུང་གི་དཔེར་བརྗོད་ལེགས་པར་བཤད་པ་སྒྲ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་ངོགས་》དང་།《སྙན་ངག་དཔེར་བརྗོད་ཀྱི་དྲི་ལན་དྲི་ཟའི་གླུ་དབྱངས་སྐལ་བཟང་བློ་གསལ།》《སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་མེ་ལོང་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་སྦྱར་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།》《སྙན་ངག་གི་ཡང་ལན་རབ་དགའི་རྒྱུད་མང་།》《སྙན་ངག་སྨྲ་བ་རྣམས་ལ་དྲི་ཚིག་ཚངས་པའི་མགུལ་རྒྱན།》《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་དྲི་ཚིག་ཚངས་པའི་མགྲིན་རྒྱན་གྱི་རང་ལན་དབྱངས་ཅན་ངག་གི་རོལ་མཚོ།《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་དོན་རྒྱན་ལ་དཔྱོད་པའི་འབེལ་གཏམ་ལེགས་བཤད་རོལ་མཚོ།》《སྙན་ངག་ལ་དཔྱད་པ་ཀུནྡ་ལའི་ཕྲེང་བའི་ལན་སྔང་བ་མཆོག་གི་དུས་སྟོན།》《སྙན་ངག་གི་དཔེ་རྒྱན་གསལ་བྱེད་དཔེར་བརྗོད་སྨྲ་ལྡན་ལྷའི་འཇུམ་ཟེར།》《དཔེ་རྒྱན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མཚུངས་གསལ་གྱི་སྒྲ་དྲུག་ཙུ་ཙ་ལྡིའི་དཔེར་བརྗོད་རང་བྱུང་དབྱངས་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་མགྲིན་སྒྲ།》《དོན་རྒྱན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་ཡོངས་འདུའི་མེ་ཏོག》བཅས་སོ། །

🕮 གོང་ས་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ། (1617-1682)《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་དཀའ་འགྲེལ་དབྱངས་ཅན་དགྱེས་པའི་གླུ་དབྱངས།》༄རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་སྦྲུལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༦༡༧ ལོར་ལྷོ་ཁ་འཕྱོངས་རྒྱས་འཕྱིང་བར་སྟག་རྩེར་ཡབ་བདུད་འདུལ་རབ་བརྟན་དང་། ཡུམ་ཀུན་དགའ་ལྷ་མཛེས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས།

🕮 ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ། (1648-1721)《སྙན་ངག་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་དབྱངས་ཅན་ཞལ་ལུང་ཉི་མ་འབུམ་གྱི་འོད་ཅན།》ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་པོ་བྱི་ལོར་དཔྱལ་ལྷའི་ཀན་ལྷོའི་བསང་ཆུ་རྫོང་གི་རྒན་གྱ་ཞང་དུ་ཡབ་དཔལ་འབུམ་རྒྱལ་དང་ཡུམ་ཐར་མོ་བྱམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས།

🕮 སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ། (1653-1705)《སྙན་ངག་དཀའ་འགྲེལ་དབྱངས་ཅན་དགྱེས་པའི་གླུ་དབྱངས་ཀྱི་མཆན་འགྲེལ།》ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་སྦྲུལ་ལོ་ལ་ཡབ་ཨ་སུག་དང་ཡུམ་བུ་ཁྲིད་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱིད་ཤོད་ཁང་གསར་གྲོང་སྟོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས།

🕮 པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས། (1663-1732)《སྙན་ངག་ལེའུ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པ་མཚོ་བྱུང་དགྱེས་པའི་མེ་ཏོག》རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཡོས་(༡༦༦༣)ལོའི་བོད་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་ཡབ་ཞབས་དྲུང་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དང་ཡུམ་ཚེ་བརྟན་བུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་གཙང་ཐུབ་རྒྱལ་བྲུལ་ཚང་དུ་སྐུ་བལྟམས། གདུང་རྒྱུད་བོན་ཡིན་པར་གྲགས།

🕮 སུམ་པ་མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར། (1704-1788)《ཚིག་རྒྱན་ཁུང་འདུས་སྙན་ངག་འཇུག་སྒོ》མཚོ་སྔོན་ཟྭ་ཆུའི་འགྲམ་ཐོ་ལི་ཞེས་

པའི་སར་ཨོ་རོད་མཚོ་བཞིའི་ནང་གི་པུ་ཐུད་ཀྱི་ཐལ་ཇེའི་རྒྱུད་པ་ཡབ་རྗེ་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཡུམ་ཇོ་འུན་ཆར་བ་བཀྲ་ཤིས་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་སྤྲེལ་ལོར་སྐུ་བལྟམས།

འབྲུག་ཁམས་སྤྲུལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། (1730-1779)《རྒྱན་གྱི་བསྟན་བཅོས་མེ་ལོང་པཎ་ཆེན་བླ་མའི་གསུང་བཞིན་བཀྲལ་བ་དབྱངས་ཅན་ངག་གི་རོལ་མཚོ།》 འབྲུག་ཁམས་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐུ་ཕྲེང་རྗེས་མ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕྱི་ལོར་ཟ་སྟོད་དཔོན་ཚང་གི་ཁྱིམ་དུ་འཁྲུངས།

ཨ་ལག་ཤ་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ། (1759-?) 《སྙན་ངག་མེ་ལོང་ལེའུ་གསུམ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་མུ་ཏིག་ཕྲེང་མཛེས་》 དང་། 《དཔེ་རྒྱན་གྱི་སྒོ་ནས་བླ་མ་བསྟོད་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོར་གཞོལ་བའི་དད་པའི་ཆུ་བོ།》《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་ལེའུ་གཉིས་པའི་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྦྲའི་སྒོ་ནས་རང་གི་བླ་མ་ལ་བསྟོད་པ་བྱིན་རླབས་འབེབ་པའི་དབྱངས་སྙན་རོལ་མོ།》《སྙན་ངག་མེ་ལོང་ལེའུ་གསུམ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་མུ་ཏིག་ཕྲེང་མཛེས་》བཅས་སོ། །

དངུལ་ཆུ་རྡྨ་རྡྷ། (1772-1851) 《སྙན་ངག་བསྟན་བཅོས་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་》དང་། 《སྙན་ངག་གི་དཔེར་བརྗོད་དང་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྦྲའི་དོགས་གཅོད། 》དངུལ་ཆུ་རྡྨ་རྡྷ་དྷྭཛ་བླ་མ་ཆོས་བཟང་མཆོག་ནི་གཙང་གཡས་རུའི་ཆ་རོང་སྟོད་ཕྱུག་མོའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་དང་ཡུམ་མཁའ་འགྲོ་དཔལ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་འབྲུག་ལོར་སྐུ་འཁྲུངས།

དཔལ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཨོ་རྒྱན་འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ། (1808-1887)《སྙན་དངགས་མེ་ལོང་གི་དཔེར་བརྗོད་ནྲ་བའི་གླིང་བུ།》 ཡོངས་གྲགས་སུ་ཛ་དཔལ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཞུ་བ་མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་འབྲུག་ལོར་ཁམས་བྱང་འབྲོག་དགེ་རྩེ་ཛ་ཆུ་ཁའི་སྟེར་གཏོགས་རྒྱལ་ཐོག་ཅེས་པའི་གདུང་ལས་སྐུ་འཁྲུངས། རྗེ་གྲུབ་ཆེན་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་འོད་ཟེར་གྱིས་དཔལ་དགེ་བསམ་གཏན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་བཟུང་། དཔལ་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཛ་དཔལ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་མི་གཅིག་པ་ཡིན་མིན་དཔྱད་གཞི་རུ་ཆེ།

འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེའི་དབང་པོ་ཚངས་སྲས་དགྱེས་པའི་བློ་ལྡན། (1820-1892) 《རྒྱན་གྱི་བསྟན་བཅོས་མེ་ལོང་གི་གཞུང་དང་མཐུན་པར་དཔེར་བརྗོད་པ་དནྡིའི་རྒྱུད་མང་།》ཁོང་ནི་ཡབ་གཉོས་ཀྱི་རིགས་ལས་དཔལ་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་པའི་དཔོན་བརྒྱུད་སྡེ་དགེའི་དྲུང་ཆེན་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་སོག་བཟའ་དགེ་རབ་གཉེར་ཆེན་མགོན་ཚེའི་བུ་མོ་བསོད་ནམས་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་འབྲུག་ལོའི་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་ལྔ་ཉིན་མདོ་ཁམས་སྡེ་དགེའི་གཏེར་ལྷུང་དིལ་མགོ་གྲོང་གི་དབྱར་རུ་ཕྱུང་ཆེན་ཐག་གི་ཉེར་འདབས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་པར་གྲགས།

འཇུ་མི་ཕམ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ། (1846-1912)《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་འགྲེལ་པ་དབྱངས་ཅན་དགྱེས་པའི་རོལ་མཚོ།》འཇུ་མི་ཕམ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་ནི་ཡབ་མགོན་པོ་དར་རྒྱས་དང་། ཡུམ་སྲིད་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་རྟ

་པོ་ལ་སྔོ་དཀར་ཟླ་ཚུའི་ཉེར་འགྲམ་ཡ་ཆུ་དིང་ཚུང་ཞེས་པར་འཁྲུངས།

🕮 ཞྭ་དམར་བ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན། (1852-1912)《སྨན་ངག་དཔེར་བརྗོད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩིའི་མཚོན་ཡོན།》《སྨན་ངག་དཔེར་བརྗོད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩིའི་མཚོན་ཡོན་གྱི་ཟིན་བྲིས།》ཞྭ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ནི་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་སའི་བྱེ་བྲག་མདའ་བཞི་ཊ་སྡེའམ་དཀར་ཐང་མར་ཁུའི་མཚོ་མོ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་བདུན་སྐྱག་དང་ཡུམ་མ་ཅིག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་བྱི་ལོར་འཁྲུངས།

🕮 པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག (1855-1882)《དཔལ་ལྡན་དཎྜིའི་གཞུང་ལུགས་སྙན་ངག་ལེའུ་གསུམ་གྱི་གཞུང་དོན་དཔེར་བརྗོད་དུ་བཀོད་པ་ཚངས་སྲས་དགྱེས་པའི་རོལ་མོ།》གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་སྦྱུ་ཚང་ཞེས་པར་ཡབ་བོན་རིགས་བསྟན་འཛིན་དབང་རྒྱལ་དང་ཡུམ་བཀྲ་ཤིས་ལྷ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས་ལོའི་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གསུམ་ཐོག་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་མཆོག་སྤྲུལ་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་དགོན་པའི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་སྲིད་སྐྱོང་རྟ་སྒྲིང་ཨ་ཆི་ཏོ་ཐོག་ཐུས་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་པར་གྲགས།

🕮 བྲག་དཀར་པཎྜི་ཏ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན། (1866-1929)《བསྟན་བཅོས་ཐུན་མོང་བ་སྙན་ཚིག་གི་དོན་འགྲེལ་དཔེར་བརྗོད་ངག་དབང་དགྱེས་ཅན་དགའ་བའི་གླུ་དབྱངས་》དང་། 《སྙན་ཚིག་གཅེས་བསྡུས་ལྷ་ཡི་གླིང་བུ་》བཅས་ཡོད། བྲག་དཀར་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་པཎྜིཏ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་འཛིན་སྙན་གྲགས་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་སྟག་ལོར་མདོ་ཁམས་ཏྲེ་ཧོར་དཀར་མཛེས་ཁུལ་གྱི་འབྲུག་ལུངས་གྲོང་དུ་ཡབ་བསམ་གཏན་ཚེ་རིང་དང་། ཡུམ་ཚེ་རིང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས།

🕮 བསྟན་པ་འབྲུག་གྲགས། 《ཞང་ཞུང་མེ་ལོང་སྙོར་རགས་ཙམ་དཔྱད་པ།》༢༠༡༥ལོའི་《སྐབས་དང་པོའི་ཞང་ཞུང་རིག་གནས་རིག་གཞུང་དཔྱད་གླེང་ཚོགས་འདུའི་དཔྱད་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་》ལ་བཀོད་འདུག ༢༠༡༨ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྲུན་འདུག

🕮 ཤེས་རབ་དགེ་ལེགས། 《སྙན་ངག་མེ་ལོང་མ་མ་དར་བའི་སྔོན་གྱི་བོད་རང་གི་སྙན་ངག་གི་གཞུང་ལུགས་གླིང་བ།》༢༠༡༥ལོར་རྒྱལ་གཤེན་བོན་སྒྲ་ཞེས་པའི་དྲ་ཚིགས་ལ་བཀོད་འདུག

🕮 《གཏམ་ཤུལ་དགའ་ཐང་འབུམ་པ་ཆེ་ནས་གསར་རྙེད་བྱུང་བའི་བོན་གྱི་གནའ་དཔེ་བདམས་བསྒྲིགས།》༢༠༠༧ལོར་བོད་ལྗོངས་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་བསྐྲུན་ཞུས་ཡོད།

🕮 པད་མ་འབུམ། 《མི་རབས་གསར་བའི་སྙིང་ཁམས་ཀྱི་འཕར་ལྡིང་།》 དེབ་གཟུགས། ཨ་མྱེས་རྨ་ཆེན་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་།

🕮 དབྲ་ཁྱུང་དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་ནོར་བུ། 《སྙན་འགྲེལ་ཨིར་སངས་བུ་མོའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ།》 བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་བསྐྲུན།

▣ ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ། {རྩེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་།}

རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ།

{ཀ} ཐོག་མའི་གླེང་གཞི།

ཀླུ་ཐོགས་ཡབ་སྲས་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་དྲུག །
འཛམ་གླིང་མཛེས་པའི་རྒྱན་དྲུག་ཡོངས་སུ་གྲགས། །
ཤཱཀ་འོད་ཡོན་ཏན་འོད་གཉིས་འདུལ་བསྟན་གྱི། །
མཆོག་ཅེས་བསྔགས་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

ཞེས་[1]བསྟོད་ཕྱག་སྔོན་དུ་བཏང་སྟེ། སྤྱིར་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་འདི་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པས་མཁས་གྲུབ་ལོ་པཎ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བྱོན་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀར་གྲགས་ཆེ་བ་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་དང་། པཎ་གྲུབ་བརྒྱ་བདུན་ལ་སོགས་པས་སྐུ་དུས་སོ་སོར་རང་དོན་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་། གཞན་དོན་དུ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་དང་། གཞན་ཡང་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཕགས་བོད་ཀྱི་ཞིང་དུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མཛད་པ་བསྐྱངས་ཡོད། དེ་ཡང་སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་(1571-1626) གྱིས་མཛད་པའི་སྟག་ལུང་ཆོས་འབྱུང་ངོ་མཚར་རྒྱ་མཚོ་ལས།[2] རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ་ཟབ་མོ་ལྟ་བའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ས་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་གཅིག་ཏུ་གསལ་བར་མཛད་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས། པདྨའི་སྡོང་པོ་ལས་རྫུས་ཏེ་འཁྲུངས་པ་རང་དང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བའི་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷ། རྗེ་བཙུན་མ་ཕམ་པས་མངོན་སུམ་དུ་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་དང་པོ་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཕྱིས་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་བརྙེས་པ་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། འབུམ་སྡེ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་སྒྲོན་མེ་སངས་

[1] རྒྱ་གར་པཎ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ༡༩༧༣ལོ། ཤོག་༧༨
[2] སྟག་ལུང་ཆོས་འབྱུང་ངོ་མཚར་རྒྱ་མཚོ། (ང) བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༩༢ལོ། ཤོག་༤༥

རྒྱས་གཉིས་པར་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཐེག་པ་གསུམ་དང་ཚར་གཅོད་པའི་རིག་པ་ཚད་མ་ལ་མཁས་པའི་ཕུལ་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་དངོས་སུ་གླིང་བ་ཆོས་ཀྱི་སྟོབས་པས་རྒོལ་ངན་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་དཔའ་བོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ། ཕྱི་ནང་གི་རྒོལ་བ་མ་ལུས་པ་ཚར་གཅོད་པ་རྟོག་གེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་མཐར་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་མཁའ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཆེ་འདིར་གྲུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུག་དང་། གཞན་ཡང་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསྟན་པར་མཛད་རྗེས་ཆེ་ཞིང་། འདུལ་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་དང་། དེའི་སློབ་མ་ཤཱཀྱ་འོད་དེ་མཆོག་གཉིས་བཅས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ཆླུང་ལྟར་གྲགས་པའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་པཎ་གྲུབ་རྣམ་བརྒྱད་ལ་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་གྲགས་སོ། །

དེ་ཡང་ཇོ་ནང་རྗེ་བཙུན་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་(1575-1635)མཛད་པའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ལས།[3]

འཛམ་གླིང་རྒྱན་དྲུག་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཉིད། །
དཔའ་བོ་སྒྲ་གཅན་འཛིན་དང་ཡོན་ཏན་འོད། །
ཆོས་སྐྱོང་རྣམས་ལ་ཆེན་པོ་བཞི་ཞེས་གྲགས། །
ཞི་བ་ལྷ་དང་ཙནྡྲ་གོ་མི་ལ། །
ནད་བྱུང་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཞེས་མཁས་རྣམས་སྒྲོགས། །
མཆོག་གཉིས་རྒྱ་གར་ཡུལ་ན་གྲགས་པ་མེད། །
རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་བྱར་བོད་ཀྱིས་བཏགས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་དུ་འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུག་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དྲུག་དང་། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་དང་། སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད། སློབ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་བཅས་ལ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བཞི་ཞེས་གྲགས་པ་དང་། ངོ་མཚར་གྱི་གཏམ་བདུན་མངའ་བའི་རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ་དང་། རིག་པའི་གནས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ལ་མཁས་ཤིང་དངོས་གྲུབ་བརྙེས་པའི་སློབ་དཔོན་ཙནྡྲ་གོ་མི་གཉིས་ལ་ནད་བྱུང་གི་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྔགས་བརྗོད་ཀྱིས་སྒྲོགས་པར་མཛད་མོད། མཆོག་གཉིས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་དུ་མ་གྲགས་པས། རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་སྔོན་བྱོན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་ཐོག་མར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བླ་མ་དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་(1349-1412)ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་བསྟོད་པ་མཁའ་

[3] རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༨༨ལོ། ཤོག་གྲངས་༧

མཉམ་མ་ལྷུགས་རྩོམ་མཛད་པ་ནས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཞིག་ལས་དེའི་སྔོན་དུ་བྱོན་པའི་མཁས་པའི་གསུང་དུ་མ་མཇལ་ལ། རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་སྐོར་ཞལ་གསལ་ཞིབ་ཕྲ་འཁོད་པའི་དཔྱད་རྩོམ་གྱི་རིགས་དེ་བས་ལག་ཏུ་མ་སོན་པས་ཁ་ཚོན་བཅད་ནས་ཞུ་དཀའ་ཡང་། རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་བསྟོད་པ་མཁའ་མཉམ་མ་ལས[4]།

མཁའ་མཉམ་འགྲོ་ལ་མཁྱེན་བརྩེས་རབ་དགོངས་ནས། །
གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་གཉིས་རབ་རྫོགས་ཤིང་། །
སྟོང་གསུམ་མི་མཇེད་ཞིང་གི་དཔལ་གྱུར་པ། །
འདྲེན་མཆོག་ཤཱཀྱའི་ཏོག་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་དེ་ཉིད་ལེགས་རྟོགས་ནས། །
བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་གོ་འཕང་མཆོག་བརྙེས་ཤིང་། །
བསྟན་པ་འདི་ལ་སྟོན་པ་གཉིས་པར་གྲགས། །
འཕགས་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

དེ་སྲས་ཐུ་བོ་དགེ་ལེགས་དཔལ་ཡོན་ཅན། །
ལོག་སྨྲ་ཚར་བཅད་སྐལ་ལྡན་རྗེས་སུ་འཛིན། །
ཐར་འདོད་རྣམས་ལ་ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་པ། །
ཨཱརྻ་དེ་བའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

མཁྱེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལེགས་བཤད་འོད་སྟོང་ཅན། །
རབ་འབྱམས་ཤེས་བྱའི་མཁའ་ལ་རབ་འཕགས་ཤིང་། །
བདེ་གཤེགས་གསུང་རབ་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་དཔལ། །
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

[4] ཆོས་སྤྱོད་རབ་གསལ་སྐལ་བཟང་སྐྱེ་བོའི་མགུལ་རྒྱན། བློ་གསལ་གླིང་། ༡༩༩༨ལོ། ཤོག༢༠༨

དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་འབུམ་སྡེའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས། །
གང་གིས་བློ་གྲོས་མགུལ་བ་རབ་བརྒྱན་ཅིང་། །
འཛམ་གླིང་འདི་ན་ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པར་གྲགས། །
མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

ཕྱལ་དུ་བྱུང་བའི་བློ་གྲོས་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩན། །
རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཁུར་གྱིས་བརྗིད། །
ལོག་སྨྲ་འདམ་བུའི་ཚལ་རབ་འཇོམས་མཛད་པའི། །
ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

ཆོས་ཀྱི་རིགས་པས་ཆོས་མིན་ཕམ་མཛད་ཅིང་། །
གྲགས་པའི་སྒྲ་ཆེན་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་གྲགས། །
སྨྲ་ངན་མུན་འཇོམས་སྨྲ་བའི་ཉི་མ་མཆོག།
ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

ཞེས་རྒྱན་དྲུག་རྣམས་ལ་བསྟོད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེ་ལྷུགས་རྩོམ་མཛད་ཅིང་། གཤམ་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ཉིད་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་བསྟོད་པ་ལས་བཏུས་ཏེ་མཁའ་མཉམ་མའི་ཞལ་སྐོང་གི་ཚུལ་དུ་ནམ་རྒྱུན་ཞལ་འདོན་དུ་གསུང་བཞིན་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་སྤྱོད་རབ་གསལ་སྐལ་བཟང་སྐྱེ་བོའི་མགུལ་རྒྱན་ལས[5]། རྒྱན་དྲུག་གི་བསྟོད་པ་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་དང་། མཆོག་གཉིས་ཀྱི་བསྟོད་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ནས་མཛད་པའོ། །ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་བསྟོད་པ་ནི།

ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་ན་གནས་བཅས་ཤིང་། །
འབུམ་ཕྲག་འདུལ་བའི་གཞུང་གི་གདེངས་ཀས་བརྗིད། །
རྣམ་གྲོལ་ཐར་པའི་ནོར་བུས་གཙུག་ན་མཛེས། །
མཆོག་གཉིས་ཀླུ་ཡི་དབང་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ། །

[5] ཆོས་སྤྱོད་རབ་གསལ་སྐལ་བཟང་སྐྱེ་བོའི་མགུལ་རྒྱན། བློ་གླིང་དཔེ་མཛོད། ༡༩༩༨ལོ། ཤོག་༦༧༥

ཐུབ་པའི་བསྟན་ལ་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་བཏོད་ནས། །
སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ལེགས་པའི་ལམ་སྟོན་པ། །
འཛམ་གླིང་མཛེས་བྱེད་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ལ། །
རྟག་ཏུ་གུས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་དང་། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་ནས་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་བསྟོད་པ་མཛད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའོ། །

{ཁ} འཛམ་གླིང་མཛེས་རྒྱན་གྱི་སྒྲ་བཤད།

རྒྱན་དྲུག་གི་སྒྲ་བཤད་ནི། དེ་ཡང་རྒྱན་ཞེས་པ་ནི་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཆའམ་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཆས་ཏེ། ཡོངས་གྲགས་སུ་རྒྱན་ཞེས་པ་མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་གཅིག་པུར་གོ་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་། སྤྱིར་བཏང་རྒྱན་ལ་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་དང་། མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན། གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན། དགའ་བའི་རྒྱན་དང་བཞི་ཡོད། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་མཛད་པའི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས[6]།

གཟུགས་རྒྱན་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་མེ་ལོང་ནང་སོང་ན། །
མཐོང་བའི་དབང་གིས་མི་རྣམས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་མཆོག་སྐྱེད་པ། །
དེ་བཞིན་ལེགས་གསུངས་རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་ཡི། །
ཆོས་ཀྱང་དོན་རྣམས་ཕྱེ་བས་མཁས་རྣམས་འདི་ན་དགའ་མཆོག་སྐྱེད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་སྐྱེས་བུའི་ལུས་བཟང་པོ་ལ། མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་གདུ་བུ་ལ་སོགས་པས་སྤྲས་པ་དེ་ཉིད་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་ཤར་བ་ན་དགའ་བའི་རྒྱན་འདོད་པ་པོ་དགའ་བ་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་བཞིན་སྒོམ་སྡེ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལས[7]། འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་རྒྱན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་བྱེད་པས་རྒྱན་ཞེས་བྱའོ། ། སྤྱིར་རྒྱན་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན། མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན། གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན། དགའ་བའི་རྒྱན་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ས་ཆེན་པོ་འདི་རིན་པོ་ཆེའི་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པ་ལས་ལྷུ་སྦྱུབ་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་མཆོག་རེ་བྱོན་པས་ཐུབ་བསྟན་

[6] བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། སེམས་ཙམ། ༼ཕི༽ དེབ་ཨང་༧༠ ཤོག་གྲངས་༤༠༥
[7] སྒོམ་སྡེ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། གླེགས་བམ་དང་པོ། ཐེ་ཤན་པར་མ། ༢༠༡༢ལོ། ཤོག་༦༡༡

གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་དང་། ལྷ་མིའི་དབུས་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་ནི། བཀའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་དང་། གོ་རིམ། གྲངས་ངེས་གསུམ་དང་། ལུང་རིགས་དཔེ་གསུམ། ཚད་མ་གསུམ་དང་། རིགས་པ་བཞིས་གཏན་ལ་ཕབ་ཚུལ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ངེས་ཤེས་འདྲོངས་པར་འགྱུར་ལ། དྲུག་ཅེས་པ་ནི་འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུག་སྟེ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དྲུག་ཡོད་པས་གྲངས་ཀ་དྲུག་མཚོན་པའོ། །

གཞན་ཡང་རྗེ་བཙུན་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ལས[8]། དེ་ལྟར་ན་རྒྱན་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས། ཀླུ་སྒྲུབ། ཐོགས་མེད། ཕྱོགས་གླང་གསུམ་ནི་གཞུང་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་ལྷ། དབྱིག་གཉེན། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་གསུམ་ནི་འགྲེལ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་སོ་སོའི་དུས་སྐབས་ལ་ལྟོས་ཏེ། བསྟན་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མཛད་པ་མཉམ་པས་རྒྱན་དྲུག་ཅེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། བོད་ཡིག་ཚིག་གཏེར་རྒྱ་མཚོ་ལས[9]། འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུག་སྟེ། དབུ་མའི་རྒྱན་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་འཕགས་པ་ལྷ། མངོན་པའི་རྒྱན་ཐོགས་མེད་དང་དབྱིག་གཉེན། ཚད་མའི་རྒྱན་ཕྱོགས་གླང་དང་ཆོས་གྲགས་བཅས་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དྲུག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་དབུ་མའི་རྒྱན་དང་། མངོན་པའི་རྒྱན། ཚད་མའི་རྒྱན་བཅས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དྲུག་ལ་རྒྱན་དྲུག་ཅེས་འདོད་པའི་ལུགས་གཅིག་སྣང་བ་ལྟར་པར་ཕྱིན་གྱི་རྒྱན་དུ་འཕགས་སེང་གཉིས་སྟེ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་དང་། སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོ་རྣམ་གཉིས་བགྲང་དགོས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་བགྲང་པ་མི་སྣང་སོང་། འོན་ཀྱང་"གོང་ས་"སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་པཎ་གྲུབ་བཅུ་བདུན་གྱིས་ཁོངས་སུ་བགྲངས་པར་མཛད་ཡོད།

གཞན་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་སྐྱོབ་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ལས[10]།

ཐོས་པ་མང་ཞིང་ཆོས་འཛིན་དང་། །ཤེས་རབ་ལྡན་ཞིང་མཉམ་གཞག་པ། །

དེ་དག་སུས་ཀྱང་སྨད་འོས་མིན། །འཛམ་བུའི་གླིང་གི་གསེར་རྒྱན་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆས་མཛད་པའི་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ཀྱི་རྣམ་པར་འགྲེལ་པ་ལས་[11]ཀྱང་། གང་ཞིག་གི་མིག་གཉིས་ག་སྐྱོན་མེད་པ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པའི་མིག་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་ཤིན་ཏུ་བསྔགས་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐོས་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ནི་རབ་ཏུ་མཛེས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་ནི་རྟོགས་པར་སླའོ། །དེ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཐོས་པ་མང་བ་ནི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དང་ཚིག་འབྲུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་འཛིན་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དྲན་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །ཤེས་རབ་ལྡན་ཞིང་ཞེས་བྱ་

[8] རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༨༥ལོ། ཤོག༢༢༨

[9] བོད་ཡིག་ཚིག་གཏེར་རྒྱ་མཚོ་ལས། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༡༣ལོ། སྟོད་ཆ། ཤོག༥༠༩

[10] བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། མདོན་པ། (ཏུ) དེབ་ཨང་༢༤ཤོག་གྲངས་༥༩

[11] བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། མདོན་པ། (ཐུ) དེབ་ཨང་༢༤ཤོག་གྲངས་༢༡༨

བ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཉམ་པར་གཞག་པ་ནི་བསླབ་པ་ལ་གུས་པ་སྟེ། མདོ་ལས་དེའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་སུས་ཀྱང་སྨད་འོས་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷ་དང་མི་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ནམ་ཡང་སྨོད་པ་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་ཞེ་ན། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་གསེར་རྒྱན་བཞིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། རྒྱན་ནི་དགེ་བའི་མགར་བས་བྱས་པའི་རྒྱན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

{ག} རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ།

༡༽ ཀླུ་ཐོགས་གཉིས་མཆོག་གཉིས་ལ་བཞེད་ཚུལ།

དེ་ཡང་འདོད་ཚུལ་དང་པོ་ནི། ཀླུ་ཐོགས་རྣམ་གཉིས་མཆོག་གཉིས་དང་། ཡོན་ཤཱཀ་རྣམ་གཉིས་རྒྱན་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་དུ་བཞེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས་(1504-1566)མཛད་པའི་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས[12]། བོད་གཞན་རྣམས་ཡོན་ཤཱཀ་གཉིས་མཆོག་གཉིས་དང་། གཞན་དྲུག་རྒྱན་དྲུག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་ཤེས་བྱེད་མེད་ལ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་གཉིས་མཆོག་དང་། གཞན་དྲུག་རྒྱན་དྲུག་ཏུ་ཇོ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་བཞེད་པ་ཉིད་ལེགས་ལ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་ནི་ལུང་བསྟན་མང་ཞིང་། ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་པས་མཆོག་ཏུ་གྲུབ་ཅིང་། མགོན་པོ་མངོན་བྱུང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་བསྟན། པཎྜི་ཏ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་འདི་དང་སྐྱེས་བུ་དྲུག་བསྟན་པ་ལ་ཕན་པ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་བོ། །ཞེས་པ་འདིས་རྒྱན་དྲུག་ཐོན་ནོ། །དེས་ན་ཤཱནྟི་དེ་ཝ་དང་དབྱིག་གཉེན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་ཡོན་ཤཱཀ་གཉིས་ཏེ་དྲུག །ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་དེ་མཆོག་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུག་ནི། སློབ་དཔོན་ཤཱནྟི་དེ་ཝ་དང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད། སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད་བཅས་དྲུག་དང་། མཆོག་གཉིས་ནི་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་བདུད་འཇོམས་འཇིགས་བྲལ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེས (1904-1987)མཛད་པའི་བདུད་འཇོམས་ཆོས་འབྱུང་ལས་[13]ཀྱང་། ཕལ་ཆེར་དུ་ཀླུ་ཐོགས་གཉིས་ལ་མཆོག་གཉིས་སུ་གྲགས་ཤིང་། ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་དང་། ཤཱཀྱ་འོད་བསྣན་པས་རྒྱན་དྲུག་ཏུའང་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཇོ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ། བདུད་འཇོམས་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཡོན་ཤཱཀ་རྣམ་གཉིས་རྒྱན་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་དང་། ཀླུ་ཐོགས་གཉིས་མཆོག་གཉིས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི་དཔལ་ས་སྐྱ་པ་དང་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་མཁས་པའི་བཞེད་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་བཞེད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །

[12] མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། སྨད་ཆ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༨༦ལོ། ཤོག་༡༢༦༦

[13] བདུད་འཇོམས་ཆོས་འབྱུང་། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༩༦ལོ། ཤོག་༥༠

༣༽ རྒྱན་དྲུག་ལས་མཆོག་གཉིས་བཞེད་ཚུལ།

ཡང་འཇུ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས་(1846-1912) མཛད་པའི་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ལས[14]། ཡང་ཁ་ཅིག་མཆོག་གཉིས་ཤིང་རྟ་གཉིས་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འཕགས་པ་ལྷ་སོགས་རྒྱན་དྲུག་གཞན་བཞེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་འོད་དང་ཤཱཀྱ་འོད་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་འདུལ་འཛིན་མཆོག་གཉིས་ཞེས་འདོད་པ་སོགས་ཡོད། ཅེས་དང་། ཡང་འཇུ་མི་ཕམ་རིན་པོ་(1846-1912) ཆེས་མཛད་པའི་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ལས[15]། ཀླུ་སྒྲུབ། ཨཱརྻ་དེ་བ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་དྲུག་གོ། མཆོག་གཉིས་ནི་དེ་དྲུག་གི་ནང་ནས་ཤིང་རྟ་ཀླུ་ཐོགས་གཉིས་ལ་འདོད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། རྒྱན་དྲུག་གི་འདོད་ཚུལ་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་ནའང་མཆོག་གཉིས་སློབ་དཔོན་ལོགས་སུ་མི་བཞེད་པར་རྒྱན་དྲུག་གི་ནང་ནས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ལ་མཆོག་གཉིས་ལ་ངོས་འཛིན་ཅིང་། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་དང་། སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད་རྣམ་གཉིས་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ལ་མི་བཞེད་པས། དེ་ལྟར་ན་རྒྱན་མཆོག་གཉིས་ལ་སློབ་དཔོན་དྲུག་ལས་མེད་པར་བཞེད་དོ། །

༤༽ ཡོན་ཤཱཀ་གཉིས་མཆོག་གཉིས་ལ་བཞེད་ཚུལ།

དེ་ཡང་མཆོག་གཉིས་ཞེས་པ་ནི། དབྱིག་གཉེན་གྱི་སློབ་མ་འདུལ་བ་རང་ལས་མཁས་པ་ཡོན་ཏན་འོད་དང་། དེའི་སློབ་མ་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད་གཉིས་ཏེ། རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་བསྟོད་པ་མཁའ་མཉམ་མ་ལས།

ཐུབ་པའི་བསྟན་ལ་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་བཏོད་ནས། །
སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ལེགས་པའི་ལམ་སྟོན་པ། །
འཛམ་གླིང་མཛེས་བྱེད་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ལ། །
རྟག་ཏུ་གུས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བས་མཛད་པའི་མཁའ་མཉམ་མ་དང་། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་རྒྱན་དྲུག་གི་མཆོག་གཉིས་ལ་བསྟོད་པ་གཉིས་ཀར།

ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་ན་གནས་བཅས་ཤིང་། །

[14] འཇུ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར། ཤོག་༡༢མཇུག་ཕྲེང་༦པ།
[15] འཇུ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར། ཤོག་༡༢མཇུག་ཕྲེང་༦པ།

འབུམ་ཕྲག་འདུལ་བའི་གཞུང་གི་གདེངས་ཀས་བཟེད། །
ནམ་གྲོལ་ཐར་པའི་ནོར་བུས་གཙུག་ན་མཛེས། །
མཆོག་གཉིས་ཀླུ་ཡི་དབང་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ། །

ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། དོན་ཐོབ་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་དང་། སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད་གཉིས་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལས[16]། མཆོག་གཉིས། ༡) སྔར་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་གྲགས་ཀྱི་མཆོག་གཉིས་ཏེ་ཡོན་ཏན་འོད་དང་ཤཱཀྱ་འོད་གཉིས། ༢) ཟབ་མོ་ལྟ་བའི་སྲོལ་འབྱེད་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་སྲོལ་འབྱེད་ཐོགས་མེད་གཉིས་ནི་འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུག་གི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སློབ་དཔོན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ལ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་(1357-1419)མཛད་པའི་རྟོགས་བརྗོད་མདུན་ལེགས་མ་ལས[17]་ཀྱང་།

དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་མི་ཕམ་ཆོས་རྗེ་དང་། །
འཛམ་གླིང་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པའི། །
གཞུང་ལ་ཕྱོགས་རེ་བ་དང་རགས་པ་རེས། །
ཚིམ་པར་མ་བྱས་ཀུན་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །

༤༽ དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་མཆོག་ལ་བཞེད་ཚུལ།

དེ་ཡང་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་(1235-1280) མཛད་པའི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་བསྟོད་པ་གཞུང་ལུགས་མ་ལས[18]། ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་གཉིས་དང་། ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་གཉིས། ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་གཉིས་བཅས་འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུག་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་ཞིང་། དེ་དག་ལ་བསྟོད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེ་དང་། དེ་རྗེས་མཆོག་གཉིས་ངོས་འཛིན་དང་དེ་དག་གི་བསྟོད་པ་ལ།

རིང་དུ་སྦྱངས་པས་ཤེས་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་ཅིང་། །
བརྩོན་པས་བསྒྲུབས་པས་ཟབ་མོའི་དངོས་གྲུབ་བརྙེས། །

[16] བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༠༨ལོ། སྟོད་ཆ། ཤོག་༥༥༣

[17] བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་ཡིག་ལམ་རིམ་གསུང་ཆོས་གོ་སྒྲིག་ཚོགས་ཆུང་། ༢༠༡༢ལོ། ཤོག་༣༨༨

[18] ས་སྐྱ་པའི་ཞལ་འདོན་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༠༣ལོ། ཤོག་༡༨

མཐུ་དང་ནུས་པས་མུ་སྟེགས་བདུད་ལས་རྒྱལ། །
འཇིགས་མེད་དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་ཞབས་ལ་འདུད། །

འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་ཚོགས་ལ་དབང་འབྱོར་ཞིང་། །
དུལ་བའི་ཡོན་ཏན་དཔལ་གྱི་གཟི་ཆེ་བས། །
འཆལ་ཚུལ་སྨག་རུམ་སེལ་བའི་འོད་མཛད་པ། །
ལྷ་ཡི་ཚོགས་ཀྱིས་བཏུད་པ་དེ་ལ་འདུད། །

ཅེས་དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་དང་། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གཉིས་ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེ་ལྡུགས་རྩོམ་མཛད་ལུགས་ལ་བསམས་ན། དེ་དག་ལ་དམིགས་བསལ་རྒྱན་དྲུག་དང་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མ་མཛད་ཀྱང་གསོལ་འདེབས་མཛད་པ་ལྟར་ན་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བགྲངས་འདུག་ལ། བསྟོད་པའི་མཚན་ལའང་། རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་བསྟོད་པ་གཞུང་ལུགས་མ། ཞེས་དང་། གསུང་འབུམ་དངོས་ནང་མཆོག་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟོད་པ[19]། ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲལ་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་བགྲངས་པ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་འདུགགཞན་ཡང་ཡོངས་གྲགས་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བས་ཐོག་མར་སྤྱོལ་གཏོད་པ་ལྟ་བུར་བཞེད་ནའང་། དེའི་སྔོན་དུ་བྱོན་པའི་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་བསྟོད་པ་གཞུང་ལུགས་མ་མཛད་པ་ལྟར་ན་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་བསྟོད་པ་མཛད་པ་པོ་མང་དུ་བྱོན་པའི་ཁྲོད་ནས་ཁོ་བོས་མཇལ་བའི་ཆེས་སྔ་ཤོས་ནི་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལགས་སོ། །

{ང} ཡོངས་གྲགས་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ།

དེ་ཡང་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་(1357-1419) མཛད་པའི་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་མཆོད་བརྗོད་ལས[20]།

བདེར་གཤེགས་གསུང་རབ་ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟའི་སྲོལ། །
ལེགས་པར་ཕྱེ་བས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མཆོག།
ས་གསུམ་འགྲོ་ན་ཉི་ལྟར་གསལ་མཛད་པ། །

[19] ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། ཆོས་འཕགས་དང་པོ། ༼པ༽ དཔེ་རིང་། ཤོག་གྲངས་ ༢༧བ༥

[20] དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་། ༡༩༩༡ལོ། ཤོག་གྲངས་༡

གླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ལ་སྤྱི་བོས་འདུད། །

ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་སྲོལ་གཉིས་ལེགས་བཟུང་ནས། །
འཛམ་གླིང་བློ་གསལ་བྱེ་བའི་མིག་འབྱེད་པ། །
འཕགས་པ་ལྷ་དང་དཔའ་བོ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། །
ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ཞབས། །

དབྱིག་གཉེན་ཞབས་དང་བློ་བརྟན་ཕྱོགས་གླང་སོགས། །
ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཞབས་སོགས་འཛམ་གླིང་རྒྱན། །
ཐུབ་བསྟན་མི་ནུབ་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པའི་མཆོག།
མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ལ་གུས་པས་འདུད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་པ་སློབ་དཔོན་གང་དག་ལ་བཞེད་དམ་སྙམ་ན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ལ་བསྟོད་པ་ལས[21]།

མཐའ་བྲལ་ལྟ་བས་ཆོས་ཀུན་སྟོང་པར་གཟིགས། །
ཡང་དག་རིགས་པས་རྒོལ་ངན་དྲེགས་པ་འཛོམས། །
དམིགས་མེད་ཐུགས་རྗེས་འགྲོ་ལ་བུ་ལྟར་བརྩེ། །
འཕགས་མཆོག་གླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ལ་ཕྱག་འཚལ། །

རྣམ་བཀྲའི་གཟུགས་ལ་མིག་གིས་ལྟ་བ་བཞིན། །
རྣམ་མང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཇི་སྙེད་ལ། །
རྣམ་དག་མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་མེད་འཇུག་པ། །
ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

[21] རྗེའི་གསུང་པོད་གསུམ་པ། གསུང་ཐོར་བུ། བཀྲས་ལྷུན་པར་མ། ཤོག༥བ༣

གནས་གསུམ་གཞལ་བྱའི་དེ་ཉིད་མ་លུས་པ། །
ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན། །
སྒྲུབ་དང་སུན་འབྱིན་ངག་གིས་འདོམས་མཛད་པ། །
རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གཉིས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །
ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་ན་གནས་བཅས་ཤིང་། །
འབུམ་ཕྲག་འདུལ་བའི་གཞུང་གི་གདེངས་ཀས་བཟེད། །
རྣམ་གྲོལ་ཐར་པའི་ནོར་བུས་གཙུག་ན་མཛེས། །
མཆོག་གཉིས་ཀླུ་ཡི་དབང་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ། །

ཞེས་པ་[22]ལྟར་སློམ་སྟེ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལས[23]། འདིར་ཚིག་ཟིན་ལ་རྒྱན་ལྔ་དང་མཆོག་གཉིས་མ་གཏོགས་མི་གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ཚོགས་བཅད་དང་པོའི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཅེས་པས་ཡབ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། སྲས་སློབ་དཔོན་ཨཱ་རྱ་དེ་བ་གཉིས་ཏེ་དེ་གཉིས་ក្ល་སློབ་ཡིན་པས་ཡབ་སྲས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཚིགས་བཅད་གཉིས་པའི་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཅེས་པས་གཅེན་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་དང་། གཅུང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གཉིས་ཏེ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་གཉིས་བསྟན། ཚིགས་བཅད་གསུམ་པའི་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གཉིས་ཞེས་པས་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་དང་། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་གཉིས་བསྟན། ཚིགས་བཅད་བཞི་པའི་མཆོག་གཉིས་ཞེས་པས། བསྟན་པའི་རྩ་བ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་སློབ་དཔོན་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་དང་། ཤཱཀྱ་འོད་བཅས་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཆ་ཚང་གསལ་བར་བསྟན་འདུག་སྙམ་ལ། གཞན་ཡང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བསམ་ཆེ། དེ་ལྟར་རྒྱན་དྲུག་གསལ་བར་གསུངས་ཀྱང་། མཆོག་གཉིས་གྲངས་འདྲེན་ཙམ་ལས་མཆོག་གཉིས་སློབ་དཔོན་གང་དག་ཡིན་མིན་ཚིག་ཟིན་ལ་མི་གསལ་ལོ། །

དེ་དང་འདོད་ཚུལ་ཕྱོགས་མཚུངས་པ་གཅིག་ནི། ཀརྨ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་དང་གངས་ཅན་བསྟན་པའི་རྒྱན་བཞི་ལ་བསྟོད་པ་ལས[24]། རྒྱན་དྲུག་ཡོངས་གྲགས་དང་། མཆོག་གཉིས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་འོད་དང་། ཤཱཀྱ་འོད་གཉིས་ལ་ངོས་འཛིན་གྱིས་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པ་དང་། མཇུག་མཐར། འཛམ་གླིང་གསལ་བྱེད་རྒྱན་དྲུག་ཡོངས་གྲགས་དྲུག། ཁྱད་པར་རྒྱལ་བས་ཡང་ཡང་ལུང་བསྟན་པའི། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་ནས། །བརྒྱུད་པའི་

[22] འདི་ནི་རིགས་�weaving

[23] སློམ་སྟེ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། ཀླིགས་བམ་དང་པོ། ཐེ་ཕན་པར་མ། ༢༠༡༣ལོ། ཤོག་༦༡༨

[24] ཀཾ་ཚང་ཆོས་སྤྱོད་རབ་གསལ། དཔེ་གཟུགས། ཤོག་གྲངས་༡༢༩ན༡

གསུང་རབ་ཆུ་བོ་ཀུན་འདུས་ཏེ། །གཅིག་ཏུ་བབས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་གྲགས་པ། །སྐྱེ་དགུའི་མགོན་དུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལ། །ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རྟག་ཏུ་གུས་ཕྱག་འཚལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་བཞེད་སྲོལ་ལྟར་བླ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས། ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད། ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས། ཡོན་ཤཱཀ་རྣམ་བཅས་ལ་འདོད་ལ། དེ་བཞིན་སྦྱིལ་སྐུ་གསུང་རབ་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་(1903-1957)མཛད་པའི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་བསྟོད་པ་ལས[25]། བསྟན་རྩ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསིལ་ཁང་དམ་པའི་གཞིར། །འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་ལེགས་བཤད་ཟླ་བའི་ཟེར། །ཐུབ་བསྟན་ཀུན་ནས་མཛེས་པའི་རྒྱན་གཅིག་པུ། །ཁྱེད་པོ་རྣམ་སད་སྲས་པོ་མཆོག་གཉིས་ཞབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་ལུགས་དང་མཚུངས་པར་གསུངས་སོ། །

{ཅ} རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གསུམ་དུ་བཞེད་ཚུལ།

གཞན་ཡང་རོང་སྟོན་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་(1367-1449) གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་བསྟོད་པ་རིན་ཆེན་སྤུངས་པ་ལས[26]།

འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དོན་ལ་དབང་འབྱོར་ཞིང་། །
ཉེས་ལྟུང་དྲི་མ་མེད་པའི་ཐུགས་མངའ་བས། །
འདུལ་བའི་གཞུང་ལུགས་མཆོག་ཏུ་རྒྱས་མཛད་པ། །
ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་ན་ཆེར་གནས་ཤིང་། །
བསླབ་གསུམ་ཡོན་ཏན་བང་རིམ་གྱིས་མཛེས་པ། །
ཤཱཀྱ་འོད་དང་འཕགས་པ་ས་གའི་ལྷར། །
རབ་ཏུ་དང་བའི་བློ་ཡིས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

[25] སྐན་དགོན་སྦྱིལ་སྐུའི་གསུང་འབུམ། པོད་གསུམ་པ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༠༨ལོ། ཤོག་༡༡
[26] མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། སྨད་ཆ། ༡༩༨༨ལོ། ཤོག༡༥༨༨

རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གསུམ་བསྔོད་པའི་དགེ་ཚོགས་ཀྱིས། །

མི་ཤེས་དྲི་མ་རིང་དུ་རབ་སྤངས་ཏེ། །

མཁྱེན་རབ་དྲི་མ་མེད་པའི་བློ་ཐོབ་ནས། །

ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་བློ་གྲོས་རྒྱས་གྱུར་ཅིག།

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོང་སྟོན་ཆེན་པོས་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གསུམ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་དང་། སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད་བཅས་ཡོངས་གྲགས་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་འཕགས་པ་ས་གའི་ལྷ་བསྣན་ནས་མཆོག་གསུམ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

{ཆ} རྒྱན་དྲུག་མཆོག་བརྒྱད་དུ་བཞེད་ཚུལ།

སྔ་འགྱུར་རྙིང་མའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་ལ་མཚོན་ན། ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པའི་(1308-1363)གྲུབ་མཐའ་མཛོད་ལས[27]། མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྙེས་པ་ཚད་མེད་ཀྱང་། ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དྲུག་དང་། མཆོག་བརྒྱད་ནི་ཉི་ཟླ་དང་ནོར་བུ་ལྟ་བུའོ། ། རྒྱན་དྲུག་ནི། ཀླུ་སྒྲུབ་སྙིང་པོ་དང་། ཐོགས་མེད། དབྱིག་གཉེན། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཡོན་ཏན་འོད་དོ། ། མཆོག་བརྒྱད་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ། འཕགས་པ་ལྷ། ཙནྡྲ་གོ་མི། དཔའ་བོ་གསུམ་བསྣན་ནས། ཕྱོགས་གླང་ཕྱི་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པས་སློབ་དཔོན་ཨཱརྱ་དེ་བ་རྒྱན་དྲུག་ཏུ་མི་འདོད་ལ། དེའི་ཚབ་ཏུ་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་རྒྱན་དྲུག་ཏུ་བཞེད་པ་དང་། རྒྱན་དྲུག་མཆོག་བརྒྱད་ཅེས་དམིགས་བསལ་གྱི་འདོད་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་བཞེད་ཅིང་། རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ལས་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མ་གྲགས་སོ། །

དེ་ལྟར་དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་(1927-1997)ཀྱིས་མཛད་པའི་དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ལས[28]་ཀྱང་། རྒྱན་དྲུག་མཆོག་བརྒྱད་ལས། མཆོག་བརྒྱད་ནི། ཟབ་མོ་ལྟ་བའི་རྒྱན་ཕྱུར། ༡ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། ༢ཨཱརྱ་དེ་བ་ཡབ་སྲས་གཉིས། རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་རྒྱན་ཕྱུར། ༣ཐོགས་མེད། ༤དབྱིག་གཉེན་སྐུ་མཆེད། རྣམ་དག་རིག་པའི་རྒྱན་ཕྱུར། ༥ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་དང་། ༦ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། འདུལ་བ་བདུད་རྩིའི་རྒྱན་ཕྱུར། ༧ཡོན་ཏན་འོད་དང་། ༨ཤཱཀྱ་འོད་དོ། ། རྒྱན་དྲུག་ནི། ༡ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། ༢ཐོགས་མེད། ༣དབྱིག་གཉེན། ༤(ཁ་ཆེའི་)(ཨུ་རྒྱན་མཁན་པོ་)ཕྱོགས་གླང་། ༥ཆོས་གྲགས། ༦ཡོན་ཏན་འོད་ཅེས་ལུགས་གཅིག་ལ་སྣང་ངོ་། ། ཞེས་དང་། ཡང་དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་(1927-1997)ཀྱིས་མཛད་པའི་དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ལས་[29]ཀྱང་། ཡང་ན་ཨཱརྱ་དེ་བ་

[27] ཀུན་མཁྱེན་གསུང་འབུམ་པོད། ༼ཅ༽ བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༠༨ལོ། ཤོག་༣༢

[28] དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༠༢ལོ། ཤོག་༡༧༤༣

[29] དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༠༢ལོ། ཤོག་༡༧༤༣

དང་། དབྱིག་གཉེན། ཕྱོགས་གླང་། ཆོས་གྲགས། ཡོན་ཏན་འོད། ཤཱཀྱ་འོད་དེ་རྒྱན་དྲུག་གོ། ཀླུ་སྒྲུབ་(ཀླུ་སྒྲུབ་ནས་འབུམ་གདན་དྲངས་)པ་དང་། ཐོགས་མེད་རྣམ་གཉིས་མཆོག་གཉིས་སོ། ། དེ་ལ་མཆོག་བརྒྱད་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཕགས་པ་ལྷ་དང་། བཙུན་པ་ཟླ་བ། དཔའ་བོ་གསུམ་བསྣན་ནས་ཕྱོགས་གླང་འཕྲི་བའོ། ། ཞེས་གསལ་ལོ། །

{ཛ} ཟླ་གྲགས་མཆོག་བརྒྱད་དུ་བཞེད་ཚུལ།

དེ་བཞིན་ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེས་ (1309-1364) མཛད་པའི་ཚལ་པའི་དེབ་དམར་ལས[30]། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལུང་རིམ་པར་བསྟན་ཏེ། འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་ལ་བསྟན་པ་གཏད། དེས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ། དེས་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་ལ། དེས་ཉེར་སྦས་ལ། དེས་ཧྲི་ར་ཧྲི་ཀ་ལ། དེས་ཧྲི་ཧྲི་ཀ་ལ། དེས་སུ་ན་ཤ་ཏ་ལ། དེས་ཧ་སྐད་ལ། དེས་ཤི་པ་ལ། དེས་ཀླུ་སྒྲུབ་ལ། དེས་ཨཱརྻ་དེ་བ་ལ། དེས་ར་ཧུ་ན་ལ། དེས་སང་ཀྲ་ནན་ཏི་ལ། དེས་དགེ་སློང་དགྲ་བཅོམ་ལ། དེས་སྒྱུ་ཡ་ཤ་ལ། དེས་ཀུ་མ་ར་ཏ་ལ། དེས་ཤ་ཡ་ཏ་ལ། དེས་བ་སུ་བནྡྷུ་ལ། དེས་མ་ནེ་ཏ་ལ། དེས་ཧ་ཀ་ལི་ཀ་ན་ཡ་ཤ་ལ། དེས་དགེ་སློང་སེངྒེ་ལ་བསྟན་པ་གཏད་པར་བཤད་དོ། །

དེ་ནས་རིམས་ཀྱིས་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། ཟླ་བ་གྲགས་པ། ཡོན་ཏན་འོད་དང་། ཤཱཀྱ་འོད་བསྣན་པས་མཆོག་བརྒྱད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་འཛམ་གླིང་མཛེས་པའི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་བརྒྱད་ཀྱི་གྲས་སུ་བགྲང་འདུག་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོངས་གྲགས་སུ་སློབ་དཔོན་ཨཱརྻ་དེ་བ་བགྲངས་པ་ལས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་བགྲངས་སྲོལ་མེད་དོ། །

{ཉ} རྒྱན་དྲུག་ལས་མཆོག་གཉིས་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ།

ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི[31]་(1813-1894) ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་ལས[32]།

མདོར་ན་འཛམ་གླིང་རྒྱན་དྲུག་ཆེན་པོ་བཞི། །
རྨད་བྱུང་གཉིས་སོགས་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་བཞིན། །
བསྟན་པ་བསྐྲུངས་པའི་རྣམ་ཐར་དཔག་པར་དཀའ། །

མདོར་ན་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་ནས་བཟུང་། ཕྱིས་བི་ཀྲ་མ་ཤཱི་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་

[30] དེབ་ཐེར་དམར་པོ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༨༧ལོ། ཤོག༨

[31] དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༠༢ལོ། ཤོག༡༠༠

[32] ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༠༥ ལོ། ཤོག ༢༠༩

ཀླུ་ཀློས་བཅོམ་གྱི་བར་དུ་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བོ་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་བར་མ་ཆད་དུ་བྱོན་པ་ལས་ཉི་ཟླ་ལྟར་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ། ཐོགས་མེད། ཕྱོགས་གླང་གསུམ་ནི་གཞུང་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཨཱརྻ་དེ་བ། དབྱིག་གཉེན། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་གསུམ་ནི་འགྲེལ་པ་བྱེད་པ་པོ་སྟེ། འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུག་ཏུ་གྲགས་པ་དང་། དཔའ་བོ། སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ། ཡོན་ཏན་འོད། ཆོས་སྐྱོང་སྟེ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བཞི། ཞི་བ་ལྷ་དང་། ཙནྡྲ་གོ་མི་སྟེ་ རྨད་བྱུང་བའི་སློབ་དཔོན་གཉིས། གཞན་ཡང་ཤཱཀྱ་འོད་དང་། སེངྒེ་བཟང་པོ་སོགས་དུ་མ་བྱོན་པ་དེ་དག་ཕལ་ཆེར་རྒྱལ་བས་མདོ་རྒྱུད་རྣམས་སུ་བསྟན་པ་སྤྱིལ་ཞིང་མཐར་བྱུང་ཚུལ་བཀྲེས་པར་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་དུ། ངོ་མཚར་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བསྟན་པ་བསྐྱངས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རེ་རེའི་ཚུལ་ཡང་དཔག་པར་དཀའ་ཞིང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་རྒྱན་དྲུག་ཡོངས་གྲགས་དང་བཞེད་ལུགས་མཐུན་པ་བྱུང་ཡང་། མཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་བཞེད་ལུགས་སྐོར་མ་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་བདུད་འཇོམས་(1904-1987) ཆོས་འབྱུང་ལས[33]། སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་ས་ར་ཧའི་སློབ་མ་ཟབ་མོ་ལྟ་བའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་པ་པོ་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་སློབ་མ་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་རིང་ལུགས་ཀྱིས་འཛམ་བུ་གླིང་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པར་མཛད་པ་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དངོས་གྲུབ་བརྙེས་པས་དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་སྲོལ་འབྱེད་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་སྟེ། གཞུང་བྱེད་པ་པོ་གསུམ་དང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་པདྨའི་སྙིང་པོ་ལས་བརྫུས་ཏེ་འཁྲུངས་པ་སློབ་དཔོན་ཨཱརྻ་དེ་ཝ། ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཅུང་གཞུང་འབུམ་སྡེ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་ཐུགས་ལ་མངའ་ཞིང་། མང་དུ་ཐོས་པ་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་སོན་པ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའི་སློབ་མ་རྩོལ་བ་དབང་ཕྱུག་སྡེའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྟན་པ་གཅིག་ཅར་དུ་འཕྲོག་པའི་བྱེད་པོ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་སྟེ། འགྲེལ་པ་བྱེད་པ་པོ་གསུམ་ཞེས་འཛམ་བུ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུགཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གསུམ་ནི་གཞུང་བྱེད་སློབ་དཔོན་གསུམ་དང་། སློབ་དཔོན་ཨཱརྻ་དེ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་བཅས་ནི་འགྲེལ་བྱེད་གསུམ་སྟེ་རྒྱན་དྲུག་དང་། ཡང་ན་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་བཞི་ནི་རྩ་བའི་མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་ཨཱརྻ་དེ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། ཤཱཀྱ་འོད་བཞི་ནི་འགྲེལ་པ་མཛད་མཁན་གྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བཞག་ཏུ་རུང་ངོ་། །

མདོར་ན་དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ལས[34]། འཛམ་གླིང་རྒྱན་དྲུག་ཆེན་པོ་བཞི་རྨད་བྱུང་གཉིས་ཏེ་བཅུ་གཉིས་ནི། སློབ་

[33] བདུད་འཇོམས་ཆོས་འབྱུང་། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༩༦ལོ། ཤོག༥༠

[34] དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༠༢ལོ། ཤོག༡༧༨༣

དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ། ཐོགས་མེད། ཕྱོགས་གླང་གསུམ་ནི་གཞུང་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཨཱརྱ་དེ་བ། དབྱིག་གཉེན། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་གསུམ་ནི་འགྲེལ་པ་བྱེད་པ་པོ། དཔའ་བོ། སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ། ཡོན་ཏན་འོད། ཆོས་སྐྱོང་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བཞི། ཞི་བ་ལྷ། ཙནྡྲ་གོ་མི་སྟེ་ཞར་དུ་བྱུང་བའི་སློབ་དཔོན་གཉིས་བཅས་སོ། །ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལྟར་རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་དུ་རྒྱན་དྲུག་བཞུགས་པའི་དུས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཆེས་མཁས་ཤིང་། དགེ་འདུན་ཡང་བཟང་པོར་ཡོད་ཚུལ་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་བ་ལྟར། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་དབང་འབྱོར་པའི་སློབ་དཔོན་མཐའ་ཡས་པ་བྱོན་ཏེ་གཙོ་བོར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བསྟན་པ་གསལ་བར་མཛད་པ་ལགས་སོ། །

རྣམ་གྲྭ་ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ་པས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༨ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༩ དགེ་བར། །

༄༅། །བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་སྦྱོར་བྲལ་གྱི་ལྟ་བའི་དོན་ལ་དཔྱད་པ།

▣ གོང་དཀར་ངག་རྣམ། {ས་རྒྱ་མཐོ་སློབ།}

བཇོད་བྲལ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཐོང་བའི་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འོད་དུ་འཚེར།།
མཁའ་ཁྱབ་འགྲོ་ལ་གཅིག་ཏུ་བརྩེ་བའི་སྙིང་རྗེའི་ཡེ་ཤེས་ཀུན་གྱིས་སྐྱོང་།།
འཁོར་བའི་གཡང་ལས་གདུལ་བྱ་འདྲེན་མཛད་ནུས་པའི་ཕ་མཐར་ལེགས་སོན་པའི།།
རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྗེ་འབྲེལ་གསུང་མཛད་མཉམ་མེད་མི་ཡི་སེང་གེར་འདུད།།

སློབ་པས།

མི་འོང་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་དག་ལ། །ཇི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡི།།
གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །ཡོན་པ་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་གྱིས།།

སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས།

སྐྱེས་བུ་ས་མིན་ཆུ་མ་ཡིན། །མེ་མིན་རླུང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན།།
རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀུན་མིན་ན། །དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེས་བུ་གང་།།

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས།

གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་དཔྱད་ན། །དེ་ཉིད་བདག་ཅན་དངོས་ལས་ཚུར་རོལ་དུ།།
གནས་རྙེད་མ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི། །ཐ་སྙད་བདེན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་མི་བྱ།།

ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས།

ཆུ་ཟླ་བརྟགས་ནས་ཆུ་ཟླ་ཉིད། །ཅུང་ཟད་མེད་རྙེད་མེད་བཞིན་དུ།།
ཆུ་ཟླ་སྣང་བར་མངོན་སུམ་ཚེ། །མེད་དགག་ཡིན་ཀྱང་སྣང་རུང་བ།།

རྗེ་མི་ལ་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས།

གཞི་མེད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མེད། །ལས་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་མེད། །

དེ་ཕྱིར་འཁོར་བའི་མིང་ཡང་མེད། །མཐར་ཐུག་དོན་ལ་དེ་ལྟར་གདའ། །

ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས།

རིགས་པས་བརྟགས་ན་མེད་བཞིན་དུ། །ད་དུང་ཕལ་ཆེར་ཡུལ་དུ་ཞེན། །

སོར་མོའི་རྩེ་མོས་བསྟན་པ་ན། །ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་བླུན་པོ་འཁྲུལ། །

རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས།

དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གང་། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་གདོད་མ་ནས། །

རྣམ་པར་དབེན་ཡང་དེར་སྣང་བས། །འདི་ཀུན་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་གསུངས། །

འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱིས།

འཁོར་འདས་ཆོས་ཀུན་རྟེན་འབྲེལ་རོལ་པར་ཤར། །ཤར་ཡང་གདོད་ནས་སྐྱེ་མེད་རབ་ཞི་བ། །

སྤྲོས་པ་ཀུན་བྲལ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལམ། །སྟོན་མཁས་ཀླུ་ཡི་དབང་པོར་ཞབས་བརྟན་གསོལ། །

༸གོང་ས་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོས།

རྒྱལ་ཡུམ་དགོངས་དོན་མཐའ་བྲལ་དེ་ཉིད་དོན། །རྟེན་འབྱུང་རིགས་ཚུལ་ཟབ་མོས་གསལ་མཁས་པ། །

རྒྱལ་བའི་ལུང་བཞིན་ཐེག་མཆོག་དབུ་མའི་སྲོལ། །འབྱེད་མཛད་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

སྙིང་སྨྲོང་བ།

སྤྱིར་འདིར་དཔྱད་བྱའི་དོན་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ལོ་པཎ་དག་གི་གསུང་གི་མཛད་པའི་སྙིང་པོ་ལས་བྱུང་བའི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་དམ་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་པའི་བརྗོད་བྱར་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། སྦས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་སྔ་མ་ཉིད་སྐབས་སུ་བབ་བོ། །ཡང་ན།[1] ༸གོང་ས་མཆོག་གིས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་གཞུང་གི་བརྗོད་བྱའི་

[1] ༸གོང་ས་མཆོག་གིས་(ནང་པའི་ཚན་རིག་གི་སྐོར།) ཞེས་པའི་དེབ་ཀྱི་སྔོན་གླེང་དུ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ངོས་ནས་ཆོས་དད་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་ཕན་ཐོགས་སྒྲུབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་ནི་ནང་པའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་ཚན་རིག་གམ་གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་དང་། ནང་གི་གདུང་བ་སེལ་བ་དང་ཞི་བདེ་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་བློ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་ལམ་དེ་དག་ཡིན་སྟབས། སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་དུ་ཚན་རིག་དང་། ལྟ་གྲུབ། ཆོས་ཉམས་ལེན་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་དག་སྡེ་ཚན་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས། ཞེས་གསུངས།

ནང་ནང་པའི་ཚན་རིག་དང་། ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ། ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཞེས་སྡེ་ཚན་མི་འདྲ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་འབྱེད་པར་མཛད་པ་བཞིན་འདིར་དང་པོ་ཉིད་དུ་འདོད། ཐོག་མར་སྤྱི་བཤད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ནང་བསྟན་འདི་ཐོག་མར་བོད་རྒྱལ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་སྐབས་སུ་དབུ་བཙུགས་པ་དང་། བར་དུ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་སྲོལ་གཏོད་མཛད་པ། ཐ་མ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ། ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་དུས་སུ་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་བཅས་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་སྐོར་དང་། དེ་ནས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ནི་ཁུངས་ཐུབ་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་བལྟ་རྒྱུ་ལས་འདིར་མི་སྤྲོའོ། །

ཐོག་མར་ང་ཚོས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་བསམ་བློའི་ཁོར་ཡུག་གམ་བག་ཆགས་ནང་དུས་རབས་མང་པོའི་རིང་གནས་པའི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་པར་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མིང་སྐམ་པོའི་འོག་ནས་ས་སྟེང་འདིའི་ཐོག་སེམས་ཅན་ཁྲི་ཚོ་མང་པོ་དོན་མེད་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་རྙོ་དར་ཆེ་བ་དེ་འདྲའི་ནང་ཚུད་ནས་དཀའ་སྡུག་འཕར་མ་ཞིག་མྱོང་བཞིན་པའི་སྣང་ཚུལ་ཇེན་པ་འདིར་བསམ་གཞིག་ནན་པོ་བྱས་ཏེ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་རྩོད་རྙོག་དོན་མེད་པ་རྣམས་རྒྱང་བསྐྱུར་ཐོག་ཆོས་ལུགས་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་དག་གི་དོན་སྙིང་ནི་མིའི་སེམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ཉིད་དུ་སྤྱོད་དགོས་པའི་དོན་དངོས་ལ་ངོས་འཛིན་གསལ་པོ་རྙེད་དགོས་སྙམ།

མིའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཉིན་རེའི་མི་ཚེའི་ནང་ང་ཚོས་ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་རྗེས་ལུས་ཀྱི་གནས་བབ་གཉིས་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ནི། མི་ཚོས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསླབ་བྱའི་དོན་སྙིང་ངོ་མར་རྟོག་དཔྱོད་ལྟ་ཅི་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་ཡང་མི་ཟ་བར་ཆོས་ལུགས་ནི་གོམས་སྲོལ་ཞིག་ཏུ་བརྩི་རྒྱུང་ལས། འགྲོ་འདུག་གི་བྱ་སྤྱོད་ངོ་མའི་ནང་དེ་དག་གི་རིན་ཐང་གང་ཡང་མངོན་ཐབས་མི་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ལ་ལར་བླུན་རྨོངས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་དེ་ལས་ལོག་སྟེ་ཆོས་ལུགས་བསླབ་བྱའི་དོན་སྙིང་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་གོ་རྟོགས་གང་འཚམ་ཡོད་ཀྱང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་བམ་གྲུབ་མཐའི་མཆོག་དམན་གྱི་རྫོངས་གཉིད་འོག་ནས་ནམ་ཡང་མ་ཐར་བར་འཛིག་རྟེན་ཐོག་དཀའ་སྡུག་གི་ལམ་སྣེ་གསར་པ་ཞིག་འདྲེན་པའི་བྱེད་གཏེར་འགྱུར་བཞིན་ཡོད།

དེ་བས་ན་ཁོ་བོས་རྩོམ་ཡིག་འདིའི་མགོ་མཇུག་ཧྲིལ་པོའི་ནང་ཕྱོགས་གཉིས་པ་དེའི་རྗེས་ཤུལ་མ་སོང་བར་དྲང་ཐིག་གི་ལམ་ནས་གནད་དོན་རེ་གཉིས་གླེང་རྒྱུའི་ངལ་བ་བླངས་ཁུལ་དང་། དེ་ཡང་ད་བར་ཁྱོན་ལོ་རབས་གཉིས་མ་ཟིན་ཙམ་གྱི་རིང་འདི་ག་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་རིས་མེད་ཆོས་ཀྱི་སྡེར་འཐོད་པ་འདིའི་ནང་བཀའ་པོད་ལྔ་མདོ་སྔགས་དང་བཅས་པར་ཚད་མ་རིག་པའི་ཐོག་ནས་སྦྱངས་བརྩོན་དང་། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ལྟ་བའི་ལེགས་བཤད་ཆེན་པོ་ལྔ་སྡེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། ཛ་ཤེ་ཊཱིཀ་ཆེན། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ལྷག་མཐོང་ཆུང་ངུ་སོགས་སྦྱངས་པ་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་པ། ལྷག་པར་ ཀོང་ས་མཆོག་གི་བླ་ན་མེད་པའི་དགོངས་པའི་འོག་འདི་ག་རིགས་སློབ་སྤྱི་ཁྲབ་ཡིག་ཚང་གི་ངོས་ནས་ཐེག་མཆོག་རྣམ་གྲོལ་གླིང་གྲྭ་ཚང་ནས་མཁན་པོ་ཆེད་དུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་སྟ་འགྱུར་གྱི་རང་གཞུང་དང་། དེ་

ནས་དཔལ་སྤུངས་ཤེས་རབ་གླིང་གི་གདན་ས་དང་། ཇོང་གསར་བཤད་གྲྭར་ཆེད་བསྐྱོད་ཀྱིས་ས་བཀའི་རང་གཞུང་ལ་དངོས་སུ་ཐོས་བསམ་བྱ་རྒྱུའི་བསྐལ་པ་བྱུང་བའི་ཉེར་ལེན། དེ་བཞིན་སློབ་ཞོར་དུ་གོང་ས་མཆོག་ལྷ་བུ་རིས་མེད་ཀྱི་བསྟན་པ་མཐའ་དག་ལ་དག་སྣང་ནོར་བུའི་འོད་ཟེར་སྤྲོ་བར་མཁྱེན་རབ་དང་སྤོབས་པའི་གདེང་མངོན་པར་མཐོ་བ་དག་གི་གམ་ནས་ཉེད་པར་དཀའ་བའི་མན་ངག་ཏུ་མ་ཞིག་དུས་ནས་དུས་སུ་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་བ། རང་ངོས་ནས་ཀྱང་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་གསུང་རབ་ཀྱི་དཀའ་གནད་རེ་གཉིས་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་ངལ་བ་ཙུང་ཟད་བསྟེན་རྒྱུ་བྱུང་བ་བཅས་ཀྱི་ནུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་དག་གི་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བབ་འདུག་སྙམ་པའི་ངེས་པ་ཐབ་ཐུབ་རེ་སྐྱེ་ཆོ། གྲུབ་མཐའི་གནད་ལ་ཅི་ཡང་མ་སྦྱངས་ཤིང་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བ་རྣམས་ལས་ཆེས་རྨུག་པར་དོན་མེད་ཆོས་སྤྱོང་གི་ལས་ངན་གསོག་བཞིན་པ་དག་གི་སྣང་ཚུལ་ལ་ཡ་རེ་ང་།

ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་དུས་ཡུན་ཐུང་ཐུང་ཞིག་གི་ནང་གོང་སློས་ཀྱི་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་གྲུབ་མཐར་ཐོས་བསམ་རྣལ་མ་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་དཀའ་ཞིང་། དེ་ལྟར་སྨྲས་ན་ཁ་ཧམ་པོ་ཆེར་མི་འགྲོ་བའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་། མ་མཐར་ཡང་མཁས་པའི་དབང་པོ་དེ་དག་གིས་ངལ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པའི་གཞུང་ལུགས་དག་ལ་རྒྱུས་ཡོད་དང་། བག་ཆགས་ཕྲན་ཙམ་འཇོག་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་འདིའང་དོན་ཆེན་པོར་སྙོམ་བཞིན་པ་ནི་དཔྱད་རྩོམ་འདིའི་དུས་གསུམ་ཀར་ལྷན་པའི་སྤྲོ་བཏུས་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་སུ་འདོད་བཞིན་ཡོད།

འདིར་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་མཇུག་ཙམ་དུ་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་ཚུལ་ཕྱོགས་ཙམ་གླེང་ན། སྔར་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐུ་དུས་ན་བོད་འདིར[2]་དཀར་པོ་ཆིག་ཐུབ་ཅེས་སོགས་བྱ་བྱེད་གང་ཡང་མི་དགོས་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་འཚང་རྒྱ་ནུས་པར་སྨྲ་བའི་རྒྱ་ནག་ཧྭ་ཤང་གིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་འདྲ་དར་འཕེལ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། དེ་དང་རྒྱ་གར་ནས་དར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་གཉིས་གང་བདེན་རྩད་ཞིབ་ཀྱི་ཆེད་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དྲུང་དུ་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་རྒྱའི་དགེ་སློང་ལ་བསྟན་བཅོས་དེའི་དོན་གང་ཡིན་དྲིས་ཏེ་ལུང་གི་ཁུངས་དང་རིགས་པའི་རྒྱབ་རྟེན་མི་བཙན་པའི་ལོག་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ལ་ཆོས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་འདུའི་ཕུང་པོ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དགག་པ་མཐིལ་ཕྱིན་པར་མཛད་དེ། མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བོད་དུ་དར་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར།

[2] དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད། ཤོག་གྲངས། ༡༣༩ དཀར་པོ་ཆིག་ཐུབ་ནི་སྔོན་དུས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་རྒྱ་ནག་གི་ཧྭ་ཤང་མ་ཧཱ་ཡ་ནས་བོད་དུ་དར་སྤེལ་བཏང་བའི་ཅིག་ཅར་བའི་ཆོས་ལུགས་དེ་ཡིན་པ་དང་། དེང་སང་གི་བོད་ཕལ་ཆེ་བས་བསྒོམ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་དེ་ནི་ཧྭ་ཤང་གིས་བོད་དུ་སྤེལ་བའི་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ལྟ་བ་དེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་མིང་བསྒྱུར་བ་མ་གཏོགས་དོན་ལ་ཧྭ་ཤང་གི་སྒོམ་སྲོལ་དེ་རང་ཡིན་ཞེས་དགག་པ་མཛད་འདུག་པས།

རྒྱལ་པོ་འདིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཀྱང་མཛད་ཡོད་པའི་སྐོར་"གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཞལ་དྲོན་མོ་ནས་གོ་སྒྲོང་། བོད་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་དེ་ལས་ལྷག་སྐྱེ་ལུང་རིགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་གཟིགས་ཏེ་དེ་ནས་བཟུང་དཀར་པོ་ཆིག་ཐུབ་ཀྱི་ཆོས་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་ཁྲིམས་བཅས་ཤིང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་སྒོམ་རིམ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་བསྟན་བཅོས་དེ་ཐལ་བའི་རྟུལ་དུ་བནྒྲུག་པར་མཛད་པ་ནི་བོད་དུ་ནཱ་ལེནྡྲའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཟླ་མེད་པ་འདི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དར་འཕེལ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཀློག་མཚམས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན།

སྐབས་འདིར་རྒྱལ་པོའི་མདུན་དུ་སློབ་དཔོན་དང་ཧ་ཤང་གཉིས་ཀྱིས་དགག་བཞག་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱི་གསུང་ལས་བཏུས་ཏེ་ཙུང་ཟད་སྨྲས་ན། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བལྟ་ཉེས་ན། །ཤེས་རབ་ཆུང་རྣམས་ཕུང་བར་འགྱུར། །ཇི་ལྟར་སྦྲུལ་ལ་བཟུང་ཉེས་དང་། །རིག་སྔགས་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པ་བཞིན། །སྔགས་དང་སྨན་གྱི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་པའི་མན་ངག་ཇི་བཞིན་སྦྲུལ་བཟུང་ན་ནི་རྒྱ་གར་ནང་ནོར་གྱི་ཕུང་པོ་འགྲུབ་པར་བརྗོ་བ་དང་། མན་ངག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་བྱས་ན་རིག་སྔགས་སྒྲུབ་པ་པོ་ཕུང་བར་བྱེད་པའམ་དེ་ལ་གནོད་འཚེ་ཡོང་བ་དཔེར་བཀོད་ནས། དོན་ལ་སྟོང་པའི་གོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཀུན་རྫོབ་སྨྲས་ཚེ་དོན་དམ་ལས་ཉམས་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་འགོག་པར་རྟག་ཆད་གང་རུང་གི་མཐར་ལྷུང་བཞིན་དུ་དབུ་མར་སྨྲ་བའི་སྤྱོལ་ལུགས་འདི་ནི་རང་སྟེ་ཙམ་མིན་པར་ཧ་ཤང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་ཀྱང་འདོད་པར་སྣམ་སྟེ། མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རིགས་པས་བརྟགས་ན་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྟ་བ་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་གཡང་ས་གང་རུང་དུ་ལྷུང་བ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་རྩོདས་འཆར་ཞིག་བྱུང་བ་ནི། རྒྱ་གར་དུ་གནས་བརྟན་ཆོས་སྐྱོང་གིས་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་བའི་རྐྱེན་དང་། ཐང་སན་བླ་མས་རྒྱ་གར་དུ་གཙོ་བོ་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བར་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པས་ཕྱིས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ག་ལེར་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་ལྟ་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་རྒྱས། སེམས་ཙམ་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་རྣམ་རྫུན་པའི་གྲུབ་མཐའ་དར་འཕེལ་བྱུང་བ་ལས་རིམ་བཞིན་དེ་ཉིད་དབུ་མར་རློམ་ཞིང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་ལ་དགའ་མཁན་གྱི་རིགས་ཤིག་བྱུང་འདུག་སྙམ། གང་ཡིན་ཟེར་ན། སེམས་ཙམ་རྣམ་རྫུན་པའི་ལྟ་བའི་ནང་རྣམ་པ་མི་བདེན་པར་འདོད་པས་དོན་ལ་རྣམ་པ་མི་བདེན་པ་དང་། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བར་གསུང་དུས་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ལམ་དུ་འཛིན་པའི་གོལ་སར་འཆོར་ཉེན་ཡོད་པས་སོ། །མདོར་ན་བོད་ཚོ་ནི་ལྟ་བ་དང་ལམ་གྱི་གོལ་སར་ཤོར་བ་ཤ་སྟག་འཁྲུལ་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྙེད་མཁན་དེ་འདྲ་གཏན་ནས་མེད།

འོན་ཀྱང་། འདིའི་སྐོར་ཞིབ་ཅིང་ཕྲ་བ་རྟོགས་འདོད་ན་རྒྱ་ནག་གི་ཆོས་འབྱུང་དང་རྒྱལ་རབས་ཁུངས་ཐུབ་དག་ལ་བལྟ་དགོས་པས་མ་འོངས་པར་འདིའི་སྐོར་གྱི་དཔྱད་གཞི་བཙལ་ཏེ་དཔྱད་རྩོམ་སྤེལ་རྒྱུའི་འདུན་པ་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་མིན་ཕྱོགས་

གཅིག་གི་བྱུང་བ་ཕོ་ནའི་བཤད་ཡམས་ནི་གཞུང་ཆེན་མོའི་བརྒྱལ་བརྟག་གི་ཚངས་ཐིག་ལ་མི་མཛེས་པའི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་ཡང་སྲིད། འདི་ཡན་ཆད་ནི་སྔོན་བྱུང་བ་རྒྱ་ནག་གི་ལུགས་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཕྱི་རབས་པའི་ལུགས་དང་། དེང་སང་གྲགས་པ་སེམས་ཙམ་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྒོམ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་འདོད་པའི་ལུགས་དང་། ཞེས་པའི་ས་བཅད་གཉིས་པོ་འདིར་ཞིབ་པར་ལྟ་དགོས།

རྒྱུ་མཚན་ནི་རྒྱ་ནག་ཧ་ཤང་གི་དཀར་པོ་ཆིག་ཐུབ་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དེ་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་ཕམ་པར་མཛད་པའི་རྗེས་སུའང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཐ་སྙད་བཏགས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ལུགས་ངན་པ་དེ་སྲོལ་མཁན་བྱུང་ཡོད་ཚོད་འདུགའདི་དག་ལ་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས་དགག་སྒྲུབ་ལེགས་པར་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ། འདི་དག་གི་ཞེ་འདོད་ངོ་མ་ནི། གོལ་ས་གསུམ་དང་ཤོར་ས་བཞི། ། སྤངས་ཏེ་གཉུག་མ་བསྒོམ་པར་བྱ། ། བྲམ་ཟེ་སྐུད་པ་འཁལ་བ་ལྟར། ། སོ་མ་མ་བཅོས་ལྷུག་པར་བཞག། གོང་དུ་རྒྱ་ནག་ཧ་ཤང་གིས་འདོད་པའི་དཀར་པོ་ཆིག་ཐུབ་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལས་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཐོན་པར་བྱས་ཡོད་པ་ནི། གང་ལ་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དེ་ལམ་གྱི་གོལ་སར་འཛོག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། ཁྱད་པར་དེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ལས་གཞན་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཚུལ་རྣམས་འདིའི་ཐད་ཀྱི་དགག་བཞག་རྣམས་ལ་གཟིགས་ན་ཤེས་སླའོ། །

ཡང་ལ་ལས་ཤཱནྟི་པའི་སེམས་ཙམ་རྒྱན་སོགས་ཁུངས་སུ་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་གསུངས་པའི་རྩེ་གཅིགསྤྲོས་བྲལ། རོ་གཅིགསྒོམ་མེད་ཅེས་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མིང་གིས་བསྙད་ཀྱང་། གོང་དུ་ཧ་ཤང་རྗེས་འབྲང་བ་དག་གི་འདོད་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་ལྟར་སྤྱིར་སྔེ་སྣོད་གསུམ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མ་གསུངས་ཤིང་། རྒྱུད་སྡེ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡང་དེ་མིན་པ་དང་། མདོར་ན་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི་སྔགས་ལུགས་ཀྱི་བརྡ་ཆད་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཞིག་ཏུ་བཞེད་དགོས་པ་འདྲ། མདོར་ན་འདི་ཐམས་ཅད་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལས་ཆད་ལྟར་ཞེན་ཤུགས་ཆེ་བ་ལས་གཞན་གང་ཡང་མིན། འདིར་སེམས་ཙམ་རྣམ་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཞིར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་འདོད་པ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་བཞི་པ་སྒོམ་མེད་དང་སེམས་ཙམ་རྣམ་མེད་ཅེས་པའི་རྣམ་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་གོ་བ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ལས་ལྟ་བ་དེ་འདྲ་དར་འཕེལ་བྱུང་བར་སྙམ་མོ། །

འོ་ན། སློབ་དཔོན་དང་ཧ་ཤང་གཉིས་དབར་གྱི་དགག་བཞག་དེས་གང་ཞིག་བསྟན་ནམ་ཞེ་ན། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་གནས་ལུགས་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྤོང་བ་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་རྟོག་དཔྱོད་མེད་པར་ཅི་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་པར་དྲན་མེད་དང་གནས་པ་འདི་དང་། ཡང་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ནུས་པས་མངོན་ཤེས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་ཐོབ་པ་ཙམ་ནི་མུ་སྟེགས་པ་ལའང་ཡོད་པས་དེ་ཙམ་གྱིས་གཉིས་མུག་བདེན་འཛིན་ལ་གཏན་ནས་མི་

གནོད་པའི་གནད་འདི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་འདི་པའི་ལུགས་ལ་ལའང་ངེས་འབྱུང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་གོམས་པ་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་ན་སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་གཏན་ནས་མེད་པ་འདི་ནི་མདོ་སྔགས་ཐུན་མོང་གི་ལམ་གྱི་སྤྱིའི་ཆིངས་སུ་འདོད་དགོས་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། འཇིག་རྟེན་པ་དག་ཏིང་འཛིན་སྒོམ་བྱེད་ཀྱང་། །དེ་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇིག་མི་བྱེད། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཕྱིར་ཞིང་རབ་འཁྲུགས་དེ། །ལྷག་སྤྱོད་ཀྱིས་ནི་ཏིང་འཛིན་འདིར་སྒོམ་བཞིན། །ཞེས་དང་། །རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མི་ལྡན་ན། །ངེས་འབྱུང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་གོམས་བྱས་ཀྱང་། །སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་པར་མི་ནུས་པས། །ཞེས་གསུངས། བོད་བརྒྱུད་ནང་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གིས་རྣམ་གཞག་འདི་གཞི་རྩར་བཟུང་ནས་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་འཚོལ་བའི་ཚུལ་ལ་དགག་བཞག་གི་བསྟན་བཅོས་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྤེལ་བ་འདིས་བོད་བརྒྱུད་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གསོན་ཤུགས་སྟེར་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་བྱིན་ཡོད།

7<<སྤྲོས་བྲལ་ཀྱི་ལྟ་བའི་གལ་གནད་ཅི་ལ་ཐུག་ཚུལ་དཔྱད་པ། >>

[3]ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ལས། སྲིད་པའི་ཟུག་རྔུ་གཅོད་མཛད་པའི། །ལམ་ནི་ཁྱོད་ལ་ངས་བསྟན་བྱ། །ཁྱེད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྟེ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོན་མཛད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ཐུབ་རྣམས་སྡིག་པ་ཆུ་ཡིས་འཁྲུ་བར་མི་མཛད་ལ། །འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཕྱག་གིས་ཀྱང་ནི་སེལ་མི་མཛད། །ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སྤོ་བར་མཛད་པས་མིན། །ཆོས་ཉིད་ཞི་བ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་མཛད་པ་ཡིན། །ཞེས་མཁྱེན་བརྩེ་ནུས་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཐུབ་པས་ཀྱང་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་། དེའི་ཉེས་སྐྱོན་སྐྱེ་རྒ་ན་འཆི་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་རྩ་བ་དང་བཅས་ཏེ་དྲུངས་ནས་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པ་ཁོ་ནར་གཟིགས་ཏེ། གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འབབ་ཅིང་གཞོལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་དག་གསུངས།

གཞན་ཡང་འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གིས་ཞུས་པ་ལས། སྟོང་པ་ཞི་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ། །མི་ཤེས་པས་ནི་འགྲོ་བ་འཁྱམས་གྱུར་པ། །དེ་དག་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བས་ཐབས་ཚུལ་དང་། །རིགས་པ་བརྒྱ་དག་གིས་ནི་འཇུག་པར་མཛད། །ཅེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པ་དཀའ་བ་དང་། མ་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་ལས་མ་གྲོལ་བར་གཟིགས་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་སྟོན་པས་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མ་ཞིག་གིས་དེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་དུ་ཡང་། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་དང་

[3] རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་ཊཱིཀ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་བཏུས།

མགོན་དང་དཔུང་གཉེན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དེས་སྲིད་པའི་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱ་ཕྲག་གཞོམ་པའི་ཐབས་སུ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ཧྲི་སྙིང་ཅིག་སྩལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཆེས་ངོ་མཚར་གྱི་སྒོ་ནས་བསྔགས་པར་མཛད། མདོར་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་བརྩེ་ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡོད་པ་དེས་འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དྲི་མ་སེལ་བའི་བདག་པོའི་རྐྱེན་ཙམ་བྱེད་པ་ལས་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མིན་པར་ཤེས་རྒྱུ་དེ་གནད་དམ་པར་འཁུམས།

དེ་ཡང་སྲིད་པའི་ཟུག་རྔུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་དེ་ལའང་གདུལ་བྱ་རང་རང་གིས་འབད་པས་འཇུག་དགོས་པ་སྟེ། མདོར་ན། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །གཞན་ནི་སུ་ཞིག་མགོན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གནས་སྐབས་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་དང་། མཐར་ཐུག་ངེས་ལེགས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བདེ་སྐྱིད་རྣམས་འགྲུབ་མིན་སོ་སོ་ཉིད་ཀྱི་བརྩོན་པ་ལ་རག་ལས་པར་གསུངས་པ་འདིའི་ཐོག་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཚུལ་སྤྱིའི་གཞི་ལེགས་པར་ཚུགས་པ་ཡིན་པས། ནང་པའི་བཀའ་བསྟན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཧྲིལ་པོའི་སྙིང་དོན་རྣམས་དད་མོས་དང་ཡིད་ཆེས་ཙམ་ལས་མ་འདས་པའི་ལྟ་ཚུལ་འཛིན་པ་ཆེས་བླུན་པོ་ཡིན་པའི་རང་མཚང་སྒྲོག་པའི་ངང་ཚུལ་ལས་གཞན་གང་ཡང་མིན།

དེ་ལྟ་ནའང་། འདིར་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ནི། སྟོན་པས་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གཅིག་པོ་ན་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་སྒོ་ནས་སྟོན་པར་མི་མཛད་པ་དང་། གནས་ལུགས་དེ་ཉིད་སྟོན་པའི་ཚེ་ནའང་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་ལའང་དགོངས་པ་གཏིང་ཟབ་བཞེད་པ་སྟེ། གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་སོ་སོའི་བློ་མོས་དང་དམིགས་ཡུལ་ལ་གཞིགས་པའི་བདག་མེད་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རེ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ལས་གནས་ལུགས་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་སྒོར་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀ་བཙན་གྱིས་འཇུད་པའི་ཐབས་ནམ་ཡང་མཛད་མེད་པ་སྟེ། ལང་དཀར་གཤེགས་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་ལ། །སྨན་པ་སྨན་རྣམས་གཏོང་བ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ། །སེམས་ཙམ་དུ་ཡང་རབ་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་སྨན་པས་ནད་པར་སྨན་སྟེར་བའི་ཚེ་སྨན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རང་དབང་ཐོག་ནས་མིན་པར་ནད་པའི་གནས་སྟངས་ལ་གཞིགས་ཏེ་སྟེར་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་སྡིག་པ་ལས། །རྣམ་པར་བཟློག་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཁ་ཅིག་བསོད་ནམས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་བརྟེན་པ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་མི་བརྟེན། །ཟབ་མོ་ཁྲ་འཕྲིག་ཅན་འཇིགས་པ། །སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན། །བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པ་ཁ་ཅིག་ལའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་མི་ལས་ཀྱང་། །ཁྱེད་བློ་དམན་གྱི་བློ་ངོ་དང་། །བསྟུན་ནས་ཀུན་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན།

རྒྱུ་མཚན་ནི། སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་བསམ་པ་དང་ཁམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཁྱེན་པའི་ཆེད་དུ་སྟོབས་བཅུའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། མདོའི་དགོངས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲེལ་བར་མཛད་མཁན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས་ལུང་རིགས་ཡང་དག་གིས་བརྒྱན་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་དག་ཅིག་མཛད་ཡོད། འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་དུ། ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐར་མི་ལྷུང་བ་ལ། གཟུགས་བརྙན་དང་འདྲ་བའི་ལས་འབྲས་ལ་གནོད་པ་མ་བྱས་པ་དགོས་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མཐར་མི་ལྷུང་བ་ལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་ལས་འབྲས་མཐོང་བ་དགོས་པར་གསུངས་པས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟན་ན། ཁ་ཅིག་དེ་ལ་མི་མོས་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་མོས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་གོ་བ་ལོག་སྒྲུབ་བྱས་ཏེ་ཅི་ཡང་མེད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བའི་གཡང་ས་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཕྱིར་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་དབུ་མ་འཇུག་པར་ཆོས་ཟབ་མོ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་ཡུལ་མཚན་མ་གསུམ་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཅིག་དགོས་པར་གསུངས་ཡོད་པ་ནི།

སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དུས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་ནས། །ནང་དུ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལས་བྱུང་མཆི་མས་མིག་བརླན་ཞིང་། །ལུས་ཀྱི་བ་སྤུ་ལྡང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བློ་ཡི་ས་བོན་ཡོད། ། ཅེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བར་ཉན་བསམ་བྱ་རྒྱུ་དེ་རང་ལ་གཏེར་རྙེད་པ་དང་འདྲ་བ་བྱེད་པར་གསུངས་པས། དེའི་ཆེད་དུ་སྦྱིན་སོགས་པར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་གཞོལ་བར་མཛད་དོ། །སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དུ་ཡང་། ཆོས་རྣམས་སྟོང་པ་འདི་ཤེས་ནས། །ལས་དང་འབྲས་བུ་བསྟེན་པ་གང་། །ངོ་མཚར་བས་ཀྱང་འདི་ངོ་མཚར། །རྨད་བྱུང་བས་ཀྱང་འདི་རྨད་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གོ་བ་གནད་དུ་སོང་བའི་སྒོ་ནས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁྱད་དུ་མི་གསོད་པར་དེ་དག་ལ་གུས་པར་བྱས་ཏེ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་རྒྱུ་དེ་ཡིན།

རྒྱ་གར་གྱི་དབུ་མའི་རིགས་པ་འཛིན་པ་དག་དང་། གངས་ཅན་པའི་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་སྐོར་ལ་དགག་བཞག་གི་བསྟན་བཅོས་བགྲང་གིས་མི་ལངས་པ་འདི་དག་རྩོམ་པར་མཛད་པའི་དོན་ཡང་སྣང་བ་རྟེན་འབྱུང་བསླུ་བ་མེད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རྨ་མེད་པ་སྒྲུབ་པར་བཞེད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། འོ་ན། སྟོན་པས་གྲུབ་མཐའ་བཞི་སོ་སོའི་གཞུང་གི་ནང་གནས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་གསུངས་ཡོད་པས་ཡིད་བརྟན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གིས་ལུང་དང་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་རྩོམ་པར་མཛད་ཅིང་། ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་གཅིག་པུ་དེ་ནི་ལུང་ཙམ་གྱིས་མིན་པར་ཡང་དག་པའི་རིགས་པའི་གནད་ཁོ་ནར་ཐུག་ཡོད་

པས་རིགས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་དགོས།

གོང་གི་སྐྱོན་དེ་ཡང་མེད་དེ། སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་གིས་ཟིན་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་དྲང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལས་བརྩམས་པའི་གསུང་རབ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་བརྟགས་ནས་སྟོན་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་རྟེད་ཚོག་པའོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་[4]དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་དུ། མཐར་གཏུགས་ན་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབྱེ་དགོས་ཏེ། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་ན་སྨྲ་བ་པོ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱང་[5]འཐད་པས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

ལུང་གཉིས་ལས་གང་ཞིག་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་མིན་དཔྱོད་པའི་ཚེ་ཡང་རྩོད་གཞི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བས་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་མིན་ཇི་ལྟར་དཔྱོད་པའི་ཚུལ་ནི་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར། དེའི་ཚུལ་ནི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ན་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་མངོན་མཐོ་སྔོན་དུ་ཐོབ་ནས་ངེས་ལེགས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། ལུང་གང་སྐྱེས་བུའི་དོན་གཉིས་སྟོན་པ་རྣམས་དེ་ལ་སླུ་མི་སླུ་དཔྱོད་པའི་ཚེ་ནི། གཙོ་བོའི་དོན་ངེས་ལེགས་ལ་མི་སླུ་བར་རིགས་པས་གྲུབ་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་འཐོབ་བྱ་ཕལ་པ་མངོན་མཐོ་ལ་མི་སླུ་བར་དཔོག་པ་ནི་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སླུའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་ལྐོག་གྱུར་ལ། །གང་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །དེ་ཡིས་སྟོང་པ་ཉིད་བརྟེན་ཏེ། །འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

དཔེར་ན། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་པའི་དྲང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལྟ་བུར་བལྟས་ན། རིམ་པ་བཞིན་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཙམ་དབང་རྣོན་དང་དབང་རྟུལ་སོགས་གསུམ་ལ་དགོངས་ཏེ་རིམ་པ་བཞིན་བདག་མེད་པའི་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་བར་གསུངས་ཡོད་པས་གསུང་ཚུལ་དེ་ལ་འགལ་འདུ་གང་ཡང་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་བས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་གནད་ཤེས་རྒྱུར་དྲང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་སྒོ་འབྱེད་ཀྱི་ལྡེ་མིག་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད་པ་དེ་གསལ་པོ་རེད།

རྒྱུ་མཚན་གང་ལ་ཞེ་ན། ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་འཚོལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལ་ངེས་དོན་ཁོ་ན་ལས་དྲང་དོན་མི་སྲིད་པ་དང་། དྲང་ངེས་ཀྱི་དོན་ཡང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ

[4] གཞུང་འདིར་ཡོངས་གྲགས་སུ་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ཡང་ཟེར།

[5] ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ལྟར་ན་ཡུལ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་དཔྱོད་པའི་ཚེ་རིགས་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་དཔྱོད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རིགས་པ་བཞི་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ། བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ། ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ། འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་སོགས་བཞིའོ། །འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་ཟེར། དེ་ལའང་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་དང་། འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཅས་སུ་དབྱེ། ལྐོག་གྱུར་གྱི་ཆོས་ཐར་པ་དང་མི་རྟག་པ་བདག་མེད་པ་སོགས་ཀྱང་འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པས་དཔོག་དགོས་སོ། །

ཁས་བླང་དུ་ནུང་མི་ནུང་ལ་བརྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་བཀར་མི་འདོད་པའི་ཚུལ་གཅིག་དང་། ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་པའི་དྲང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྐུ་སྦྱབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་བློ་ཕྱོགས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དྲང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛོག་ཚུལ་བཅས་བྱུང་ངོ་། །

༢<<ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་ཀྱི་གཞུང་སྤྱིའི་བོག་རགས་ཙམ་ལ་དཔྱད་པ། >>

གོང་དུ་བརྗོད་མ་ཐག་པའི་སྤྲོས་བྲལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་གལ་གནད་དང་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་དབར་ལ་གལ་ཆེའི་འབྲེལ་བ་གང་ཡོད་མེད་ཤེས་རྒྱུ་ཏ་ཙང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། གང་ཡིན་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མངོན་པ་མཛོད་དུ། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས། །སྒོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར། །ཐོས་སོགས་ལས་བྱུང་བློ་རྣམས་ནི། །མིང་དང་གཉིས་ཀ་དོན་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་བསྟན་པའི་གནད་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་མན་ངག་ཉེ་ཚེ་བ་དང་། གང་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་རྫོངས་པའི་སྒོམ་ཙམ་གྱི་རིམ་པའི་ཐོག་ནས་མིན་པར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་རིམ་པའི་ཐོག་ནས་སྦྱོང་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་ཚིགས་རྐང་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་བསྟན་པ་འདི་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་ཀྱང་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཇི་ལྟར་མཐོང་ཚུལ་རྟོགས་ཐུབ་པ་དགོས་ཏེ། ཐོག་མར་དོན་དེ་ཐོས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་བར་དུ་དེའི་མིང་དོན་གཉིས་ཀར་བསམ་པ། མཐར་དོན་འབའ་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱེད་དགོས་པར་བསྟན་པས་སོ། །

ཡང་ན་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱི་བཞེད་པ་ལྟར། སྦྱོར་བ་ལྟ་བས་སྤྲོས་པ་བཅད་པ། དངོས་གཞི་བསྒོམས་པས་དོན་ཉམས་སུ་བླངས་པ། རྗེས་སྤྱོད་པས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ནོ། །དེ་ལ་ནི་ཐོག་མར་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་དགོས། དེ་ལ་ཐོས་བསམ་མ་བྱས་པར་ལམ་བསྒོད་པའི་རིམ་པ་དང་། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡོང་ཐབས་གཏན་ནས་མེད་པས། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་གང་ཡིན་མིན་ལ་མཁས་པ་དག་གི་དགོངས་པ་བཞེད་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་དབྱེ་གཞི་ཤེས་བྱར་འཛོག་པ་ལ་དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་དམིགས་བསལ་ཡོད་སྙམ་སྟེ། ཐར་པའམ་གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་དེ་འཐོབ་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཞེས་པའི་བཞེད་སྲོལ་འདི་ལ་གནད་མཆིས་སོ། །

བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་དེ་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་སྟོན་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། [6]འོག་མ་འོག་མའི་ལྟ་བའང་གོང་མའི་སྐེགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་ཆོས་གང་ལ་ཐོ་བ་ལ་སོགས་པས་བཅོམ་པ་དང་། བློས་ཆོས་གཞན་བསལ་ན་ཆོས་དེའི་བློ་མི་འཇུག་པ་དང་། ཡང་

[6] ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་བཞད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་རྩ་བའི་ཚིག་ལས་བཏུས།

གང་ལ་བཙོམ་པས་དེའི་བློ་མི་འདོར་ཡང་བློས་ཆོས་གཞན་བསལ་ན་དེའི་བློ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལས་བརྩམས་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ལྷག་པར་མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་བའི་གཞུང་དུ་གྲགས་པ་དཔལ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྡེ་བདུན་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རྟོག་བཏགས་རགས་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་གོ་རྒྱ་བྲུར་ཙམ་ཡང་མེད་པར་རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་མམ་ཡང་ན་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ཚུལ་ལས་བརྩམས་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕྲ་མོར་འཇུག་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གནད་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཡང་དག་པ་གཏན་ནས་མིན། མདོར་ན་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་འཇོག་པ་ནས་དབུ་སེམས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་འཇོག་ཚུལ་ལ་རིམ་གྱིས་སློབ་རྒྱུ་ནི་གནད་འགག་ཅིག་ཏུ་སེམས།

[7]དེ་བས་དཔོན་སློབ་རིན་ཆེན་སྣང་བས་བཞེད་པ་ལྟར། ཆོས་རྒྱུད་དང་འཚམས་པར་མི་བྱེད་པར། །ཐེག་པ་ལ་མཐོ་དམན་བྱེད་པ་འདི། །ཏ་རྒོད་ལ་བུ་ཚུང་བསྐྱོན་པ་འདྲ། །རང་རྒྱུད་དང་འཚམས་པ་འདི་གལ་རེ་ཆེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པས། ཐེག་པ་དང་ལྟ་བ་ལ་མཐོ་དམན་མ་བྱེད་པར་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ལྟ་བ་དེ་དག་ལ་བསམ་གཞིག་ནན་པོ་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེ། ལར་ནས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བཞེད་པའི་ཚེ་ལྟ་བའི་ཡང་རྩེ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་བཞེད་པ་དང་། དེ་ཡང་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་བཞེད་མཁན་དང་མེད་པར་བཞེད་མཁན་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་། ཁོ་བོ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་གཅིག་པའི་ཚུལ་བཞེད་མཁན་རྣམས་ལ་ཞེ་གཏིང་ནས་ཡི་རང་ཞིང་། ད་ཕན་རིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་སྒྲུབ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་གཞག་རིགས་པའི་ཚོགས་གྱི་ནོམ་པོས་བསྟན་པའི་དོན་ལ་མཉན་བསམ་བྱས་པའི་གོ་སྐབས་ཅུང་ཟད་རག་པ་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་བློ་ངོར་འཐད་ལྡན་དུ་སོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་རེ་གཉིས་སྨྲ་རྒྱུའི་སྤྲོབས་པས་རྩོམ་པའི་ལས་འདིར་ཡིད་དགའ་བས་གསོལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཞིར་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཁུངས་ལུང་ནི། ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་དང་། འཕགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པར་བསྟན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ་ལས། གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་དེ་བཞིན་དོན་དམ་སྟེ། །བདེན་པ་གསུམ་པ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་དང་། རིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བསླུ་མི་བསླུ་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཐོག་ནས་འགྲུབ་པོ། །ཤེས་བྱ་གཞིའི་བདེན་པ་གཉིས་དེ་གང་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། དངོས་ཀུན་ཡང་དག་རྫུན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །དངོས་རྙེད་ངོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར། །ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་དེ་དེ་ཉིད་དེ། །མཐོང་བ་རྫུན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས། །ཞེས་ཤེས་བྱ་གཞིའི་ངང་ཚུལ་ལམ་རང་བཞིན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཡུལ་ཅན་རྫུན་པ་དག་གིས་མཐོང་ཚུལ་ཞིག་དང་། ཡང་དེ་ལས་གཞན་པའི་

[7] ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐའ་ལས་བཏུས།

ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་པ་ཞིག་གི་མཐོང་ཚུལ་ཏེ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སྔ་མའི་ཡུལ་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ཕྱི་མའི་ཡུལ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལས་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་བདེན་པ་གསུམ་པ་ཞིག་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པས་ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོར། བདེན་པ་གསུམ་པ་ནམ་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་དངོས་ཐོག་གནད་འདི་ཤེས་པར་བརྟུས་གྲྭའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་དངོས་པོའི་ལྡོག་པ་ཞེས་པའི་སློབ་ཚན་ཤེས་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། བརྟུས་གྲྭའི་སློབ་ཚན་དེ་ནི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་གཏུགས་པ་ཞིག་དང་། །གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱི། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར། །མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས། །ལྡོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཀློག་འདོན་ནི་ཆོས་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ལྡོག་པ་དུ་མ་དབྱེ་རུང་བ་དེ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་དེའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལའང་གོ་དཀའ་སླ་དུ་མ་ཡོད་པའི་རྣམ་གཞག་གསུང་གི་ཡོད་ཅིང་། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྐོར་གསུང་གི་ཡོད་པས། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དོན་འདི་དང་ཧ་ཅང་འབྲེལ་ཆེ་བས་དེ་དག་ལ་བསྐྱར་དུ་བལྟ་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེ།

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་གནད་དོན་འདིའི་སྐོར་[8]རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ་བརྟུས་ཏེ་གསུངས་ཡོད་པ་ནི། (མདོར་ན་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་ཆོས་ལ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་སྐྱོན་མེད་རང་མཚན་དང་མཚུངས་པར་འཛོག་མི་ཤེས་ན། སྤྱིར་ལུགས་དམ་པ་འདིའི་གནད་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། ཁྱད་པར་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཉིད་དང་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་གཞི་མཐུན་ཁས་བླངས་ན་ལུགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་གྱི་ཚུལ་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །) ནང་པའི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་ནས་གཞན་སེལ་སྐོར་གྱི་སློབ་ཚན་རྣམས་གལ་ཆེར་བརྩི་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་འདི་ལ་ཐུག་ཡོད་པས། ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་ནི་ནང་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མཁོ་བའི་སློབ་ཚན་ཞིག་ཡིན་པར་སྨོས་ཅི་དགོས། ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་རྟོག་གེའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་ཟེར་འཛོག་བྱེད་པ་ནི་རིག་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་པར་ཡེ་ནས་མ་བརྟགས་པའི་ཕྱུན་གཏམ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་སོ། །

མཁས་གྲུབ་རྗེས་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལ་མུ་བཞི་འཛོག་གནང་མཛད་ཡོད་པ་འདི་ཁོ་ནས་ཚད་མ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་དགོས་མེད་དུ་སྨྲ་བ་དག་གི་ལོག་རྟོག་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་འཇོམས་པར་བྱེད་དོ། །

[8] རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་དང་པོའི་རྣམ་བཤད་ལས།

༄<<རྗེས་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་ཇི་ལྟར་བཞེད་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ། >>

འདིར་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་ཅེས་པའི་སྒྲ་བཤད་དམ་ངེས་ཚིག་ཙམ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཏེ་དེ་ནི་གཟུགས་སོགས་དངོས་པོ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་ལ་རྩོད་རྒྱུ་ཅི་ཡོད་སྙམ་པའི་སྣང་བ་ཁོ་ན་ཤར་ཏེ་འདིར་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་གནད་འགག་ཡོད་པར་ཤེས་རྒྱུ་གལ་ཆེ། མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རིགས་པའི་ཚོགས་ལ་སོགས་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རྨ་མེད་པར་བསྟན་པའི་གཞུང་ལུགས་དག་དཔང་པོར་བཞག་སྟེ་བརྐྱལ་ལན་ལ་འཇུག་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་དཀའ་བའི་གནད་འདི་ནི་ལུང་རིགས་ཕྱོགས་རེ་བས་ཕུག་ཐུབ་པའི་དོན་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་པ་དང་། དབུ་མའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནང་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་བཞེད་དང་མི་བཞེད་ཀྱི་སྐོར་སྣ་ཚོགས་འཁོད་པའི་གཞུང་ལུགས་མང་དག་ཡོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། ནང་པ་སངས་རྒྱས་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ནང་བསྟན་པའི་གཞི་བདེན་པ་གཉིས་དང་། ལམ་ཐབས་ཤེས་གཉིས། འབྲས་བུ་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཐུག་པས་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པར། དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན།། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་བསགས་ཏེ།། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི།། དམ་པ་གཉིས་ནི་ཐོབ་པར་ཤོག། ཅེས་འབྲས་དུས་སུ་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ཐོབ་པ་ནི་ལམ་དུས་སུ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལམ་གཉིས་བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དང། ལམ་དེ་གཉིས་ནི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཕན་ཡོན། ཉེས་དམིགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པའི་སྒོ་ནས་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ནས་རྙེད་པ་ལས་འོང་དགོས། གཞུང་གཞན་ནས་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལམ་ལ་སྨིན་བྱེད་དང་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་དོན་ཡང་འདི་ལ་ཐུག་གོ།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་འཚོ་དགོས་པའི་ཚུལ་ཡང་། ངལ་དུབ་ཀྱི་མཐའ་དང་། འདོད་པ་[9]བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མར་གནས་དགོས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་། [10]འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ་ལས། རབ་ཏུ་བྱུང་བས་འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ངལ་ཞིང་དུབ་པའི་མཐའ་ལ་མི་བརྟེན་པར་དབུ་མའི་ལམ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས། ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚེ་ཡང་ནང་གི་ལྟ་བ་དེ་རྟག་མཐའ་དང་ཆད་མཐའ་གཉིས་ལས་བྲལ་དགོས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། [11]ལྟ་བ་རྣམ་དག་རྟག་ཆད་མཐའ་ལས་གྲོལ། །སྒོམ་པ་རྣམ་དག་བྱིངས་རྒྱུགས་མུན་པ་སངས། །སྤྱོད་པ་རྣམ་དག་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བཞིན་བསྒྲུབས། །ཞེས་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་དང་གཞི་ལམ་

[9] དེང་སང་དཔེ་ཆ་ཁ་ཤས་ནང་འདོད་པ་བསོད་སྙོམས་ཀྱི་མཐའ་ཞེས་འཁོད་འདུག་པ་ནི་ནོར་བའོ། །

[10] འདུལ་བའི་ཚིག་མཛོད། ཤོག་གྲངས། ༡༠༨༥ ལྷ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་ཚེ་དབང་གིས་བརྩམས།

[11] གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེས་མཛད་པའི་དགེ་ལྡན་ལུགས་བཟང་རྒྱས་པའི་སྨོན་ལམ་ཞེས་པ་ལས།

འབྲས་གསུམ་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་རྟག་མཐའ་དང་ཆད་མཐའ་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །སྤྱིར་གཞུང་ཆེན་མོའི་ནང་མཐའ་ཞེས་པ་ནི། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མཐའ་ནི་ཟད་དང་མཇུག་ཆ་དང་། །ཉེ་དང་ཕྱོགས་དང་སྨད་པ་ལའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དོན་གཞན་མང་པོ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་དབུ་མའི་མཐའ་བྲལ་གྱི་ལྟ་བ་གླིང་བའི་ཚེ་མཐའ་ནི་གཡང་གཟར་པོར་མཐའ་དང་དེར་ལྷུང་བ་ལ་མཐའ་ལ་ལྷུང་ཞེས་པའི་དོན་ལྟར་ཡིན་པར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཉིད་བཞེད་པ་ལྟར་འཐད་དོ། །

འོ་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཡོད་དང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་མཐའ། །གཙང་དང་མི་གཙང་འདི་ཡང་མཐའ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་གཉི་གའི་མཐའ་ནི་རྣམ་སྤངས་ནས། །མཁས་པས་དབུས་ལའང་གནས་པར་མི་བྱེད། །ཞེས་མཐའ་སྤངས་ཏེ་དབུས་ལ་གནས་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་གསུངས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་ནི་མཐའ་ཉི་ཚེ་བ་བཀག་སྟེ་དབུས་བདེན་པར་འཛིན་མི་རིགས་པར་གསུངས་ཀྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་དབུས་ལ་གནས་མི་རིགས་པ་ག་ལ་ཡིན། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཐོག་མཐའ་བར་གྱི་སྨོན་ལམ་དུ་འང་། གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སྐྲག་སྐྱུར་ནས། །བློས་བྱས་ཉི་ཚེའི་སྟོང་པ་མཆོག་འཛིན་པའི། །ལོག་པའི་ལྟ་ངན་མཐའ་དག་རབ་སྤངས་ཏེ། །ཆོས་ཀུན་གདོད་ནས་སྟོང་པར་རྟོགས་པར་ཤོག། ཅེས་སྨོན་པའོ། །

ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུ་མའི་ལམ་རྒྱལ་དུ་འདོན་པར་ཁྱད་པར་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་། ནང་པའི་དངོས་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དག་གིས་ཀྱང་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལས་དབུ་མ་པ་ཞེས་མི་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་འདི་ལ་ཐུག་པ་གསལ་པོ་རེད། དེ་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས་མཛད་པའི་ལྟ་བའི་ཤན་འབྱེད་ཐེག་མཆོག་གནད་ཀྱི་ཟླ་ཟེར་དུ། དེ་ལ་སྤྱིར་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ནས་བཤད་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་རྟག་ཆད་སྤངས་པའི་དབུ་མའི་ལམ་དུ་འདོད་ཅིང་། དེའི་ཚེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་དག་གིས་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ཕྱི་མ་ལ་དབུ་མ་ཞེས་མི་བརྗོད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ནོ། །

རྗེས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འདིར་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་བཞེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཞི།

རྗེས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འདིར་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་བཞེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་པོ་ནི།

བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ལས་ནི་ཐ་དད་པར། །དེ་ཉིད་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཀུན་རྫོབ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། སྟོང་པ་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པའི་ཕྱིར། །བྱས་དང་མི་རྟག་དག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཁུངས་སུ་མཛད་དེ་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་བཞེད། གཞི་དངོས་པའི་གནས་ཚུལ་དུ་སྨྱུ་གུ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་སྟེང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སོ་སོར་ཡོད་པ་སྟེ། གང་ཟག་དང་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་ནམ་མཁའ་དང་

འདྲ་ཞིང་ཐ་སྙད་དུ་གཟུགས་བརྙན་དང་འདྲ་བར་འདོད་དགོས་པའི་གནད་འདིར་ཐུག་སླམ་སྟེ། དཔེར་ན། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལྟ་བུས་འདི་ལྟར་དངོས་ཀུན་ཡང་དག་བརྫུན་པ་མཐོང་བ་ཡིས།། དངོས་རྙེད་ངོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར།། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྩ་བའི་ཚིག་གི་འགྲེལ་བཤད་མཛད་སྐབས་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་འདི་ལྟར་（འདིས་ནི་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ལ་ཡང་ཕྱི་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་དང་། དོན་དམ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་ཡོད་པར་སྟོན་གྱི་མྱུ་གུའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་མིན་ནོ།།）ཞེས་གསུངས།

དོན་གྱི་སྙིང་པོ་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྒྱུས་མ་བཏབ་པའི་སྔོན་དུ་གཞི་དེ་དང་དེའི་ཡོད་ལུགས་མཐར་ཐུག་འཛོག་པའི་ཕྱིར་བབས་སྟེགས་ལྟ་བུར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྙེད་རྒྱུ་ཞིག་དགོས་པ་དེ་རེད། རྒྱུ་མཚན་དེའི་གནད་ཀྱིས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་（ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྙེད་པ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་པ་ལ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཚད་མས་རྙེད་པ་ལ་ནི། སྔོན་དུ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྙེད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་བརྫུན་པར་འགྲུབ་དགོས་ཤིང་། བརྫུན་པར་དངོས་སུ་འགྲུབ་པ་ལ་གཞི་དེ་ལ་སྔོན་དུ་བདེན་གྲུབ་ཚད་མས་ཁེགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་ལྟ་བུས་འདི་ལྟར་འཇུག་འགྲེལ་ལྟ་བ་ངན་སེལ་དུ་（དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ཀ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར།）ཞེས་བདེན་པ་གཉིས་ནི་ངོ་བོ་སོ་སོར་མི་བཞེད་པར་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་རང་སྟོང་དུ་གཟིགས་ཤིང་། རྫུན་པ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཅན་སོ་སྐྱེའི་བློས་མཐོང་བའི་ཚེ་རང་གི་ངོ་བོར་ཡོད་པར་རྙེད་པ་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། མྱུ་གུའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་དེ་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་དགོངས་པར་སོང་འདུག་སླམ་པས་ལྷུ་མཐུད་དཔྱད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཆེན་པོར་མཐོང་ངོ་།།

ཁོ་བོ་ལྟར་ན་གསུང་རབ་ལས་གཞི་ཆོས་ཅན་བུམ་པ་ལྟ་བུ་སྣང་བའི་ཚུལ་གཉིས་རེ་བསྟན་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་རྒྱུ་གལ་ཆེ་སྟེ། གཅིག་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྒྱུས་མ་བཏབ་པར་རང་ག་བའི་སྣང་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཆོས་ཅན་དེ་སྟོང་བཞིན་དུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་དང་ཚུལ་དེའོ།། དེ་ཡང་རྗེས་གཙོ་བོ་ནི་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཞལ་གྱིས་བཞེད་དེ། སྣང་བ་རྟེན་འབྲེལ་བསླུ་བ་མེད་པ་དང་།། སྟོང་པ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་གཉིས།། ཇི་སྲིད་སོ་སོར་སྣང་བ་དེ་སྲིད་དུ།། ད་དུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མེད།། ཅེས་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་ལས་སྣང་བ་དང་སྟོང་པ་གཉིས་ཀ་སྤོང་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པར་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གལ་གནད་གཟིགས་པ་དང་། བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་སེང་གེར་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཚུལ་ཟབ་མོ་འདི་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བསྟོད་པ་ཀུན་ཏུ་མཛད་ཅིང་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་སྒོར་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་གིས་གཙོ་བོ་སྟོང་ཕྱོགས་རྩལ་འདོན་བྱེད་པ་དང་། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་འདིས་ནི་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་དབུ་མའི་ལམ་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པས་སྙམ་མོ། །

རྗེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འདིར་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་བཞེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་པ་ནི།

རྩ་ཤེས་ལས། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པར། །མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རྩོད་ཟློག་ལས། ཐ་སྙད་ཁས་ནི་མ་བླངས་པར། །ངེད་ཅག་འཆད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས། ཇི་ལྟར་ཀླ་ཀློ་སྐད་གཞན་གྱིས། །གཟུང་བར་མི་ནུས་དེ་བཞིན་དུ། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་མ་གཏོགས་པར། །འཇིག་རྟེན་གཟུང་བར་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་དྲངས་པར་མཛད་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་སོགས་མཐའ་བཞི་གང་རུང་དུ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་ལ་གཏན་ནས་མི་དཔྱོད་པའི་སྒོ་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་གང་བྱེད་པ་རྣམས་དབུ་མ་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་བྱེད་པར་བཞེད་དོ། །

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་དབུ་མ་འཇུག་པར། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་བྱུང་གྱུར་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱང་ཚུལ་འདི་ལྟར་དུ་ཐུག་པར་གསལ་བ་སྟེ། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྐྱོན་མེད་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་དོན་དམ་བདེན་པ་ཇི་བཞིན་དུ་རྟོགས་མི་ནུས་པ་དང་། ཤེར་སྙིང་དུ་ཡང་གཟུགས་སྟོང་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ། །ཞེས་གཟུགས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་སྡོད་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱོད་པའི་ཚེ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ལ། དེའི་རྗེས་མ་ཡལ་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་རྟོག་གིས་འདོགས་པའི་གཞི་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་པ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོང་པའི་ཆོས་ཤིག་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པས་སོ། །

རྗེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འདིར་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་བཞེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་པ་ནི།

སྟོང་ཉིད་དམ་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་དགག་བྱ་དངོས་འཛིན་གྱི་ཐོག་ནས་ཡིན་པ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་དབར་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་བརྒལ་ལན་གྱི་རྣམ་གཞག་དག་ནི་དགག་བྱ་དངོས་འཛིན་སྟངས་མི་འདྲ་བ་དང་། ལྷག་པར་དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ཁྱད་པར་མངོན་གསལ་དོད་ཤོས་ནི་འདི་ལ་ཐུག་པས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཀྱང་དགག་བྱ་དངོས་འཛིན་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀ་དགག་

པའི་གཞུང་ཚན་ལོགས་སུ་མཛད་སྐབས། ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་མི་བཞེད་པ་དག་གིས། མིག་དང་རྣ་བ་སྣ་ཡང་ཚད་མ་མིན།། ལྕེ་དང་དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱང་ཚད་མ་མིན།། གལ་ཏེ་དབང་པོ་འདི་དག་ཚད་ཡིན་ན།། འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་སུ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ།། ཞེས་མདོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལུང་དྲངས་སུ་བྱས་ནས་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་མིན་དཔྱོད་པའི་ཚེ་རིགས་པ་དེས་ཐམས་ཅད་ཁེགས་དགོས་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གཟིགས་ཤིང་། མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པས་གྲུབ་པར་འདོད་ན་ནི་དེ་དག་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་དང་མི་འགལ་བའི་ལུང་མེད་པར་སྨྲ་བ་ལ་ཐེས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་དེ་དང་དེ་རྙེད་ན་ནི་དེ་རིགས་པའི་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཐལ་བ་དང་། བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་བཞེད་པ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་མི་བཟོད་ཀྱི་དོན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པདའི་རིགས་པ་དེས་རྙེད་མ་རྙེད་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་བཞེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཞི་པ་ནི།

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འདིར་ཆོས་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་དེ་ལ་འཁྲུལ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཞིག་འཇོག་ཐུབ་པ་དེ་ཡིན། འདི་ལ་བོད་ཀྱི་དབུ་མའི་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་གཞན་ཕལ་ཆེ་བ་དང་ལྷག་པར་ངེས་པ་དོན་གྱི་མ་ཏྲ་པཎྜི་ཏ་སྟག་ཚང་ལོ་ཙཱ་བ་ལྟ་བུས་དགག་པ་ནན་གྱིས་མཛད་ཡོད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་རྩ་བར། གང་དག་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ཐེས་འབྲངས་ནས།། མ་དག་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ་ཚད་གྲུབ་ཏུ།། རིགས་པ་དུ་མས་དཔྱད་ནས་ཁས་ལེན་པ།། འདི་ལ་འགལ་བའི་འཁུར་ཆེན་འདི་ལྟར་ཡོད།། ཡུལ་ཀུན་རྫུན་དང་ཡུལ་ཅན་བསླུ་མེད་འགལ།། ཡུལ་དེར་འཁྲུལ་དང་དེ་ལ་ཚད་མ་འགལ།། ཞེས་གསུངས། ཚུལ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནད་དུ་མཐོང་སྟེ་འདི་ནི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཀུན་གྱི་ལྟ་བའི་ཡང་རྩེར་སོན་པའམ་རྒྱལ་པོར་གྱུར་བའི་དཔལ་ལྡན་ཐལ་འགྱུར་བ་འབའ་ཞིག་གི་སྒོས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དང་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཆོས་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་དེ་ལ་འཁྲུལ་བ་གཉིས་འགལ་དགོས་པའི་གནད་འགག་རྟོགས་ན་ནི་ཐལ་རང་གི་ཁྱད་པར་ཡང་ལས་སླ་པོར་ཤེས་རྒྱུའོ།། འདིའི་ཐད་ལ་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་ཀྱང་། རྣམ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ། (ཆོས་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་སྤྱི་སྐད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།)ཞེས་སྩོམ་ཆེན་པོ་ཞིག་གསུངས།

གཞན་ཡང་ལམ་རིམ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར་(དེ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་སྙམ་ན། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་པ་དང་ཇི་ལྟར་གྲགས་པའི་དོན་དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་མེད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལའང་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་

པས་གནོད་པ་མི་འབབ་པ་ཞིག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། དེ་དག་ལས་ལྡོག་པ་ནི་མེད་པར་འདོད་དོ། །)ཞེས་ཆོས་དེ་དང་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཚང་དགོས་པར་བཞེད།

ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་ལྟ་བུས་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མདོ་ལས། གཟུགས་རྟག་ཅེས་བྱ་བའམ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་སྤྱོད་ན་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་མི་སྤྱོད་དོ་ཞེས་སོགས་དང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་རིགས་པས་དཔྱད་ན་རང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ངེས་དོན་རབ་གསལ་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ཙམ་འབབ་ཞིག་བྱ་བར་རིགས་ཏེ། དབུ་མ་པ་རང་ཉིད་ལ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་ཁས་ལེན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། གཟིགས་པ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་ངོའམ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའམ་མེད་པ། དགག་པའམ་སྒྲུབ་པ། བདེན་པའམ་མི་བདེན་པ་རང་བཞིན་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུའང་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ལས་ཤེས་ནུས་སོ། །ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས་ཀྱང་། དམ་པའི་དོན་དུ་དགག་སྒྲུབ་མེད།། ཅེས་སོགས་མདོར་ན་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་རིགས་པས་གཏན་ནས་འགྲུབ་རྒྱུ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་སྙམ།

ཀུན་རྫོབ་རིགས་པས་མི་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་ཆོས་དེའི་ངོ་བོ་ལ་རིགས་པས་དཔྱད་ན་རང་ཉིད་རང་གིས་སྟོང་པའི་དོན་ཡིན་པས་རང་སྟོང་གི་གོ་བ་ཡང་སྐབས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཏུ་སྒྱུར་བ་ལས་དཔྱད་པའི་སྐབས་མ་བཟུང་བར་རང་དགར་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དང་། དེ་དག་ལ་དགག་སྒྲུབ་དང་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞག་ཏུ་མེད་པ་དེ་འདྲ་གཏན་ནས་མིན་སྙམ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་གསུངས་པའི་སྐྱོན་རྣམས་སུ་ཐལ་ཏེ། གཞུང་དེ་ཉིད་དུ། བུམ་པ་བུམ་པས་སྟོང་བུམ་པ་ལ་བུམ་པ་མེད་དགོས་ན། རང་ལ་རང་མེད་ན་གཞན་སུ་ལ་ཡང་མེད་པས་བུམ་པ་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཚེ་དངོས་པོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བས། དེ་ལྟར་སྒྲ་མཁན་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། འདིས་སྟོང་བ་དང་། འདིས་མི་སྟོང་ཞེས་པའི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ། རིགས་པས་དཔྱད་པའམ་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོ་མཐར་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏན་ཞིག་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེད་པས་དེའི་ཚེ་བུམ་པ་བུམ་པས་སྟོང་བར་འདོད་པ་འགལ་བ་གང་ཡང་མེད་སྙམ།

རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ནང་རང་སྟོང་གཞན་སྟོང་གི་བརྗོད་ཚད་ཟུར་དུ་མི་མཛད་པ་འདྲ་སྟེ། [12]གཞུང་དེ་ཉིད་དུ། བུམ་པ་བུམ་པས་མི་སྟོང་བར་བདེན་པས་སྟོང་པ་ནི། གཞན་སྟོང་ཡིན་པས་བུམ་པ་བུམ་པས་སྟོང་བ་ནི་རང་སྟོང་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་གཏན་ནས་མི་རིགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སྤྱིར་བརྗོད་ཚད་འདི་དག་གི་སྐོར་ལ་དཔྱོད་དུས་དེ་དག་མདོ་

[12] དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ།

སྔགས་གང་གི་སྐབས་ལ་གཞིགས་ཏེ་གསུངས་མིན་ལ་དཔྱད་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེ་བར་སྙམ་སྟེ། “གོང་ས་མཆོག་གིས་ཉིས་སྟོང་བཅུ་ལོར་གཞིས་བྱེས་རྗེ་ནང་པ་ཡོངས་ལ་བསྩལ་བའི་བཀའ་སློབ་དེབ་ཆུང་ཞིག་གི་ནང་། ཀུན་རྫོབ་རང་སྟོང་དང་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ཞེས་གསུངས་ཡོད་པའི་དགོངས་པ་དེ་གང་འདྲ་བཞིན་གྱི་འདུགདེ་གཙོ་བོ་སྒྱུར་དྲུག་དང་འབྲེལ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། གསང་སྔགས་བླ་མེད་དང་འབྲེལ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་གསང་བ་འདུས་པའི་རིམ་ལྔའི་ནང་གཉུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་འོད་གསལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་དང་འབྲེལ་ནས། གཉུག་མའི་འོད་གསལ་གློ་བུར་བའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྐབས་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ན། གཞན་སྟོང་ལ་གོ་བ་བསླེབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གསང་བ་འདུས་པའི་ཆོས་སྐད་ནང་ལ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ནའང་། གཞན་སྟོང་གི་གོ་བའི་སྟེང་ནས་སྟོང་པ་དང་པོ། སྟོང་པ་གཉིས་པ། སྟོང་པ་གསུམ་པ་བྱས་ཏེ་སྟོང་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་དག་གོ་བ་གཞན་སྟོང་སྐད་ལ་སླེབས་ཀྱི་འདུགདེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཇོན་གྱི་བླ་མ་ཚོས་ཐ་སྙད་གསུང་སྟངས་དེ་དགོངས་པ་གང་འདྲ་ཞིག་བཞིན་འདུག །དེ་གཉིས་གཅིག་བསྡུར་ན་གང་འདྲ་ཞིག་གི་སྐད་ལ་སླེབས་ཀྱི་འདུག་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་རེད།

༩ <<གནས་ཅན་པའི་དབུ་མ་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ། >>

ཁོ་བོས་བརྟགས་ནས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་གསུང་སྟངས་ལ་སྐབས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འདུག་སྙམ་སྟེ། གཅིག་ནི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་མིན་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་མ་ཐེགས་པའི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་མི་བཞེད་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་སྐབས་མ་ཕྱེད་པར་ལུགས་འདིར་ཐ་སྙད་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཆོས་གཏན་ནས་མེད་པར་འདོད་པ་གཉིས་འདུག་སྙམ་ཞིང་། སྔ་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་བཞེད་མཁན་དང་ཁྱད་པར་དེ་ཙམ་མེད་པར་མངོན་པ་སྟེ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ། དེ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ལ་དཔྱོད་ན་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཤེར་འགྲེལ་ཀེ་ཏ་ཀར། འོ་ན། རྣལ་འབྱོར་པ་དང་ཕལ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་སྣང་བའི་དངོས་པོ་འདི་ལ་ཅི་ཞིག་རྩོད་སྙམ་ན། སྣང་བའི་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་ཡོད་མེད་དུ་རྩོད་པ་མིན་ཏེ། སྣང་བའི་ངང་ཚུལ་འགོག་པའི་དབུ་མ་པ་སུ་ཡང་མེད་དོ། ཞེས་དང་།

རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་དབུ་མའི་ལྷ་མགུར་དུ་ཡང་། ཁྱེད་བློ་དམན་རྣམས་ཀྱི་བློ་ངོར་དང་། །བསྟུན་ནས་ཀུན་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། །དོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། །བགེགས་པས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་མེད།

། ཞེས་དང་། ཚད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་བར་སྐབས་ཚིགས་བཅད་ལས། རིགས་པས་བརྟགས་ན་མེད་བཞིན་དུ། ། ད་དུང་ཕལ་ཆེར་ཡུལ་དུ་ཞེན། ། སོར་མོའི་རྩེ་མོས་བསྟན་པ་ན། ། ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་ བླུན་པོ་འཁྲུལ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཏེ། རྗེས་ལམ་རིམ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་འགག་མ་གཟིགས་པ་ཡིན་གྱི། དེས་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་གཟིགས་པ་ག་ལ་ཡིན། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་རྙེད་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་མཐའ་བ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་པ་དང་རིགས་པས་གནོད་པ་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགག་མ་གཟིགས་པ་དང་མེད་པར་གཟིགས་པ་གཉིས་དང་། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགག་མ་རྙེད་པ་དང་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་རྙེད་པ་གཉིས་མ་ཕྱེད་པར་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་འདིས་ད་ལྟ་བ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། སྔོན་གྱི་མཁས་པ་འགའ་རེ་ལའང་འཁྲུལ་པ་བསྐྱེད་སྣང་བས། བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱོད་ལ་དེ་དག་ཕྱེད་པར་གྱིས་ཤིག ཅེས་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བཙལ་བའི་ཚེ་མ་རྙེད་པ་ཡིན་པར་བཞེད་ཀྱང་། རིགས་པ་དེས་མྱུ་གུ་སོགས་ལ་མི་གནོད་པའི་ཁྱད་པར་བཞེད་པ་འདི་ཡང་ཤེས་དགོས་སྙམ་སྟེ། ཆོས་ཅན་མྱུག་སོགས་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བཙལ་བའི་ཚེ་མ་རྙེད་པ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་ལ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །ཕྱི་མ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་སྐབས་གང་ཡང་མ་ཕྱེད་པར་ཐད་ཀར་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྤྲོས་བྲལ། དེའི་ལུགས་ལ་དངོས་འགལ་གྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་མི་བཞེད་པ་འདི་རེད།

འདི་ལ་ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས་ངེས་ཤེས་སྒྲོན་མེར། ལྟ་བའི་དངོས་གཞི་སྐྱོང་བའི་དུས། ། ཁ་ཅིག་ཅི་ཡང་མི་འཛིན་ཟེར། ། ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་ཞེས་པའི་དོན། ། ལེགས་པར་རྟོགས་དང་ལོག་རྟོག་གཉིས། ། དང་པོ་མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་བྲལ་ཏེ། ། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མདུན་ན། ། གང་ཡང་གནས་པ་མེད་མཐོང་ནས། ། འཛིན་སྟངས་དང་གིས་ཞིག་པ་སྟེ། ། སྟོང་གསལ་མཁའ་ལ་ལྟ་དང་མཚུངས། ། གཉིས་པ་དྲན་མེད་ཧྭ་ཤང་ལུགས། ། མ་དཔྱད་ཅེ་རེར་བཞག་པ་ཡིས། ། ལྷག་མཐོང་གསལ་བའི་ཆ་མེད་པར། ། མཚོ་གཏིང་རྫ་བཞིན་ཐ་མལ་གནས། ། དཔེར་ན་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་པ། ། དབུ་མས་མེད་པར་མཐོང་བ་དང་། ། གཟུགས་མེད་མེད་པར་མོས་པ་ལྟར། ། ཚིག་ཙམ་མཚུངས་པ་འདི་དག་ཀྱང་། ། དོན་ལ་མི་མཚུངས་གནམ་ས་བཞིན། །

ཞེས་རྒྱ་ནག་ཧྭ་ཤང་གིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་ད་གཟོད་སྤྲོས་བྲལ་དང་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་བྱེད་པར་དྲན་མེད་འཐོམ་མེར་མི་རྟོག་པ་ཙམ་སྐྱོང་བས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གསུང་དུ་དགག་བཞག་གནང་སྐབས་འདི་ལྟར་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོའི་འདོད་ཚུལ་ལ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་འདུག་སྙམ་པ་ནི། ལམ་རིམ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་མཐའ་སྐབས་སུ་འཆར་བའི་སྣང་ཚུལ་ཙམ་ལས་མཐའ་ཆོད་པའི་མཁས་པའི་བཞེད་རྒྱུན་དེ་འདྲ་མེད་པས་ཉུ་མཐུད་དེ་དཔྱད་དགོས

པར་འདུག་གོ།

འོག་ཏུ་ཁོ་བོས་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་མི་བཞེད་མཁན་གྱི་བཞེད་པ་འགའ་ཁུངས་སུ་དྲངས་པ་དག་ཀྱང་འདིར་བཀོད་པའི་བཞེད་པ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ནི་འོང་དོན་མེད་ལ་རྗེས་ཧྭ་ཤང་གི་ལྟ་བ་དང་ཁྱད་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་ཡུལ་ནི་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ཚུལ་འཛིན་པ་དག་ཀྱང་བར་བར་དུ་འོངས་པའི་ཧྭ་ཤང་གི་རྗེས་འབྲང་པ་དག་ཡིན་པར་སེམས། ཕྱིར་ན་སྒོམ་རིམ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་དེའི་སྲོལ་ལུགས་གཏན་མེད་དུ་ཟད་པ་ལྟ་བུར་མངོན་ཡང་། འགའ་ཞིག་སུལ་དུ་ལྷག་སྟེ་དེའི་སྲོལ་ལུགས་སླྲ་བའི་སྐབས་ཡོད་ཚོག་པར་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་ག་ལ་ཡིན་སྙམ།

འོ་ན། བོད་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་བཞེད་མིན་རགས་ཙམ་གླེང་ན། དེ་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས། འོན་ཀྱང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པའི་དབང་དུ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་།དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཞེས་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱོགས་སུ་ཆད་དེ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་སྣང་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འདི་ཉིད་སྟོང་ཞིང་། གང་སྟོང་བཞིན་པ་དེ་ཉིད་གཟུགས་སོགས་སུ་སྣང་བ་ཡིན་པས་ན་སྣང་སྟོང་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་དེ་སྲིད་ཤེར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་དང་ཞི་བ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ནི། དང་པོ་ནས་མཐའ་བཞི་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་སོ་སོ་རང་རིག་པ་ཉིད་རྩལ་དུ་འདོན་པར་མཛད་དེ། འདི་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེའང་བཀག་པས་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་འཛིན་པ་ཁེགས་ཏེ་སྣང་སྟོང་ཟུང་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་དོན་དམ་པའི་གནས་ཚུལ་ལ་རྗེས་སུ་སོན་པའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་ཀུན་བྲལ་དུ་སོང་བའི་གནད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འཇིལ་བར་མཛད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཐལ་འགྱུར་བ་ཞེས་མཚན་དུ་ཆགས་སོ།།

ཞེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ངོར་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཀུན་དང་བྲལ་དགོས་པར་གསུངས། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་གང་སྣང་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འདི་ཉིད་སྟོང་ཞིང་། གང་སྟོང་བཞིན་པ་དེ་ཉིད་གཟུགས་སོགས་སུ་སྣང་བ་ཡིན་པས་ན་ཞེས་གསུངས་པས་གཞི་གཟུགས་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་ཇི་སྙེད་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བདེན་པ་གཉིས་སོ་སོར་མ་གྲུབ་པར་བཞེད་པ་གསལ་པོ་རེད། དེ་བས་བདེན་གཉིས་འཛོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འདི་ནི་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་ཀྱི་དགག་གཞག་ཀུན་གྱི་གཞི་ཡིན་པར་རྟོགས་རྒྱུ་གལ་ཆེ་བའོ།།

འདི་ནི་མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གིས་ཀྱང་ལེགས་པར་བཞེད་པ་འདྲ་སྟེ། དྭགས་བརྒྱུད་སྒྲུབ་པའི་ཤིང་རྟར། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་རྣམས་དོན་ལ་མི་སྟོང་པ་ལ་བློས་སྟོང་པར་བསྒོམ་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་རྟོག་གིས་བཟོས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན། ཐོ་བས་བུམ་པ་བཅོམ་པ་ལྟར་མ་དཔྱད་ན་མི་སྟོང་པ་ལ་རིགས་པས་

དཔྱད་ན་སྟོང་པར་སོང་བ་ཡང་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ན་མི་སྟོང་ལ། སྐྱེས་ན་སྟོང་པར་སོང་བ་ལྟ་བུ་ཡང་མ་ཡིན། མར་མེ་ཤི་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་ཡོད་པ་ཕྱིས་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན། བུམ་པ་ཆུས་སྟོང་པ་ལྟ་བུ་དགག་བྱ་དོན་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡང་མ་ཡིན། རིང་བོང་གི་རྭ་ལྟ་བུ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་མི་སྟོང་ཞིང་། བློས་དཔྱད་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་། ཆད་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་། ཉི་ཚེ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་ཐར་ལམ་གྱི་རྟེན་དང་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བར་གྱི་ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་བཞི་དང་། སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་བརྒྱད་དང་། རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་བཅུ་བཞི་དང་། སྟོང་མི་སྟོང་དང་བདེན་རྫུན་ལ་སོགས་སྤྲོས་པའི་མཐའ་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པར་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །དེ་ནི་ཐར་ལམ་གྱི་རྟེན་དང་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོར་རུང་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། རྣལ་འབྱོར་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པ་ན་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མཐའ་དག་བཟློག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

འདི་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་པ་དཔལ་ས་སྐྱ་པས་ཀྱང་བཞེད་པ་འདྲ་སྟེ། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་ལྟ་བའི་ཤན་འབྱེད་དུ། དབུ་མའི་དོན་ནི། ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས། མཐར་འཛིན་པ་དང་མཚན་མར་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཐོག་མར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་གྱི་བདེན་པ་མ་བཀག་ན་མཐར་འཛིན་ཕྱི་མ་རྣམས་དགག་ཏུ་མེད་པས། གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༥<<དེ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲོས་བཤད། >>

གོང་དུ་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་བཞེད་མིན་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་སོ་སོར་གླེང་ཁུལ་ཡིན་ནའང་དེ་ནི་དེ་དག་གི་བཞེད་པ་རྣམས་ཚ་གྲང་ལྟར་རམ་འགལ་བ་ལྟག་སྤྲོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པའི་ཚུལ་ལྟ་བུ་མིན་པར། མཐར་ཐུག་གི་དོན་ལ་ཇི་ལྟར་འཁྲིད་པའི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལས་བརྩམས་པའི་རྣམ་གཞག་རྣམས་རང་བློས་དཔགས་ཏེ་ཞུས་པ་ཙམ་ཡིན། དེ་དག་བཞེད་པ་གཅིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་འགའ་ཡོད་པ་ལས་གཅིག་ནི། རྩ་ཤེ་ལས། གཞན་ལས་ཤེས་མིན་ཞི་བ་དང་། །སྤྲོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྤྲོས་པ། །རྣམ་རྟོག་མེད་དོན་ཐ་དད་མིན། །དེ་ནི་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་འོག་ཏུ་ཁུངས་འགོད་རྒྱུ་ལྟར་གངས་རིའི་ལྗོངས་ཀྱི་མཐའ་བྲལ་དབུ་མར་སྨྲ་བ་ཀུན་གྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་སྨྲ་བའི་ཚེ་རིགས་པས་དཔྱད་པའི་ཚེ་དང་

འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་ན་ཡོད་མེད་དང་རྟག་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་ཀུན་བྲལ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་བཞེད་ཚུལ་ལ་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ཙམ་མིན་པར་དོན་ལའང་བཞེད་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་འདི་རེད།

རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ལྟ་བའི་གཞུང་རྣམས་ལས་འདི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དགག་བྱ་གང་འགོག་ས་མཚམས་མ་ཟིན་པར་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་མཐོང་སྟེ། རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་དུ་འཁྲུལ་བས། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་གཞན་ངོ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེལ་བར་འདོད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་འགོག་པར་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་དགག་གཞག་མཛད་པའི་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོ་དག་ནི་ཁོ་བོ་ལྟར་ན་ད་ལྟ་ང་ཚོའི་མིག་ལམ་དུ་ཡོད་པའི་རིས་མེད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མཛད་མཁན་དང་། མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་འོང་དོན་གཏན་ནས་མེད་སྙམ་སྟེ། འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་གནས་སྐབས་སམ་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ངོ་ན་སྨྲ་བསམ་བརྗོད་བྲལ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སམ་ཡང་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པ་བཞེད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཁུངས་ཅུང་ཟད་ཞུས་ན་ནི། དེ་ཡང་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་སྤྱི་དོན་ལས། དེས་ན་འཁོར་འདས་འཆིང་གྲོལ་གྱི་ཚུལ་རྣམས་མཉམ་བཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ན་མི་གནས་ཀྱང་། རྗེས་ཐོབ་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཞལ་བྱར་ཡོད་པ་དེས་ན་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱང་ལམ་ལ་སློབ་ཚུལ་དང་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཚུལ་རྣམས་བཞེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཐ་མལ་པའི་སྣང་ངོ་ན་སྣང་བ་ཁོ་ན་ལས་དེར་མ་གྲགས་པ་ཐམས་ཅད་ཁས་མི་ལེན་ཏོ་ཞེས་མ་གསུངས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་དབུ་མའི་ལྟ་མགུར་ལས་ཀྱང་། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། །འཁོར་བ་དང་ནི་མྱ་ངན་འདས། །ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་ཐུབ་པས་གསུངས། ། དེ་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས། ཀུན་རྫོབ་འཇིག་རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་བཞིན་འཇོག་པའི་དོན་ཡང་གློ་བུར་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་བསླད་པའི་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་བློ་ལ་སྣང་ཞིང་། སྣང་བ་ལྟར་རྗེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདི་འདི་ཡིན་ནོ། །འདི་འདི་མིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་ཙམ་ཞིག་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཚོལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན། འཁྲིད་ཚུལ་ལམ་གསུང་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན་ནི། དེ་ཡང་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་སམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔྱོད་པའི་མཚམས་སམ་ཚད་མི་འདྲ་བ་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་ཡིན་སྙམ་སྟེ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་ཆོས་ལ་མི་གནོད་པར་བཞེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་ཚད་དམ་མཚམས་ཀྱང་འདི་ལྟར་གཞི་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་མཐའ་བཞི་པོ་གང་རུང་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་དཔྱོད་པ་ནས་འཇོག་སྟེ། འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་དཔྱད་ན། །དེ་ཉིད་བདག་ཅན་དངོས་ལས་ཚུ་རོལ་དུ། །གནས་རྙེད་མ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི། །ཐ་སྙད་བདེན་ལ་

རྣམ་པར་དཔྱད་མི་བྱ། །ཞེས་སོགས་འགྲེལ་པའི་ཐད་དུ། འདིར་དཔྱད་མ་དཔྱད་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་མ་དཔྱད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དཔྱོད་ལུགས་ཇི་ཙམ་ཞིག་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པར་འགྲོ་བ་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི། ཐ་སྙད་གདགས་པས་མ་ཚིམ་པར་མྱུ་གུ་སྐྱེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ། དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བདག་གམ་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཞེས་ཚོལ་བ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པར་འཇོག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་ཤེའི་རྣམ་བཤད་དུའང་འདི་དང་མཐུགས་འདྲ་བར་གསུངས་འདུག་གོ།

རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་མེད་དགག་ལ་དཔེར་ན་ཏ་ལ་བཞོན་ནས་གཡས་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་ཡང་། གཡོན་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བ་ལྟར་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་ལས་མ་འདས་པའི་ཉེས་པ་མེད་ལ་འཛིན་པ་བྱུང་ན་ལྟ་བ་མིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྟ་བ་སྒྲོས་བྲལ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཡང་དོན་ལ་བརྟག་དཔྱད་མ་བྱས་ནས་རང་དགར་རྟོག་པ་བཀག་ནས་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱ་ནག་ཧ་ཤང་གི་ལྟ་བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ཡང་དེ་བས་མེད་དོ། །

འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་ཆོས་ལ་མི་གནོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཞལ་གྱིས་བཞེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ལུགས་དཔྱོད་པའི་མཚམས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་འདི་ལྟར་འོང་བ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། བཀྲ་ཤིས་གང་ནས་འོངས་གང་དུ་འགྲོ་ཞེས་སོགས་དཔྱོད་པ་ནི་དབུ་ཚད་གང་གི་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་ཚུལ་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀས་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་རྣམ་གཞག་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དུ་མ་འཇོག་དགོས་པས་སོ། །འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་(དེ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ལ་དཔྱོད་ན་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱང་འདི་ལ་ཐུག་པ་གསལ་བར་མངོན་ནོ། །

འདིར་ངེས་པར་མཁྱེན་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལུགས་ལ་དངོས་འགལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་ཁས་ལེན་མེད་པར་གསལ་བའི་གཞུང་ཚིག་དུ་མ་ཡོད་པ་དག་གི་གོ་དོན་ལ་བསམ་སྐབས་དེ་དག་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་གང་ལ་གཞིར་བཞག་ནས་གསུངས་མིན་ཤེས་ཏེ་རྟོག་དཔྱོད་ལ་ཞུགས་པ་ལས་གཞན་པ་ཟེར་འདྲོགས་འབབ་ཞིག་ལ་འཕྲུན་ན་ནི། དབུ་མའི་ལྟ་བ་འཚོལ་བའི་བགེགས་ཆེན་པོ་འཕྲུར་དུ་ བླངས་པ་རང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་ཀྱང་སྐབས་གང་ཡིན་ཤེས་ཏེ་སྦྱར་རྒྱུ་གལ་ཆེ་སྟེ། འདི་ནི་བཀའ་གདམས་གསར་མ་བའི་ལུགས་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཚེ་སྨོས་ཅི། སྤྱ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་ཆེས་གསལ་ཏེ། འཇམ་མགོན་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེའི་ངེས་ཤེས་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་མེ་ལས། སྤྲོས་བྲལ་དབུ་མ་ཆེན་མོ་ལ། །ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་ཚེ། །སྔ་རབས་པ་རྣམས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ། །དབུ་མའི་རང་ལུགས་ཡིན་མིན་དང་། །ཡོད་མེད་ལ་སོགས་ཅིར་ཡང་ནི། །མེད་ཕྱིར་ཁས་ལེན་མེད་པར་འདོད། །ཞེས་དང་། རང་གཞུང་རྣམས་ལས་ལམ་འབྲས་དང་། །རྟེན་འབྱུང་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་ཀུན། །ཁས་བླངས་རང་ལུགས་ཡོད་བཞིན་དུ། །ཐ

སྣང་ཐམས་ཅད་གཞན་ངོ་ལ། །སྐྱེལ་བ་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀར་འགལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

ད་བར་ཁོ་བོས་བལྟས་པའི་དབུ་མའི་གཞུང་མང་པོ་ཞིག་ནས་ཡོད་མེད་ཁས་ལེན་ཀུན་བྲལ་དང་། ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་འཇུག་པ་ཀུན་བསྙོན་མེད་འཇོག་པའི་གནད་འགག་མང་པོ་ཞིག་གླེང་བའི་ཚེ། དེ་དག་ལས་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཞལ་གྱིས་བཞེད་པ་འདི་ནི་གཅིག་ཤེས་ཀུན་གྲོལ་གྱི་གནད་དུ་འཁུམས། དེ་ཡང་དཔེ་མཚོན་གཅིག་ཞུས་ན། ངེས་པ་དོན་གྱི་མདྣ་པཎྜི་ཏ་སྟག་ཚང་ལོ་ཙཱ་བས་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས་སུ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཕྱིར་བླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། །ཟླ་གྲགས་ཞི་བ་ལྷ་ཡི་གཞུང་མཆོག་ཀུན། །མ་དཔྱད་ཙུང་ཟད་དཔྱད་དང་ལེགས་པར་དཔྱད། །གནས་སྐབས་གསུམ་ལ་སྦྱོར་བར་ཁོ་བོས་རྟོགས། །ཐ་སྙད་མ་དཔྱད་འཇིག་རྟེན་ལྷན་སྐྱེས་ངོར། །དོན་དམ་ཙུང་ཟད་དཔྱད་པའི་རིག་ཤེས་ངོར། །སྤྲོས་བྲལ་ལེགས་པར་དཔྱད་པའི་བརྗོད་མེད་ངོར། །འདི་གསུམ་ལེགས་པར་ཤེས་དེ་དབུ་མ་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

དབུ་མ་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་རིགས་པས་མི་འགྲུབ་པ་དང་། དོན་དམ་སྨྲ་བསམ་བརྗོད་བྲལ་ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་མི་གནོད་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆོས་ཤིག་གཏན་ནས་མེད་པར་བཞེད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་མཚམས་འདི་དང་མི་འདྲ་བར་བཞེད་པར་མངོན་ཏེ། དཔེར་ན། མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཤེར་འགྲེལ་ཀེ་ཏ་ཀ་ལས། དེས་ན་ཇི་སྲིད་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་ཁས་ལེན་པ་དེ་སྲིད་དུ་གནོད་པ་དང་བཅས་ཤིང་། གང་མཐར་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་དེ་ལ་སྐྱོན་མེད་པས་ཇི་ལྟར་གནོད་དེ་ནམ་མཁའ་མཚོན་གྱིས་མི་ཕྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྗེ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་དྭགས་བརྒྱུད་སྒྲུབ་པའི་ཤིང་རྟར། དེས་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་ལུགས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་། ཞེས་བུམ་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བློ་ངོར་ཡོད་མེད་འཚོལ་བ་ཙམ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པར་འཇོག་གོ་སྙམ་མོ། །

དེ་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས་ཀྱང་ངེས་དོན་རབ་གསལ་དུ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ངོར་ཚད་མ་ཡིན་གྱི་དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་བརྫུན་པ་དང་ཡུལ་ཅན་ཚད་མ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དཔྱོད་པའི་མཚམས་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་གྱི་དཔྱོད་པ་ཙམ་ནས་བཞེད་པར་མངོན་ནོ། །རྗེས་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་ཡང་ལོག་གི་རྣམ་གཞག་མཛད་སྐབས་འདི་ལྟར་དེ་ལྟ་བུའི་གནོད་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དྲུག་གིས་གཟུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་དང་། དེ་ལས་བཟློག་པའི་དོན་ལའང་ཡང་དག་དང་ལོག་པར་འཇོག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་གནོད་པ་མེད་པ་དང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མེད་དེ། །ཞེས་དང་། འཕགས་པའི་ལུགས་ཞེས་པ་དང་དབུ་མའི་ལུགས་ཞེས་པ་ནི་འདིར་དོན་འདྲའོ། །ཞེས་སོགས་འཕགས་པ་དང་དབུ་མའི་ལུགས་གཉིས་གོ་བ་གཅིག་ཏུ་བབ་དགོས་པའི་སྐབས་ཡོད་པ་བཞིན་འདིར་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས་དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མ་མེད་ཅེས་པ་དེ་ཡང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི

ངོར་ཞེས་དེ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་སྙམ་པས། ས་ལུགས་ལ་དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མ་མི་བཞེད་ཅེས་སྨྲ་ཇི་བཞིན་པར་འདོད་མི་ནུབ་ནོ།།

དེ་ལྟ་ནའང་དེ་དག་གིས་ང་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་དཔྱད་ན་ནི་ངའི་སྙམ་པའི་བློ་ཙམ་བདག་འཛིན་དུ་བཞེད་པ་དང་། དེས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བྱེད་པ་དང་། ལྟ་བ་མ་རྙེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱུ་གུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་མྱུ་གུ་བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པ་སྟེ། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་ངེས་དོན་རབ་གསལ་དུ། ལྟ་བ་མ་རྙེད་པའི་རྒྱུད་ལ་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་མེད་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་འཛིན་པ་ཡོད་པའང་དབུ་མའི་གཞུང་དང་འགལ་ཏེ། ལུས་དང་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ། །གཏི་མུག་ཀུན་ལ་གནས་གྱུར་ཏེ།། ཞེས་པའི་དོན། ལྟ་བ་མ་རྙེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱུ་གུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན། མྱུ་གུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་གསུངས།

རྗེས་ནི་དེ་དང་མི་འདྲ་བར་ལྟ་བ་མ་རྙེད་པའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་འཛིན་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པར་བཞེད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང་དེར་མེད་པར་འཛིན་པ་དང་དེ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་འཛིན་པ་གསུམ་ཡོད་ལ། ལྟ་བ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུད་ལ་གསུམ་ག་ཡོད་ཀྱང་ལྟ་བ་མ་རྙེད་པའི་རྒྱུད་ལ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ལས་མེད་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་ན། རྟོག་པས་འདིའི་སྙམ་དུ་གང་བཟུང་ཐམས་ཅད་རིགས་པས་མི་འགོག་པ་དང་། ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོང་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་ནམ་མཚན་འཛིན་དུ་འདུག་སྙམ་ནས། ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་རློམ་པའི་འོག་ཏུ་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེ་རྩིས་མེད་པའི་ལོག་ལྟ་རྣམས་ལེགས་པར་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་མི་ཕམ་རིན་པོ་དང་། རྗེ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ། ས་པཎ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་བཞེད་པ་འདྲ་བར་མངོན་པ་དང་། འདིའི་ཐད་ནས་དེ་དག་གི་དགེ་ལྡན་པའི་དབར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་མཚམས་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་གསལ་བར་སྣང་བའོ།། གང་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་ངོར་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚད་མ་གཅིག་དང་བདེན་འཛིན་གཉིས་སོ་སོར་ཡོད་མེད་ཤེས་དགོས་པ་དང་། དེ་མ་ཤེས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་ཀྱི་གོ་དོན་གཏིང་ཚུགས་པ་ཞིག་རག་མི་ཐུབ་པ་ལྟ་བུར་མངོན་ཏེ། ལས་དང་པོ་བའི་བློ་ངོར་བློའི་རིགས་དེ་གཉིས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་སྐྱེ་ཚུལ་རྟོགས་རྒྱུ་དཀའ་བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་རྒྱུ་མཚན་གཅིག་ནི་དགྲ་བཅོམ་དག་གི་རྒྱུད་ལའང་འདི་ངའི་ཆོས་གོས་སོ་སྙམ་པའི་བློ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག་དེ་དག་གིས་བདེན་འཛིན་སྤངས་ཟིན་པས་དེ་འདྲ་བའི་བློ་དེ་བདེན་འཛིན་མིན་པའི་རིགས་པ་གང་ཡོད་མེད་དེ་རེད།

འོན་ཏེ། འདི་ལ་དགྲ་བཅོམ་པས་བདེན་འཛིན་ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་ཞེས་པའམ་ཡང་ན་བདེན་འཛིན་ལ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་

མ་ཁྱབ་པ་དང་། བདེན་འཛིན་ཡིན་ན་མཚན་འཛིན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སོགས་ཀྱི་ལན་མཛད་ན་ནི་ད་དུང་མགོ་རྙོག་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུ་ལས་མ་འདས་སོ། །དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཀླུ་སྒྲུབ་དགོངས་རྒྱན་དུ་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་འཇོག་པར་བློ་མི་བདེ་བར་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱང་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་གོང་དུ་བཤད་པའི་བློ་རིག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་དཀའ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གསུངས་པ་འབབ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ངོ་། །

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དེ་ཕོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དཔྱོད་མཚམས་མི་འདྲ་ཡོད་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ལ་བཞེད་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རིགས་པས་དཔྱད་པའམ་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོ་ན་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་གྱི་ཁས་ལེན་ཀུན་དང་བྲལ་བར་སོང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེད་པ་ནི་འདྲ་སྟེ། དེའི་ཚུལ་ཡང་དཔེར་ན་དགེ་ལྡན་པའི་ལུགས་ལ་མྱུ་གུའི་གནས་ལུགས་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གིས་མྱུ་གུ་བཙལ་ནས་མ་རྙེད་ཀྱང་རིགས་ཤེས་དེས་མྱུ་གུར་མི་གནོད་པའི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བས་དེ་འདྲ་བའི་རིགས་ངོར་མྱུ་གུ་མེད་པར་བཞེད་པ་གསལ་པོ་རེད།

འདིའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གལ་ཏེ་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གིས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཅན་གཟིགས་ན་ཡུལ་ཅན་དེ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་དང་། རྗེ་རང་ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མེད་དགག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་གཙོར། ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀུན་ཞིག་ན། །དེ་ཚེ་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་པ་ལགས། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཕར་ཕྱིན་རྣམ་བཤད་དུ། དེས་ན་འཕགས་པ་སློབ་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་ངོར་ཆོས་ཅན་འདུས་བྱས་སྣང་བར་འདོད་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་སུ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལས་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། བདེན་གྲུབ་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དམ་མཐའ་དང་པོ་བཀག་ཙམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཇི་ལྟར་འདོད་རིགས་སྙམ་ན། དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་འཇོག་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་དེས་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པ་མི་འཇོག་པས་སོ། །དེ་ཡང་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ཆོས་ཉིད་རང་གང་ལ་སྣང་བའི་བློའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་འཇོག་ལ། ཆོས་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་འཇོག་ཀྱང་། ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པར་འཇོག་པ་མིན་གྱི། ཆོས་ཉིད་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྙད་པའི་བློ་གཞན་གྱིས་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ལུང་འདིའི་གོང་སློས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བའི་གནད་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་གནད་སྟོན་པའི་གདེང་ཆེན་པོ་རྙེད་པས་དཔྱད་གཞིའི་གཞུང་འདི་འདྲ་བ་ལ་ལེགས་པར་བལྟས་ཏེ་ཟེར་ལོ་གྲག་ལོའི་འཇུག་པ་ལས་རིང་དུ་བརྒལ་ཏེ་བློའི་ནུས་པས་བདེན་དོན་འཚོལ་བར་རིགས་སོ། །

སྨྲས་པ།

འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་ཡང་དག་ལྟས། །
ཆོས་དང་ཆོས་མིན་འབྱེད་པའི་མིག་ཕྱེས་ཏེ། །
བདེ་ནས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡི། །
འཁོར་དུ་འབྲལ་མེད་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་གྱུར་ཅིག།

དཔྱད་གཞིའི་ཁུངས་ལུང་།

- 🕮 དབུ་མ་གཞུང་གསུམ་གསལ་བྱེད།
- 🕮 དགོངས་བརྒྱུད་སྒྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ།
- 🕮 དགོངས་པོ་ཐར་རྒྱན།
- 🕮 ཤེར་འགྲེལ་ཀེ་ཏ་ཀཱ།
- 🕮 འཇུག་འགྲེལ་ལྟ་བ་ངན་སེལ།
- 🕮 ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ།
- 🕮 ངེས་ཤེས་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲོན་མེ།
- 🕮 སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད།
- 🕮 ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ།
- 🕮 རྗེ་འཇམ་དབྱངས་དགའ་བློའི་གསུང་འབུམ།
- 🕮 རྗེའི་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ།
- 🕮 ཙ་ཤེ་ཊཱིཀ་ཆེན།
- 🕮 ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ།
- 🕮 བླ་སྒྲུབ་དགོངས་རྒྱན།

བཅར་འདྲི།

༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུའི་གསུང་བསྒྱུར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ་ལགས་སུ་བཅར་དྲི་ཞུས་པ།

ཐོག་མར་《ཆོས་དུང་དཀར་པོ་》རྩོམ་སྒྲིག་པ་ཐུན་མོང་ནས་སྐུ་ཉིད་ལ་འཚམས་འདྲི་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་བ་དང་། ཁྱེད་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་མཛད་པ་གཙོ་བོ་གསུང་བསྒྱུར་དང་། ཡིག་བསྒྱུར་གྱི་ལས་དོན། དེ་བཞིན་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་གསུང་ཞབས་སུ་བཅར་བའི་ཐུགས་སྨོང་དང་། ༧གོང་ས་མཆོག་གི་ཆླབས་ཆེན་དགོངས་གཞི་སོགས་ཀྱི་སྐོར་བཅར་དྲི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

བཀའ་དྲི། ཁྱེད་ལ་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་གསུང་ཞབས་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་ལྷག་གི་རིང་གནང་བའི་སྐལ་བཟང་བྱུང་ཡོད། དེའི་རིང་ཁྱེད་ཉིད་སྐུ་སྐྱེར་ལ་ཐུགས་ཀྱི་སྨོང་བ་དང་། བག་ཆགས། བློ་བསྐྱེད་སོགས་གང་དང་གང་བྱུང་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། ཐོག་མར་ཁྱེད་རང་ཚོས་ང་ལ་གོ་སྐབས་འདི་གནང་བ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཁ་སང་ཁྱེད་ཀྱིས་ང་ལ་གློག་འཕྲིན་བརྒྱུད་ནས་དེའི་སྐོར་ལ་གསལ་བཤད་བྱས་པ་དེས་ང་ཡིད་སྨོན་པོ་བྱུང་སོང་། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལ་འདི་འདྲའི་རིགས་ཀྱི་ཚད་མཐོན་པོའི་རྩོམ་ཡིག་ཕྱོགས་བསྡུས་བྱས་ཏེ་ སྤེལ་ཆ་སྤྲོད་ཐུབ་མཁན་དཀོན་པོ་རེད་འདུག ལྷག་པར་དུ་ཐོན་གྱི་རིག་གཞུང་དང་། གཞུང་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་བཤད་པ། སྐད་ཆ་བཤད་སའི་འབབ་སྟེགས་བཟོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག དེ་ངས་གལ་ཆེན་པོ་མཐོང་སོང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཞབས་ཞུ་རྒྱུའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་སྟེ་ལོ་སུམ་ཅུ་བརྒལ་གྱི་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༥ ནས་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་བོད་རིགས་གཅིག་ཡུར་ཚང་མས་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་ལབ་དུས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་བརྩེ་བཞིན་དད་པ་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་སྐབས་ང་གྲྭ་པ་ཡིན་པ་དང་། སློབ་མ་རང་གི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བོད་པ་མི་དཀྱུས་མའི་ལྟ་སྟངས་དེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད། རིམ་པས་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ཕྱི་ཞུ་དུས། ༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་སྐྱེར་གྱི་དགོངས་པ་བཞེད་སྟངས་དང་། ལྷག་པར་དུ་གཞུང་ཆེན་མོའི་སློབ་གཉེར་གྱི་

ཐོག་སྐྱ་ན་ཆུང་དུས་ནས་གསན་བསམ་གནང་བས་ལྷ་གྲུབ་ཚད་མཐོན་པོར་སོན་པ་ཡིན་དུས། དེའི་ལེགས་ཆ་བཞེས་ནས་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་སྟེངས་ཆའི་ཐོག་ལ་བཀའ་མོལ་གནང་སྟངས་དང་། ནང་ཆོས་སྤེལ་རྒྱུ་མིན་པར་ནང་ཆོས་ཀྱི་བསླབ་བྱའི་སྙིང་པོ་ཚུར་བླངས་ཏེ། དེའི་ཐོག་ནས་འགྲོ་བ་མི་སྤྱིའི་བདེ་སྡུག་ལ་དགོངས་པ་བཞེད་ཕྱོགས་དང་། ལམ་སྟོན་གནང་སྟངས་དེ་ཚོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་མཐོང་བྱུང་། ང་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་གཞུང་ནས་གསུངས་པ་དེ་གཞུང་ནང་ལ་བཞག །ཉམས་ལེན་ལ་སློབས་ཡོང་དུས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བསམ་བློ་བཏང་། ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་ཉིན་རེའི་མི་ཚེའི་ནང་དཔེ་ཆ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་བསྟད་པ་ཅིག་དུས་རྒྱུན་མཐོང་གི་མི་འདུག །དེའི་ཐོག་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་དངོས་གནས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རེད་འདུག །དེའི་ཐད་དགོངས་པ་བཞེད་སྟངས་དང་། བཀའ་སློབ་གནང་སྟངས་དེ་དམིགས་བསལ་ཞིག་ང་སྙིར་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཉམས་མྱོང་བྱུང་། ལྷག་པར་ང་སྙིར་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན། ཤུགས་རྐྱེན་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ག་ནས་ཐེབས་བྱུང་ལབ་ན། ང་རང་ཚོ་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་བཞི། ཇོ་ནང་དང་བཅས་པས་ཐུན་མོང་དུ་རྩ་བར་བཟུང་བསྟད་པའི་རྒྱ་གཞུང་ལ་རྩལ་འདོན་གནང་རྒྱུ་དེ་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཧ་ཅང་ཐུགས་དགྱེས་ཆེན་པོ་རེད། སྟོན་མ་ཚིབས་བསྐྱུར་ཅིག་གི་སྐབས་སྟོམ་བྷེ་ [Mumbai] གནམ་ཐང་དུ་གནམ་གྲུ་རྗེས་ལུས་ཐེབས་ནས་ཕལ་ཆེར་ཆུ་ཚོད་ཁ་ཤས་ཤིག་བཞུགས་དགོས་བྱུང་བ་རེད། དེ་དུས་ང་གྲྭ་པ་རེད། སྐབས་དེར་སྟོན་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་ལས་བྱེད་པ་མཇལ་དགོས་པ་དེ་ཚོ་མཇལ་འཕྲད་གནང་བ་དང་། དེ་ནས་དུས་ཚོད་སྟོང་པ་ཡོད་པའི་སྐབས་ཕྱག་ཕད་ནས་ཕྱག་དཔེ་ཞིག་བཏོན་གནང་སྟེ་གཟིགས་ནས་བཞུགས་སོང་། ཕྱག་དཔེ་དེ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་རེད་འདུག །རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་མཆན་ཆུང་ཆུང་དེ་འདྲ་མང་པོ་བཏབ་གནང་འདུག །དེ་དུས་ང་ཧ་ཅང་ཡིད་སྨོན་སྐྱེས་བྱུང་།

དེ་སྐབས་ང་དགེ་བཤེས་ཐོན་དཔེ་ཆ་ཡང་གང་ལ་གང་འཚམ་ཡོད་པའི་སྐད་ཆ་རེད། མ་གཞི་ནས་ང་དགེ་བཤེས་མ་ཐོན་གོང་ནས་གཞུང་ཁྲིད་རྒྱུའི་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དྲངས་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་དང་། རྩ་བ་ཤེས་རབ་དེ་ཚོར་གང་འཚམས་རྒྱུས་ཡོད་སྙམ་པའི་སྤོབས་པ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད། ༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མཁས་པ་རེད། ཡིན་ནའང་སློབ་ཕྲུག་རང་གི་འདྲ་ཤེས་གནང་སྟེ་མར་བཞུགས་ནས་དཔེ་གཟིགས་མཛད་དུས། ངར་སེམས་འགུལ་ཞེ་དྲག་ཐེབས་བྱུང་། དེ་ལྟར་རིམ་གྱིས་ལོ་མང་པོར་གཤིབས་ཡོང་དུས་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱ་གཞུང་དེ་ཚོར་ལྷག་པར་དུ་ཐུགས་རྩིས་གནང་གི་འདུག །བཀའ་ཆོས་གནང་སྐབས་ཀུང་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དང་། ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་སྒོམ་རིམ་སོགས་གཞུང་སྟོམ་ཆེན་པོ་དེ་དག་བེད་སྤྱོད་ཤུགས་ཆེན་

པོ་གནང་གི་འདུག །བློ་སྦྱོང་དེ་ཚོ་སྤྱི་པའི་ཆོས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དེ་ཚོ་གཞུང་རྒྱས་བསྡུས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཆུང་ཆུང་རེད། ཡིན་ནའང་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ངོས་ནས་བལྟས་ན་གཞུང་སྟོམ་ཆེན་པོ་རེད། ང་སྐྱེར་གྱི་ཐོག་ནས་དཔེ་ཆར་གང་འཚམས་བལྟས་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་གདན་ས་ཁག་གི་དཔེ་ཆ་དེ་གཙོ་བོ་བོད་གཞུང་རྩལ་འདོན་བྱས། དེའི་སྐབས་ལ་དགེ་ལུགས་པའི་གཞུང་རྩ་བར་བཞག་ནས་བལྟ་སྐབས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ལག་པ་འཆང་བའི་ལུགས་སྲོལ་མེད་པ་ཡིན་དུས། དེས་ང་སྐྱེར་གྱི་ཐོག་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཐེབས་བྱུང་།

བཀའ་དྲི། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཐུན་མོང་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཛད་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་ཅིང་། ཁྱེད་ཉིད་༸གོང་ས་མཆོག་དང་ཉེ་འཁོར་གྱི་མི་སྣ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན་༸གོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་དང་། མཛད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ང་ཚོས་དོ་སྣང་མ་བྱུང་བ། དམིགས་བསལ་གང་དང་གང་ཡོད་པ་ང་ཚོར་ངོ་སྤྲོད་གནང་རོགས།

བཀའ་ལན། ལོ་ལྔ་དང་བཅུའི་གོང་ལ་བོད་པའི་ངོས་ནས་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་སྐྱེར་གྱི་མཛད་རྗེས་ག་རེ་ཡོད་མིན་རྟོགས་ཐུབ་མཁན་གང་འཚམས་དཀོན་པོ་རེད། བོད་ཀྱི་བདེན་དོན་དང་འཐབ་རྩོད་དེ་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་སྲོལ་གནང་བ་དང་། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ཐོག་ནས་བོད་རྒྱ་ཞི་མོལ་གྱི་ཐབས་ཤེས་གནང་བ་དང་། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྲིངས་ཆ་དེ་ག་རང་གི་ཐོག་ལ་སྤོད་དགོས་པ་དང་། མདོར་ན་བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ལ་ཕྱག་ལས་གནང་བ་དེ་ཚོ་བོད་པ་ཚང་མར་རྒྱུས་ཡོད་རེད། དེ་མིན་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་སྲིངས་ཆའི་ཐོག་ལ་ཆེ་མཐོང་དང་། སྙན་གྲགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། མི་མང་པོས་བརྩི་བཀུར་ཡོད་པ་དེ་རེབ་ཙམ་ཤེས། རྒྱུ་མཚན་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བརྩི་གི་ཡོད་པ་དང་། གནད་ཡོད་མི་དང་། མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྐུ་མདུན་ལ་དམིགས་བསལ་ཆེ་མཐོང་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་གང་ལ་ཐུག་ཡོད་མེད་མང་པོ་ཞིག་གིས་མཁྱེན་གྱི་མི་འདུག །དཔེར་ན། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཚན་རིག་པ་དང་མཉམ་དུ་སེམས་དང་སྲོག་གི་བགྲོ་གླེང་ལོ་མང་པོ་གནང་བ་དེས་ཚན་རིག་རང་གི་སྡེ་ཚན་ནང་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཡོད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཚན་རིག་པ་དང་མཉམ་དུ་ལོ་མང་པོ་མཉམ་དུ་གཤིབས་ཏེ་བགྲོ་གླེང་གནང་བ་ཡིན་དུས། ཚན་རིག་རང་གི་སྡེ་ཚན་ཡང་ཕྲུག་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་ [Contemplative Science] སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་པའི་ཚན་རིག་ཅེས་སྡེ་ཚན་གསར་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཁོ་ཚོས་དཔྱད་པ་བྱ་རྒྱུའི་གཞི་གཙོ་བོ་དེ་གོམས་བློ་སྦྱངས་པའི་ཐོག་ནས་ལུས་དང་སེམས། ལྷག་པར་ཀླད་པ་ལ་འགྱུར་བ་གང་འདྲ་འགྲོ་གི་ཡོད་མེད་དང་། སྨན་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་དང་། བློ་སྦྱངས་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་བཅོས་གང་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱད་པ་བྱེད་རྒྱུ། དེ་ཡང་ཚན་རིག་པ་རང་གི་སྔ་མའི་ལྟ་སྣངས་བྱས་པ་

ཡིན་ན། གཟུགས་ཅན་ཞིག་གི་འགྱུར་བའི་ཐོག་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱ་རྒྱུ་མ་གཏོགས་རྩ་བ་ནས་མེད། ཀླད་པ་ཡིན་ན་ཀླད་པའི་རྫས་དང་། ཀླད་རྩ་ཕན་ཚུན་གྱི་མཐུད་ཁ་དང་། ཀླད་རྩར་རྒྱུ་བའི་རྫས་ཀྱི་བར་ཆད་སོགས་དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་འབྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། བློ་རང་གི་ཐོག་ནས་བསམ་བློ་བཏང་སྟེ་འགྱུར་བ་ག་རེ་འགྲོ་གི་ཡོད་མེད་བརྟག་རྒྱུ་དེ་ཡོད་མ་རེད། འདས་པའི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་གཅིག་གི་གོང་ལ་ཁོང་ཚོར་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུའི་ཐ་སྙད་ཁོ་རང་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའང་། རིམ་གྱིས་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་དེའི་ཐོག་ལ་བགྲོ་གླེང་ཤུགས་ཆེན་པོ་གནང་བ་ཡིན་ཙང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་རང་གི་ཐོག་ནས་བློ་སྦྱང་། ཀུན་སློང་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོག་ནས་ཀླད་པ་རང་ལ་འགྱུར་བ་ག་ཚོད་འགྲོ་གི་ཡོད་མེད། ད་ལྟ་[Contemplative Science] [སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་པའི་ཚན་རིག་] ཟེར་བ་དེ། འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་ལ་ཡུལ་ཅན་བློའི་བྱེད་ལས་ག་རེ་འདུག་བརྟག་དཔྱད་བྱ་རྒྱུ་དེ་རེད། དེ་ཚན་རིག་ནང་སྡེ་ཚན་གསར་པ་གསར་རྐྱང་ཆགས་ཡོད། ཡུལ་ཅན་ཤེས་པར་དཔྱད་པ་གཏོང་རྒྱུའི་སྐོར་ལ། ༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་ཚན་རིག་གི་སྡེ་ཚན་ནང་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད།

ཁྱད་པར་དུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ག་རེ་གནང་ཡོད་ཅེ་ན། ༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་བགྲོ་གླེང་ཆེན་པོ་གནང་བ་ཡིན་ཙང་། འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་སྡིངས་ཆའི་སྟེང་ལ་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་ན། དམིགས་བསལ་གྱི་བརྩི་མཐོང་ཡོད། ཚར་གཅིག་མཐོ་སློབ་ནང་རྒྱ་གར་གྱི་ལྟ་གྲུབ་སྒྲ་བ་དང་། ཚན་རིག་པ། ཨ་རི་དང་། ཁེ་ན་ཌའི་ནང་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་གར་བ་རྐྱང་པའི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་འཚོགས་སོང་། དེའི་ནང་ལ་ནེའུ་ཇེ་སིར་སྟོད་མཁན་རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱུག་བདག་ཅིག་ཡོད། ཁོང་རྒྱ་གར་གྱི་ལྟ་གྲུབ་ལ་འཛམ་གླིང་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་གདེང་འཇོག་ཡོང་བར་ཀུན་སློང་ཡོད་མཁན་ཞིག་རེད། དེ་སྐབས་ཁོང་གིས་ང་ལ་འབྲུག་ཙམ་ཡོང་སྟེ་བོད་དོན་སྐོར་ཞིག་བཤད་རོགས་ལབ་སོང་། ཁོ་རང་བོད་པའི་སྐོར་ལ་ཞ་ཆ་ཡོད་མཁན་ཞིག་རེད། ཛ་འཕྲང་བའི་སྐབས། ཡུ་རོབ་དང་། ཨ་རི་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐོ་སློབ་ཁག་ལ་ཧིན་དུ་ [Hinduism] ཞེས་ལབ་པ་ཡིན་ན། ཆོས་ལུགས་དང་། སྐད་རིགས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལ་མ་གཏོགས་ཡོང་གི་མི་འདུག །ནང་ཆོས་ [Buddhism] ལབ་པ་ཡིན་ན། ཚན་རིག་གི་སྡེ་ཚན་དང་། ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ནང་ལ་ཡང་བསླེབས་ཀྱི་འདུག །དེ་གཙོ་བོ་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དྲིན་རེད། ཅེས་གསུངས་བྱུང་། དེ་ཕྱི་ལོག་ལ་སྟོད་མཁན་ཆོས་མཐོང་གི་ཡོད།

དེང་སང་བོད་པ་ཚོ་ཙུང་ཡག་ཏུ་ཕྱིན་ཡོད། དེ་མ་གཏོགས་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྐུ་མདུན་སྐུ་སྐྱེར་གྱི་སྐོར་མ་གཏོགས་ཏ་གོ་ཡི་ཡོད་མ་རེད། ཞེ་ས་མ་ཞུས་ན་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་བོད་པ་རེད། ཁོང་ཇི་ཙམ་གྱིས་མཛད་འཕྲིན་ཆེ་བ་དེ་

ཙམ་གྱིས་ང་ཚོ་བོད་པ་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་སྤྱོབས་པ་མཉམ་དུ་བྱེད་ཆོག་པ་རེད། དེ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆེ་མཐོང་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། བོད་པ་མང་ཆེ་བས་དད་པ་མིག་བཙུམས་རང་བྱས། ༸སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་། ༸རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་སོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དད་པ་རང་གིས་ བུད་རྒྱུག་རྒྱབ་བཞག་པ་མ་གཏོགས། སྐུ་མདུན་སྐུ་སྒེར་གྱི་ཆ་ནས་སྐུ་ཡོན་ག་རེ་ཡོད་མེད་དང་། མཛད་རྗེས་ག་རེ་ཡོད་མེད། དགོངས་པ་བཞེད་ཕྱོགས་དེ་ཚོ་རགས་ཙམ་ཤེས་པ་ཡིན་ན། གཤམ་ནས་བློ་སྐྱེད་ལེན་མཁན་གྱི་མཁས་པ་དང་། སློབ་གཉེར་བ། དཔེ་ཆ་བ་ཚོ་ལ་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་སེམས་ཤུགས་འཕར་རྒྱུ་ཡོད། ང་ཚོ་བོད་པ་ཞེས་ལབ་ན། མི་རིགས་ཉིང་པ་དང་། རིག་གཞུང་ཉིང་པ་ཡོད་པ་ཙམ་མིན་པར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཕྱིངས་ཆའི་སྐད་ནས་སྤྱོབས་པ་ཆེན་པོས་ལས་ཀ་ཞིག་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་འདུག་སྙམ་པ་ཡོང་གི་རེད། མདོར་ན་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་རྗེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ཚོ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། དེ་ཚོ་ཤེས་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་རེད་དྲན་གྱི་འདུག།

བཀའ་དྲི། འཛམ་གླིང་ཁྱོན་དུ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་ཆེ་མཐོང་དང་། དད་གུས་བྱེད་མཁན་ཚད་གཞི་ཇི་ཙམ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། ང་ཚོ་བོད་རིགས་ཀྱིས་དེ་དག་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་རིས་འཛིན་འཁྱེར་དབང་དུ་སོང་ནས་བཀའ་སློབ་ལག་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་མ་འདང་བའི་ཆ་གང་གཟིགས་ཀྱི་ཡོད་དམ། དེ་བཞིན་ནུབ་ཕྱོགས་པ་དང་། བོད་པ་ཚོས་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་ཆེ་མཐོང་དང་གུས་བཀུར་ཞུ་སྟངས་ལ་མི་འདྲ་བ་གང་གཟིགས་ཀྱི་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། སྤྱིར་བཏང་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་ང་རང་ཚོའི་བཙན་བྱོལ་སྒྲིག་འཛུགས་ལ་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན་ན། བོད་མི་གཅིག་གྱུར་གྱི་ལྟ་བ་དེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད། བོད་ནང་ལ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ན། དེ་སྔ་དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་སྔོན་ལ་བོད་པ་གཅིག་གྱུར་གྱི་ལྟ་བ་དེ་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་རེད། ཁམས་པ་ཡིན་ན་ཁམས་པའི་སྡེ་ཚན་ལ་གཏོགས། ཨ་མདོ་ཡིན་ན་ཨ་མདོའི་སྡེ་ཚན་ལ་གཏོགས། ཆོས་དང་སྐད་ཡིག་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་གཅིག་འགྱུར་བཟོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། བོད་གཅིག་གྱུར་གྱི་ལྟ་བ་དེ་དེ་སྔ་ཁག་པོ་ཡོད། ད་ལྟ་ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་ལ་སླེབས་པ་ཡིན་ཙང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རྒྱ་མིས་བོད་མི་རིགས་དང་། ང་ཚོའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་མི་མངོན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་གཏོང་གི་ཡོད། ག་ལེར་གོང་ནས་རྒྱ་ནག་གིས་བཙིར་ཡོང་དུས་འོག་ནས་འབར་ཡོང་བ་དེ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་རེད། བོད་ལ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ན་ལྷག་དཀར་ཟེར་བ་དེ་ཚོ་ཆེད་མངགས་མང་ཚོགས་རང་ངོས་ནས་བཙུགས་པ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཞིག་བསྟན་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་རེད།

གང་ལྟར་ད་ལྟའི་ཆར་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་པའི་ནང་མི་རིགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་འདུ་ཤེས་དེ་ཡག་པོ་ཡོད། རྒྱ་གར་ནང་གི་སློབ་གྲྭ་ཁག་དང་། གྲྭ་ཚང་ཁག་ནས་འཚར་ལོངས་བྱུང་བའི་གཞོན་སྐྱེས་མང་ཆེ་བས་དང་པོ་དེར་ང་བོད་པ་ཞིག་ཡིན་བསམ་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད། ཡིན་ནའང་བོད་ནས་ཡོང་མཁན་ཚོར་འཚར་ལོངས་བྱུང་བའི་ཁོར་ཡུག་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཅུང་ཙམ་རེ་ཡོང་སྲིད་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་ནས་ཡག་པོ་མཐོང་གི་འདུག །འོན་ཏེ། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་གང་གནང་བ་ཚང་མ་སྒྲུབ་ཡག་དེ་དཀའ་ངལ་འདུག །དཔེར་ན། ཉེ་ཆར་འོས་འདེམས་སྐབས་ལ་ལངས་ཕྱོགས་གཉིས་བྱས་ནས་འགྲན་བསྡུར་བྱས་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་ལངས་ཕྱོགས་གཉིས་བྱས་ནས་འགྲན་བསྡུར་བྱེད་པ་དེ་དམངས་གཙོའི་ལུགས་སྲོལ་རེད། ཇི་ཙམ་གྱིས་འགྲན་བསྡུར་རྣོ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་འོས་མི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་མངོན་གསལ་དོད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དཔེར་ན། ང་རང་ཚོའི་གཞུང་ནང་ལ་ཡང་། རང་ལུགས་བཞག་པ། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ཞེས་ལབ་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟར། ཇི་ཙམ་གྱིས་གཞན་ལུགས་བཀག་རང་ལུགས་བཞག །རྩོད་པ་སྤངས་ཡོང་དུས་རང་ལུགས་དེ་མངོན་གསལ་དོད་དུ་འགྲོ་བ་དེ་ཆོས་ཉིད་རེད། དེ་ལྟར་ཕན་ཚུན་རྩོད་པ་རྩོད་རྒྱུ་དེ་འོས་པ་རེད་དེ། རྩོད་པའི་རིགས་འགའ་ཞིག་ཅུང་ཐབས་སྐྱོ་པོ་བྱུང་སོང་། དེ་ཚོའི་ཐོག་ནས་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་ཕམ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་ང་ཚོས་ཅུང་ཙམ་མ་འདང་བ་ཡོང་གི་འདུག །དེ་མ་གཏོགས་སྤྱིར་བཏང་ངས་བལྟས་པ་ཡིན་ན་གང་འཚམས་ཡག་པོ་ཆགས་འདུག་བསམ་གྱི་ཡོད།

༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་སྐྱེར་གྱི་ངོས་ནས་ཆ་བཞག་ན་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་གནང་གི་ཡོད་རེད། ཐོག་མར་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་པ་སོ་ལན་གྱི་སྨན་རིར་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་སྟེ། བོན་གྱི་དབུ་ཞྭ་མཆོད་པའི་སྐབས་མང་པོ་ཞིག་ཐོག་མར་མ་སྐྱིད་པ་བྱུང་ཡོད། ཨོ་དེ་འདྲ་རང་ད་གནང་དགོས་ཨེ་ཡོད་བསམ་ནས། མ་སྐྱིད་པ་བྱུང་ཡོད། ཁག་ཡོད་མ་རེད། བོད་ལ་དེ་འདྲའི་ལུགས་སྲོལ་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའང་། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་དགོངས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞེས་ཏེ། ཆོས་བརྒྱུད་ཚང་མར་གནས་གཟིགས་ཕེབས། བོད་ཀྱི་བླ་མ་ཆེ་ཁག་ཚང་མར་འབྲེལ་ལམ་ཡག་པོ་གནང་། ལྷག་པར་དུ་དཔལ་ནཱ་ལེནྡྲའི་བཞེད་གཞུང་གཙོ་བོར་འཛིན་དགོས་པ་དང་། བཀའ་བསྟན་གཉིས་ལ་རྩ་བར་འཛིན་དགོས་པ་རེད་ཅེས་བཀའ་གནང་བ་དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་ཆོས་ལུགས་མཐུན་སྒྲིལ་དང་། འཐེན་འཁྱེར་ཉུང་དུ་འགྲོ་བར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་། ང་ཚོས་གཟབ་ནན་མ་བྱས་པ་ཡིན་ན། མི་ཟེར་བ་མཐར་གཏུགས་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་ཆགས་སྡང་ཉོན་མོངས་པའི་གོང་བུ་ཡིན་པ་གཅིག་གྱུར་རེད། ཆགས་སྡང་ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་བ་དེ་ནི་ངའོ་སྙམ་པའི་བློ་དེ་རེད། ང་ཆེ་ཆུང་དབང་གིས་སོ་སོའི་ཕྱོགས་སྙམ་པ་དེ་མིའི་གཤིས་ཀ་ལ་ཡོད། གཟབ་

ནན་མ་བྱས་ན། ཆོས་ལུགས་འཛིན་འཁྱེར་གྱི་ཉེན་ཁ་ཡོང་སྲིད་པ་རེད། བཙན་བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གི་ལས་བྱེད་པ་ང་ཚོའི་ཁོངས་གཏོགས་རེད་མི་འདུག ཁོང་ཚོའི་ཁོངས་གཏོགས་རེད་སོགས་སྐད་ཆ་འདྲ་མིན་ཡོང་གི་རེད། དེ་ཚོའི་གྲས་དེ་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་གཟབ་ནན་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད། སྤྱིར་བཏང་བཙན་བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་བོད་པ་གཅིག་གྱུར་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ཆོས་ལུགས་ཚང་མ་ནཱ་ལེནྡྲའི་ཆོས་བརྒྱུད་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་བསམ་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་ཏན་ཏན་ཡོད་རེད། སོང་ཙང་ངས་སྐྱོན་ཆེན་པོ་རང་མཐོང་གི་མི་འདུག

བཀའ་དྲི། "སེམས་དང་སྲོག" ཅེས་ཚོགས་པ་དེའི་ངོ་བོ་དང་། ཁ་ཕྱོགས། དམིགས་ཚད། གྲུབ་འབྲས་གང་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་མེད་སྐོར་ལ་ངོ་སྤྲོད་གནང་རོགས།

བཀའ་ལན། སེམས་དང་སྲོག་གི་ཚོགས་པ་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༥ ཙམ་ལ་རེད། ཡིན་ནའང་ཚོགས་འདུ་དང་པོ་དེ་ཧ་རམ་ས་ལར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༧ ལོར་འཚོགས་པ་རེད། ཐོག་མར་ཚོགས་པ་འཛུགས་མཁན་དེ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་རེད། ཕྱི་གླིང་ [Chile]ཅི་ལི་ནས་ཡིན་པའི་ཧྥ་རན་སིར་ལས་ཀ་གནང་མཁན་ཀླད་རྩའི་ཚན་རིག་ཐོག་ལ་སྙན་གྲགས་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ [francisco varela] ཞེས་པ་ཁོང་དང་། ཨ་རི་ལ་ཡོད་པའི་ཚོང་པ་ [R. Adam Engle] གཅིག་བཅས་ཁོང་རྣམ་གསུམ་གྱིས་སེམས་དང་སྲོག་གི་ཚོགས་པ་དེ་བཙུགས་པ་རེད། ཐོག་མར་འཆར་གཞི་ཆེན་པོ་ཡོད་མ་རེད། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཚན་རིག་པ་དང་མཉམ་དུ་བགྲོ་གླེང་གནང་རྒྱུ་ཐུགས་དགྱེས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཙང་། དེའི་སྔིངས་ཆ་ཕུལ་བ་ཞིག་རེད། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ས་གནས་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཆིབས་བསྒྱུར་སྐབས་ས་གནས་གང་ས་ནས་ཚན་རིག་པ་བཙལ་ཏེ་བཀའ་མོལ་གནང་བ་ལས། ཚན་རིག་པ་གནད་ཡོད་གདམ་སྒྲུག་གནང་ནས་འཆར་གཞི་དང་སྒྲིག་འཛུགས་ལྡན་པའི་ཐོག་ནས་དེ་དག་གི་ཉམས་མྱོང་གྲ་སྒྲིག་བྱས། རྒྱབ་ལྗོངས་དང་བཅས་བཀའ་མོལ་ཁྱུར་ཏེ་ཡོང་བ་ཡིན་ན། བགྲོ་གླེང་དེ་ལྷུག་པོ་དང་གཏིང་ཟབ་པོ་ཡོང་རྒྱུ་སོགས་ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་འདྲ་རེད། ཡིན་ནའང་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གསུམ་པ་བཞི་པར་སླེབས་དུས་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་འདི་མི་གཅིག་གིས་ཚན་རིག་ལ་དབྱིངས་ཞུགས་ནས་ཚན་རིག་པ་དང་མཉམ་དུ་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུ་ཞིག་རེད་མི་འདུག མིང་ལ་ཚན་རིག་བཏགས་མིན་ཙམ་ལས། གང་ལྟར་མཐར་གཏུགས་ཡོང་བའི་སྐབས་ལ་ནང་པའི་མཁས་པ་ཚོས་ཀྱང་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་འཚོལ་གྱི་ཡོད་རེད། དཔེར་ན། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཆགས་སྟངས་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྲུབ་སྟངས། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་དེ་དག་མཐར་གཏུགས་ཡོང་དུས་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་གྱིས་རྩོམ་གཞི་ག་རེ་བྱས་མིན་དང་། རྩོམ་གཞིའི་ཆོས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཕྱེ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཆ་མེད་བཞག་ཐུབ་མིན་དེ་ཚོའི་སྐོར་དེ་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་མང་པོས་དཔྱད་

པ་ཞིབ་མོ་གནང་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་དུ་སེམས་ཀྱི་སྲེ་ཚན་སྐོར་ནས་ནང་པའི་གཞུང་ལ་མཁས་པ་མང་པོའི་བཤད་པ་གཏིང་ཟབ་མོ་ཡོད་ཙང་། གང་ལྟར་ནའང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དཔྱད་པ་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་རེད་དེ། དཔྱད་པ་གཏོང་སྟངས་ལ་རྩ་བའི་ཆ་ནས་ནང་པ་དང་། ཚན་རིག་གཉིས་ཀ་མཐུན་པོ་ཡོད་ཙང་། ནང་པའི་ངོས་ནས་ཆ་བཞག་ན། ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཆ་རྐྱེན་དེ་གསུམ་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་དེ་ནས་ལུང་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་རེད། དེ་གསུམ་ལས་གལ་ཆེ་ཆུང་བརྩིས་ཡོང་དུས་ལུང་ལས་རྗེས་དཔག་དེ་གལ་ཆེ་བ། རྗེས་དཔག་ལས་མངོན་སུམ་དེ་གལ་ཆེ་བ། མཐར་མངོན་སུམ་ལ་མ་བསྙོན་པ་ཞིག་དགོས་པ་དེ་ཚན་རིག་པ་དང་ཧ་ཅང་མཐུན་པོ་ཡོད། ཚན་རིག་པ་ཚོ་མཐར་གཏུགས་ཡོང་དུས་མངོན་སུམ་ར་སྤྲོད་འཕེར་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། མངོན་སུམ་ར་སྤྲོད་འཕེར་བའི་ཆོས་དེ་ཚོ་རྩ་བར་བཞག་སྟེ། དབང་པོས་མཐོང་མ་ཐུབ་པ་དེ་ཚོ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་བཀོད་ནས་རྗེས་སུ་དཔག་ཡོང་གི་ཡོད། རྟུལ་ཕྲན་ཕྲ་མོའི་རྣམ་གཞག་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ང་རང་ཚོའི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་རེད། རྗེས་དཔག་གིས་རྙེད་པའི་ཆོས་ཚགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ཚོ་ཚན་རིག་པ་དང་ནང་པ་གཉིས་ཧ་ཅང་འདྲ་པོ་ཡོད། དེའི་སྐབས་ལ་ལྷག་པར་དུ་ནང་པས་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་དང་། བདག་རྟག་པ་འདོད་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་འགོག་རྐྱེན་བྱེད་མཁན་ཆེ་ཤོས་གཉིས་དེ་ནང་པ་ལ་ཡོད་མ་རེད། ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་པ་མཉམ་དུ་ཚུ་ཚོད་གཅིག་སྐད་ཆ་བཤད་པ་ཡིན་ནའང་། འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་དེ་ཐེངས་བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་ཙམ་མ་བགྲང་བར་འགྲོ་ས་ཡོད་མ་རེད། ནང་པས་ཉི་མ་མང་པོར་སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ཟུར་ལ་སླེབས་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། དེ་འདྲའི་དབང་གིས་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་སྨད་དང་། ཉི་ཤུ་པའི་མགོ་སྟོད་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་ནང་ཆོས་ལ་དབྱིངས་ཞུགས་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་བགྲོ་གླེང་དེ་ང་མི་གཅིག་གིས་ལས་ཀ་རེད་མི་འདུག རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་གི་ཐོག་ནས་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་ཤེས་བྱ་ཕྱུག་ཏུ་གཏོང་རྒྱུ་དང་། དེ་གཞི་ལ་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་བདེ་དོན་སྒྲུབ་རྒྱུ་འདུག་དགོངས་ཏེ། སེམས་དང་སྲོག་གི་ཚོགས་པ་དེ་ཆེ་ཏུ་བཏང་གནང་བ་རེད། དེང་སང་སེམས་དང་སྲོག་གི་ཚོགས་པར་ཆ་བཞག་ན་ལོ་ཉི་ཤུ་བདུན་ཙམ་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད།

སེམས་དང་སྲོག་གི་ཚོགས་པའི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་ཚོགས་མི་ཚན་རིག་པ་རྒྱང་རྒྱང་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱལ་གྱི་ཡོད། ལྷག་པར་ཏུ་དབྱར་ཀའི་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་འདུ་ཞིག་བདུན་ཕྲག་གཅིག་ལ་འཚོགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེའི་ནང་དུ་ཚུད་ཁག་པོ་ཡོད་

ཀྱང་མཐོ་སློབ་ཁག་ནས་ཚན་རིག་པ་གཞོན་པ་དེ་ཚོས་སྔོན་ཞུ་བརྒྱབ་སྟེ་དེའི་ནང་ལ་འཛུལ་གྱི་ཡོད་རེད། དེ་དུས་ཚན་རིག་པ་རྒན་པ་དང་མཉམ་དུ་ཚན་རིག་པ་གཞོན་པ་ཚོས་བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་རིང་མཉམ་དུ་གཤིབ། ཉིན་མ་གཅིག་དག་བཅད་བྱས་ཏེ་སྒོམ་བརྒྱབ། དེ་མིན་དེའི་ནང་དུ་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བའི་མཁས་པ་གཅིག་ངེས་པར་དུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་གཙོ་བོར་བཞག་པའི་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་ངོ་སྤྲོད་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ་བྱས། སྒོམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྦྱོང་བ་ཅུང་ཙམ་བསགས། དེ་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱ་མཁན་གྱི་ཚན་རིག་པ་མང་པོ་ཞིག་སྐད་བཏང་། དེའི་སྐད་ནས་ཤུགས་རྐྱེན་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད། དེ་ཐོན་མཁན་དག་ལ་མ་འོངས་པར་སེམས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ཡོད་ན། དེ་ལ་སེམས་དང་སྲོག་གི་ཚོགས་པའི་ངོས་ནས་ཆ་རྐྱེན་དཔྱལ་བཀྲམ་རྒྱུ། ད་ལྟ་སེམས་དང་སྲོག་གི་ལས་ཀ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མཉམ་དུ་བསྒྲོ་གླེང་བྱ་རྒྱུ་དེ་དང་། ལོ་གཉིས་རེའི་ནང་ལ་རྒྱ་གར་ལ་གཅིག་འཚོགས་ཀྱི་ཡོད། ནུབ་ཕྱོགས་ལ་བདུན་ཕྲག་གཅིག་གཟའ་ཟླ་བ་ལ་དབུ་བཙུགས་ནས་གཟའ་པ་སངས་ཀྱི་ཉིན་གུང་ཡོལ་ནས་གྲུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། ལོ་རྗེས་མ་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་གནས་ཆེ་ཁག་གཅིག་ལ་འཚོག་གནང་གི་ཡོད་རེད། ད་ལན་ཡུ་རོབ་ནང་སེམས་དང་སྲོག་གི་སྡེ་ཚན་གཅིག་དང་། བྱང་ཨ་མི་རི་ཀ་ལ་གཅིག་བཅས་ལོགས་སུ་བཙུགས་ཡོད། དེའི་ཐོག་ནས་ཚན་རིག་པའི་སྡེ་ཚན་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཁྱེར་བཏང་སོ་སོ་སྙེར་ངོས་ནས། ནང་པ་ལ་དབྱིངས་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཚོགས་པ་འདི་བརྒྱུད་ནས་བྱས་པའི་ལས་ཀར་ཚན་རིག་པ་ཚོས་ཆེ་མཐོང་ཆེན་པོ་ཡོད་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཚོགས་པ་འདིས་སྒྲིག་འཛུགས་དང་འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་ཐོག་ནས་གོམས་པ་ལྟོད་པོ་རྒྱབ་པ་རེད། དེ་ལ་ཚན་པ་རིག་པ་ཚོས་སྣང་བར་མི་འགྲོ་བའི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སོགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་རྩ་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད།

ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་བློ་ཡི་རྣམ་གཞག་དང་། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲ་བློ་སྐྱེ་སྟངས་སོགས་དང་། ང་ཚོའི་ཚད་མའི་གཞུང་ནང་དཔྱད་པ་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་ན་མེད་ན་ཞིག་ནི། བ་ལང་ཆུང་ཆུང་དཀར་གསལ་ལ་མཛུབ་མོ་གཏད་ནས་དེ་བ་ལང་རེད་ཅེས་ལབ་ཡོང་དུས། རྗེས་སུ་བ་ལང་ནག་སྨུར་མཐོང་བའི་སྐབས་དེ་བ་ལང་རེད་འདུག་སྙམ་པའི་སྒྲ་བློ་དེ་ཇི་ལྟར་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་དཔྱད་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་ནང་བཞིན། ནུབ་ཕྱོགས་ཚན་རིག་གི་སྡེ་ཚན་ནང་ལ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་རེད། ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་ཚོ་ཐོག་མར་བརྡ་སྤྲོད་དུས་བ་ཕྱུགས་ནག་པོ་ཤིག་ལ་མཛུབ་མོ་གཏད་ནས་འདི་བ་ཕྱུགས་རེད་ཅེས་ལབ་པ་ན། བ་ཕྱུགས་དེ་ནག་པོ་ཡིན་ནའང་རྗེས་མ་བ་ཕྱུགས་གཞན་ཞིག་མཐོང་བའི་ཚེ། མཛུབ་མོ་འཛུགས་སའི་ཚོན་ཁྲ་དེ་ལ་མ་གོ་བར། བ་ཕྱུགས་རང་ལ་གོ་བའི་རིས་འདྲི་གཏོང་བའི་ཆ་རྐྱེན་དེ།

ཇི་ལྟར་ཚང་གི་ཡོད་ཅེས། དེ་ལ་བཤད་པ་རྒྱག་མཁན་མང་པོ་ཞིག་གིས། [concept] དོན་སྤྱིའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་མི་ལ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་པར་འདོད་མཁན་གཅིག །སྤྱི་རྟག་པ་ཚན་རིག་པས་འཛོག་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། དེ་ནང་པ་དང་གཅིག་པ་རེད།

ཚན་རིག་པ་མང་ཆེ་བ་ཆོས་པ་མ་རེད་ལ། ནང་པ་ཡང་མ་རེད། ཁོང་ཚོར་དེའི་ཐོག་ལ་ཁེ་བཟང་ཞིག་མེད་ན་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད། ཁེ་བཟང་གང་ཡོད་རེད་ཅེ་ན། ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་དཔྱད་པ་གཏིང་ཟབ་མང་པོ་བྱས་ཡོང་དུས་ཁོང་ཚོར་བློ་བསྐྱེད་གསར་པ་མང་པོ་རག་གི་ཡོད་རེད། སེམས་དང་སྲོག་གི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག ༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་གཙོར་བཞུགས་གནང་སྟེ། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་རྩ་བར་བཞག་ནས་སྨན་བཅོས་བྱ་རྒྱུ་སོགས་བགྲོ་གླེང་མང་པོ་མཛད་པས། དེ་ཁྱབ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད་པ་འདི་གྲུབ་འབྲས་ཤིག་རེད།

ཡང་དེང་སང་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་རྒྱུ་དང་། དེའི་ཐོག་ནས་བློ་སྦྱོང་རྒྱུ་དེ་ཡང་ཁྱབ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད་རེད། དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐད་ཆ་རྩ་བ་ནས་མེད་པར་བློ་སྦྱོང་རྒྱུ་ཁོ་ན་རེད། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྡེ་ཚན་ནང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་གི་བླང་དོར་གསུངས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེས་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད་རེད། དཔེར་ན། རྒྱ་ནག་ལ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ན། སྤྱིར་བཏང་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་ཆེའི་མཚན་སྙན་རྒྱུར་དགག་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། སེམས་དང་སྲོག་གི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ནས་གྲུབ་འབྲས་ག་རེ་ཐོན་མིན་ཐོག རྒྱ་ནག་ཁོ་རང་ཚོའི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ཞིག་གིས་ཕྱི་རྒྱལ་མི་ཞིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུའི་ལས་ཀ་སྤྲད་འདུག་བུ་མོ་དེར་ང་ཐུག་སོང་། ངས་ཁྱོད་རང་ལས་ཀ་དེ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ན། སེམས་དང་སྲོག་གི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་མ་སྨྲས་པར་ཐབས་ཡོད་མ་རེད། པེ་ཅིན་ལ་ལས་ཀ་བྱས་ན། ༧སྐྱབས་མགོན་རིན་ཆེའི་མཚན་ག་འདྲ་སྨྲོས་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་དྲིས་པར། དེའི་སྐོར་ལ་དང་པོ་ནས་ཁོ་རང་ཚོས་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་ནས་མཚན་བེད་སྤྱོད་མ་གཏང་ཐབས་མེད་ན། དེ་ཕྱི་ལ་བཀྲམ་རྒྱུ་མིན་པར་ཞིབ་འཇུག་ཡིག་ཆ་ཉར་རྒྱུ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་རང་དབང་སྤྲད་འདུག མདོར་ན་རྒྱ་མི་ཚུན་ཆད་ནས་ཀ་ཅང་གི་ཆེ་མཐོང་འདུག སེམས་དང་སྲོག་གི་ཚོགས་འདུའི་དོན་ནས་ནང་ཆོས་དང་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་ལ་ཚན་རིག་པའི་དོན་ནས་དམིགས་བསལ་ཆེ་མཐོང་ཡོང་བའི་ཆ་རྐྱེན་གཅིག་དེའི་ཐོག་ནས་བྱུང་ཡོད། གཙོ་བོ་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་ཆེ་དང་མཉམ་དུ་ཉིན་མ་ལྔ་ཙམ་རིང་བགྲོ་གླེང་བྱས་ཡོང་དུས། ཕྱི་རྒྱལ་མཁས་པ་མང་པོས་དེ་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག དཔེར་ན། ༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཕེབས་དུས་མཇལ་ཕྲད་སྐབས་མ་ལྔའི་དུས་ཚོད་ལ་མི་མང་པོ་འཚང་ག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཚོགས་འདུའི་

སྐབས་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཞག་མ་ལྔའི་རིང་ཚོགས་འདུའི་སྟེང་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོང་དུས། དེ་དྭན་དྭན་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ལ། མང་པོ་ཞིག་གིས་དེ་གལ་ཆེན་པོ་མཐོང་གི་ཡང་ཡོད་རེད།

བཀའ་དྲི། སྐད་བསྒྱུར་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལས། བསྒྱུར་གྱི་ལས་དོན་འདིར་ཐོག་མར་ཞུགས་སྐབས་སྐད་གཉིས་ཤེས་པ་ཕུད། དེ་མིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། གཞུང་ལུགས་གཞན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་སམ། ང་ཚོ་བོད་དུ་སྐད་བསྒྱུར་གྱི་སྲིག་སྲོལ་དང་། བྱ་ཐབས་སྟོན་པའི་གཞུང་གང་དག་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། མ་གཞི་ནས་ངའི་ལས་ཀ་ཞུགས་ཆེ་བ་དེ་བོད་སྐད་དང་། བོད་ཡིག་ནས་ཕར་དབྱིན་ཡིག་ནང་རེད། བོད་ཡིག་ནང་ལ་ངས་ད་བར་ཚུར་བསྒྱུར་བའི་ལས་ཀ་བྱས་མེད། དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ཐ་དད་རེད། སྤྱིར་རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་སྟངས་བྱས་པ་ཡིན་ན། སོ་སོ་རང་གི་སྐད་ཡིག་སྟེང་ཚུར་བསྒྱུར་དགོས་པ་རེད། ངས་མགོ་མཇུག་སློག་ནས་ཕར་བྱས་པ་རེད། སྐད་གཞན་པ་ཞིག་ནས་ཚུར་བསྒྱུར་བའི་སྐབས་ལ་དེའི་ནང་དོན་གོ་མིན་གཙོ་བོ་རེད་མ་གཏོགས། སྐད་དེའི་ནང་ལ་རྩོམ་ བྲིས་ཕྱུག་པོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། ཚུར་བསྒྱུར་ཡོང་དུས་བསྒྱུར་སའི་སྐད་དེ་སོ་སོ་རང་གི་སྐད་མིན་པ་ཡིན་ན། དེའི་ནང་ལ་དངོས་གཞིའི་ཡི་གེ་བྲིས་ཡོང་བའི་སྐབས་ལ་འབྲི་རྩོམ་གྱི་ཚད་གང་འཚམས་ཀྱི་མཐོན་པོ་མེད་ན། འགྱུར་ཡག་པོ་མ་ཡོང་བ་དང་། འགྱུར་སྙན་པོ་མེད་པ་སོགས་རྐྱེན་མང་པོ་ཞིག་ཐྲད་ཡོང་དུས། རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་སྟངས་བྱས་པ་ཡིན་ན། ང་བོད་པ་ཡིན་ཙང་བྱུང་ན་དབྱིན་ཡིག་ནང་ལ་མ་བསྒྱུར་བར་བོད་སྐད་ནང་ལ་བསྒྱུར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྤྱིར་བཏང་གི་འགྲོ་ལུགས་དེ་འདྲ་རེད། ཡིན་ནའང་། འགྱུར་གྱི་སྐོར་ལ་སྔོན་མ་ནས་བཤད་པ་མང་པོ་གནང་ཡོད་རེད། དཔེར་ན། དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་ལ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་དབུ་བཞུགས་གནང་སྐབས་རྒྱ་གར་པཎ་གྲུབ་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་མང་པོ་མཉམ་དུ་འཛོམས་ཏེ་སྒྲ་སྦྱོར་བམ་པོ་གཉིས་པ་གཏན་འབེབས་གནང་བ་རེད། སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་འགྲོའི་སྤྱི་བཤད་ནང་འགྱུར་གྱི་སྐོར་ལ་བཤད་པ་གང་འཚམས་ཡོད་རེད། ཐ་སྙད་ཀྱི་རིགས་འགའ་ཞིག་བསྒྱུར་རྒྱུ་གཏན་ནས་མེད་པ། དཔེར་ན། པདྨ་ [Padma] དང་། སེང་གེ་ [Sinha] སོགས་སྒྲ་རང་སོར་ཞག་ཅེས་གསུངས་ཡོད། བོད་ལ་པདྨ་ནི་མེད། སེང་གེ་ཡང་མེད། ང་ཚོས་གངས་ཀྱི་སེང་གེ་ཞིག་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད་དེ། དེ་སྒྲོ་བཏགས་རེད། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་གངས་ཀྱི་སེང་གེ་དེ་རྒྱ་གར་འདམ་སེང་ལ། རྒྱ་ཁྲི་སྣ་ཉག་གི་དཔེ་སྦྱར་བ་རེད་གསུངས་པ་བདེན་པ་རེད། སྒྲ་དེ་བོད་སྐད་དང་འཕྱོར་བ་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་བཅོས་ཞེས་གསུངས་པ་རེད། རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་སྒྲ་རང་སོར་བཞག་པ་ཡིན་ནའང་སྟོན་པ་བྲིས་གསུངས་ཡོད་རེད། དཔེར་ན། མེ་ཏོག་ཙམ་པ་ཀ་ལྟ་བུ་རེད། ཙམ་པ་ཀ་གཅིག་པུ་མ་གསུངས་པར་མེ་ཏོག་ཙམ་པ་ཀ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ནང་ཡོད་རེད། ལྷག་པར་དུ་སྒྲ་ཐད་

སྒྱུར་དང་དོན་སྒྱུར་བཤད་ཡོད་དུས། དོན་སྒྱུར་གཙོ་བོ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། བསྒྱུར་བའི་སྐབས་ལ་དོན་མ་འཆུག་པར་ལན་ལྔ་བུར་མཚོན་ན་ལན་སྐྱིལ་དགོས་པ་ཞིག་དང་། ཕ་རོལ་པོ་ཡི་གེ་སློག་མཁན་གྱི་ངོར་གོ་བདེ་པོ་ཞིག་ཡོང་དགོས་པའི་ཆ་རྐྱེན་གཉིས་ཚང་དགོས་པར་གསུངས་ཡོད། ཆ་རྐྱེན་གཉིས་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་སྒྲ་འཇུག་པོ་སྟེ། སློག་པའི་སྐབས་སུ་དོན་གོ་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་གསུངས་འདུག དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད་རེད། སྔོན་ང་རང་ཚོའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་བསྒྱུར་ཡོང་དུས་ལོ་ཙཱ་བ་ཚོ་བོད་ཡིག་ཡག་ལོས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་རེད། དཔེར་ན། ཞ་མ་སེང་གེས་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་རྩ་འགྲེལ་བསྒྱུར་བ་དང་། དད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྩ་འགྲེལ་བསྒྱུར་བ། དཔང་སྟོན་ལོ་ཙཱ་བས་བསྒྱུར་བ་དེ་གསུམ་བསྡུར་ཡོང་བའི་སྐབས་ལ་དཔང་སྟོན་ལོ་ཙཱ་བའི་རྩ་བའི་ཚིག་དེ་ཚོ་ཞེ་དྲག་ཡག་ག་འདུག བསྒྱུར་གཞིའི་དཔེ་ཆ་གཅིག་རེད། ཡིན་ནའང་། ལོ་ཙཱ་བ་བོད་ཡིག་གི་ཚད་གཞི་མཐོ་དམན་གྱི་དབང་གིས་ཁྱད་པར་ཏན་ཏན་འདུག རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་བྱུང་ན་སོ་སོའི་སྐད་ཡིག་རྩུར་བསྒྱུར་དགོས་པ་རེད་ཅེས་པའི་གནད་འགག་ཀྱང་དེར་ཐུག་ཡོད་རེད། དེང་སང་འཛམ་གླིང་སྟེང་བོད་རིག་པའི་སྐད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་གྱི་ཕྱི་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཤེས་བསྟད་པ་མང་པོ་ཡོད་རེད་དེ། བོད་ཡིག་རང་གི་སྟེང་ལ་འབྲི་ཐུབ་མཁན་ད་ལྟ་གཅིག་ཀྱང་བསྟན་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། བོད་ཡིག་ནང་ལ་འབྲི་དགོས་བྱུང་ན་འབྲི་རྩོམ་གྱི་ཚད་གཞི་འཚམས་མཐོན་པོ་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ནང་ལ་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་འཇམ་མགོན་ས་པཎ་གྱི་མཁས་འཇུག་ནང་ལ་གང་འཚམས་ཡོད། ཡོད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྔོན་མ་བསྒྱུར་ནོར་བ་དེ་འདྲའི་དཔེ་མཚོན་མང་པོ་བཀོད་འདུག དཔེར་ན། ཤྭ་ར་ཤྭ་སྟི་ལ། ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མར་བསྒྱུར་བ་དེ་ཏག་ཏག་བསྟད་ཀྱི་མེད་པ་དང་། དེ་མཚོ་བྱུང་ལྷ་མོ་ཞེས་བསྒྱུར་དགོས་པ་སོགས་དེ་དང་དེ་འདྲ་བ། ས་པཎ་གྱི་མཁས་འཇུག་གི་མཇུག་ཏུ་གསུངས་ཡོད།

ལྷག་པར་དུ་ས་པཎ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གང་ཡོད་རེད་ཟེར་ན། བོད་ཡིག་གི་ཡི་གེ་དེ་ལེགས་སྦྱར་ལ་གཞི་བཞག་པ་རེད་དེ། བོད་ཀྱི་སྐད་དེ་རྒྱ་གར་སྐད་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་མ་རེད། སྐད་གཉིས་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རྐྱེན་ཐོག་ནས་སྐབས་མང་པོ་ཞིག་དཀའ་ངལ་ཕྲད་ཀྱི་རེད། སམ་སྐྲྀཏའི་མ་དཔེའི་ནང་ལ་རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པ་ཡོད་བསྟད་པ་དེ་འདྲ་བོད་ཡིག་ནང་ལ་བསྒྱུར་ཡོང་དུས་རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པར་བཞག་ན་ཏག་ཏག་མི་བསྟད་པ་དེ་འདྲའི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་སྐོར་གསུངས་ཡོད་རེད། བོད་ཡིག་ནང་ལ་སྒྱུར་མཁན་ཚོས་དེ་ཚོར་ཙུང་ཙམ་གཟིགས་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། ང་ཚོ་བོད་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་དཀའ་ངལ་གང་འདུག་ལབ་ན། དབྱིན་ཇི་ཙུང་ཙམ་ཤེས། བོད་ཡིག་ཀྱང་ཙུང་ཙམ་ཤེས་ན་དེས་འགྲིག་གི་རེད་བསམ་པ་མ་གཏོགས། མིག་གིས་རྒྱ་ཆེ་སར་བལྟས་ཏེ་ལེགས་ཆ་ལེན་རྒྱུའི་གཤིས་ཀ་དེ་ང་ཚོ་བོད་

པ་ཚོར་དེ་ཙམ་མི་འདུག ང་ཚོ་བོད་པ་ཚོ་ལམ་སེང་ཧུར་བརྐྱོད་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་ཙམ་ཉེན་ཁ་འདུག ལྷག་པར་དུ་དེང་སང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ལགས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང་དེ་སློག་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། དེའི་ནང་ལ་ཡང་བཤད་པ་གང་འཚམས་ཡོད་རེད། ལེགས་སྦྱར་དང་བོད་སྐད་གཉིས་མི་འདྲ་བ་དང་། བོད་ཡིག་ནང་སྒྱུར་སྐབས་བསམ་བློ་ག་རེ་གཏོང་དགོས་མིན། མདོར་ན་སྒྲ་སྦྱོར་བམ་པོ་གཉིས་པའི་སྤྱི་བཤད་དང་གཅིག་ས་པཎ་གྱི་མཁས་འཇུག་ཏུ་འགྱུར་གྱི་སྐོར་གསུངས་པ་དང་གཉིས། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསེར་ཐང་གསུམ་ཁྲིར་ཡོང་བ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་དེ་མཐོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་དགོས་པ་རེད། མཐོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་མེད་ན་དབྱིན་ཇིའི་ནང་ཕར་བསྒྱུར་ནའང་རེད། བོད་ཡིག་ནང་ཚུར་བསྒྱུར་ནའང་རེད། འགྱུར་དེ་སྒྲ་ཐད་སྒྱུར་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཡོང་གི་མ་རེད། ཐད་སྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཏ་ལམ་གོ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། དཔེར་ན། བོད་པའི་ཡིག་ཆ་བརྟོན་པ་འགའ་རེ་དབྱིན་ཇིར་བསྒྱུར་བ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་འདུག ང་འདྲ་པོར་ཆ་བཞག་ན། བོད་ཡིག་ཚད་མཐོན་པོ་ཡོད་པའི་སྐད་ཆ་རེད། བསྒྱུར་ས་དབྱིན་ཇི་ཡང་ཚད་མཐོན་པོ་ཡོད་པའི་སྐད་ཆ་རེད་དེ། བསྒྱུར་བཞག་པ་དེ་ངས་ཀློག་དུས་གོ་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག དེ་འདྲའི་རིགས་དེ་སྒྲ་ཐད་སྒྱུར་ཤུགས་ཆེ་དྲགས་པ་རེད། ཚིག་སྦྱོར་གྱི་ངོས་ནས་བོད་ཡིག་དང་དབྱིན་ཇི་གཉིས་ཐད་དེ་ཐ་དད་རེད། དོན་ལ་མ་འཆུགས་པ་ཞིག་དགོས་པ་རེད། དཔེར་ན། བྱེད་སྒྲ་དང་འབྲེལ་སྒྲ་ཡོད་ན། དེའི་ཚོད་དེ་སླེབས་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་རེད། ཕར་ཕྱོགས་ལ་ལ་དོན་གྱི་ཕྲད་ཅིག་སྦྱར་ཏེ་གནས་གཞིའི་སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་ན། དེའི་ཚོད་སླེབ་པ་བྱེད་དགོས་རེད། ཡིན་ནའང་། ཚིག་སྦྱོར་གྱི་སྒྲིག་སྟངས་དེ་ཕར་ཕྱོགས་ནས་བཤུས་པ་ཡིན་ན། ཡོང་ཐབས་ཟ་ནས་ཡོད་མ་རེད། དབྱིན་ཇིའི་ནང་ལ་བོད་པའི་དཔེ་ཆ་བསྒྱུར་བཞག་པ་དེར་ཡང་སྐྱོན་ཆ་དོད་ཡོས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཁྱད་པར་ཞེ་དྲག་འདུག ཕྱི་ལ་ཆ་མཚོན་ན། སྐད་དབྱིན་ཇི་ཡིན་པ་གཅིག་པོས་ཕན་གྱི་མ་རེད། དབྱིན་ཇི་འབྲི་སྟངས་ཚད་མཐོ་དམན་གྱི་ཐད་ནས་འགྱུར་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་འགྲོ་གི་འདུག བསྒྱུར་གྱི་སྐོར་ལ་ང་ཚོས་དཔེ་མཛོད་དུ་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཚོར་ལོ་རྟག་པར་ཟབ་སྦྱོང་སྤྲད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཚར་གཅིག་ང་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་རོགས་ལབ་ཏེ་ང་ཕྱིན་པ་ཡིན། མ་གཞི་ལས་ཀ་དང་པོ་སྤྱིལ་མཁན་དེ་ང་ཡིན། ངས་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་བྱས་ཏེ་ལས་ཀ་མགོ་བཙུགས་པ་རེད། དེ་ནས་ལྷག་ཇོར་ལགས་ཀྱིས་མུ་མཐུད་ནས་གནང་གི་འདུག དེ་དུས་ངས་དམིགས་བསལ་བཤད་རྒྱུ་མེད། ཡིན་ནའང་། ཁྱོད་རང་ཚོས་དབྱིན་ཇིའི་ནང་ལ་ཚུར་བསྒྱུར་རྒྱུ་ཡིན་ན། དབྱིན་ཇི་ཡག་པོ་དགོས་རེད་ལབ་པ་ཡིན། དབྱིན་ཇི་རང་གི་སྐྱུང་དེབ་ཀློག ཐ་སྙད་དང་ཚིག་སྦྱོར་སྒྲིག་སྟངས་དེ་དབྱིན་ཇི་རང་གི་བློ་བ་བསླེབས་མ་ཐུབ་པར། བོད་པའི་ཚིག་ཅིག་ལ་དབྱིན་ཇིའི་ཚིག་ཅིག་རྗེས་སྦྲུད་པ་ཡིན་ན་ཡོང་ཐབས་གཏན་ནས་མེད་ལབ་པ་ཡིན། མདོར་ན་དེ་ཚོའི་རིགས་དེ་མཐོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། གཞུང་མང་ཙམ་ཀློག་དགོས་

ཀྱི་འདུག ལྷག་པར་དུ་བོད་ཡིག་ནང་ལ་ཚུར་བསྒྱུར་མཁན་ཡིན་ན། འཇམ་མགོན་ས་པཎ་གྱི་མཁས་འཇུག་གཞུང་དེ་མ་གློག་ན་འགྲིག་ཐབས་ཡོད་མ་རེད། དེ་དང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང་གཉིས་རྩ་བར་བཞག མཁས་འཇུག་དེ་ཧ་ཅང་གི་མཐོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་རེད། དེའི་ནང་ལ་མེ་ལོང་མ་རྩ་བར་བཞག་པའི་ལེགས་སྦྱར་སྙན་ངག་གི་སྐོར་ཡོད་རེད། མེ་ལོང་མ་རང་ཕྱིས་སུ་ཤོང་དཔང་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་རེད་དེ། མེ་ལོང་མའི་སྙིང་པོ་དེ་མཁས་འཇུག་ནང་ལ་ཡོད་རེད། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཆེས་མཐོའི་སྙན་ངག་དེ་མཁས་འཇུག་གི་ཐོག་ནས་ཁྱེར་ཡོང་བ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་གཞུང་བཤད་བྱེད་སྟངས་དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་རིག་པ་སོགས་ནས་ཁྱེར་ཡོང་བ་གསལ་པོ་འདུག དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་འདྲ་མིན་ཡོང་སྟངས་སྐོར་དེ་ཡང་མཁས་འཇུག་ནང་ལ་གསལ་པོ་འདུག དེས་ན་འགྱུར་དང་རྩོམ་ཡིག་གི་ཐོག་ལ་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། མཁས་འཇུག་རྒྱུས་མེད་ན་ཅུང་ཁག་པོ་ཡོད་རེད། ལྷག་པར་དུ་བོད་ཡིག་ནང་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་མཁས་འཇུག་རྒྱུས་མེད་ན་ཞ་ར་ཆགས་ཀྱི་རེད། མཁས་འཇུག་མཁྲིགས་ཙམ་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། རྩ་འགྲེལ་སྦྱར་མ་ཡོད་རེད། དེའི་སྐད་ནས་གང་འཚམས་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ཇི་ཙམ་གྱིས་དཀའ་ངལ་བརྒྱབ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་བློ་བ་རྙེད་ཀྱི་རེད། མཐོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཆགས་ན་དངོས་གཞི་འབྲི་བའི་སྐབས་ལ་ལས་སླ་པོ་ཡོང་གི་རེད། གཞོན་པ་ཚོར་དེ་ལབ་རྒྱུ་ཡིན།

བཀའ་དྲི། ཁྱེད་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའི་༸གོང་ས་མཆོག་གི་གསུང་རྩོམ་དང་། དེ་བཞིན་རང་ཉིད་ཀྱིས་དབྱིན་ཡིག་དང་། བོད་ཡིག་ནང་རྩོམ་སྒྲིག་གནང་བའི་དཔེ་དེབ་ཇི་ཙམ་ཡོད་དམ། དེ་དག་གི་ནང་དོན་དང་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་གང་ཡོད་དམ། ང་ཚོ་བོད་རིགས་ནང་ཚད་ལྡན་དཔེ་དེབ་འབྲི་མཁན་ཧ་ཅང་དཀོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ནམ།

བཀའ་ལན། ད་ཕན་ངས་བསྒྱུར་བ་དང་། བྲིས་པ་དག་གྲངས་ཀ་རྒྱག་རྒྱུ་མ་བྱུང་། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་རྩོམ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་སྟེང་ཆའི་སྟེང་ལ་སྤྱིལ་རྒྱུའི་ཆེད་བསྒྲིགས་པའི་ [the universe in a single atom] [རྡུལ་ཕྲན་འདིག་རྟེན།] ཞེས་པའི་ཚན་རིག་དང་ནང་ཆོས་སྐོར་གཅིག་དང་། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གྲངས་བཀྲལ་བའི་སྐབས་སུ་འཛམ་གླིང་གི་ཆོས་ལུགས་སྤྱི་མཐུན་སྤྲིལ་གནང་ཕྱོགས་སྐོར་ལ་ཕྲུག་དེབ་གཅིག ཆོས་ལུགས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སྐོར་ནས་ཕྲུག་དེབ་གཉིས་ཡོད། [Ethics for the new millennium] དང་། ལོ་ཤས་གོང་ཐོན་པའི་ [Beyond religion] སོགས་དེ་དག་རྐང་ངས་འགན་འཁུར་ནས་བསྒྲིགས་པ་རེད། དེ་མིན་ཕྱོགས་སུ་གསུང་ཆོས་བསྩལ་བ་དང་། ལེགས་སྦྱར་གསུངས་པ་སོགས་རྩ་བར་བཞག་སྟེ་བཟོས་པའི་གསུང་རྩོམ་བཅུ་གྲངས་ཤིག་ཡོད་རེད། མདོར་ན་ཚང་མ་བསྡོམས་ན་དཔེ་དེབ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་རེད། ང་རང་གིས་བྲིས་བཞག་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ལྟ་བའི་སྐོར་

ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་ལྷ་གྲུབ་དང་མཐུན་པའི་ཐོག་ནས་བྲིས་པ་གཅིག་དང་། དེ་ནས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ལགས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང་དེ་ང་དང་ངའི་རོགས་པ་གྲོ་ནླེ་སེ་ལོ་པླེཛ་ [Donald S. Lopez] གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ། དེའི་སྐོར་ལ་གཏམ་བཤད་ཡང་བྱས། དེ་ནས་ངའི་ལས་ཀ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ 《བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་པོད་ཕྲེང་།》 ཞེས་པ་དེ་བསྒྲིགས་པ་རེད། དེ་བོད་ཡིག་དང་དབྱིན་ཇི་གཉིས་ཀར་ཡོད། ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་བོད་པའི་སྤྱི་པའི་གཞུང་དེ་གལ་ཆེན་པོ་བརྩི་གནང་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཆོས་བརྒྱུད་ཚང་མས་སོ་སོའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་མཁས་པ་ཙམ་མིན་པར་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་གྱི་མཁས་པའི་གསུང་དེ་ཚོ་མཇལ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། ཁེ་བཟང་ཡོད་རེད། ཁྱད་པར་དུ་བོད་པ་གཞོན་པ་ཞིག་གིས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་དོ་སྣང་བྱས་པ་ཡིན་ན། ཐོག་མར་བཀའ་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་གཅིག་པོ་ལ་པུ་སྟི་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཅིག་ཡོད་རེད། དེའི་སྐབས་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཚོའི་གསུང་སྒྲུངས་ན་པུསྟི་ཁྲི་ཕྲག་བརྒྱལ་འགྲོ་དུས། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་དབྱིངས་ཡོད་པའི་ལོ་གཞོན་ཞིག་གིས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྦྱོང་པ་ཡིན་ན། མགོ་བཙུགས་ས་ག་ནས་ཡིན་པ་འུབ་བཟོ་མ་འདུས་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཚོར་བསམ་བློ་བཏང་སྟེ། སྔོན་ལ་མཕོ་བསྡུ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ན་སྙམ་ནས། དཔེ་བསྡུ་ས་དེ་ཧར་ཕ་ལ་ [Harvard Classics] ཟེར་བ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་དཔེ་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚང་མར་དེབ་བརྒྱ་ཕྲག་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་དེབ་ཤོང་སའི་ཚད་གཞི་བཟོས་ཏེ། དེའི་ནང་ལ་ཤོང་བ་ཞིག་བཟོས་ཡོད་རེད། དེ་ངའི་དམིགས་ཡུལ་ལ་བཞག་ཐོག་མར་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་རེད་དེ། རྗེས་མ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་ལ་གྲངས་ཀ་ལྷུད་གོར་ཡོང་གི་ཡོད་སྟབས་དེ་བས་སོ་གཉིས་བཞག་པ་ཡིན་ན། མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཆགས་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། དེ་མ་རེད་ཟེར་རྒྱུ་མི་འདུག་བྱས་ཙང་སོ་གཉིས་བཟོས་པ་རེད། ཐོག་མར་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་ཚོའི་མན་ངག་མཚོན་བྱེད་དེ་ཚོ་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་གནད་ཡོད་བླ་མ་ཚོར་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པ་ཡིན། རྙིང་མའི་པོད་དེ་འབྲུལ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་འདྲི་ཞུས་ཤིང་། ས་སྐྱའི་སྐོར་དེ་བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཀའ་སློབ་ཞུས་པ་རེད། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་དེ་ཁྲ་འགུ་རིན་པོ་ཆེ། བོན་གྱི་སྐོར་དེ་སྨན་རིའི་ཁྲི་འཛིན། ཇོ་ནང་གི་སྐོར་དེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ [རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།] ལས་བདམས་པ་ཡིན་ཅང་མི་ལ་སྐད་ཆ་འདྲི་དགོས་ཡོད་མ་རེད། དགེ་ལུགས་ཀྱི་སྐོར་དེ་འཁན་ང་རང་གིས་ཁུར་༸སྐྱབས་རྗེ་བླ་ཧི་རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པ་རེད། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་བསྒྲིགས། དེ་མིན་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་སྐོར་དང་། ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་སྐོར། ཕར་ཕྱིན་སྐོར། ཚད་མ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན། ས་སྐྱའི་ཚད་མ་དང་། དགེ་ལུགས་པའི་ཚད་མ་རིག་པ་གཉིས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་ནས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། སོང་ཅང་དེ་གཉིས་ལ་པུ་སྟི་རེ་རེ། མངོན་པ་ལ་གོང་འོག་གཉིས། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་རིགས་ཀྱི་སྐོར་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་དང་བུ་སྟོན་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་

ཡོད་རེད། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་རིགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བབ་ཡོང་དུས་ས་པཎ་དེ་ཙམ་ཐུགས་ལ་བབས་ཀྱི་མི་འདུག་དགེ་ལུགས་ཕྱོགས་ནས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་རིགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བཤད་པ་ཡོད་རེད་དེ། དེ་སེམས་ཀྱི་སྙིང་གི་རང་བཞིན་གྱི་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ལ་ཕར་སྨྲར་བཞག་པ་མ་གཏོགས། རྒྱུད་བླ་མ་རང་གི་བཤད་སྟངས་དེ་ཞེ་དྲག་ཡོད་མ་རེད། དེ་ཚོའི་གྲུས་དེ་ལོ་རྒྱུས་དང་མཐུན་པ་བྱུས། དེའི་སྐད་ལ་སྨན། རྩིས། བོད་ཀྱི་ལྷ་མོའི་འཁྲབ་གཞུང་ཁག་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་གཅིག་བཅས་མདོར་ན་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་ཚང་མ་པུསྟི་སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ལ་ཚང་ཐུབ་པ་བྱུས་ན་ཞིས། དེ་ལ་བོད་ཡིག་གི་ཐད་ནས་ངས་འགན་ཁུར། རྒྱ་གར་ནང་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་རེད། ཁོང་ཚོར་རྩིས་སྤྲད། རྩ་བའི་ཞུ་དག་གཏོང་སྟངས་སོགས་དེང་རབས་ཀྱི་ཚད་ལྡན་པ་ཞིག་བྱུང་ན་བསམ་སྟེ། མཚན་འདོགས་སྟངས་རེད། ཚིག་བར་མཚམས་འཛོག་བྱ་སྟངས། གནད་ཡོད་ལ་མགོ་བརྗོད་བྱེད་སྟངས། དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྟངས། ལུང་འདྲེན་ཞུག་དཔེའི་ཁུངས་འཚོལ་རྟགས་བཅས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ནས་བཟོས་བཞག་ན། མ་འོངས་པར་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཚོར་དཔེ་ལྟ་ས་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་བསམས་པ་དེ་ངའི་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་ཡིན། དེ་ཚོ་དབྱིན་ཇིའི་ནང་བསྒྱུར་གྱི་ཡོད་རེད། དེའི་ནང་ནས་བློ་སྦྱོང་བརྒྱ་རྩ་དང་། བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ་གཉིས་དེ་ངས་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ལ་བཏོན་ཚར་པ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ང་བཀའ་གདམས་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་བཀའ་གདམས་པའི་དར་ཆ་ཁུར་མཁན་ཡོད་མ་རེད། སོང་ཙང་རང་འགར་ལྷག་སྟེ་བཀའ་གདམས་གོང་མའི་གཞུང་སྙིང་པ་དེ་ཚོ་གོ་མཁན་ཁག་པོ་འདུག བྱས་ཙང་ང་རང་གིས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་སྟེ་བསྒྱུར་བ་ཡིན། དེའི་སྐད་ལ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཏེ་ངས་བསྒྱུར་ནས་ལོ་རྗེས་མ་ཐོན་རྒྱུ་རེད། དེ་མིན་གཞན་ཚང་མ་བཀྲམ་པ་རེད། དེ་སྐབས་ཐོ་དེ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྙན་འབུལ་ཞུས་དུས། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ་དེ་ངེས་པར་དེའི་ནང་ལ་སླེབས་པ་གྱིས་གསུངས་ཀྱི་འདུག བྱས་ཙང་ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ་དེ་བསྟན་རིམ་གྱི་གླེགས་བམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་བཞུགས་ཡོད་རེད། དེ་ཉེ་ལམ་ཐོན་པ་རེད། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་ས་སྐྱའི་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ནང་ལ་མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ཞིག་ངེས་པར་ནང་དུ་ཚུད་པ་གྱིས་གསུངས་ཀྱི་འདུག བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེས་བདམས་པ་དེའི་ནང་མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་མི་འདུག རྗེས་མ་བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེར་སྙན་གསན་ཞུས་པ་ན། དེ་ཡག་པོ་འདུག་གསུངས་ཏེ་མང་ཐོས་ཀྱི་གསུང་བཙུག་པ་རེད། དམིགས་བསལ་དེ་ཙམ་མ་གཏོགས་སྤྱི་པའི་གཞུང་མང་ཆེ་བ་ང་རང་གིས་བདམས་པ་ཡིན། དབྱིན་ཇིའི་ནང་པོད་བརྒྱད་ཙམ་ཐོན་ཟིན་པ་ཡིན། པོད་ཉི་ཤུ་ལྷག་ད་ལྟའི་ཆར་ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་པ་རེད། ད་དུང་བསྒྱུར་རྒྱུར་སྤྲད་དགོས་པ་དེ་ས་སྐྱའི་ཚད་མའི་གཞུང་དེ་ཚོ་ལྷག་བསྡད་ཡོད། ཚད་མའི་གཞུང་དེ་ཚོ་སྒྱུར་མཁན་ཏ་ཙང་ཁག་པོ་རེད། མེ་ཏེ་ཁིབ་ཤོན་ཁོས་བསྒྱུར་གྱི་ཡིན་ཟེར་གྱི་འདུག ས་སྐྱའི་ཚད་མ་དེར་

རིགས་གཉེར་རང་འགྲེལ་དང་དེའི་ནང་དུ་གོ་རམས་པའི་འགྲེལ་པ་དེ་ཡོད་རེད། ཁོ་རང་གིས་གོ་རམས་པའི་འགྲེལ་པ་དེ་ཆ་ཚང་མ་བསྒྱུར་བར་རིགས་གཉེར་རང་འགྲེལ་བསྒྱུར་གྱི་ཡིན་ཟེར། དེ་མ་རེད་ཟེར་རྒྱུ་མི་འདུག རིགས་གཉེར་རང་འགྲེལ་བསྒྱུར་ཚར་ན། གོ་རམས་པའི་འགྲེལ་པ་དེ་སྙིང་དོན་བྱས་ནས་ཞོག་གྲངས་བཀོད་ན་འགྲིག་གི་འདུག་ཟེར་དེ་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་བྱས། གཞན་པོད་སུམ་ཅུ་ཙམ་ལ་ཊོ་ལར་ས་ཡ་གསུམ་ཙམ་འགྲོ་སོང་བཏང་ཚར་བ་རེད། ཕྱི་རྒྱལ་མི་ལ་ཐྲད་དགོས་པ་ཡིན་དུས་རེ་རེ་ལ་ཊོ་ལར་འབུམ་རེ་ཙམ་འགྲོ་གི་འདུག མ་འོངས་པར་བོད་པའི་ནང་ཆོས་དང་། བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་བསླབ་སའི་ལྟེ་གནས། དཔེ་མཛོད་ཁང་དང་། སློབ་གྲྭ་ཚང་མར་ཁྱབ་ཐུབ་པ་ཞིག་ལ་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན། དེ་ནས་མི་དབྱིན་ཇི་མ་ཚོར་ཉམས་ལེན་བྱ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་མཁོ་འདོན་བྱས་པ་དཔེར་ན། བློ་སྦྱོང་བརྒྱ་རྩ་ནས་བློ་སྦྱོང་གི་སྙིང་པོ་དེ་ཚོ་ཕྱོར་བསྡུས་ཏེ་བཀོད་ཡོད། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་དེ་ཚོ་ཡང་མཁོ་འདོན་བྱས་ནས་ཆུང་ཆུང་དེ་འདྲ་མི་དབྱིན་ཇི་མ་ཚོར་སྟོན་གྱི་ཡོད།

དེ་མིན་ང་རང་གིས་ཉམས་མྱོང་དང་བཅས་བྲིས་པའི་དེབ་ཅིག་ཡོད་ནང་ཆོས་མ་རེད། ཕྱི་རྒྱལ་མི་དབྱིན་ཇི་མ་ཚོའི་ཆེད་དུ་སྙིང་རྗེའི་བློ་སྦྱོང་ཐབས་ [Fearless Heart] ཤིག་རེད། དེ་ན་ཉིང་བརྟོན་པ་རེད། [stanford university] ལ་ལས་ཀ་བྱེད་སྐབས། ཚན་རིག་གཞིར་བཞག་ནང་ཆོས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་ཐོག་ནས་བཤད་པ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་མི་དབྱིན་ཇི་མ་ཚོའི་ཆེད་དུ་གཅིག་བྲིས་ཡོད། དེ་ནས་བོད་ལ་སྤྱི་མོ་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་མགོ་སྟོད་ལྟ་བཟང་ཁྲིང་ཡོད་པའི་སྐབས་ལ་ཡེ་ཤུའི་བླ་མ་ཞིག་ཕེབས། ཁོ་རང་བོད་ལ་ལོ་བཅུ་གཉིས་བསྡད། སེ་ར་ནས་དཔེ་ཆ་བལྟས་ཏེ་བོད་ཡིག་ཡག་པོ་ཆགས་ནས། ཡེ་ཤུའི་ཆོས་སྤེལ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ལ་དགག་པ་བོད་ཡིག་ནང་ལ་བྲིས་པ་དེ་སྤ་བེ་རི་ཀན་ [Vatican Library] གྱི་དཔེ་མཛོད་དུ་ལུས་ཏེ། ལག་པ་འཆང་མཁན་མ་བྱུང་བ་དེ་ང་དང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མཁས་པ་གཅིག་ཟུང་སྒྲིལ་བྱས་ནས་བསྒྱུར་ཡོད། དེ་ [harvard university] ཧར་ཕར་ཊི་མཐོ་སློབ་ནས་པར་སྐྲུན་གནང་འཆར་རེད། ངའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་དེ་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་དང་། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དེ་ཚོའི་མིང་དེ་དག་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྲིད་ཆའི་སྟེང་ལ་རྒྱུས་ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་བསམ་པ་རེད། དེ་མིན་ང་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་ཆོས་རང་གི་ཐོག་འགྲོ་བཞག་གི་འདུག དེ་ནི་ཆོས་ཚོགས་ཁག་གིས་མཚོན་པའི་ཆོས་ལ་དོ་སྣང་ཡོད་མཁན་ཚོ་མ་གཏོགས། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྲིད་ཆའི་སྟེང་ལ་དེ་ཙམ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག ངའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་དེ་དཔེར་ན། འཛམ་མགོན་ས་པཎ་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རྣམ་པ་སོ་སོ་ཆོས་པ་ཡིན་མིན་གང་ལྟར་ཡང་། ཁོང་ཚོ་གཟུ་བོའི་བློས་བལྟས་པ་ཡིན་ན། གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་ཡིད་སྨོན་སྐྱེ་དགོས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཆགས་བསྡད་

ཡོད་རེད། དེ་ཚོ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྲིད་ཇུས་ཚའི་སྙིང་ལ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། དཔལ་ལྡན་ཕྱོགས་གླང་། ཆོས་གྲགས་སོགས་ལ་བརྩི་མཐོང་ཡོད་པ་ནང་བཞིན། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་གནད་ཡོད་ཚོ་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྙིང་ཆེ་མཐོང་བྱུང་ན་བསམ་པ་དེ། ངའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ཡིན། དེ་མི་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་གཅིག་པུ་མ་རེད། ལེགས་བཤད་ལ་ཆེ་མཐོང་བྱས་པ་དེས་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཐེ་ཕྱུག་ཏུ་གཏོང་གི་ཡོད་རེད།

བོད་པའི་ནང་ལ་ཕྱིས་སུ་འབྲི་རྩོམ་བྱེད་མཁན་མང་པོ་འདུག་ལྷག་པར་དུ་བོད་ནས་ཕེབས་པའི་ཨ་མདོ་མང་པོ་ཡོད་ཙང་། ཨ་མདོ་ཁོ་རང་ཚོ་འབྲི་རྩོམ་ལ་ཞེ་དྲག་གི་དབྱིངས་ཡོད་བསྟད་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་ནས་ང་ཚོ་བོད་པ་ཚོའི་གཤིས་ཀ་དེ་སྣང་བ་སྐྱིད་དྲགས། དཀའ་ལས་བརྒྱབ་པ་དེ་དགའ་རབ་དཀོན་པོ་རེད། བོད་པ་ཚོས་གང་འཚམས་ཚད་ལོང་བ་ཡིན་ན། དེས་གྲོད་ཁོག་རྒྱག་སྟེ་འདུག་པ་དེ་དཀའ་ངལ་ཞིག་རེད། ང་རང་ཚོས་བྲིས་བཞག་པ་དེ་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་སྲིད་ཇུས་ཚའི་སྙིང་ལ་བསླེབས་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག་དེའི་རྒྱུ་མཚན་དེ། གཅིག་བྲིས་པ་ཡིན་ནའང་། སྨྱུས་དག་པོ་ཞིག་བྲིས། ཞུས་དག་མང་པོ་བཏང་། དཔེར་ན། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་དེབ་གལ་ཆེ་བ་དེ་ཚོ་ཟིན་བྲིས་གསུམ་བཞི་རེ་རྒྱག་དགོས་པ་རེད། ཐ་མ་དེར་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལྟགས་ཀློག་ཞུས། ལྟགས་ཀློག་ཞུས་པའི་སྐབས་ལ་སྒྲ་འགོར་ཐོག་བཏང་། དེའི་སྐབས་ལ་འདི་ངའི་བཤད་སྟངས་འདྲ་པོ་མི་འདུག དེ་འགྲིག་ཤག འདི་འགྲིག་མི་འདུག དེ་ཏག་ཏག་ཁྱབ་ཀྱི་མི་འདུག འདི་བྱབ་ཚུད་རེད་འདུག་སོགས་བཀའ་མང་པོ་གནང་གི་རེད། འབྲི་མཁན་ཤར་ངས་བྲིས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། ངས་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པ་ཚོད་དཔག་བྱས་ནས་དཔེ་ཆའི་རིག་པ་བགོལ་ཏེ་བསྒྲིགས་ཡོང་དུས་སྐབས་རེར་ཏག་ཏག་མ་བསྟད་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་འདུག་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་སྐབས་དེར་འགྲེལ་བཤད་ཞུས། རྟགས་བསལ་འདྲ་མ་སོང་ན་བཏང་རེས་བྱས། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་འགྱུར་བ་གཏང་དགོས་སར་འགྱུར་བ་བཏང་ནས། ཕྱག་དེབ་དེ་དག་ཚད་མཐོན་པོ་བྱུང་བ་དེ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་ངོས་ནས་སྐུ་ལས་ཆེན་པོ་བསྐྱོན་ཡོད་རེད། དུས་ཚོད་མང་པོ་བཏང་གནང་ཡོད་རེད། བོད་པ་ཚོས་གཅིག་བྲིས་པ་ཡིན་ན་དེས་འགྲིག་པའི་བཟོ་འདྲ་པོ་བསམ་གྱི་འདུག་ཇི་ཙམ་བྲིས་ཚར་བ་དེ་སོ་སོས་ཀློག་བྱུང་ན་སྐད་བརྒྱབ་ནས་ཀློག་དགོས་ཀྱི་འདུག་སྐད་བརྒྱབ་ནས་ཀློག་ན་སླན་ཆ་དོད་ལོས་དེ་ནས་ཧ་གོ་གི་འདུག་དེ་ལ་ཁྱད་པར་ཞེ་དྲག་འདུག་དཔེར་ན། ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་ནང་ལ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ན། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་མཁས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རེད་དེ། བྲིས་རྩོམ་དེ་ཚོ་སླན་པོ་མི་འདུག་དེ་ལ་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཡང་སྒྲོ་མང་ཡིག་ཆ་གཟིགས་མཁན་རེད་དེ། ཀུན་མཁྱེན་སྐྱབས་སུ་མཆི། མཁས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རེད་དེ། བཀའ་རྩོམ་དེ་ [བ་རི་བི་རི་] རྫོ་

ཆག་བཅན་གིས་བསྒྲིགས་པའི་བཟོ་འདྲ་པོ་ཡོད་རེད་གསུངས་ཀྱི་འདུག མ་གཞི་ནས་མི་ཚང་མས་སྣན་ཆ་དོད་པོ་འཕྲི་ཐུབ་པའི་ཁྱབ་པ་ཡོད་མ་རེད། ང་ལ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ན། ངས་དབྱིན་ཇི་བྲིས་པ་དེ་དག་ཐ་མར་ངས་སྐད་རྒྱབ་ནས་ཀློག་གི་ཡོད། སྣན་ཆ་ཐོན་མིན་དང་། གོ་ཁག་མིན་ཏ་གོ་ཡོང་གི་འདུག མདོར་ན་ང་ཚོ་བོད་པ་ཚོ་ཙུང་ཙམ་ཡར་སླེབས་ཡོང་དུས་གྲོད་ཁོག་རྒྱག་པར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ང་ཚོ་རྗེས་ལུས་དང་མར་འཐེན་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཆེ་ཤོས་དེ་རེད།

བཀའ་དྲི། བཀའ་བསྟན་བོད་བསྒྱུར་བྱས་པ་དེས་བོད་དུ་བསྟན་པའི་གཞི་བརྟན་པོ་རྩིགས་ཐུབ་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་བོད་སྐད་ནས་སྐད་ཡིག་གཞན་དུ་ནང་ཆོས་བསྒྱུར་བའི་ལས་གཞི་གལ་ཆེ་བ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། འོན་ཏེ་ད་ལྟ་བསྒྱུར་གྱི་ལས་དོན་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐད་ཡིག་དང་། ལོ་ཙཱ་བ། སྤྱི་ཚོགས་སོགས་ནི་ཏ་ཅང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་བས་ཁྱེད་ཀྱི་དགོངས་པར་འགྱུར་ཇི་ཙམ་ཚད་ལྡན་ཡོང་བ་དང་། དེ་ཡོང་བར་གང་ཞིག་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། དེ་རྙོག་དྲ་ཚ་པོ་ཞིག་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ནུབ་ཕྱོགས་པ་དེ་སོ་སོ་སྐྱེར་གྱི་རང་དབང་དེ་ཏ་ཅང་བརྩི་མཁན་ཞིག་རེད། བོད་དུ་ནང་ཆོས་མ་དར་སྔོན་ཞང་ཞུང་གི་ཡི་གེ་ཞིག་ཡོད་ལབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་ཡི་གེ་གཞི་ལ་བཞག་པའི་རིག་གཞུང་ཕྱུག་པོ་ཞིག་ཡོད་མ་རེད། བྱས་ཙང་དེ་སྐབས་ཐ་སྙད་མང་པོ་ཞིག་ཆེད་མངགས་གསར་བཟོ་བྱས་པས་ལས་ག་ཙུང་བྱེད་བདེ་བ་ཆགས་པ་རེད། རྒྱ་ནག་ནང་ལ་བསྒྱུར་དུས་རྒྱ་ནག་ལ་ཡི་གེ་གཞི་ལ་བཞག་པའི་རིག་གཞུང་དེ་སྔ་ནས་ཕྱུག་པོ་ཡོད་པས། ནང་ཆོས་རྒྱ་ནག་ལ་བསྒྱུར་དུས་སྔར་ཡོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ་ཚོའི་སྒྲོམ་ནང་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་གནས་ཐབས་བྱས་པས། ཏའོ་[Dao/Tao] ཡི་ཐ་སྙད་དེ་ཚོར་བརྟེན་དགོས་པ་ཆགས་དུས། ད་ལྟའི་དུས་སུ་རྒྱ་སྐད་ལ་ཡོད་པའི་དཔེ་ཆ་ནང་ཆོས་ནས་བསྒྱུར་བ་དེ་ཚོར་ཞེ་དྲག་ཀློས་བཀལ་མ་ཐུབ་པ་དེ་འདྲ་ཆགས་ཡོད་རེད། དབྱིན་ཇི་དེ་དེ་སྔོན་རྒྱ་སྐད་ལ་ནང་ཆོས་བསྒྱུར་བ་དང་གཅིག་པ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད། དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ནང་ལ་ཐ་སྙད་རིག་གཞུང་ཕྱུག་པོ་ཡོད་རེད། ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་ཚད་མཐོན་པོ་སླེབས་ཚར་རེད། དེ་ཡིན་དུས། ད་ལྟ་ཡོད་བཞིན་པའི་ཐ་སྙད་དང་ལྷ་གྲུབ་དེ་ཚོའི་ནང་ལ་ཞུ་རྩུགས་ཀྱིས་འཚང་ཁ་བརྒྱབ་ནས་བསྡད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཐ་སྙད་གཏན་འབེབས་དེ་གནས་སྐབས་ཁག་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རྟེན་འབྱུང་དེ་ཚོའི་སྐོར་གང་འཚམས་གཏན་འབེབས་བྱུང་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་ཕྱི་རྒྱལ་ཚོའི་ལུགས་སྲོལ་ལ་ [glossary] བརྡ་ཆད་གསལ་བཤད་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་ཤིག་ཡོད་རེད། དཔེར་ན། རྫོང་སར་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་འོག་ལ་བཀའ་འགྱུར་ཆ་ཚང་བསྒྱུར་རྒྱུའི་ཕྱག་ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྤེལ་ཡོད་རེད། དེ་ཚོའི་གྲས་དེ་ཚོགས་པ་གཅིག་གི་འོག་ལ་བསྒྱུར་ཡོང་དུས་དེའི་ནང་ལོག་བསྒྱུར་མཁན་ཚོ་ཐ་སྙད་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བའི་འཆར་གཞི་ཞིག་ཡོད་རེད། འཆར་གཞི་ཡོད་དུས་ཐ་སྙད་དེ་ཚོར་བརྡ་ཆད་གསལ

བཤད་ཀྱི་དེབ་གཅིག་རྗེས་མ་ལོགས་སུ་ཐོན་གྱི་རེད། དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་ཏན་ཏན་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཀྱི་རེད། ཡིན་ནའང་། ཐ་སྙད་མང་པོ་ཞིག་རྟོག་བྲ་ཚ་པོ་ཡོད་རེད། དཔེར་ན། ཚད་མ་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐ་སྙད་གཞན་སེལ་དེ་ཚོའི་རིགས་རྟོག་གྲ་ཚ་པོ་ཡོད་རེད། དེང་སང་སྒྲ་དོན་རིག་པའི་སྐོར། ལྷག་པར་དུ་ཕྱོགས་སྣང་དང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་དཔྱད་པ་བྱེད་མཁན་ནུབ་ཕྱོགས་ལ་གང་འཚམས་ཡོད་རེད། དེ་དབྱིན་ཇིའི་ [philosophical language] ལྟ་གྲུབ་དང་སྐད་ཡིག་སྐོར་ལ་འབྲེལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེས་ཁོང་ཚོའི་རྩོམ་ཤོག་ནང་གང་འཚམས་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་ཐད་ཀྱི་ཡོད་དུས། ལེགས་སྦྱར་སོར་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དཔེར་ན། སྒྲ་དོན་ལབ་དུས། ཤབྡརྠ། [sabdArtha / zabdArtha] སེལ་བ་ཡིན་ན། ཨཔོཧ། [apoha] ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཡོང་སྲིད་པ་རེད། དཔེར་ན། དེང་སང་རྣམ་དང་། ཀུན་ཟེར་བ་བསྒྱུར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། དེ་ནང་བཞིན་ [Nirvana]ནིརབཱན། ཟེར་དུས་བསྒྱུར་དགོས་མ་རེད། རིམ་གྱིས་ཐ་སྙད་ཅ་ནས་བསྒྱུར་མ་ཐུབ་པའི་རིགས་ཤིག་ག་ལེར་དབྱིན་ཇི་རང་ཆགས་རྒྱུའི་རེ་བ་ཡོད་རེད། དེའི་ཐད་ནས་དབྱིན་ཇི་དེ་ཚོ་གུ་ཡངས་པོ་ཡོད་རེད། དབྱིན་ཇིའི་ནང་ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེར་ཐ་སྙད་གསར་པ་མང་པོ་ཞིག་ཚུད། ཐ་སྙད་གསར་པ་དེ་ཚོ་ཨོཀྶི་ཕྜོཊི་ oxford ཚིག་མཛོད་ནང་ལ་ཚུད་པ་བྱས། ཚིག་མཛོད་ནང་ལ་ལམ་སེང་བཙུག་གི་མི་འདུག་ལོ་ཁ་ཤས་རིང་བེད་སྤྱོད་བྱས། གང་འཚམས་ཁྱབ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་ན། ཁོང་ཚོས་ཚིག་མཛོད་ནང་འཇུག་གི་རེད། བྱས་ཙང་རྣམ་དང་། ཀུན་སོགས་དབྱིན་ཇིའི་ཚིག་མཛོད་ནང་བཙུག་ཚར་ཡོད་རེད། དེ་ལྟར་རིམ་གྱིས་ཐ་སྙད་རྟོག་བྲ་ཚ་བའི་རིགས། དཔེར་ན། [Bodhicitta] བོདྷིཙིཏ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཟེར་བ་དེ་ཚོ་བསྒྱུར་བསྡད་པ་ཡིན་ན། རྟོག་གྲ་ཚ་པོ་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་དེ་ཚང་མ་[awakening mind]བསྒྱུར་གྱི་ཡོད་རེད། དེ་བས་[Bodhicitta] བོདྷིཙིཏ། རང་སོར་བསྡད་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་། གནས་སྐབས་ཐ་སྙད་གཏན་འབེབས་དེ་ཙུང་ཁག་པོ་རེད། མ་གཞི་ནས་ད་ལྟའི་ཆར་ནང་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་གསལ་བཤད་བྱེད་པའི་ཚད་གཞི་དེ་ཐ་སྙད་གཏན་འབེབས་དེ་རེད་མ་གཏོགས་དབྱིན་ཇིའི་ནང་གང་འཚམས་ཀྱི་ཚད་མཐོན་པོ་སླེབས་ཡོད་རེད། དཔེར་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ [Absolute truth and ultmate truth] ཞེས་རིགས་གཉིས་ཡོད་རེད། དེ་ཁག་ཡོད་མ་རེད་གཞན་སྟོང་གི་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་བསྡད་པའི་བཀའ་རྙིང་གི་ཕྱོགས་དེས་ [Absolute truth] ཤུགས་ཆེ་བ་བེད་སྤྱོད་གནང་གི་འདུག ས་སྐྱ་དང་། དགེ་ལྡན་པ། ལྷག་པར་དུ་དགེ་ལྡན་པའི་ནང་ལ་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཅ་ནས་ཁས་ལེན་གྱི་མེད་པ་ཡིན་དུས། [Absolute truth] ཞེས་ལབ་དུས། ཡུལ་དངོས་པོ་ནས་གྲུབ་ཅིང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་གོ་བ་ཡིན་དུས། དེ་མ་བསྒྱུར་བར། [Ultimate] ཞེས་བསྒྱུར་གྱི་འདུག་ག་དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་བསྒྱུར་བའི་སྐབས་ལ་དོན་དག་ལ་བསྡད་ནའང་། དེའི་ཤུགས་ཀྱི་གོ་དོན་ཐོག་ནས་གྲུབ་མཐའི་ལངས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་

ཡོང་གི་འདུག དེ་འདྲ་ཡོང་སྲིད་ཀྱི་རེད། དེ་འདྲའི་རིགས་དེ་རིམ་གྱིས་ཇེ་གསལ་དུ་འགྲོ་གི་རེད་དྲན་གྱི་འདུག

བཀའ་དྲི། བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་དར་འཕེལ་བྱུང་བ་དང་འབྲེལ་བོད་ཡིག་ནས་དབྱིན་ཡིག་ཏུ་དཔེ་དེབ་མང་པོ་བསྒྱུར་བཞིན་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡང་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ལྟ་གྲུབ་དང་། དེ་བཞིན་ཚན་རིག་སོགས་དེང་རབས་ཀྱི་རིག་གནས་རྣམ་གྲངས་ཧ་ཅང་མང་པོ་དེ་དག་ད་དུང་བོད་ཡིག་ནང་བསྒྱུར་རྒྱུར་ལུས་ཡོད། དགོས་དམིགས། འགན་འཁུར། ཕན་ནུས་སོགས་གང་ལ་བསམ་ཡང་ང་ཚོས་བྱེད་འོས་པ་དེ་མ་ཡིན་ནམ། ཁྱེད་ལ་དེའི་ཐད་དགོངས་འཆར་དང་། དེ་འབྲེལ་ལས་གཞི་རྩོམ་འཆར་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། དབྱིན་ཇིའི་ནང་ལ་ཕར་བསྒྱུར་རྒྱུ་དེར་མཐུན་རྐྱེན་ཞིག་ཡོད་རེད། གོ་སྐབས་དང་གློག་མཁན་གཉིས་ཀ་མང་བ་ཡོད་རེད། ཚུར་བསྒྱུར་རྒྱུ་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་གློག་མཁན་ཉུང་ཉུང་རེད། གཉིས་ནས་བོད་པ་རང་གི་དོན་དག་ཡིན་དུས་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱོར་མཁན་དཀོན་པོ་རེད། དངོས་ཡོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་སྔ་བོད་ལ་ཆ་བཞག་ན་ཡང་ཡིག་བསྒྱུར་གྱི་ལས་ཀ་གཙོ་བོ་ནང་པའི་ཤ་ཞེན་གྱིས་བྱུང་བ་རེད། དཔེར་ན། དེ་སྔོན་རྒྱ་གར་གྱི་རིག་གནས་གལ་ཆེན་པོ་བཙིས་ཏེ་དཔེ་ཆ་དེ་འདྲ་མང་པོ་བསྒྱུར་ཡོད་རེད་དེ། ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་ཞུ་ཚུགས་བྱས་ཏེ་གཞུང་རྩོམ་པ་པོ་ནང་པ་མིན་ན་རྩ་ནས་བསྒྱུར་མི་འདུག །སྒྲ་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བ་འགའ་ཤས་ཡོད། གཞན་པ་ཕར་བཞག་སློབ་དཔོན་དབྱིག་པ་ཅན་ཡང་ནང་པ་བཟོས་བཞག་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་ཁོང་ནང་པ་ཡིན་མིན་ད་ལྟ་གཞི་ནས་རྩོད་པ་རེད། དེ་མིན་ [BHAGAVAD-GITA] ཝྃགཱཕྲིགྷིཏ། དེ་གཞུང་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད། དེ་གཞུང་ཆེན་པོ་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའང་བོད་ཡིག་ནང་ལ་མི་འདུག །རྒྱ་གར་དུ་ཧིན་དུ་ཡིན་ན་དེ་མ་ཤེས་ན་ཧ་ཅང་སྡུག་ཅག་བརྩི་གི་རེད། [Yoga Sūtras of Patañjali] ཡོགསུཏྲཔཏཉྫལི། རྣལ་འབྱོར་བའི་མདོ་དེ་ཧ་ཅང་སྙིང་ཇྫེ་པོ་ཡོད་རེད། རྒྱས་པོ་ཡོད་མ་རེད། མདོ་དེ་ཕྱི་རྒྱལ་སྐད་ཡིག་མང་པོའི་ནང་ལ་ཡོད་རེད་དེ། བོད་ཡིག་ནང་ལ་ད་ལྟ་ཡང་མི་འདུག ངས་ལྷ་ར་ནཱ་སཱིར་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་། ང་བོད་པ་ཚོ་རྒྱ་གར་གྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་བདག་པོ་རྒྱུག་མཁན་ཡིན་ལབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། ནང་པའི་སྐོར་ལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་། ནང་པའི་བཤད་པ་མང་པོ་ཞིག་ཕྱི་རོལ་པའི་གཞུང་དེ་དག་རོབ་ཙམ་མ་ཤེས་ན་ཁག་པོ་ཡོད་རེད། བྱས་ཙང་ཕྱི་རོལ་པའི་གཞུང་གནད་ཡོད་དེ་དག་བོད་ཡིག་ནང་བསྒྱུར་ན་ལབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས་གནང་གི་མི་འདུག །དེ་བཞིན་དུ་ནུབ་ཕྱོགས་ལ་མཚོན་ན། [Emory University] ཨེ་མོ་རི་ཁོང་ཆོས་འགན་ཁུར་ཏེ་ཚན་རིག་གི་སྐོར་ནས་སློབ་དེབ་བཟོས་པ་སོགས་གང་འཚམས་གནང་གི་ཡོད་རེད། དེ་མིན་ཨ་མེྲིས་ནྭ་ཆེན་གྱིས་རྩོམ་རིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་གང་འཚམས་བསྒྱུར་ཡོད་རེད། དེ་མིན་ད་ལྟའི་

ཆར་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་བསྒྱུར་བར་སོང་བ་ཡིན་ནའང་། དེ་ཕོན་ཆེན་པོ་ཞེ་དྲག་རེད། དེ་བས་གནད་ཡོད་དེ་ཚོ་བསྒྱུར་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། ཇ་བའི་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་ཤེས་པ་ལ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ། ནུབ་ཕྱོགས་ལྟ་གྲུབ་ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་རིགས་དེ་དག་བསྒྱུར་ཐུབ་ན། རྒྱ་ཡིག་ལ་མང་པོ་བསྒྱུར་འདུག རྒྱ་ནག་ལ་ཀློག་མཁན་མང་པོ་རེད། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐོ་སློབ་ཁག་ལ་ལྟ་གྲུབ་སྦྱང་གི་ཡོད་རེད། ང་ཚོས་དེ་སྦྱང་གི་མེད་པ་ཡིན་དུས། གནད་ཡོད་དེ་ཚོ་ཆེད་དུ་སྒྲིག་འཛུགས་ཞིག་གི་ལམ་ནས་བསྒྱུར་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། ཡག་པོ་ཡོད་རེད། དེ་མིན་མི་སྒེར་པས་ཁག་པོ་རེད། དེ་ང་ཚོས་ལྷག་བསྡད་པ་རེད།

བཀའ་དྲི། སྐུ་ཉིད་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་དང་། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་གཉིས་ཀ་སློབ་གཉེར་མཛད་མྱོང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབར་ཁྱད་པར་གང་ཡོད་པ་དང་། ང་ཚོས་ལེགས་ཆ་ལེན་འོས་གང་གཟིགས་ཀྱི་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་སྐད་ནས་ང་རང་ཚོ་ནཱ་ལེནྡྲའི་བཞེད་གཞུང་གཞི་ལ་བཞག་པའི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་དེ་ཏ་ཅང་གི་ཚད་མཐོན་པོ་རེད། དེའི་ནང་ལ་ལྟ་གྲུབ་ཙམ་མིན་པར་ཚད་མ་རིག་པའི་སྐོར་ལ་བཤད་པ་ཏ་ཅང་གི་གཏིང་ཟབ་པོ་ཡོད་རེད། ལྷག་པར་དུ་ལྟ་གྲུབ་དང་། ཚད་མ་རིག་པ་དེ་ཚོ་གཏམ་བཤད་ཙམ་མིན་པར་ཉམས་ལེན་ལའང་ཚུར་སྒྱུར་རྒྱུའི་ལུགས་སྲོལ་ཡང་ཡོད་དུས། དེ་འདྲ་ད་ལྟའི་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་སྡེ་ཚན་ནང་ལ་རྩ་ནས་ཡོད་མ་རེད། སྤྱིར་བཏང་ཚད་མ་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཀླད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་སྟངས་དང་། དབང་ཤེས་སྐྱེ་སྟངས་སྐོར་ནས་བཤད་པ་གང་འཚམས་ཡོད་རེད། དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་གྲུབ་སྐད་ནས་ཆ་བཞག་ན། གཙོ་བོ་དེ་ཕྱི་དངོས་པོ་རེད། ཇོར་ཇི་བི་ཤོབ་བྷརགལི་[george bishop berkeley] རག་ལས་ཆ་བཞག་ན། མི་རྩ་བ་ནས་མེད་སའི་ས་ཆ་ཞིག་ནས་ཤིང་སྡོང་ཆག་པ་ཡིན་ན། ཤིང་སྡོང་ཆག་ནས་སར་ལྷུང་པའི་སྒྲ་དེ་ཡོད་མེད་སྐོར་གྱི་སྐད་ཆ་དེ་འདྲ་ཡོད་རེད། སེམས་ཙམ་པ་དང་འདྲ་བའི་ལྟ་གྲུབ་དེ་འདྲ་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རིག་གནས་སྡེ་ཚན་ནས་ཚུར་ལེགས་ཆ་ལེན་རྒྱུ་ག་རེ་འདུག་ལབ་ན། རིགས་གཅིག་ཀཱང་འཛིན་བྱས་ནས་དཔྱད་པ་བྱས་པའི་སྐབས་ལ་ཏ་ཅང་གི་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བལྟས་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་ང་ཚོར་ཚུར་ལེན་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། ང་ཚོའི་གདན་ས་གྲྭ་ཚང་ཁག་ནས་གཞུང་མང་པོ་ཞིག་བལྟ་དགོས་པ་ཡིན་དུས། ཚད་མ་རིག་པ་དང་། དབུ་མ་རིག་པ་ལ་མཁས་པ་ཞེས་དམིགས་བསལ་ཞིབ་འཇུག་ཆེད་ལས་འགྲོ་རྒྱུའི་ལམ་སྲོལ་དེ་ཡོད་མ་རེད། དེ་རིམ་གྱིས་གདན་ས་གྲྭ་ཚང་ཁག་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ང་རང་ཚོའི་གཤིས་ཀའི་ཐོག་ནས་སམ། ཡང་ན། ཚེ་སྔོན་མའི་ལས་ཟེར་བ་ནའང་རེད། འགའ་ཤས་ཚད་མའི་ཐོག་ལ་རྟགས་བསལ་གཏོང་རྒྱུར་ཡག་པོ་ཡོད་ནའང་། དབུ་མ་དང་ཕར་ཕྱིན་ལ

དེ་ཙམ་མེད་བཤད་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་འདུག་ཕྱིད་ཀ་དབྱིངས་ཡིན་རྒྱུ་རེད། དེ་འདྲའི་ཆེད་དུ་དེ་སྔོན་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་ལྷོ་ཕྱོགས་འབྲས་སྤུངས་ལ། དཔེ་ཁྲིད་དགེ་རྒན་ཚོ་ངེས་པར་དུ་གཞུང་ལྷ་ཀ་ཐོན་པ་དེ་འདྲ་དགོས་ཀྱི་ཨེ་ཡོད། ཕར་ཕྱིན་སློབ་དཔོན་དང་། ཚད་མའི་སློབ་དཔོན་སོགས་ཀྱི་མིང་བཏགས་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་དམ། ཞེས་བཀའ་གནང་ཡོད། བཀའ་གནང་བ་ནང་བཞིན་དགོངས་པ་བཞེད་ས་དེ་རང་རེད། སློབ་གཉེར་ཐོན་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་དགེ་རྒན་གནང་མཁན་ཚོས་གཞུང་ཚང་མ་ཁྲིད་དགོས། ཡིན་ནའང་དམིགས་བསལ་སོ་སོ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞིབ་འཇུག་བྱ་སའི་སྡེ་ཚན་ཞིག་བྱུང་ན། དེ་ལ་རྒྱ་གཞུང་དང་། བོད་གཞུང་། ཡིག་ཆ་འདྲ་མིན་སྤུངས་ཏེ་ཕྱོགས་བསྡོམས་བརྒྱབ་ནས་དགོངས་པ་བཞེད་ཕྱོགས་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་ནས་ཚུར་ལེན་ཐུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་རེད། ལྷག་པར་དུ་གཞུང་སྒྲིག་པའི་སྐབས་ལ། དཔེར་ན། ད་ལྟ་ང་ཚོས་བསྒྲིགས་པའི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་དེ་ངས་ནུབ་ཕྱོགས་ནས་དཔེ་བླངས་པ་རེད། ང་ [Cambridge University] ཁམ་བྲི་རི་ཇིའི་སློབ་གྲྭར་བསྡད་པ་ཡིན་དུས། གཞུང་གི་མཚམས་བཅད་རྒྱག་སྟངས་དང་། [paragraph]མཚམས་ཕྱེས་ཏེ་གློག་བདེ་པོ་དང་། བཅལ་དུས་ཉེད་སླའི་ཐབས་ཤེས་སོགས་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་སྒྲིག་སྟངས་ཐོག་ནས་ལེགས་ཆ་མང་པོ་ལེན་རྒྱུ་འདུག དེ་ཚོ་ང་ཚོས་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་བླངས་ན་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་རེད།

བཀའ་དྲི། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་སློབ་གཉེར་ལམ་སྲོལ་དང་། དེང་རབས་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སློབ་གཉེར་ལམ་སྲོལ་གཉིས་ལས་ང་ཚོས་གང་ཞིག་གལ་ཆེ་བ་འཛིན་དགོས་སམ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུས་དང་མཐུན་པའི་ཆ་དང་། ཕན་ཚུན་རིག་གཞུང་སྤྱེལ་རེས་བྱེད་འོས་པ་གང་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། ནུབ་ཕྱོགས་ནས་ལེགས་ཆ་ལེན་རྒྱུ་ཞིག་མཐོང་སོང་ཡང་། དེ་ནི་ང་རང་ཚོའི་སྔོན་གྱི་མཁས་པའི་གཞུང་འགའ་ཤས་ལ་ཡོད་རེད། ཕྱོགས་སྣྲ་ལྷ་བུ་ཞིག་ནས་མགོ་བཙུགས་པ་ཡིན་ན། ལམ་སང་གཞུང་ཁྲིད་མ་བྱས་པར་ཕྱོགས་སྔྲའི་གནད་འགག་ག་རེ་ཡིན་པ་དང་། གཞུང་གི་སྤྱི་སྒྲོམ་གང་ཡིན་པ་དེ་རོབ་ཙམ་ཧྲིར་འཆར་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། དཔེར་ན། དཔེ་མཛོད་ཁང་ཞིག་ན་དཔེ་སྒྲོམ་ཡག་པོ་ཡོད་ན། དཔེ་སྒྲོམ་དེ་དག་ལ་རྟགས་བརྒྱབ་པས། དེབ་གང་རག་པ་ཡིན་ནའང་གང་དུ་འཛོག་དགོས་མིན་དེ་ལས་སླ་པོ་ཆགས་བཤད་ཀྱི་རེད། དེ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་འགའ་རེའི་གསུང་ན་ཡོད་རེད། དཔེར་ན། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་འགྲེལ་ཊཱིཀ་ཆེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་ཟེར་ན། གཞུང་ཚན་ཆེ་ཁག་རེ་རེར་བསླེབས་པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་སྤྱི་བཤད་རྒྱས་པོ་ཡོད་རེད། དེ་ལ་རྣམ་འགྲེལ་ཊ་བའི་གཞུང་གི་ཤོ་ལོ་ཀ་གང་གི་ཐད་དུ་རྩོད་པ་རྩོད་ཀྱི་ཡོད་མེད། ལན་གང་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད་མེད་དེ་ཕྱོགས་བསྡོམས་བསྐྱོན་གྱི་རེད། དེ་

མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེར་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་གཞན་དང་མ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཡང་ན་མགོ་དེར་སྤྱི་བཤད་དང་། ཡང་ན། མཇུག་དེར་ཕྱོགས་བསྡོམས་དོན་བསྡུ་ཞིག་གིས་དེའི་ནང་ལ་གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཁོག་ཆུབ་ཐུབ་པ་ཞིག་མཛད་ཡོད་དེ་གནད་འགག་ཅིག་རེད་འདུག སྔོན་མ་ངས་གདན་སར་དཔེ་ཆ་ཁྲིད་པའི་སྐབས་ང་ལ་མི་མང་བ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད་དེ། དཔེ་ཆ་ང་ལས་མཁས་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་རེད། དེའི་ཐད་ནས་ང་ལ་དམིགས་བསལ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ངའི་དགེ་ཕྲུག་མང་པོ་ཞིག་དཔེ་ཆ་ཡག་པོ་ཆགས་རྒྱུ་དེ། ངས་དེ་དུས་ནས་དབྱིན་ཇི་ཙུང་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། སྔོན་ལ་གཞུང་འགྲེལ་མ་བརྒྱབ་པར་ཉིན་འགར་སྤྱི་བཤད་བྱས། གཞུང་དངོས་ལ་གཞུང་འགྲེལ་སླེབས་དུས་མགྱོགས་པོ་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད། དེ་ནུབ་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་ཆེན་པོ་ཡོད་རེད། དེབ་ཁུར་ཧ་མགོ་ནས་ཀློག་པ་ལས་ཚིག་འགྲེལ་རྒྱག་གི་མ་རེད། གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་དེ་ཚོའི་མཁས་དབང་དག་གིས་གཞུང་ཁྲིད་གནང་སྐབས་ཀློག་ནས་ཚིག་འགྲེལ་རྒྱག་པའི་ལུགས་སྲོལ་རྩ་ནས་ཡོད་མ་རེད། དཔེར་ན། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་རབ་བྱེད་དང་པོར་འགྲེལ་པ་རྒྱག་གི་ཡོད་ན། ལེགས་སྦྱར་དང་བོད་ཡིག་སྦྱོང་མཁན་ཡིན་ན། མགོ་ནས་མར་ཀློག་སྟེ་ཚིག་འགྲེལ་སྦྱང་དགོས་རེད། དེ་མིན་དོན་དག་སྦྱོང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། དཀའ་གནད་དོགས་གཅོད་བྱས། དྲི་བ་དྲི་ལན་བྱ་རྒྱུ་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། གཞུང་ཁྲིད་རྒྱག་རྒྱུའི་ལུགས་སྲོལ་ཡོད་མ་རེད། ང་ཚོས་གཞུང་ཁྲིད་མང་པོ་བྱས་ཧ་དུས་ཚོད་མང་པོ་འགོར་གྱི་ཡོད་རེད། དེར་བརྟེན་ཞིབ་ཚགས་ཐོག་བཤད་པ་དེ་ཡག་ཐག་ཆོད་བྱས། ཡིན་ནའང་རྒྱང་ནས་བལྟ་དུས་སྤྱིའི་སྡོམ་དེ་ང་ཚོ་བོད་པས་མཐོང་ཁག་པོ་འདུག ལྷག་པར་དུ་ཕྱི་ལོག་མི་དང་བགྲོ་གླེང་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཞིབ་ཚགས་ཤེས་པ་དང་། སྤྱི་སྡོམ་ཤེས་པ་གཉིས་ལས་སྤྱི་སྡོམ་དེ་ཁ་ཚ་དགོས་གཙུགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ་ཡོད་རེད། དེ་ཤེས་ན་གནད་འགག་གང་ན་ཡོད་ལམ་སང་སྒྲུག་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེའི་ཐད་གྲྭ་ས་ཚོའི་དཔེ་ཁྲིད་གནང་མཁན་ཚོ་ཙུང་ཞན་པོ་འདུག དེ་ལ་དགེ་རྒན་ཚོས་སྔོན་ལ་དཀའ་ལས་རྒྱག་དགོས་འཕེལ་གྱི་རེད། སྔོན་ལ་དེ་ཁོག་ཏུ་ཆུབ་པ་བྱེད་དགོས་དུས་དཀའ་ལས་རྒྱག་དགོས་ཐུག་གི་རེད། འབྲེལ་བའི་སྐད་ལ་སླེབས་ཡོང་དུས། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཕྱོགས་སྣང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གསར་གཏོད་རེད། ལེགས་སྦྱར་ནང་ལ་[ཐྲིཏྲབདྷི་]ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། ཆོས་གྲགས་ཀྱིས། མི་མཐོང་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལྡོག་པས་གཞན་ལྡོག་པར་འདོད་པ་ནི་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་བར་བྱ་དགོས་སོ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གཏན་ཚིགས་གོ་བར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཧ་ཅང་གི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད་འདུག དེ་མེད་ན་འདི་མེད་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་དེ་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་དུས། མེ་དེ་དུ་བ་ལ་རང་ཆས་སུ་འབྲེལ་བ་དེ་སྐྱེ་ཙམ་ཉིད་ནས་ཕྱིས་བཅོས་པ་མིན་པར་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ། ཐོག་མར་འབྲེལ་བ་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་།

འབྲེལ་བ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནས་འབྲེལ་བའི་བྱེད་ལས་དེ་ཚོ་སྤྱི་ཞོག་ནས་ཤེས་དགོས་པ་རེད། མདོར་ན་གདན་ས་ཁག་ཏུ་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་རྒན་ཚོ་དཔེ་ཆ་ཡག་པོ་ཡོད་ནའང་། གཞུང་གི་སྤྱི་སྒྲོམ་གསལ་པོར་མ་ཤེས་པའི་དོས་ནས་འཐུས་ཤོར་ཕྲན་བུ་མེད་དམ་པ་སླམ་ཀྱི་ཡོད།

བཀའ་དྲི། སྐུ་ཉིད་ཀྱིས་ད་བར་དབྱིན་སྐད་བརྒྱུད་ནས་གསུང་ཞབས་དང་། རྩོམ་འབྲི། ཡིག་སྒྱུར་སོགས་མཛད་པའི་ཉམས་མྱོང་གི་ཆ་ནས་མ་འོངས་པར་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ནང་བསྟན་གྱི་གནས་བབ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོང་བར་ཐུགས་རེ་གནང་གི་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། དེ་རྟོག་དྲ་ཚ་པོ་རེད། ངས་བལྟས་པ་ཡིན་ན། བོད་དང་སོག་པོའི་ཁུལ་དུ་ནང་ཆོས་དར་བ་ནང་བཞིན་ནུབ་ཕྱོགས་ལ་ནང་ཆོས་དར་གྱི་མ་རེད། དེ་དར་ཐུབ་ཐབས་ཡོད་མ་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་དེ་ཆོས་ལུགས་འདྲ་མིན་མང་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་། ཁྱད་པར་གཅིག་གང་ཡོད་རེད་ཅེ་ན། ནང་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ཚོ་མཐོང་ནས་སོ་སོའི་ཉིན་རེའི་མི་ཚེའི་ནང་། ནང་ཆོས་ནས་ཚུར་བསླབ་བྱ་བླངས་ཏེ། དཔེར་ན། སྒོམ་རྒྱག་རྒྱུ། བློ་སྦྱོང་རྒྱུ། བྱམས་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་རྒྱུ། ལྟ་བའི་སྐོར་ལ་བསམ་བློ་བཏང་སྟེ་ཉོན་མོངས་གི་གཉེན་པོ་བསྟེན་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་འགྲོ་གི་རེད། དེ་ནས་ཆོས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྡེ་ཚན་ནང་དུ། ༼སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་གནང་གི་ཡོད་རེད། དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཀྱི་རེད། ཡིན་ནའང་། ནང་ཆོས་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཁྱབ་སྤེལ་ཆེན་པོ་ཞིག་འགྲོ་གི་རེད་དྲན་གྱི་མི་འདུག ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཆོས་ཚོགས་ཁག་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། དེ་ལ་ང་རང་ཚོ་བོད་པ་ཆོས་བལྟས་པ་ཡིན་ན། ཏ་ཙང་ཁྱབ་ཀྱི་འདུག་བསམ་གི་རེད། ཡིན་ནའང་ས་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཏ་ཙང་ཉུང་ཉུང་རེད། ས་གནས་གཅིག་ལ་མི་བརྒྱ་ཙམ་རེད། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡེ་ཤུ་དར་བ་ནང་བཞིན་ཡོང་རྒྱུ་ཏ་ཙང་ཁག་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་། ནང་ཆོས་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་། བསམ་ཤེས་ཅན། མི་ལ་བརྩེ་བ་ཡོད་མཁན། དམིགས་བསལ་ཆོས་ལ་དོ་སྣང་མེད་མཁན་དེ་ཚོས་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་རེད། མདོར་ན། དད་པ་གཙོ་བོ་མིན་པར་ཤེས་ཡོན་གཙོ་བོ་བྱེད་མཁན་དེ་ཚོས་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་རེད། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རྒྱ་ནག་དང་། ལྷེཏ་ནམ་དེ་ཚོ་དད་པ་གཙོར་འདོན་རེད། ཡིན་ནའང་། ནུབ་ཕྱོགས་པ་དེ་ཚོར་དང་པོ་ནས་ཆོས་ལུགས་ཡོད་པས་རྒྱུ་མཚན་མ་མཐོང་ན། ངའི་ཕ་མ་ནང་པ་རེད་ཅེས་ནང་པར་འཛུལ་གྱི་མ་རེད།

བཀའ་དྲི། གང་ཉིད་རིས་མེད་ཆོས་བརྒྱུད་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་ས་སྐྱ་པའི་སྐོར་ལ་དགོངས་པ་བཞེད་ཕྱོགས་གང་ཡོད་པ་དང་།

དུས་ཚོད་གཉན་འཕྲང་ཅན་འདིའི་ནང་ས་སྐྱའི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པ་རྣམས་ནས་དམིགས་བསལ་མ་འདང་བ་དང་། ཞིགས་བཅོས་བྱེད་འོས་པ་གང་གཟིགས་ཀྱི་འདུག་གམ།

བཀའ་ལན། དེ་ཞུ་ཁག་པོ་རེད། ང་རང་ཉིད་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན་དུས་ངའི་ཉམས་ཞིན་བྱེད་ས་གཙོ་བོ་དགེ་ལུགས་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། ངས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱིས་མཛད་རྗེས་ག་རེ་བཞག་མིན་དེ་འཛམ་གླིང་གི་ཕྱོགས་ཚའི་སྐད་ལ་མངོན་གསལ་དོད་དུ་སོང་ན་སྙམ་པ་དེ་ངའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མིན་པར། ལྟ་གྲུབ་དང་། ཚད་མ་རིག་པའི་ཐོག་ནས་བལྟ་དུས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཚོས་མཛད་རྗེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བཞག་ཡོད་རེད། གང་ལྟར་རྒྱ་གར་དུ་ནང་པ་ཉམས་རྒུད་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་བདག་པོ་རྒྱག་མཁན་དེ་བོད་པ་ཚགས་བསྡད་ཡོད་རེད། དེའི་ཐོག་ལ་ཆོས་ལུགས་འཛིན་འཁྱེར་མ་བྱས་པར་བལྟས་པ་ཡིན་ན། མཛད་རྗེས་ཆེ་ཤོས་དེ་ས་སྐྱ་དང་། དགེ་ལུགས་གཉིས་ཚགས་བསྡད་ཡོད་རེད། གཞུང་ཆེན་མོའི་སྐད་ནས་བལྟ་ཡོང་དུས་དགེ་ལུགས་པ་དེ་བཀའ་གདམས་པའི་བརྒྱུད་འཛིན་རེད། ཐོག་མར་བྱས་པ་ཡིན་ན། བཀའ་གདམས་དང་ས་སྐྱ་རེད། དེའི་ཐོག་ནས་ངས་ཀྱང་དགེ་ལུགས་པའི་དགེ་བཤེས་ཚོར་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་རིགས་གཏེར་ལ་ལྟ་དགོས་རེད་ལབ་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོའི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ནང་ཚད་མའི་སྐོར་པོད་གཉིས་ཡོད། ས་སྐྱའི་ཚད་མའི་སྟོན་གླེང་དེའི་ནང་དུ་ངས་རིགས་གཏེར་རྩ་བར་བཞག་པའི་ས་སྐྱ་རང་གི་འགྲེལ་པ་རྒྱག་སྟངས་དང་དགོངས་པ་བཞེད་ཕྱོགས་གང་འཚམས་བྲིས་ཡོད། དགེ་ལུགས་པར་ཆ་བཞག་ན་རྔོག་གི་ཚད་མའི་རྒྱུན་འཛིན་རེད། བོད་ལ་བཀའ་གདམས་པ་རྔོག་དང་ཕྱ་པའི་བཤད་སྲོལ་གཅིག་དང་། ས་པཎ་གྱི་བཤད་སྲོལ་གཉིས་དར་བ་རེད། ང་དགེ་ལུགས་པ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་དྲང་མོར་ཞུས་པ་ཡིན་ན། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཚིག་ཟིན་རང་གི་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ས་སྐྱའི་བཤད་པ་དེ་ཧ་ཅང་གི་ཉེ་བ་ཡོད་རེད། ཚིག་ཟིན་ལ་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་རྒྱུའི་ཐད་ནས་ས་པཎ་གྱི་གཞུང་དེར་མཇལ་ན་ལས་སླ་བ་ཡོད་རེད། སྤྱི་དང་དངོས་པའི་གཞི་མཐུན་མི་འཛོག་པ་སོགས་དགེ་ལུགས་པའི་ངོས་ནས་མཁྱེན་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། ས་སྐྱ་རང་གི་ངོས་ནས་ཀྱང་རྒྱལ་ཚབ་དང་། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ཚད་མའི་གཞུང་དེ་ཚོར་མཇལ་བ་ཡིན་ན། ས་སྐྱའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་པ་དེར་གནོད་བྱེད་འགོད་སྟངས་སོགས་ཀྱིས་ས་སྐྱ་རང་གི་ལུགས་དེ་གསལ་དུ་འགྲོ་བར་ཕན་ཐོགས་ཡོད། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མཐའ་དོན་བོད་པ་རང་གི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཚད་མཐོན་པོ་ཆགས་ཀྱི་རེད། ས་སྐྱ་ལ་དེང་སང་ས་སྐྱ་མཐོ་སློབ་སོགས་མང་པོ་ཡོད་རེད་དེ། ས་པཎ་གྱི་གཞུང་དེ་ཚོར་དོ་སྣང་ཆུང་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་འདུག མ་གཞི་ནས་དགེ་ལུགས་པའི་གདན་ས་ཁག་ཏུ་ཡང་དེ་འདྲ་རེད། སོ་སོའི་ཡིག་ཆ་རྩལ་འདོན་བྱས་པ་མ་གཏོགས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་གཞུང་ལ་དེ་ཙམ་རྒྱུས་

མེད་པ་ཆགས་ཀྱི་འདུག་ཚད་མའི་སྐད་ལ་སླེབས་དུས་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་ཤུགས་ཆེན་པོ་ལྟ་བ་ལས་དེ་མིན་དེ་འདྲ་རེད། ས་སྐྱའི་ཕྱོགས་ལ་བལྟས་ན་ཡང་གོ་རམས་པའི་ཡིག་ཆ་རྩལ་འདོན་བྱས་པ་མ་གཏོགས། ས་པཎ་རང་གི་གསུང་ཤུགས་ཆེན་པོ་སླེབས་ཀྱི་ཡོད་བཟོ་མི་འདུག་ཚད་མའི་སྐབས་སུ་རིགས་གཏེར་ལ་ཆ་བཞག་ན། རིགས་གཏེར་དེ་ཧ་ཅང་གི་སྙེ་འཇོམས་པོ་རེད། ལྷག་པར་དུ་རིགས་གཏེར་དེ་གཞུང་རྒྱས་པོ་མ་རེད། རིགས་གཏེར་དེ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་སྙིང་པོ་མཁོ་བསྡུས་པའི་བཟོ་འདྲ་པོ་ཞིག་རེད། དེ་ལ་གོ་རམས་པའི་བཤད་པ་རྒྱས་པོ་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་ཤཱཀྱ་མཆོག་གི་ཊཱིཀ་འགྲེལ་ཡག་པོ་མདོར་བསྡུས་ཧ་ཅང་གི་གོ་བདེ་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་དང་པོ་བལྟས། དེའི་སྐད་ལ་གློ་བོ་མཁན་ཆེན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་གཉིས་སྦྱར་བ་ཡིན་ན། དེ་ནས་གཞི་ནས་གོ་རམས་པའི་འགྲེལ་པ་རྒྱས་པ་དེ་དག་གི་ཟབ་ཁྱད་མཐོང་གི་རེད།

སྤྱིར་བཏང་སྔོན་བྱོན་ཐོན་མི་སམྦྷོ་སོགས་བཀའ་དྲིན་བསམ་གྱི་མི་ཁྱབ་པ་རེད།། རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་ནི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་མེས་པོ་ལྟ་བུ་རེད། གཞུང་ཆེན་པོ་སྦྱོང་རྒྱུ་དེ་རྔོག་ལོ་ནས་འཛུགས་དགོས་པ་རེད། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཚོན་ན་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་དང་། གསང་བ་འདུས་པའི་ཐོག་ལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བལྟས་པ་ཡིན་ན། བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཤོས་དེ་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད། དེ་རྣམ་དཔྱོད་ཡོད་མཁན་ཞིག་གིས་བལྟས་པ་ཡིན་ན་མཐོང་གི་རེད། སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེར་བལྟས་པ་ཡིན་ན། སྐབས་དེར་བོད་ན་དར་བཞག་པའི་མན་ངག་བརྒྱུད་པ་དང་བཅས་པའི་བཤད་པ་བཀོད་དེ་འཐད་པ་དང་། མི་འཐད་པའི་ས་པཎ་རང་གི་གཟིགས་སྟངས་བཀོད་པ་དེས་ཧ་ཅང་གཟིགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཚོན་གྱི་ཡོད་རེད། མཁས་འཇུག་ནང་དུ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་འགྲོ་སྟངས་དང་། སྙན་ངག་བརྗོད་སྦྱོར་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་ཚང་མ་དེའི་ནང་ཡོང་གི་འདུག ས་པཎ་མ་ཕེབས་གོང་ལ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ལྟ་གི་མི་འདུག །ཚད་མ་རྣམ་ངེས་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ས་པཎ་མ་ཕེབས་གོང་དུ་གཞན་སེལ་དང་། བརྟགས་[བདག་]ཡུལ་འགྲོ་སྟངས་སྐོར་ལ་བཤད་པ་དེ་ཙམ་མི་འདུག ཕྱོགས་སྣང་དང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་བཞེད་པ་གཙོ་བོ་གཅིག་གཞན་སེལ་དང་ཡུལ་སྣང་ལ་རེད། དེ་ས་པཎ་གྱིས་རིགས་གཏེར་བཀའ་རྩོམ་གནང་སྟེ་གཞི་ནས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ལྟ་རྒྱུའི་ལམ་ག་སྲོལ་མཁན་དེ་ས་པཎ་རེད། དེ་ཚོའི་སྐོར་དེ་ས་སྐྱའི་ངོས་ནས་ཀྱང་མཁྱེན་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། མདོར་ན་ས་པཎ་གྱི་མཛད་རྗེས་དེ་ས་སྐྱ་རྐྱང་རྐྱང་གི་ཐོག་ལ་མཛད་རྗེས་ཡོད་པ་དེ་དགོངས་པ་མ་བཞེད་པར་བོད་སྤྱིའི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གཞུང་གི་ཐོག་ལ་མཛད་རྗེས་ག་རེ་ཡོད་མིན། དཔེར་ན། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྙན་ངག་བོད་ལ་ཐོག་མར་ཁྲུར་ཡོང་མཁན། [ནྲཏ་ཡ

ཤཱསྟྲ།] [natya shastra] ཙ་བར་བཞག་སྟེ་རོལ་མོའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་ས་པཎ་གྱིས་བཀའ་རྩོམ་གནང་བ་རེད། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལ་ཆ་བཞག་ན། རྒྱ་གར་གྱི་[ནི་ཏཱི་ཤཱས་ཏྲ···][niti shastra] ལེགས་བཤད་དེ་དག །དེ་སྔོན་བོད་ལ་མི་ཆོས་དང་། ལྷ་ཆོས་ལབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། འབྲོམ་སྟོན་པའི་མི་ཆོས་གནད་ཀྱི་ཕྲེང་བ་དང་། ཐུབ་ཏོང་ནས་ཐོན་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ [ནི་ཏི་ཤཱསྟི་] [niti shastra] དེ་བོད་ལ་ཁྱུར་ཡོང་མཁན་ས་པཎ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་སྤྱི་ཡོངས་ནས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་དེ་སློབ་ཡོངས་རྫོགས་བྱས་ཏེ། དེའི་ནང་ལ་ས་པཎ་གྱི་མཛད་རྗེས་གང་ཡིན་མིན་དེ་ཡག་པོ་བྱས་ཤེས་ཐུབ་ན། ས་པཎ་གྱི་མཛད་རྗེས་དེ། གོང་མ་རྣམ་ལྔའི་ནང་དུ་ཚུད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། དེའི་ནང་ཚུད་པ་དེ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རེད་དེ། དེ་གཅིག་པུ་མིན་པར། བོད་སྤྱི་ཡོངས་ངོས་ནས་ས་པཎ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མཐོང་ཐུབ་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གནད་འགག་རེད། དེ་མིན་སྐབས་འགའ་རེར་ཁྱད་མཚར་པོ་འདུག དཔེར་ན། སུམ་རྟགས་གཉིས་ལ་ས་སྐྱའི་ནང་ནས་འགྲེལ་པ་ཡོད་རེད། ཞྭ་ལུ་ལོ་ཆེན་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ས་སྐྱ་པ་རེད། གོ་རམས་པས་ཀྱང་འགྲེལ་པ་མཛད་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་། བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་བཤད་པ་མཛད་པའི་སྐབས་ལ་སུམ་ཅུ་པ་དང་རྟགས་འཇུག་གི་སི་ཏུའི་བཞེད་པ་དེ་ཚོ་མ་གཏོགས་ས་པཎ་གྱི་བཤད་པ་གནང་སྟངས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ཙ་བ་ནས་མི་འདུག །མ་གཞི་ཞྭ་ལུ་སི་ཏུའི་སྔོན་དུ་བྱོན་པ་རེད། ཞྭ་ལུར་ཆ་བཞག་ན་སྒྲ་སྒོ་མཚོན་ཆ་ནས་ཚུར་བླངས། ས་པཎ་གྱི་སྒྲ་ལ་འཇུག་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། མཁས་འཇུག་གི་ནང་དུ་ཡང་ལེགས་སྦྱར་དང་བོད་སྐད་མ་འདྲ་བའི་སྐོར་ནས་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་བཤད་པ་མང་པོ་ཡོད་རེད། དཔེར་ན། ཕྲད་བཅུའི་ཐ་སྙད། ཇི་སྲིད། དེ་སྲིད་དང་། ཇི་ལྟར། དེ་ལྟར་ལ་སོགས་ས་པཎ་གྱི་གཞུང་ནང་ཐ་སྙད་དམིགས་བསལ་ཐོན་གྱི་འདུག དེ་ཚོའི་རིགས་དབྱིན་ཇིའི་ནང་ཡོད་རེད། [ཁོན་ཇང་ཏིབ། [conjunctive] ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད་] དེ་དང་ཐ་སྙད་དོན་གཅིག་པ་ས་པཎ་གྱི་གཞུང་ནང་ཡོང་གི་འདུག དེ་ཚོ་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་པའི་སུམ་རྟགས་འབྲི་མཁན་ཚོའི་ནང་པར་ཞིག ས་སྐྱ་ནང་ཁུལ་གྱི་སུམ་རྟགས་འབྲི་མཁན་ཚོས་ཀྱང་ས་པཎ་གྱི་གསུང་ལ་དོ་སྣང་བྱས་མི་འདུག དེ་ཚོའི་རིགས་དེ་ང་ཚོས་གཞུང་གཟིགས་སྟངས་དེ་ཁ་ཐུག་རྐྱང་པ་མ་གཏོགས། དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་སའི་སྐོར་ལ་རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་གཟིགས་ཀྱི་མེད་པས་རེད། སོང་ཙང་དེ་དག་ལ་ས་སྐྱ་ནང་ཁུལ་ནས་རྣམ་དཔྱོད་ཡག་པོ་ཡོད་མཁན་ཚོས་ས་པཎ་རང་གི་མཛད་རྗེས་ཀྱི་སྐོར་ནས་ཡིག་ཆ་འབྲི་ཐུབ་པ་དང་། རྩོམ་ཡིག་འཆད་བརྡར་བྱེད་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། གཞུང་ཆེན་མོའི་བཤད་པའི་སྐབས་ནས་ཀྱང་། དཔེར་ན། ས་པཎ་གྱི་ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། གཞུང་རྒྱས་པོ་ཞེ་དྲག་ཡོད་མ་རེད། དེ་ཆ་ཚང་ཞིག་ཡག་པོ་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རྒྱལ་སྲས་སྤྱོད་པའི་འགྲོ་སྟངས་དེ་དག་གཞུང་གཞན་རྒྱས་པོ་ལྟ་མི་དགོས་པར་གང་འཚམས་བློ་ལ་ཆུབ་ཐུབ་ཀྱི་འདུག དེ་ཚོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལེགས་བཤད་རེད་འདུག ༄སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་ཐུབ་པ་དགོངས་

གསལ་ངེས་པར་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ནང་ཚུད་པར་གྲིས་གསུངས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་རེད་འདུག་དེ་ཚོ་མཁྱེན་ཐུབ་ན། ངས་རང་གི་ཆོས་གྲོགས་དགེ་ལུགས་པ་ཚོར་ཡང་ལབ་ཀྱི་ཡོད། གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་བསྒྲིགས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡིན་ཞེས། དགེ་ལུགས་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་ནའང་དེ་དག་ཀློག་དགོས། དེ་ཀློག་ན་བོད་ཕྱི་ཡི་བསྟན་པའི་འགྲོ་སྟངས་དང་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་གཞན་དག་ཚོའི་མཛད་རྗེས་རྣམས་རྟོབ་ཙམ་ཤེས་ཀྱི་རེད། བྱས་ཙང་དེ་དགེ་ལུགས་པའི་ངོས་ནས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ལ། ས་སྐྱའི་ངོས་ནས་ཀྱང་སློབ་གཉེར་སྐད་ལོ་རྒྱུས་རིང་པོ་ཡོད་སྟབས་སློབ་གཉེར་ཐད་འཕྲུས་ཤོར་མི་འགྲོ་བ་ཞིག་ཏན་ཏན་དགོས་ཀྱི་འདུག

ཚད་མ་ཆ་མཚོན་ན། ༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོས་ཆེ་མཁན་པོ་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་དྲུང་ནས་བརྒྱུད་པ་དེ་ཚོ་གསན་འདུག་ལ། ན་ནིང་བཀའ་ཁྲིད་གནང་བའི་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་ཀྱང་ཁོང་ནས་གསན་པའི་བརྒྱུད་པ་དེ་རེད་འདུག་དེ་དག་གནད་འགག་ཡིན་པས་ས་སྐྱའི་ནང་ལོག་ནས་དེ་དག་མི་ཉམས་པར་གནང་རྒྱུ་དེ་གནད་འགག་རེད།

བཀའ་དྲི། མཐའ་མ་དེར། དེ་སྔོན་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་དགེ་ཆོས་ལ་ལྟ་སྟངས་དང་། དུས་ཕྱིས་༸གོང་ས་མཆོག་གིས་གཙོས་པའི་མཁས་པ་ཕྱི་རབས་པའི་ལྟ་ཚུལ་གཉིས་བར་དེ་མི་འདྲ་བར་གྱུར་ཡོད། དགེ་བཤེས་མཆོག་ལ་མཚོན་ན། དགེ་ཆོས་ལ་ཧ་ཅང་ཆེ་མཐོང་མཁན་ཞིག་རེད། ང་ཚོས་དགེ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་ཐད་ནས་སློབ་སྦྱོང་གཙོ་བོ་གང་ཞིག་ཞིན་དགོས་པ་རེད།

བཀའ་ལན། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ལགས་ཀྱི་ས་ནས་ལེགས་ཆ་ལེན་རྒྱུ་དེ་མཐོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱ་རྒྱུ་དེ་རེད། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ལགས་ཧ་ཅང་གི་གཟིགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རེད། ངས་བོད་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ལབ་མྱོང་། བོད་ཡིག་ཡག་པོ་ཤེས་མཁན་ཚོས་ངེས་པར་དུ་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང་དེ་ཀློག་དགོས་ལབ་ཀྱི་ཡོད། གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང་དེ་བཀླགས་པ་ཡིན་ན། དངོས་གནས་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཚོའི་སློབ་སྦྱོང་གནང་སྟངས་ག་འདྲ་ཡིན་མིན་གྱི་བློ་བ་ཞིག་རྙེད་ཀྱི་རེད། གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང་ནང་བཤད་པ་རྒྱག་པའི་སྐབས་ལ་སླན་ངག་མེ་ལོང་མའི་ནང་ནས་བཤད་པ་ཐོན་པ་དང་། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ནས་བཤད་པ་ཐོན་པ། མདོར་ན་མཐོང་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཉམས་མྱོང་འདུག དེ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རེད། ངས་གཞོན་པ་ཚོར་ལབ་ཀྱི་ཡོད། ཁྱོད་རང་ཚོས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ལབ་དུས་འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་གཉིས་ལས་མེད་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་བརྩི་གི

འདུག་སྙི། དེ་མ་རེད་ལབ་ཀྱི་ཡོད། རྒྱལ་རབས་དེ་རྫེས་མའི་རྩོམ་འགྲོ་རེད། འདོད་བསྟན་དེ་ཏ་ཙང་གི་སྐན་ངག་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། ངས་ཀྱང་བསྒྱུར་པ་ཡིན། དེ་སྟོན་དབྱིན་ཇིར་[Jeffrey Hopkins]བསྒྱུར་བ་དེ་ཚིག་ལྷུག་རེད་འདུག་ངའི་འགྱུར་གསར་པ་དེ་ཐོན་གྲབས་ཡོད། ངས་སྐན་ངག་རང་གི་ཐོག་ནས་བསྒྱུར་ཡོད། དེའི་ཐོག་ལ་གསང་སྔགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆགས་པའི་སྐོར་གྱི་བཤད་པ་དེར་ [essay] ཆེད་རྩོམ་བྲིས་ནས་ཟུར་དུ་བཤད་པ་བྱས་ཡོད། གང་ལྟར་ངས་གཞོན་པ་ཚོར་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་བརྩམས་ཆོས་གཙོ་བོ་དེ་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང་རེད། ཁོ་རང་གིས་ཧོར་ཁང་ལ་ལན་འཇོག་དུས་ཀྱང་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང་དང་། ལེགས་སྦྱར་བང་མཛོད་གཉིས་པོ་ངའི་ཕ་གཞིས་ཡིན་གསུངས་པ་རེད། གཞན་དག་བརླགས་པ་ཡིན་ནའང་འདི་གཉིས་མ་བརླགས་པ་གྱིས་གསུངས་འདུག །ལེགས་སྦྱར་བང་མཛོད་དེ་སྟོན་མ་ལེགས་སྦྱར་ཤེས་མཁན་ཞུང་དུ་ལས་མེད་ཙང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་རྒྱུ་རེད། དེང་སང་དེ་ཙམ་གལ་ཆེན་པོ་མ་རེད། དེང་སང་གནད་འགག་ཆགས་རྒྱུ་དེ་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང་རེད། གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང་གི་ནང་དུ་དེ་སྟོན་བོད་ཀྱི་གོམ་གཤིས་གང་ཡོད་མིན་དང་། སིཏྣ་ལར་ནང་ཆོས་དར་སྟངས་སོགས་ཏ་ཙང་གི་སྙེ་འཇོམས་པོ་ཡོད་རེད། དེའི་སྐོང་ལ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ལགས་ཀྱི་བོད་ཡིག་འབྲི་སྟངས་དེ་རེད། དུས་རྒྱུན་ང་ཚོས་བོད་ཡིག་ཚིག་ལྷུག་འབྲི་བའི་སྐབས་ལ་མཚམས་འཇོག་ས་མ་རག་ནས་དཀའ་ལས་ཐྲད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ནས། དང་། ལ་སོགས་གང་དུ་མཚམས་འཇོག་དགོས་མིན་དཀའ་ལས་ཡོད་རེད། མཚམས་འཇོག་སྟངས་ཡག་པོ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རླངས་འཁོར་བཏང་དུས་འགུལ་སྐྱོད་བྱས་པ་འདྲ་པོ་དཀའ་ངལ་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ལགས་ཀྱི་ཚིག་ལྷུག་ནང་མཚམས་འཇོག་སྟངས་དེ། དུམ་བུ་དུམ་བུ་བྱས་ནས་ཏ་ཙང་སྙིང་རྗེ་པོ་ཡོད་རེད། མདོར་ན་རྗོ་རིང་པཎྜིཏ་དང་། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གཉིས་ཀྱི་རྩོམ་གཤིས་དེ་མི་དགྲུས་མའི་ཉམས་མྱོང་བོད་ཡིག་ནང་ཕབ་པ་ཡག་ཤོས་སུ་མཐོང་གི་ཡོད། གོ་བདེ་པོ། ལྷུག་པོ། མཚམས་གཅོད་འཇོག་བདེ་པོ་དེ་ཚོའི་ལེགས་ཆ་ལེན་དགོས་རེད། ལྷག་པར་དུ་རྒྱལ་རབས་ལ་བཤད་པ་གནང་བའི་སྐབས་སུ་དེང་རབས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་དང་། གནའ་རྫས་བརྟག་དཔྱད་བྱ་སྟངས། སྐབས་དེའི་མི་སྣ་གལ་ཆེན་གང་དང་སུ་ཡོད་པ་དེ་དང་བསྡུར་དགོས་པ་སོགས་དེ་སྟོན་བོད་ཀྱི་འབྲི་སྟངས་ནང་ཡོད་མ་རེད། དེ་ཚོ་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་དཔེ་བླངས་པ་རེད། མདོར་ན་དགེ་ཆོས་ཁོང་ཕེབས་དུས་དེ་ཡང་ན་སྔ་དྲགས་པ་རེད། ཡང་ན། ཙུང་ཕྱི་དྲགས་པ་རེད། ཡང་དྲང་པོ་ཞུས་ན། དགེ་ཆོས་ཁོང་མི་ཆོས་ཡག་པོ་མེད་པ་འདྲ། ཞལ་ནས་འདྲ་མིན་གསུངས་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། སྟོན་མ་མཛེ་སྐྱིད་རིན་པོ་ཆེ་ངའི་ཤག་གི་དགེ་རྒན་རེད། ངས་ཁོང་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པ་ཡིན། སྟོན་མ་བོད་ནས་དགེ་ཆོས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་པོད་གསུམ་ཅན་དེ་ཐོན་དུས། ང་ལ་རག་བྱུང་། དེ་སྐབས་ངས་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང་དེ་བསླགས་པ་ཡིན། ངས་དེ་དུས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞུས་པ་ཡིན། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་དེ་ཏ་

ཅང་གི་མཐོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག ཁོང་ལ་བོད་ནས་བརྒྱ་མཐོང་མ་བྱུས་པ་དེ་གང་ཡིན་ནམ་ཞུས་པས། རིན་པོ་ཆེས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་དེ་སྔོན་ནས་སྐྱིན་ངག་དེ་ཚོ་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། རྒྱ་གར་ནས་མར་ཕེབས་དུས་མཁས་པ་ཡིན་ཅང་སྐུ་དྲག་ཆོས་གསོལ་ཚོགས་ལ་གདན་ཞུ་བྱུས་པ་རེད། དགེ་ཆོས་ཀྱིས་ཅུང་ཙམ་མ་འཁྲིག་ན་ལམ་སང་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་འདྲ། དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་དགྲ་མང་པོ་བསགས། རྗེས་སུ་ཁག་དཀྲི་ས་ཞིག་རག་དུས་ལམ་སང་བཙོན་འཇུག་བྱུས་པ་རེད་གསུངས། ཁག་དཀྲི་ས་དེ་དངུལ་རྫུན་མ་བཟོས་པ་དང་། དམར་པོའི་ལས་འགུལ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་ངོས་བཟུང་སྟེ་འཇུས་པ་རེད། གང་ལྟར་རིན་པོ་ཆེས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ལགས་ཞལ་ཡག་པོ་མེད་ཅང་གོ་སྐབས་རག་པ་དང་ལམ་སང་མེད་པར་བཟོས་པ་རེད་གསུངས་ཀྱི་འདུག དེ་ཡིན་སྲིད་པ་རེད།

གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང་ནང་ལ་བོད་རང་གི་སྒྲ་རིག་པའི་སྐོར་གྱི་བཤད་པ་དེ་ཚོ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། དེ་ང་ཚོས་ཨུ་ཚུགས་བྱུས་ནས་དབྱིན་ཇིའི་ནང་བསྒྱུར་པ་ཡིན། བོད་ནས་ཉེ་ཆར་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང་ལེའུ་དང་པོ་གཞུང་ཁྲིད་བརྒྱབ་པའི་དེབ་ཅིག་ཐོན་འདུག་ཟེར། ངས་ད་ལྟ་མཇལ་མ་སོང་། དེ་འདྲའི་རིགས་དེ་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། བོད་ནས་པར་བརྒྱབ་པའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང་དེ་ཞུས་དག་ཡག་པོ་བྱུང་མི་འདུག ཉེ་ལམ་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང་གསར་པ་དཔར་རྒྱག་གི་ཡིན་ཟེར། ངས་གསར་པ་བརྒྱབ་ན་ང་ལ་ལབ་དང་ངས་དབྱིན་ཇིར་བསྒྱུར་དུས་མ་ཡིག་ནོར་བ་དེ་བཙོས་ཡོད་ལབ་པ་ཡིན། དེ་ངེས་པར་དུ་བོད་ཡིག་ནང་སླེབས་པ་གྱིས་ལབ་ཡོད། མཐའ་དོན་ཁྱོད་རང་ཚོར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

མཐའ་དོན་སྐུ་ཉིད་ལ་ཐུགས་བྲེལ་ཡོད་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ང་ཚོར་བཀའ་འདྲི་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་གནང་བར་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ས་སྐྱ་ཆོས་དུང་དཀར་པོ་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས།

☜ གོང་གི་འཕྲོས། འཕྲོ་མདུན་ཤོག་ནང་མར་གཟིགས།

འདིས་མཐོ་སློབ་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་དང་། སློབ་ཁྲིད་མཛད་ཅིང་། ལྷག་པར་མཛད་འགན་གཞན་ཞིག་ནི་གང་གི་སྐུ་ཚ་ཕུན་པོའི་གདུང་སྲས་རྣམ་པར་སློབ་ཁྲིད་གནང་རྒྱུ་དེ་ཡིན། ད་དུང་ཞིབ་འཇུག་པ་ཇན་སམི་ཐི་ལ་སོགས་མང་པོར་ལམ་སྟོན་མཛད། ཕ་ཤིང་ཀྲོན་སློབ་ཆེན་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༢ ནས་ ༡༩༩༠ བར་ཕྱག་ལས་གནང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་སྐད་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་མིང་ཐོག་གསང་བའི་སྒོ་ནས་སློབ་མ་ཕྱི་རྒྱལ་བ་ཇིན་སམིཐི། ཊོག་ཏར་ཀོན་ཇོས། རྣམ་ཐར་རྩོམ་པ་པོ་ཊེ་ཝི་ཊི་ཇཀ་སོན་སོགས་ལ་དམ་ཆོས་སྤེལ་བར་མཛད། བོད་ཡིག་ནས་དབྱིན་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བར་ལམ་སྟོན། བོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་གསར་སྒྲིག་སོགས་བོད་རིག་པའམ། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཞུབ་ཕྱོགས་སུ་དར་བར་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་བྱུང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་པར། གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་སློབ་ཁྲིད་དང་། ཞིབ་འཇུག་ཕྱག་ལས། ༡༩༦༣ ནས་༡༩༧༢ བར་ལོ་དགུའི་རིང་མཛད་པ་ལས་གཞུང་འབྲེལ་བགྲེས་ཡོལ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་སློབ་ཕྲུག་མང་པོ་ནང་ཆོས་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་པར་ཁ་ཕྱོགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ལོར་སི་ཨེ་ཊལ་དང་། ཀེམ་བྲིཛྫ་སོགས་སུ་ནང་པའི་ཆོས་ཚོགས་བཙུགས། རྗེ་འདི་ནི་ནང་བསྟན་གཞུང་ལུགས་མངའ་བདག་ཏུ་གྱུར་པས། དུས་རབས་འདིའི་བོད་ཀྱི་སྐྱེས་ཆེན་༧སྐྱབས་མགོན་༧གོང་ས་རིན་པོ་ཆེ། ༧རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པ་བཅུ་དྲུག་པ། དིལ་མགོ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ། བདུད་འཇོམས་རིན་པོ་ཆེ། བཅོ་བརྒྱད་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ། གླུ་ལྡིངས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལ་ཆོས་འཆད་མཛད་ཅིང་། ཁྱད་པར་ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་གྱིས་ལུང་རྒྱུན་མི་ནུབ་པའང་རྗེ་འདིའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན། ས་སྐྱ་ཙམ་མིན་པར་བཀའ་གདམས་པ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད། རྙིང་མ་ཡང་མཁྱེན། ཆོས་ཞུར་འོང་བ་ཕལ་ཆེར་ཡལ་བར་མི་འདོར་ཞིང་། ལན་ལ་རེ་བ་ནམ་ཡང་མི་མཛད་པའི་བཀའ་དྲིན་ཅན་ཡིན། འདོད་ཆུང་ཚོག་ཤེས་ཁྱད་རྣམ་མངའ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༢ སྣ་སྟོན་དག་དབང་ལེགས་པའི་བཀའ་མངགས་ལྟར། བྱིས་སུ་ཐར་ལམ་དགོན་པ་གསར་འཛུགས་ཆེད། མ་ལེ་ཤི་ཡ་དང་སིང་ག་སྤུར། ཐེ་ཝན་སོགས་སུ་ཡང་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་ཆོས་འཆད་ཀྱིས་མཛད་པ་བསྐྱངས་མཐར། དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་གཉིས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༧ ཟླ་བ་ ༥ ཚེས་༡༥ ཉིན་སྐུ་གཤེགས།

CHO DUNG KARPO
SAKYA LITERARY MAGAZINE
Gonkar Choede Monastery
Laldang (Tibetan Colony) Plot Brotiwala,
P.O. Vikas Nagar - 248198
Dehradun, Uttarakhand, India
Email: chodungkarpo@gmail.com
Website: www.chodungkarpo.com